

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02710

ALE VERK

Mendele Mokher Sefarim

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

15 כבון — 1 כוון

אלע ווערך פון מענדעלע מוכר-ספריימ

(ש. י. אבראמאזיז)

פינפאעהנטער באנד

ג"ע פערבעסערט אוייסנגן

פרקן: געוועלשאפט "צענטראל", ווארשא, נאוואלייפציג 7

אלע וווערג פון מענדעלע מוכר-ספרים

(ש. י. אפראַם אָווִיךְ)

די בישר פימ

אוֹן אַנְדֶּרֶס עֲרַצָּה לִינְגָעַן

פֿערַלְאָג "מַעַנְדָּעַלְעַ" וּאַרְשָׁא

Copyright by S. Sreberk NEW-YORK U. S. A. 1927

Printed in Poland

Zakl. Graf. "Stereotyp" Warszawa Nowolipki 7.

אַיִבָּה אַלְטָן :

די נשרפין

ספר היגלוּדים

ספר הבהמות

דער לייב-אטאג אין צרות

דאָס מוספות יומ-טוב-קעלביַן

דאָס קעלביַן

פִּינְפְּצָעָה נֶטֶר בָּאָנָּד

אין דעם באנדakh געהן ארין "די נשרפים", "ספר הבהמות", "ספר הגלגולים" אוν "דאם קעלבעל".
"די נשרפים" זענען צווערטש געדראוקט גיעווען אין העבר�אиш
אין י. ח. ראווניצק'יס זאמטליכך "פרדים", דראטער באנד (אדעם 1895),
אין יודיש זענען "די נשרפים" איבערגעזענטש ממשועה דורך מענדעלען
נופא.

"ספר הבהמות" האט מענדעלע מוכר ספרים געדיאוקט אין
המשכום אין "יוד" (1902), או די צוויי מעשיות "דרער לייב" און "דאם
חיספאות יומטובי-קעלבל" אויז צונגעבען א גרויסע הקרטה פון מענדיע-
לען, וואו ער שרײַבט צוישען אנדערען; נאך אין דער יונגענד האב
אויך געשרייבען און מיך אַבְגָּעֵבָעָן מיט אלעלרְיִ טוי בהמות. תחילת
אוין דאס בי מיר געווען פשוט עפֿעס א מין שטילבען. עם האבען מיך
פֿערְאַינְטְּמְעַרְּסְּעַרְתְּ וַיְיַעַרְעַ פֿערְשְׂיַעַדְעַנְעַ גַּעַשְׂטָאַלְמָעַן, זַיְעַרְעַ גַּעַגְגַּן, זַיְעַרְעַ
רע העוות, גַּאַט אֹוֵי, ווילְסָאַיז מְשׁוֹנֵה, עֲפִים אַנְדְּרָעַט וַיְיַעַרְעַ גַּעַוְוְהַנְּגִילִּיךְ
בי מעישען... ערשות שפֿעַטְעַרְעַ, או אַךְ האָבָטְמִינְעַ בְּזַהֲמָות דְּעַקְעַנְטַ
בְּעַסְעַר, אַיְינְגְעַזְעַהָּ, או זַיְזַי זענען וַיְיַעַרְעַ מִינְעַזְבָּן בְּלָוְטַ, וַיְיַעַרְעַ
מענישען מיט אלע הוושט, מיט געפֿיהּלען, און ערנטט בעטראכט וַיְיַעַרְעַ
לאָגָע, זַיְעַרְעַ ווַיְסַטְּ לְעַבְעַן, וַיְיַעַרְעַ זַיְזַי גְּלוֹתַ, נַעֲבַעַן, קַמְפַעַן
עם אָפְּ בַּיְ דַּי מַעֲנְשָׁעַלְעַד אַיְופְּ דַּעַר וּוּלְטַ-הָאָט מֵיךְ שָׁוֵין אַגְּנַעַהְוִי
בְּעַן צִיהָעַן או זַיְזַי דָּאָס גַּעַפְּהָלָל פָּוֹן רַחֲמָנוֹת... מַעֲנְדָעַלְעַ שַׁילְדָעַט
אַלְעַ מַאַל מִיט אַ בְּעַונְדָעַר מַטְאַגְּזָהָל בְּעַלְיְהִיחִים. זַיְזַי פַּרְדָעַל, זַיְזַי
בְּהַמְּטָה, צָאַפְּ, צִיגְּ הָאָבָן אַלְעַ מַאַל אַנְתָּה יְיָוִישְׁלָעַבְעַן אַוְיסְוָהָן אוֹן

באדיקטער. מיט דעם זעלבען געפיהל פון רחמנות שילדערט מענדערלע
דאס אָרְעַמּוּ פֿערְדֵּל (אין, אַ נַּאֲכֵת פֿון צְרוֹתָה) אָונִ די בהמה טמַן
קָעַלְבָּעֵל אַיִן, "תוֹסֶפֶת יּוֹם־זֶה בְּקָעַלְבָּעֵל".
סְפִּיר הַגְּלָגְלִים" דְּאַט מַעֲנְדָּעַלְעַ עַפְרָעַנְמָלִיכְט אַיִן, "פְּרִינְדִּי",
מִיד האָכְבָּעַן גַּעֲפִינְעַן פֿאָר נַוְיִינְג אַרְיִינְצְּגָעַבָּעַן צּוֹם סּוֹפְּ פֿון דַעַט
בְּאָנְדָר "דאָס קָעַלְבָּעֵל", אַ בְּעַרְבִּיְתָוֹנָג פֿון מַעֲנְדָּעַלְעַים, "תוֹסֶפֶת יּוֹם־זֶה בְּ
קָעַלְבָּעֵל". זִינְט "דאָס־קָעַלְבָּעֵל" אַיִן בְּעַרְבִּיְתָן גַּעֲוָאָרָעַן פֿאָר דַעַר יוֹדֵ
דִישְׁעָר יְגַעַנְדֵּז אַזְעַרְשָׁת אַרְיוֹסְגַּעַנְעַבָּעַן אַיִן קִיעֻוִן, אַיִן 1918 דַוְרָךְ דַעַט
"קִיעֻוּעָר פֿערְלָאָגָן", אַיִן עַס בְּעַרְשְׁפְּרִיָּת גַּעֲוָאָרָעַן אַיִן פִּילְעַל מַוְיַּעַנְדָּעַר
עַקְוּמְפְּלִיאָרָעַן, עַב אַיִן אוּיךְ אַיְבְּעַרְגְּנָדְרוֹקָט אַיִן אַ רִיְּהָ יְדִישָׁע בְּרַעְמָאָר
מַאֲמִיעָס אָונִ אַיִן שְׁמַאְרָק פֿאָפְּוּלְעָר אָונִ בְּעַלְיַעַט אַזְוִישָׁעַן דַעַר שְׂוֹהָלָה
געַנְדָּר.

די נשרפין.

א.

דאַם, רְבּוֹתִי, וָאַמְּטֵא אֵיךְ וַיְלַכְּדֵא דְּרַעֲצָעַהַלְעַן, אֵיזֶנְגַּעַן גַּעַשְׁעַהַן
פָּנַקְטַּן אֵין דָעַם יָאָהָר, וָאַמְּטֵא נָאָךְ דָעַר גְּרוּסְעַר שְׁרַפָּה אֵין קָאַבְּצָאַנְקָטָקָן.
דיַּדְאַוְוָגָעַ שְׁרַפָּה, מָוֹזָט אַיְהָר וּוַיְסָעַן, שְׁטָעַחַת פָּעַרְשָׂרְבָּעַן אֵין רְעַיָּהָר
קָרְאַנְיָקָעַם, אֵין קָהָלְשָׁעַן פְּנַקְסַה הַיִּסְטַּעַם, אֵין קָאַבְּצָאַנְקָטָקָעַר יְוָדָעַן רְעַיָּהָר
כְּעַנְעַן אַלְדוֹינְגָן וָאַמְּטֵא גַּעַשְׁעַהַת אֵין וַיְעַר לְעַבְעַן נָאָךְ דָעַר צַיְּמַטְפָּן דָעַר
שְׁרַפָּה, מָעַן זָאנְטַא אַשְׁטִיְּגָעַר: דָעַר אָוֹן דָעַר אֵיזֶן גַּעַבְּאָרָעַן גַּעַוְאָרָעַן,
דָעַר אָוֹן דָעַר הָאָטַחְתָּוָהָה גַּעַהָאָטַחְתָּוָהָה אֵיזֶן גַּעַשְׁטָאַרְבָּעַן אֵיזֶן פִּיעַל
אֵיזֶן אֵיזֶן פִּיעַל נָאָךְ דָעַר שְׁרַפָּה. דָעַר עַפְוָשָׁן, נִישְׁתְּהַיְּנָטָן גַּעַדְאָכְטָן, דָאַט
אַיְסְרִיְּנִיגָּעַן דיַּטְקָה, דיַּבְּרוּנְעַנְסַן וּכְדוּמָה, אֵיזֶן גַּעַשְׁעַהַן אֵין דָעַם אָוֹן
אֵין דָעַם יָאָהָר נָאָךְ דָעַר שְׁרַפָּה.

אֵיךְ אַלְיָין בֵּין דָעַנְסְּטָמָלְבֵּי דָעַר שְׁרַפָּה נִיתְגַּעַוְעַן אֵין שְׁטָאָדָטָן,
בֵּין אַרְוָמְגַעְפָּאַהָרָעַן, וּוי גַּעַוְוָהַנְּלִיךְ, טִיטְמִין בֵּירְעַל סְפָרִים צְוַיְשָׁעַן
יְוָדָעַן. גַּאֲוָעַתָּעַם, וּוי הַיִּנְטָן, זָעַנְעַן דָעַנְסְּטָמָלְבֵּל בֵּי אָנוֹן יְוָדָעַן נָאָךְ נִיתְגַּעַן
וּוֹעֵן, נִשְׁתְּמַטְקִין „קָאַרְעָסְפָּאַנְדָּעָנְצִיּוּם“ אֵין „אַרְטִיקְלָעַן“=שְׁרִיְּבָעָרִים, נִשְׁתְּמַטְקִין
קִין מוֹדָעָות וּזְעַנְעַן עֲגָנוֹת אֵין נִשְׁתְּמַטְקִין אַצְגִּיסְטָעַן=זִיךְרָן אֵין „לְשָׁוֹן“, אֵין
שְׁאַרְפָּעַל מְלָצָוֹת] אַיְיףְּמָתִים אֵין אַיְיףְּשְׁרַפָּות. הָאָטַחְתָּוָהָה אֵין יְוָדָעַן גַּעַוְוָעַן דָאַט וּוֹיְבָה
מִילָּא, אֵיזֶן וַיְזַרְקֵן אַעֲגָנוֹת, אֵיזֶן אַיְודָר גַּעַשְׁטָאַרְבָּעַן, מִילָּא, הָאָטַחְתָּוָהָה
אַיְהָם בְּעַגְרָאַבְעַן, אַבְּגָאַבְעַן, אַפְּגָאַבְעַן, אַפְּגָאַבְעַן, אַפְּגָאַבְעַן, אַפְּגָאַבְעַן, אַפְּגָאַבְעַן, אַפְּגָאַבְעַן, אַפְּגָאַבְעַן,
אַיְזָעַק מִיטְעַן רְיַיךְ — נָאָךְ, שָׁאָן אַטְאֵזְוִי הָאָטַחְתָּוָהָה אַיְזָעַק גַּעַזְאַנְקָטָקָעַק
אַפְּגָאַבְעַן אַיְזָעַק אַיְזָעַק וְאַל דָאַט נָאָר אַנְהָיוֹבָעַן אַפְּלִי צּוֹ-וַיְסָעַן!

געה איך מיר איזו אײַנמאָי טרייט בֵּי טרייט נאָך הונטער מס' אַנגעלְאַדען יונגעלְעָג, דאס פערדייל מײַס ריהרט זיך ווי אַבלײַען פִּינְגָּלְעָג, שטשיפֿעַט בִּים וועג-געעהָנדִיג נְרָאָו אַין קִיעַט עַס רֹוַחַג גָּאנָץ גָּאלָסְעָן, גָּעוּנָן אַיז עַס דָּעַנְסְּטָמָאָל לְגַנְגַּבְוָר, אַיְינָר פָּן יַעֲנָע וּמְעַרְטָעָג, אַין וועלְבָּעָן אַיְיד אַיז נִיט אַין טְרוּוּר אַזְמָעָן הַנָּאהָאָבְּשָׁע פָּן נָאָטָם וועלְטָעַל דָּעַר שְׁעַנְעָר, אַיך גַּעַה מְדִיר אַיזוֹ הַאָפְּעָרְדִּיג, חַאָפְּעָנְדִּיג אַקְּלָעָג, לע אַוִּיף אַבְּוּמְעָלָעָג, אַוִּיף אַכְּרָעְזָלָעָג, אַכְּלִימְעָלָעָג אַז אַוִּיף גְּרִינְעָג תְּבוֹאָות, הַדוֹּרָאִים, דִי פִּיכְלָכְעָלִיךְ נְתָנוּ רִיחָ, גַּיְעָן דִי שְׁמוֹכָט, דִי פָּעָלָדָה פִּינְגָּלְיךְ שְׁפִּילְעָן מִיר אַמְּאָרְשָׁא אַזְמָעָן מִיר דָאָכָט זֶיךְ, אַיךְ הַעָר דִי פָּרָעָל מַעַט דָּעַר פּוֹיָק, דִי פָּלְעָט, דִי פָּאָנְדוּרָעָמִיט דָעַר צִימְפָּעָל — דָס גָּאנָט עַע פְּלִי-זָמָר-שְׁפִּיל אַוִּיף דִי חַתּוֹנָה הַיְנְטִינְגָּעָן טָאָג בֵּי וּדְוִישָׁע קִינְדָּרָעָה, אַיךְ קְוּעָל נָאָר אָן פָּן וּיְעַר שְׁמָה אַז שִׁק פּוֹנְדָּרְוּוֹיְתָעָן זַי אַסְולָה, טוב, הַלוֹּאי וַיְיַאֲלָעָן זֶיךְ מַעְהָרָעָן בִּי-זֶיךְ אַז שְׁטָעְדְּטִיל דָאָרָט, וַיְיַאֲלָעָן גָּרָאָז אַוִּיפְּזָן פָּעָלָדָה.

אַז וַיְיַאֲלָעָן אַיךְ בָּעַטְרָאָכְטָמָר נָאָטָם שְׁעָנָע וּוּלְטָט אַז דִי וּאוֹנְדָּעָהָה לְכָעָו וּוּרָק וַיְיַעַן, שְׁטָאָרָק הַנָּאהָאָבְּשָׁע דִּעְרָפָון, דָּעַרְוָעָה אַיךְ פְּנִי אַעֲרוּוֹיְתָעָן עַפְּסָנָצָע קְוּמְפָּאָנְיָעָס פָּאָרְשִׁוֹנָעָן מִיט שְׁטָעְקָעָנָם אַז דִי הַעָנָר, מִיט טָאָרְבָּעָס אַוִּיף דִי פְּלִיְצָעָם וַיְיַעַטְעַטְעַט קְבָּצָנָמָן. אַמְּתָאָקָל, בָּעַגְעַנְגָּעָן אַוִּיפְּזָן וּוּגָן קְבָּצָנָים אַז וּזְהָר אַגְּוּוּהָגְלָבָע אַז. סָאָזָוִין אַיְינְמָאָל אַזְוִי גַּעַשְׁטָעַלְטָבָי יַוְרָעָן אַז אַיְבִּינְעָן צִימְעָעָן, אַז קְבָּצָנָים וְאַלְעָן בִּי זַי וְזָךְ שְׁטָעְנָרָג אַרְוּמְשָׁלְעָפָעָן אַיבָּעָר שְׁטָעְדָּתָא אַז שְׁטָעְדָּלִיךְ, נָאָר אַזְוִי פְּעַלְעַטְעַט קְבָּצָנָים אַבְּעָר מִיט-אַמְּאָל אַזְיָה שְׁוִין גְּרוּסָע מְחַנְתָּה וַיְיַהְיָה רַעַעַן — דָס אַזְיָה מִיר שְׁוִין גָּעוּנָע אַגְּרוּסָה וּוּאָנוֹנָרָה. אַז נָאָך גְּרוּסָה סְעָר אַזְיָה גַּעַוְאָרָעָן דָס וּוּאָנוֹנָרָה, אַז וַיְיַעַגְעַמְעַן נָהָעַנְתָּעָן אַז אַיךְ הַאָב אַז וַיְיַעַרְעַטְעַט מִינְגָּע קָאָבְּצָאָנְסָקָעָר יַוְרָעָה! — אַז, קָאָבְּצָאָנְסָק וּוּאָנוֹנָרָה! — רֹופָ אַיךְ אַוִּיס דָּעַרְשָׁאָקָעָן דָּעַרְוָעָהָעָנָרָג פָּאָר מִיר דִי גָּאנְצָע מְחַנָּה יַוְרָעָן, מְעַנְעָר, וּוּבָעָר אַז קִינְיָהָה דָעָר, אַפְּנָרָעִיר-סְעָנָע-אַפְּגָנָשְׁלִיסְעָנָע, הַהְנְגָרִינְגָּע, דָאָרְשְׁטִינְגָּע, אַז צְהָעַנְטָעָן אַיְינְגָּהָעָהָקָרָעָט — וּוֹאָס אַזְיָה אַזְוִינָהָמָן גַּעַשְׁוָהָן, בְּרִירָעָה!

— אַז, חַרְבָּ גַּעַוְאָרָעָן אַוְנוֹעָר שְׁטָאָדוֹ! — עַנְטָפָעָרָעָן אַלְעָמָיט אַמְּאָל — יְאָ, קָאָבְּצָאָנְסָקָעָר זְעַנְעָן מִיר, קָאָבְּצָאָנְסָק אַבָּעָר אַז שְׁוִין נִיטָּאָ! — אַשְׁמָרָאָפָּה פָּן גָּאנָט אַזְיָה גַּעַקְוָמָעָן, אַאנְשִׁיקָעַנְיִישָׁ פָּן זַיְן לַיְעָן נָאָמָעָן! — פָּאָלָעָן אַרְיָן וּוּבָעָר אַיְזָ-דָעָרְמִיט מִיט אַגְּעוֹוֹיָן.

— אַ צָּאָרָן פָּן נָאָט אַיּוֹ אֲוֹפֵף קָאֶבְצָאַנְסָק אַוִּיסְגָּעָנָאַסְפָּעָן גַּעַוָּאָס
רָעָן — הַעַלְפָעָן=אָוְנְטָעָר מַאֲנְסְפִּילָעָן מִיט אַקְרָעָכִי.
— בְּעוֹנוֹתִינוֹ הַרְבִּים — הַוּבָעָן עַטְלְבָעָן צַו דַּעֲרַצְעָהָלָעָן —
בְּעוֹנוֹתִינוֹ, פָּאָר דַּי זַינְד אָוְנוֹעָרָעָה הָאָט וַיַּך אַנְגָּעָחָאָפָּט דַּי סָאוּעָ ערְגִּינִּי
אַיִן קַיְמָעָן ...

— אַיִן נְפָתָלִי דַּעַט רְוִוְתָעָנָס קַיְמָעָן — פָּאַלְעָן אַנְדָּעָרָעָ אַרְיִין אַיּוֹ
דַּי דַּיְיד — בַּיְיַ אַיְהַם אַיִן קַיְמָעָן הָאָט וַיַּך עַם אַנְגָּעָזְנוֹדָעָן דַּי סָאוּעָ
וְאַס אַיּוֹ נִיט גַּעַוָּעָן גַּעַקְהָדָרָת שְׁוִין אַלְאָגָעָ צַיִט. פָּן דַּאֲרָט אַיּוֹ דַּאֲס
פִּיעָרָאָרָום, בְּעוֹנוֹתִינוֹ הַרְבִּים, אַיּוֹ גַּעַפְלוֹגָעָן מִיט דַּעַט וּוֹינְד אֲוֹפֵף דַּי
שְׁטוֹרְיוֹעָן דַּעֲכָלָן, וַיַּך אַנְגָּעָחָאָפָּט אַיִן דַּי הַילְצָעָרָעָן הַיּוֹלִיךְ. עַם בְּרָעָנְט,
עַם פְּלָאָקְקָעָרָט אַשְׁרָעָק. סָאיַז אַגְּעָטָמָעָל, אַגְּשָׂרָיִ, אַגְּנָוָאָלְד — אַוְן
פָּן אַוְנוֹ אַיּוֹ גַּעַוָּאָרָעָן! עַפְסָ טָאָקִי נָאָר פָּוּנָס הַיְמָעָל אַיּוֹ אָרוּסָאָפָּיִ
עַר אַיִן פָּאָרְבָּרָעָנְט אַוְנוֹעָר שְׁמָעָדְטָל!

— בְּרִידְרוּ! — חָאָפְ אַיְיךְ מִינְקָ אֲרוּפָ אֲוֹפֵף זַיִ מִיט אַטְעָנָה —
אַנְגָּעָהוֹבָעָן הָאָט אַיְהָר מִיט אַפְּיָעָר פָּן נְפָתָלִי דַּעַט רְוִוְתָעָנָס קַיְמָעָן
אַוְן אַוִּיסְלָאָעָן לְאַזְטָאָרָה גַּאֲרָה נָאָר אַוְים מִיט אַפְּיָעָר פָּוּנָס הַיְמָעָל! וַיִּ
קַומְטָ אַהֲרָן דַּעַר הַיְמָעָל?

— דַּאֲס אַפְּיָעָר פָּוּנָס הַיְמָעָל, פָּעָרְשָׁתָעָהָט אַיְהָר, אַיּוֹ בְּעַשְׁעָהָרָט
גַּעַוָּעָן צְקוּמָעָן דַּוְרָן דַּעַט רְוִוְתָעָנָס קַיְמָעָן — עַנְטָפָרָעָן מִינְעָן קָאָבָּיִ
צְאַנְסְקָעָר פְּשָׁוֹטָעִי יְוָדָעָן, וְאַס וּוֹיְסָעָן נִיט קִיְּן חַבְמוֹת — פָּן דַּאֲנָעָן,
פָּן דַּאֲרָט — אַלְעָן אַיִינָס. אַבְּעוֹווֹיָה הָאָט אַיְהָר אַיִיךְ אַט וְאַס: יִאָהָרָעָן-לְאַנְגָּ
אַיּוֹ דַּעַט רְוִוְתָעָנָס קַיְמָעָן, וַיִּאֲסָק אַנְדָּעָרָעָק קַיְמָעָן, נִישְׁתָּמָעָן גַּעַוָּעָן גַּעַ
קַעְרָהָט, אַנְ פְּוֹנְדָעָסְטוֹוֹגָעָן מִיט חָסָה, סָאיַז גַּאֲרָנִישָׁת גַּעַשְׁעָהָעָן. סְעַעַ
גַּעַנְעָן דַּאֲ טְפַשִּׁים אַזְעָלָבָעָן, וְאַס וְאַגְּעָן אַוְנוֹגָה רַעֲכָת אֲוֹפֵף צַיִינִי אַיְהָרָה הָאָט
דַּי שְׁרָפָה כְּשֶׁר פָּעָרְדִּינְט דַּעֲרָפָאָר, וְאַס דַּי הַיּוֹלֵר אַיְעָרָעָן זַעַנְעָן
פָּעָשְׁתָאָנָעָן הַאָרָט אַיִינָס נַעֲבִין אַנְדָעָרָעָן, וְאַס דַּי דַּעֲכָר, מַשְׁמִינִים
גַּעַוָּאָגָט, זַעַנְעָן גַּעַוָּעָן גַּעַדְעָקָט מִיט שְׁטָרָיו, וְאַס דַּי אַוְיוֹעָנָס זַעַנְעָן נִיט
גַּעַמְאָכָט וְיִגְהָעָרָג אַן דַּעֲרָפָאָר וְאַס בַּיְיַ אַיִיךְ זַעַנְעָן נִיטָא דַי נִלְטָ
דַּי אַלְעָן נַוְיְתָגָעָן מִיטָעָל צָוָם לְעַשְׁעָן. דַּי דַּאֲוָיָנָעָ שְׁוּטִים אַבְעָר וּוֹילָעָן
נִיט פָּעָשְׁתָאָהָג, אַז מִפְּמָה וּכְמָה יִאָהָרָעָן וַיַּך אַקְבְּצָאַנְסָק וַיַּך אַיּוֹ
גַּעַשְׁתָאָנָעָן נִישְׁתָּמָעָן צַוְוִיסָעָן קִיְּן=בִּיאַי, דַּעַר אַמְתָה אַיּוֹ טָאָקִי וַיִּ
שְׁמָעָהָט גַּעַשְׁרִיעָבָעָן: אַט הַ לְאַיְשָׁמָר עִיר, אַז דַּעַר אַיְבָעָרְשָׁתָעָר
הַיִּט אַשְׁמָאָרָט נִיט, שָׂוא שְׁקָד שְׁוֹמָה, אַיּוֹ אַוִּיסְמָט דַּי מִיהָ פָּן אַבִּ

מַעֲנָד עַל עַמּוֹ כְּרָסֶ פְּרִים

וזליכען שומר. איז בעשעהרט א פיעער פונט הימעל, פון קיין שומ
וואספער ניט, עס פאלגעשען.
א קאנען א פסוק הצלפת נישט קיין זאך, נישט קיין חכמתה,
ニישט קיין כבאות, דעריבער האב אין אנטגעוויגען דעם קאפ אוון גע-
שוינגען.

טינע קאַבצאנסקער זענען שיער ניט נעלאלען פון די פים, איזי אָפָּנָעָמָטָעָרָט זענען זי געווען פון צופום געהען. מיר אלֵין האט שיין אוין טאקי געבראָכָען די פים פונט נאָכְנָעָהָעָן הִינְטָעָר דעם וועגעלאָע דעריבער האָכָען מיר זיך אָפָּנָעָשָׂטָעָלָט אוֹסְצָרוֹהָעָן אַבְּיסָעָל נַעֲבָעָן אַוְעָלָרָעָל בַּי אַקְלָיָין וַאֲסָעָרָעָל. אוֹיפָּה די וּוּרְכָּבָעָס דְּאָרָטָה האָכָען די קאַבְּצָאָנָסָקָעָר אַוְפָּגָעָהָאָגָעָן וַיְיָרָע טַאָרְבָּעָס אָוָן אַלְיָין זיך אַוְיסָגָעָזָיָה גַּעַן אוֹיפָּה דַּעַר הַאֲרָטָעָר עָרָה. מַאֲנָסְבָּילָעָן אָחָעָן אָוָן קְרַעְבָּצָעָן. האָמָט-פָּעָרָעָן זיך, קְרִינְגָעָן זיך, בַּעַטְרָאַכְטָעָנְדָרִיג וַיְיָרָע לָאָגָע. וַיְיָרָע קָלָאָגָע פָּאַרְשָׁעָלָטָעָנְדָרִיג וַיְיָרָע טָעָן אָנָן יְאָהָרָעָן. עַפְּעָלִיך, קְלִינִינְשָׁקָעָ לְעָבָעָן נַעַבְיךָ, זַכְּבָעָן בַּי די מַאֲמָעָס צְוֹוְיָגָעָן אָוָן גַּעַפְּינְגָעָן נִישְׁטָט קִין קָאָפָּה-מִילָּך. עַלְתָּעָרָע קִינְדָּרָע חַלְשָׁעָן נַאֲך אַשְׁטִיקָעָל בְּרוּוּת אָוָן חַיְינָעָן מִיטָּבָעָרָע טַרְעָרָע. לִיְיָרְלִיך, דַּעַר קָאַבְּצָאָנָסָקָעָר שֶׁאַ-אַטְ-מְשִׁינְעָנָר, אוֹיךְ עַר גַּעַפְּינְט זיך דָּא צְוִישָׁעָן דַּעַם קָאַבְּצָאָנָסָקָעָן וּלְוָם. די קְלִידָעָר פָּאָרָה-שְׁמָרָטָה, צְעִירָסָעָן, די האָרָר צְוִישָׁיְבָרָט, דָּאָס הַיְטָעָל פָּאָרָרִיקָט אַחֲוָיָה-טָעָן. עַר דְּרָעָתָה זיך אָרוּם, גַּעַתָּה נַאֲך, וַיְיָ אַקְיהָ אַקְעָלָבָעָל, אַקְאָל נַאֲך דָּעָם, אַמְּאָל נַאֲך יְעָנָם, עַפְּנָט אַמְּוֹל אָנָן קוּקָט, בְּרִינְגָט אַרְיוֹחָט אַמְּאָל עַפְּסָט אַפְּאַרְדוּמָפְּפָט קָוָל, אָהָן וּוּרְטָעָר. פָּאָרָאוּטָעָרָט, פָּאָרָוָאָרָנט זַיְץ אַיך צְוִישָׁעָן מִינְעָן פָּאָרָוָוִיסְטָעָ אַוְמָנְגָּלְיָקְלִיבָעָ קָאַבְּצָאָנָסָקָעָן נַעַבְיךָ, עַם רִיסְטָט מַרְדָּאָס הָאָרָץ צְוֹעָהָעָנְדָרִיג וַיְיָרָע בִּיטָּעָע צְרוֹת, וּוְסָט אַין פִּינְסְטִיךְ אַיְזָה מַרְדָּאָס וּוּלְטָעָל. אוֹי, וּזְאָס גַּעַתָּה זַיְמָן אָן, די שָׁעָנָע נַאֲטוֹר מִיט אַיהָר חָן? פָּאָר אַנְדָּעָרָעָ אַיְזָה וַיְיָנָט אַיְזָה שָׁעָן, נִיטָּפָּאָר אַוְנוּ יְוָדָעָן. די זַוְּ קְוִיְּקָט מַנְקָט מִיט מַעְהָר מִיט אַלְיָעָפָע וּוּרְאוּמְקִימָט

טענדעלוי טובר ספרוים,

זי ברגעת מיך ווי פיער, דאס לינדע ווינטעל זי פאר אונז א ווינט צען שראפה, דאס געריך פון פעלבלומען און קרייטעצעער שמעקט פאר אונז מיט רוייך. אווי, אונז מאהלאט זיך נאָר שרפּהּס — פֿיעַר, ווינט אונז זילען רוייך! דאס שפּילען פון די פֿינְגְּלָעַךְ דאָכְטַּר זיך אונז א ווינענדוינט. דאס געוזאנג זיערט — אַ קלְאָגְלִיעַד!

— וואָהָן-זשע, ברודערליך, געהט אַוְהָרֵי — מהו אַיך לְסֻפּוֹן?

אַ פרען מײַנע קאָבְּצָאנְסְקָעֶר יודען, האָבענְדָּג אַוְיףּ זיך שטָאָרְךָ רחַצְנוֹתָה.

— וואָהָן קענען יודען נשרפּים געהען? — ענטפּערט חַבְּרָה זיפּצענְדִּין אַון שָׁאָקְלָעַנְדָּג מִיטְּזָן קָאָפּ — אַהֲן וְאוֹ אַלְעַ זְוִישָׁע אַרְיִיטָן געהען. צו אָונְנוּרָע בָּאָרְמָה-עַרְצִינְג אַחֲינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל געהען טעליט. מיר האָבען תְּחִיבָּם אָונְטָעְרָנְשָׁרְיָבָּעָן פּוֹנְסָם רְבָּבָן פּוֹנְסָם דִּי רָאַשְ׀יָה. מיר, אָז מיר מעגען אַרְמוֹנָהעָן אַיְבָּעָר דִּי חַיּוּרָעָר, מעגען מיר. אָונְזָעָר דָּאַשִּׁי הַקְּהָל, זְאַלְעַן לְעַבְּעָן, האָבען פָּאָרוֹאָרגְּנָט דִּי נְשָׁרְפּּסָם, אַיְנְטִיָּהָן לְעַדְגָּה צְוִישָׁען זַיְדִּי יְוִידָּעָה שְׁטָעָרְטָה עַל פִּי גָּרְוָל. אַתְּהִילְיָה קְוּמָפְּאָנִיעָם אַוְן אַוְסְגָּעָקְוּמָעָן אַוְעַקְזְּוָלָאָעָן זַיְדִּי אָחָזָן, פּוֹנְסָם יָעָנָר זַיְדִּי קְאָבְּצָאנְסָק, אַוְן אָונְזָאַיְוָן דָּעָר גָּוְרָל אַיְסְגָּעְפָּאָלָעָן צְיוֹאָעָן זַיְדִּי אָהָר, אָז דָעָר זַיְדִּי. אַ צִינְדָּר בְּעַדְאָרְפָּעָן מִיר דָאַ נָאָךְ אַ צְוִוְּיָתָע אַיְנְתָה-יְלָוָנָג, וּוּמָעָן זְאַלְעַן געהערען דִּי שְׁטָעָרְטָה אָונְזָעָן וּוּמָעָן יְעַנְעָן שְׁטָעָרְטָה. קענען מִיר זַיְדִּי אַבְּעָרָה יִשְׁתְּאִיסְגְּלִיכְעָן. וּזְחָנָן יְעַנְעָן וּוּלְעָן, שְׁטוּפָעָן זַיְדִּי נָאָךְ זַיְדִּי אַנְדָּרָעָן, בְּכָן הַאֲלָטָעָן מִיר זַיְדִּי אוּהָר וּוּחָתָט, צְוּנְיָוְפְּגָעְשָׁוְתָקָט אַלְעַן אַיְנָעָם, אַז אַיְנָעָם גְּרוּיָסָע קְוּמָפְּאָנָעָה, מַעַן הַאַמְּפָעָרָת זַיְדִּי, מַעַן זְוִידָּלָת זַיְדִּי. מַעַן עַסְתָּה זַיְדִּי אַיְנָעָר דָעָם אַנְדָּרְעָן אַיְפְּזָן גַּאנְצָעָן וּוּגָן. טָאָמְרָר דָרְמָעָרְעָלִי, זְאַלְעַט אַיְהָר זַיְדִּי דָאַ אַרְיְנְגְּלִינְט אַיְזָעָרְמָט אַוְן גַּעַמְאָכָט צְוִישָׁען אָונְזָעָק.

— צְוִוְּיָת זַיְדִּי, צְוַשְׁפְּרִיט זַיְדִּי, קְבָּצְנִים! — מהו אַיך אַ זְאַגְּמִינִי? גַּע יְוִידָּעָן, וּהָרָדְעָלִיקָט — צַו וּוּאַם, קְבָּצְנִים, שְׁמִיקָּת אַיְהָר זַיְדִּי צַו נִוְּפִּיךְ אַנְאָיְנָעָם אַוְן בִּיסְט אַיְיךְ אַוְן רִיסְט אַיְיךְ אַיְנָעָמִיט דִּי אַנְדָּרָעָה? דָרְמָטִים טָהוֹת אַיְהָר דָאָךְ שְׁלָעְכָּט אַיְיךְ טָקְזִי אַלְיָין — אַיְנָעָר בִּים אַנְדָּרְעָן חָאָפָט אַוְיסָם דִּי שְׁטִיקָעָל בְּרוּוּם, אַלְעַזְוָרְפָּעָן זַיְדִּי, וּוּ דִי הַינְּטָה לְהַבְּרִיל, אַיְיךְ אַפְּגָנְעַלְעַקְט בֵּין. אָונְזָעָמָן וְאָסָן נָאָר, אַיְהָר צִיחָת אַיְיךְ אַיְיךְ אַרְיִיףְ לִיְתְּשָׁע רִיְהָר, שָׁאָנָר אָונְזָעָמָן, אַז אַיְהָר בְּעַפְּאָלָט זַיְדִּי זַיְדִּי גַּיְשָׁרָעָק, נִוְשָׁט אַוְסְגָּעְשָׁטָעָהן פּוֹנְסָם. גַּעַוְאָלָה, האָט רְחַמְנָות אָונְזָעָמָן זַיְדִּי אַלְיָין אַוְן צְוַשְׁפְּרִיט זַיְדִּי, יְוִידָּעָה קִינְדָּרָעָרָה.

און ועהנדיג, איז איך רײַיד ווי צו דער וואנה, קײַנְגֶּר הערט מיט ניט, האָפֶן איז שווין מעהָר ניט געוֹאנְט קײַן וואָרט, געַקְוָט אַוִיפֶּז ווי אָזֶן בעדוּערט, טראָכְטָעֵנדִיג בֵּי מִיר: אַשְׁרָפָה אָפְּלוֹ אַיז ניט אַימְשָׁטָאַנד אַיךְ צוֹשְ׀יַדְעַן, יַודְעַלְיךְ!

— אַונְגָּנוּ נִיבָּעַן ווי דָּסֶם עֲרִיתָטָע, טָנוּשְׂיָאַדְעָוָקָעָר גַּעַנְגָּנְדָּר מִיט דַּיְהָיָעָר, אַונְגָּזָעַן ווי דָּסֶם בְּעַסְטָע, גְּלוּפְּסָקָעָר וַוְינְקָעָל. נִישְׁקָשָׁה, מֵאַזְּחָאָעָן אַיךְ אַזְּחָלָק אַיז גְּלוּפְּסָמָה — לְאַזְּעַן ווי דַּקְעָרָעָן קוֹלוֹת פָּוֹן שְׁרָעְלִיךְ אַפְּגָּנְעָבְּרָאַכְּטָע.

— נִין! מִיר וּוּלְעַעַן נִיט מְוחָל וּזְיַן דָּסֶם אַונְוִירְגָּע. מִיד האָבָעָן אַיךְ אַיְדִּישָׁע נְשָׁמָה, אַוְיךְ אַזְּוִינָעַ מִיחָסִים, שְׁמַיְלִינָעַ ווי אַיהֲר, וּנְעַנְעַן מִיר — שְׁרָעְלִיךְ אַנְדְּרָעָר.

— טִינְגָּעַ לְיַעַבָּע יַודְעַן! — חָעֵנָד אַיךְ טִיךְ צוֹ דַּי, וּוֹאָסֶם האָבָעָן אַסְ-מִיְּסָטָעָן גַּעַשְׁרִינָעַן — אַיהֲר וּנְעַנְעַט דַּעַן אַיךְ אַפְּגָּנְעָבְּרָעָנָט גַּעַוְאָרָעָן? אַיהֲר זַעַנְתָּ דַּאַךְ, ווי אַיךְ וּוּסֶם, קִינְמָאָל קײַן בָּעַלְ-הַבָּהִיטִים נִיטָּ גַּעַוְוָעָן.

— מִילָּא, וּוֹאָסֶם אַיז דַּאַךְ דַּי נְפָקָא-מִינָה, בָּעַלְ-בְּתָהִיט אַדְרָעָר שְׁכָנִים — נִיבָּעַן מִיד יַעַנְעַן צוֹ פָּאַרְשָׁטָעָהָן דַּעַם טָעַם דַּעַרְפָּוֹן — אַצְּינָר וּנְעַנְעַן מִיר אַלְעַ אַבְּיָוֹנִים, הַיּוֹעָר אַיְגָעָנָעַן האָבָעָן מִיר, אַמְתָאָק, נִישְׁתָּמָע גַּעַהָאָט, אַבְּפָעָר דִּירָות האָבָעָן מִיר דַּאַךְ יָאָגַעַהָאָט, נָגָעָן האָבָעָן מִיר אַלְעַ גַּעַגְּזָעַן וְאוֹינְגָּט בַּיְּעַקְבָּ-שְׁמָשָׁן אַיְן קָעְלָעָר, אַיְטָלְיָכָר מִיט זַיְן גַּעַוְנְדָעָל אַיְן אַבְּעָנָר וּוּינְקָעָל דַּאַרְטָה, אַזְּ יַעַקְבָּ-שְׁמָשָׁןָס הוּיוֹן הָאָט אַבְּעָר אַפְּגָּנָעָן בְּרָעָנָט, וּנְעַנְעַן מִיר דַּאַךְ, פָּעָרְשָׁטָעָת אַיהֲר, גַּעַפְּלִיבָּעָן אַחַן דִּרוֹתָה, אַזְּ וּוֹאָהָן, זַעַנְתָּ אַזְּרָבָה, וּלְעַנְעַן מִיר ווי אַיזְצָט אַהֲינְתָּהָאָן?

— מִין דִּירָה אַיז גַּעַוְוָעָן אַין בֵּית-הַמְּדָרֶשׁ, וּוֹאָסֶם אַיךְ האָבָעָן גַּעַגְּזָעָן — שְׁרִיטָת מִיט אַגְּמָרָא-גָּנוֹן עַוְרִיאָל בְּטָלָן — וּוֹי בַּאלְדָר דַּאַרְטָה-מְרָדָשׁ האָפֶן אַפְּגָּנְעָבְּרָעָנָט, אַסְ-כָּן אַיז דַּאַךְ מְעָהָר נִיט שִׁיךְ דַּאַרְטָה צַוְּלָאָפָעָן, הַיִּסְטָה דַּאַךְ עַסְ, אַפְּנִים, אַזְּ אַיךְ בֵּין אַנְשָׁרָף וּוֹי אַלְעַ נְשָׁרָפִים.

— אַמְּרָכָה, בְּלַעַבָּעָן — טְרָאַכְט אַיךְ בֵּי מִיר — וּוֹאָסֶם דַּי וּוֹאָנֶ.

צָעַן אַיז פְּלָעהָ, וּוּלְבָעָן וּנְעַנְעַן גַּעַוְוָעָן אַוִּיפֶּז קָעַסְתָּ אַונְגָּטָר בֵּי אַונְגָּטָר יַודְעַן אַיז קָאַבְּצָאַנְסָק, האָבָעָן נִיט קײַן מְוַיְלָז צָום רַיְדָעָן, זִיסְטָה אַקְלָטָעָן ווי אַיךְ גַּעַקְוָטָעָן מִיט דַּי אַיְגָעָנָעָט טָעָנוֹת.

— מִיר אַיז דַּי שְׁרָפָה גַּעַוְוָעָן דַּיְהָיָה מִתוֹתָה: שְׁרָפָה הַרְגָּנָה וְחַנְקָאַיָּה אַיְגָעָט — קָלָאנְט וִיךְ דַּוְדְ-יַוְדִיל דַּעַר קָרְעָמָר — אַפְּגָּנְעָבְּרָעָנָט דָּסֶם.

קליטעל, מילא או אַפְנֵעַברענט, קען מען דינגען, שטעלען אַנדיע
קליטעל, אַבְיַעַם זָלַען זַיִן יְוָדָעַן, קִינְמַן. אוֹ אַבְעַר קַאַבְצָאנְסָק הַאַפְּ
זַיְךְ אַזְוּקָגָעַשְׁלַעַפְטַן, בִּין אַיךְ דָּאַךְ גַּעֲבַלְבָעַן דַּעַרְהַרְגָּעַט, דַּעַרְהַרְגָּעַן...
— אַיךְ בִּין אַארִימָאן, אַבְיוֹן טָאַקִּי לְכַלְהַדְרוּת — נִיטְמַיר
נְחוֹם דַּעַר מַלְמָד צִיפְאַרְשְׁטָהָן גַּאנְצָשְׁבָּרְגַּן — זָעַנְעַן בָּעַלְיַה
גַּעַוְוַעַן אַיְן שְׁתָאַדְטַן, בִּין אַיךְ גַּעַוְוַעַן אַמְלָמָד, גַּעַלְהַרְעַנְטַן מִיטְזַיְעַרְעַט
קִינְדְּעַר אָונְן גַּעַלְעַבְטַן בְּדוֹחַק, הַיְינְטַן אָם אַיְן בָּעַלְיַ-בְּהַתִּים, נִישְׂטַאַקְיַין
בָּעַלְיַ-בְּהַתִּים, זָעַנְעַן נִישְׂטַאַקְיַין קִינְדְּעַר, אַיְן נִישְׂטַאַקְיַין
קִינְדְּעַר, נִישְׂטַאַקְיַין חַדְרַן, אַיְן נִישְׂטַאַקְיַין תּוֹרָה,
אַיְן נִישְׂטַאַקְיַין קִמְחַן — קַוְמַט אַוִּים צּוֹלִינְעַן דַּי צִיְן אַוִּיפְטַן פָּאַלְעַצְעַן
— אַט דָּאַס אַיְנְגַעַן טָאַקָּעַן זַיְנְ אַיךְ דָּאַךְ אַוִּין, אַסְאַיְן נִישְׂטַאַקְיַין
קִינְדְּעַר, אַיְן נִישְׂטַאַקְיַין מִוּוֹת — רַופְטַן זַיְנְ אַנְטַן מִיטְאַקְרַעְבַּץ
יּוֹסִילְ-שְׁמַעַן דַּעַר סּוֹפֵר — אָוּסְאַיְן גַּעַוְוַעַן אַקְאַבְצָאנְסָק בִּין אַיךְ גַּעַנְ
זָעַן אַמוֹוָה-שְׁרַיְבָּעַר, הַיְינְט אָוּסְאַיְן אַוִּים קַאַבְצָאנְסָק, אַוִּים הַיְוָעַר,
אַיְן אַוִּים סּוֹפֵר, אַוִּים מִוּוֹת.

— אַוִּין מִיר — רַופְעַן זַיְנְ אַנְטַן אַהֲיַבַּשׁ פָּעַקְלַי פָּאַרְשְׁוּנְעַן, וּוֹאַם
הַיְיָסְעַן בַּי אַוְנוּ יְוָדָעַן בְּלִי-קוֹדֶשׁ, נַעֲמַלְיךָ : שִׁמְשִׁים, בָּעַלְיַ-תְּפָלוֹת,
שְׁדָכְנִים, קְבָרְנִים, תְּהַלְמִים-זָאַגְעַרְמִים, מְשֻׁנְוִת-לְעַרְנִים, טּוֹקְעַרְעַנְטַן,
גְּבָאַיְשָׁעַם, שְׁפָרְעַכְעַרְעַנְטַן וּכְרוֹמָה נַאֲךְ אַזְוּלְכָעַם — מָה נָאַמֵּר וּמָה נָדְבָר,
וּוֹאַם וְאַל מִיר זָאַגְעַן, מִיר זָעַנְעַן דָּאַךְ אַצְיַינְדַּגְעַן גַּעֲבַלְבָעַן וְיִי פָאַסְטוּבָר
אַהֲן שָׁאָפַן, חַי פִּישְׁ אַהֲן וְאַסְמָעַר. וּוְהָ אַיְן אַוְנוּ, וּוְינְדַּ אַוְנוּ וְוַעַתָּ
אַוְנוֹעַרְעַ קִינְדְּעַר. אַוְינְגַעַלְאַיְטַן זַיְנְ דַּי פְּרָנְסָהַן, נִשְׂטַאַקְיַין פָּוָן וְזָעַנְעַן
צְוִצְיהָעַן. אַיְיַ, בִּיטְעַרְוַן אַוְנוֹעַרְ אַיְנְצִינְעַן הַאַפְנָנוֹנְגַן אַצְינְרַ אַיְיַ פְּרִיהָעַר
אַוִּיפְטַן, גַּעַרְנַאֲךְ אַוִּיפְטַן קְרוּבִּים, אַוִּיפְטַן גַּטְעַן לִיְתָן אַוְנוּ בָּעַלְיַ
צְדָקָות. זָאַלְעַן זַיְנְ אַוְנוֹעַרְהַעַלְפָעַן אַוְנוּ אַיְן דַּעַר שְׁלַעַכְטָעַר צִיְתָן, תְּהַאֲן
חַסְדַּ מִיטְזַיְעַן אַוְנוֹעַרְעַ קִינְדְּעַר בַּי הַשְּׁמַ-יְתְּבָרְךָ וְוַעַט זַיְנְ דַּעַרְבָּרְמַעְן.
קַאַבְצָאנְסָק וְוַעַט וּוְרָרָר וּוְרָעַן אַט שְׁתָאַדְטַן אַוִּין מִיר וּוּלְעַן זַיְנְ גַּעַתְמַעְן
וּוְידָעַר צַו אַוְנוֹעַרְ פְּרִיהָעַרְדָּגָעַן פְּרָנְסָהַן.

— סְאַיְן גַּאֲרַנְטַא אַוִּיפְטַן דַּעַר וּוּלְטַן אַזְאַט צְרָה חַי מִינְעַן — נִיסְטַ
פָּאַר מִיר אַוִּים דָּאַס הַאֲרַצְתַּלְמָה, וּוֹאַם הַאַט גַּעַהְיָסְעַן אַיְן שְׁתָאַדְטַן:
בָּעַלְ-דְּבוּרַן, פָּאַר זַיְנְ פְּהַדְקְרַוְשׁ — מִין צְרָה, דָּאַס אַיְיַ דַּי צְרָה פָּוָן דַּעַר
מוֹידַן קוּקַט וְזַיְנְ אַויְ, אַבְשָׁהָן אַחֲרֶפֶת, אַזְוּצָצָת וְדָאַרְטַן מִין
טְאַכְטָעַר, זְיַינְדָא-רְחַלְ, גַּעַבְרַיךְן אַכְלָה גַּעַוְוַעַן הַינוּ אַ-רְחַלְ. בְּעַדְרַף זַיְנְ
לְיִתְ וְיִי אַפְנָנוּשָׁמוּסָט אַנְטַן דַּי תְּנָאִים, דַּי חַתְוָה לִגְ בְּעוֹמָר. הַיְינְט

טאקי בעדרארפט ווין די חתונה, מואס-ושע טהוות נאָט ? מאכט נאָט אַ
שרפה, אַבער אַשרפה אַגורייסע, או דער גאנצער מאָרכּ הייזער אָונַ
די חאָס אַרום אָונַ אַרום געהען אַוועק מיטֵן פֿיעַר, אָונַ מִין הוֹי אַרְן .
אויף נאָט פרענט מען נישט קִין קְשִׁוֶּות, פֿאָר ווּאָס האָט ער עַם אַזְוִינַם
געטהָן . מסתמאָ ווִיסט ער, פֿאָר ווּאָס ער האָט עַם געטהָן . ווי באָלֶד
אַפְּגַעֲבָרְנַט, פֿאָרְשְׁטוּחַת זָךְ דָּאָךְ מְטִילָא, או אַיךְ בְּלִיבְאַפְּגַעֲבָרְנַט,
סִילּוֹק נישט דעם נָזָן, ווי אַיךְ האָפְּבַּיְאַמְּרַת מִיךְ מְתַחְיִבְאַגְּוּוּן אָינַן די
וּאָס מִינְט אַיהֲר, אַיךְ האָפְּבַּיְאַמְּרַת גַּעוֹאַלְט ? חַסְ-וּשְׁלָמָן ! גַּעוֹאַלְט הַאָפְּ
אַיךְ זַהְרָה, נַאֲרַ פְּשָׁוֹט אַיךְ האָפְּבַּיְאַמְּרַת גַּעוֹהָט . וּאָס-וּשְׁעַ דָּעַר שְׁעַנְעַר
פֿחוֹר, דָּעַר חַתְּן מִינְגַּר ? זַאֲנַט ער, לאָן ? או נִישְׁטָאָד דָּעַר עַיקְרַ, צָוַיְהַ
וּאָס טִוְגַּן מִיר די מִידַּר . נַהֲמַט ער אָוַן צָעִירִיסְטַד די
תְּנָאִים . מִילָּאַ,
צְיוֹוָאַס דָּאַ לְאָנְגַּן בְּרוּיַעַן, דָּעַר שְׁפִּין דָּעַרְפּוֹן אַיִּוֹן, מִין טַאַכְּטַעַר אַיִּוֹן
אוּסְמַלְאָה אַוְן ווִיטְעַר אַמִּידַר ! אָוַן אַט יוֹטְצַט וַיְאַטְעַנְדְּנִיגְן פָּאָרָאָומְעַרְטַד
אָוַן ווַיְנַטְּנַט . מִין ווִיבַּר, זָאַל לְעַבְעַן, נִיסְטַד אַיִּיךְ בִּיטְעַרְעַן טְרַעְרַעַן, אָוַן
וּוַיְנַט אַיְבָּעַר מִין קָאָפְּ — גַּזְלָן ! זַאֲנַט זַיְהַ, פֿאָר-וּאָס האַסְטַוְאַרְוִיסְנַעַן-
לְאַוְתַּד דָּעַם חַתְּן ? פֿאָר ווּאָס האַסְטַוְאַרְוִיסְנַעַן קִין רַחְמָנוֹת נִיט אַוְיַן דִּין טַאַכְּ-
טָעַר ? אַלְעַל חַבְּרַטְעַס אַיְהָרַע וְעַנְעַן שִׁין חַיְבְּלַהַיְהַ, האַכְּבָּעַן קוֹנְדָּרַע אָוַן
אָז, גַּזְלָן אַיְנָעַר, ווי אַיִּוֹן נַאֲךְ אַמִּידְעַלְלַן ! אַיִּוֹן, אַזְאָחַרְתָּה, אַזְאָבַשְׂה ?
אָז הַיְנַט לְגַד בְּעֻמָּר, ווּאָס האָט גַּעוֹאַלְט זַיִן די חתונה, פֿפִי סְאַיְהַ
אַפְּגַעֲרַעְטַד גַּעוֹאַרְטַן אָזְנַעַן די תְּנָאִים, אַזְאָט גַּעוֹוּן נַאֲלַעַן גְּרַעְסָעַר,
מַמְשַׁ ווי הַשְּׁעָה-בָּאָבַּבַּ, די ווַיְנַטְּנַט, יְעַנְעַן ווַיְנַטְּנַט, בִּיטְעַרְעַן ווַיְנַטְּנַט, אָוַן מִידַּר
אוּסְמַלְאָה אַוְן פְּינְסְטַעַרְטַד . אַהֲנָדַר זָאַל אַלְעַק טְהָוָן מִין חַרְצַן וְאַלְעַט ער
משׁוֹגַע גַּעוֹאַרְעַן, ווּאָס זָאַל אַיךְ טְהָוָן אָזְנַעַן ווּאָס קָעַן אַיךְ טְהָוָן ? אַדְרַבְּ
וחַל נַאֲךְ פְּרִיוּן טְהָוָן אַט ווּאָס : מִין ווִיבַּר מִיטֵּן צְבִּיְהַ, אַלְעַז
זִיךְרָאָרְמָנָעָן מִיט די נְשָׁרְפִּים אָזְנַעַן אַיךְ וְעַל מִיךְ אַלְעַז טְהָוָן אָזְנַעַן
דָּעַר וְעַלְטַעַקְסְּטַרְאַ פֿאָר זִיךְרָאָרְמָנָעָן פֿאָר זִיךְרָאָרְמָנָעָן
צָו, רב מענדעלְיַי ?

— ווּאָס זָאַל אַיךְ זַאֲנַעַן ? — עַנְטְּפַעַר אַיךְ דָּעַם בָּעֵל דְּבָרַן
מִינְגַּעַם — אָוְרָאֵי אָזְנַעַן כָּלָה אַשְׁעַן גַּעַשְׁעַפְט אָזְנַעַן בַּי אָוְנוּ יְוּרָעַן
נַאֲךְ פְּיַעַל חַשְׁבָּעַר ווי נְשָׁרְפִּים .

בשעת דָּעַם שְׁמוּעַם מִיט די קְבִּינִים האַכְּבָּעַן די ווִיבְּעַר זַיְהַ אַזְבַּ
טְרַעְגְּעַבְּאַסְעַוּעַט מִיט בִּיטְעַרְעַן וְפִצְעַן, מִיט טְרַעְרַעַן אָז שְׁטַיְעַטְעַט
קְלַלוֹתַן

זענונדערט-מודר-ספרים

אויך די פרעה אין דעם טיכען, די זשוקליך, די גריילען צוינשען
גראזו און מבאות, האבען זיך געלאנט הערען אויך זיערען קולות
ס'איין געווען אָ קוואקען, אָ שמוצערען, אָ גערוייש, אָ געפיגדר אָ
יאמפר, אָ קלְאָג וווײַיט אָרום אָן אָרום.

ג.

קיין שם זאך געהמת מיך ניט און אווי בייס הארצען, דערוועקט
גיישט און מיר הייסע געפיהלהען פון ליבשאפט, גוטסקייט, רחמנות און
גאנך אועלכע, וואס שוווער אנטצ'רופען זוי בייס נאמען, ווי דאס פנים'ל
פון א אומתשולדריג קינד, א שלאלפענדיינס. בעזאנדרערענס, ווען עם איז
איינגעשלאלפען פאר שלאלפאקט, נעביך, אדרער נאברעם ווי מען האט עס
געפיאניינט נעביך, געלאלגען.

איינס פון די קליענע, אומגלאיליכע קינדרערליך, א שלאלפאט, א
בליכם, איו שטיל אומבעמערטקט צונגעקממען צו מיר, בשעת מיין פאר-
טייפען זיך אינט שמיעס, האט אנדערגעליינט דאס קעפעלע זיין זים מיר
אויף די קנייע און איו זיך איינגעשלאלפען. ערשת בייס ענדיגען דעם
שמיעס, איז איך האב איהם בעמערטקט, בין איז געללבען צוקאקט פאר
גרויס רחמנות. א זיס פנים'ל, זעה איך, א דארס אהן א טראפען בלוט,
לייפעליך פארטרירקענטע, האלב געעפענטע; הענטליך דינען, צוימשטעך
ליך, איינס ליגט איהם אויף דער ברוסט, וואס בעווענט זיך בייס
אַטְהָמָעָן אַרְיוֹף אָזֶן אַרְאָפּ, אָזֶן דָּאָס צוֹיִיטָעָה הענְגָּט שׂוֹאָךְ אַרְגָּנָטָעָר .
אויף איהם איינגעאנצען ליגט עפִים אויסגעגעאנסן אַטְרוּעָרְדִּינָעָר חָן .
עפִים רעדט עס, בעט עס, קָלְאָנְט זיך געביך אויף יסורים, וועהטיינען,
בעט רחמים, רחמנות צוהאפען אויף זיין זונגע יהארען . איך קוק עס
און און עס רײַסט מיר דאס הארץ ; עס ווילט זיך מיר וויאנען, האלווען,
איינגעדעטען דאס בידנע קינד, מיינע אומגלאיליכע שטאדט-לייט, מיינע

אומניליקליבע בריודער פון מײַן פערוואָגעלט פאלק, אַרְוֹמְנוּהַטְּעֵן ז' אַלְשָׁן אַוִיסְקְּשָׁעָן ז' דִּי גְּלִידְעָר! אַיךְ קָוק אַמְּאַל אַוִיפָּךְ דָּאַס אָוְטְשְׁלְדִּין קִינְדֶּר, אַמְּאַל אַוִיפָּךְ דִּי וּוּסְטָע, עַלְעֲנְדָע, בְּעַתְּרִיבְּטָע, פַּאֲרְבּוּטְּרְטָע קָאַפְּצָאַנְסְּקָעֶר יְוּדָעָן — אָן וּחָרְשָׁר נִיטְּשָׁוּנְעָן קוּקְעַנְדִּין. רְבּוֹנוֹ-שָׁלֶּה-עוֹלָם, שְׁרִיעַת אַין מִיר דָּאַס הָרָץ, אַךְ וּוּי בִּיטְעָר סְאַיזְּ דִּין פָּאַלְקִישָׁרָאֵל, וּוּי מְשֻׁוְּנָה פַּאֲרְבּוּנְדְּרָעָט עַר אַיזְּ מִיטְּ דָעַם שְׁטִינְגָּר לְעַבְּעָן זִינְעָם, מִיטְּ אַלְזָ-מִיטְּ-אַנְאַנְדְּרָעָר בֵּי אַיְהָם פָּוּן אַלְעָ אַנְדְּרָעָט אָוִיפָּךְ דָעַר וּוּלְטָט! וּאוּ אָזְּ נָאָךְ דָאַזְּ אַזְּ אַזְּ פָּאַלְקִ, וּאָסְ דִּי מְעַנְשָׁעָן זִינְעָ הָאַלְעָעָן זִיךְ וּוּי דִי גְּלִידְעָר פָּוּן אַגְּוּפְּ צְנוּגְוּזְאַקְסָעָן אַיְנָם צָוָם אַנְדְּרָעָן, וּוּרְקָעָן אַיְנָם אַוִיפָּן אַנְדְּרָעָן, דְּעַרְעַנְהָרָעָן זִיךְ אַיְנְגָּר פָּוּנָם אַנְדְּרָעָן אָן וּוּרְעָן אַתְּ אַיְנְגָּר דְּרוּכְּן אַנְדְּרָעָן. דָּאַס אַוְטְשְׁלְדִּין פָּוּן יְהִידִּים, פָּוּן אַטְיָלְיָוְדָעָן, טְרַעְפָּט דָעַם כָּלְלִישָׁרָאֵל. אַשְׁרָפָה אַיזְּ גַּעַקְוּטָעָן אָוִיפָּךְ קָאַפְּצָאַנְסִק, עַס האַט אַוִינְגַּעְקִילְטָט אַטְהִילְיָהָר אָן אַלְעָ יְוּדָעָן דָּאַרְטִּי וּוּיְנָעָן, בְּעַוְיָנְעָן דִּי שְׁרָפָה! עַס בְּעַוְיָנְעָן זִיךְ אַלְעָ דִּי, וּאָסְ הָאַפְּעָן קִינְמָלְיָה קִיןְהָוִי נִשְׁתַּחַת גַּעַהָאָט. עַס בְּעַוְיָנְעָן קָעָר בְּטָלְנִים; מְלָמְדִים, דִּיְוָנִים, שְׁמָשִׁים, חֻנוּמִים, שְׁוֹחְטִים, שְׁרָכְנִים, חַתְּנִים, פְּלוֹת, קְרַעְמָעָר, סְוּהָרִים, מְעַקְלָעָר מִיטְּ אַלְעָ אַהֲרָעָ קְבָצְנִים, אָוִי, אַוְטְשְׁלְדִּין קִינְדָּר... אָוִי, בִּינְדָעָ פָּאַלְקִ, מִין אַרְעָם פָּאַלְקִ! ...

— חָנָה, חָנָה! -- לְאָוֹט זִיךְ הָעָרָעָן אַכְּול פִּינְסִים קִינְדִּס פָּאַטְעָר, רְוַעְנְדוֹרִינְגִּים דָּאַס וּוּבָּ -- קָוָם, נְעהָם חִימְ-יְעַקְוּלִוִּי. זַעַה נָאָר, וּוּי עַר שְׁלָאַפְּטָט בֵּי רְבָּ מְעַנְדָּרְלִין אַוִיפָּן שָׂוִים!

— וּוּהָ אַיזְּ דָעַר מַאְמָעָ, זַעַה צָוָאָה לְעַבְּעָן! -- שְׁרִיעַת-אָוִיטִים חָנָה פָּאַר נְרוּסִים רְחַמְנָה אָוּן לִיְבְּשָׁפְטָט, אַוִוְשְׁטְּרַעְקָעְנְדִּין דִי הָעָנָר צָוָם נְעהָמָעָן דָּאַס קִינְדֶּר — קָוְקָט אַיְהָם נָאָר אָן, מִין טְרִיסְטִ, מִין נְשָׁמָה, וּוּי עַר לְגַטְטָן! מִיד, אַפְּגַּעַשׂ-וָאַפְּטָט לְגַטְטָן עַר זִיךְ אַיְנְגַּעְנְרוּטָט, דָּאַס העַנְטָעַלְעָ פְּאַרְלִינְגִּט אָוּן שְׁלָאַפְּטָט וּוּי אַפְּיָגְעָלָעָ, טְהִירָה קִינְדִּס מִינְסִים! אַזְּ אַרְקָעְילִ, נָאָךְ נִיטְּ אַגְּנְגַּעְקָוּקָט דִי וּוּלְטָט, נִיטְּ גַּעַלְעָבָט — אָוּן שְׁטָעָת שְׁוִין אָוִיטִ אַזְּוִיפָּילִ צְרוֹתִ!

— עַט, נִישְׁקָשָׁה, זָאָל עַר זִיךְ לְגַעַן, נִישְׁקָשָׁה, אָוּן שְׁלָאַפְּעָן — זָאָן אַיךְ דָעַר מְוַתְּעָר אָוּן לְאָוּ מִיךְ אַרְיִין אַין אַשְׁמוּס מִיטְּ דָעַם קִינְדִּס פָּאַטְעָר, אַיְוד אַלְמָדָן אָוּן פְּשָׁוֹט אַחֲן חַכְמָות אַגְּטָעָר מְעַנְשִׁי.

— זאנט מיר אקארשט, ואַלט אַיהֲרַ מיר געונט זאָן?
רב יהיאל מרדכי, זוי אַזְוֵי אָוֹן מִיט וּאַס הָאָט אַיהֲרַ זיך
דענעררט אין דער שלעכטער צייט, זואָס סַאיַז אַזְוֵי אַזְיַץ אַגְּנָעָשֶׂק
געוֹאָרָעָן?

— געלוייבט חשמ-יתברך — ענטפערט רב יהיאל-מרדי, אויפֿ
היבענידונג די אַוְינָעַן מִיט אַדְּנָקָן צוֹם הַמְּנֻעָל — מִיט דָעַם אַיְבָּשָׁתָעָנָם
נסים האבען מיר געלעבט. אָוֹן ווּפִיל בְּעַדְאָרָף דָעַן אַיְוד הַאָבָעָן צוֹם
לְעַבְעָן? אַיְודָעַן אַזְוֵי גַּעֲנוֹן אַזְוֵי צוֹ דְּעַרְאָהָלָטָעָן די נְשָׁמָה אַבְּיסָעָל
קָאָרְטָאָפָּעָל, אַבְּיסָעָל דָּאָס... אַבְּיסָעָל ווּסְמָאָס... נָאָרְנִישָׁט
אַצְּיָבָעָל, אַרְעָטִיבָעָל. האבען מיר זיך געלאָוט בעונגענען, מִיט
בְּמַחְזֵין אַזְוֵי זַיְן לִיבָּעַן נָאָמָעַן אַזְוֵי דָעַם חָמָר פָּוּן אַנוּאָרָעָן אַחְיטָ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

— נו, האבען אַנוּאָרָעָן אַחְינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַזְיַץ גַּעַחַלְפָעָן אַיְן
דער נוּט?

— פָּוּן אַיְן שְׁטָעָרְטָיל אָוֹן פָּוּן די אַרְוִמִּיגָּעַ דִּיעַרְפָּעַר הָאָט מַעַן
אָוֹן אַרְיָנְגָּעָשִׂיקָּט עַטְלִיכָּעַ וּוּנְעַלְיָךְ בְּרוּיטָט בָּאָלְדָן נָאָךְ דָעַר שְׁרָפָה. פָּוּן
די אַיְבָּרְגָּעַ שְׁטָעָרְטָט — נָאָרְנִישָׁט. נָאָרְעָפִים קְלִיְּנָעַ נְדָבָות עַטְלִיכָּעַ פָּוּן
יְחִידָּוִים.

— פָּאָרְ-חוּאָסְ-וּשָׁעַ, הָאָט קִיְּן פָּאָרְיָבָעַל נִישְׁתָּחָט, הָאָט אַיהֲרַ זיך
גַּעֲפָוְילָט אַרְוִיְּשָׁרִיבָּעַן זַיְן בְּרִיף אַיְירָעַ גְּרוּיסָעַ צְרוֹתָה, אָוּ אַיהֲרַ
גַּעַפְּנִט זיך אַזְוֵא בְּוּטְעָרְדָר נוּט?

— גַּעַרְיִבְעָן, רב מענדעלִי, גַּעַרְיִבְעָן, גַּעַרְיִבְעָן! אַזְוֵי
אַרְיָנְגָּעָשִׂיקָּט האבען מיר משולחים צוֹנוֹפָנָהָמָעָן פָּאָר אָוֹן נְדָבָות בַּיַּיִן
יְודָעַן, האבען מיר אַרְיָנְגָּעָשִׂיקָּט, אָוּן נָאָרְנִישָׁט. בַּיַּיִן הַיְּנִינְגָּעָן
נִטְאָ פָּוּן זַיְן תְּמוֹתָה אָזָה. מַעַן זַעַחַת נִטָּה, מַעַן הַעֲרָטָה נִטָּה, זַיְן אַזְוֵי
וּוְאָסָעָר אַרְיָנְגָּעָפָּלָעָן. אָוּ מִיר האבען אַרְיָנְגָּעָוָהָן, קִינְגָּרָר פָּוּן אַנוּאָרָעָ
בְּרִידָעָר קוּמָט אָוֹנוּ נִטָּה צַוְּהָלָפָּעָן אָזָן מַעַן קָעָן שְׁוִין מַעְהָרָר נִשְׁתָּאָ אַזְוֵי
הַאלָּטָעָן, האבען מיר זיך בְּעַטְרָאָכָט מְקִיּוֹם זַיְן דִּי הַיְּלִינָעָן וּוּרְטָעָר פָּוּן
אַנוּזָעָרָה הַיְּלִינָעָן חַכְמִים: „אָל תְּדִין אַתְּ-חַבְּרָךְ, דוּ זַאֲלָסָט נִטָּה בַּעַיְן
שְׁלֹדְיִגְעָן דִּיְן חַבְּרָעָד שְׁתְּגִנְיוּ לְמַקוּמוֹ, בַּיַּיִן דָוּ זַאֲלָסָט נִטָּה שְׁמַעְלָעָן זיך
אַזְוֵי זַיְן אַרְטָה“. גַּעַהְעָן מִיר, הַיִּסְתָּחָט עַמְּשָׁת, אַצְּנָדָר פָּוּן קְלִיָּן בַּיַּן גְּרוּסָה,
מִטְּ וּוּבָעָר אָוּן קִינְדָעָר, בְּחוּרִים מִטְּ מִידְלָעָךְ, זיך שְׁטָעָלָעָן אַזְוֵי
אַרְטָה פָּוּן אַנוּאָרָעָן בְּרִידָעָר. זַאֲלָעָן זַיְן וּוּהָעָן, אַנְקָוקָעָן אָוּנוּ אַלְיָן. אָפְשָׁר

שענדו צלי מוכר ספרי.

חולען זי רחמנות האבען. און זי מינט איהר, רב מענדעל, וועלע
סיג עפיס מאכען מיט אונגער ווען, הא? —
— ואנט נאר, רב יהיאל מרדי, האט איהר געליטען א-מאל א
זועהטהיג אין איינעם פון איירער גילדער ?
— א שאללה א ביסעל, אויב איך האב געליטען ? או, געליטען,
אי היינט נאך בין איך, לא עלייכם, נטפלען אויף די קריושען.
אייהר בעמעוקט דען ניט אין מין פנים, אז איך ליאד דערפונ גרויסע
זיסרים ?

— נו, וואם פאר א מיטעל טהוט איהר דערצו, רב יהיאל,
מרדי ?

— תחלת, אז די שלאפקייט האט זיך ערשת בעוויזען און איך
בין נאך געווין פארמעניל עפיס צויהאן א מיטעל, האב איך מיך
גישט ויסענידיג געמאכט און גאנטישט געהאן, אלץ געטראכט, עט,
עם ווועט מיט גאטס הילך בעסער ווערען. אצינד, אז די שלאפקoit
איו שטארק, און איך בין ניט ביכולת צויהאן גילדער א מיטעל, אפילו
ביהם בעטען ווילען, און ווער וויסט, אויב די מיטעל וועלען שיין
העלפונ — אצינד איז דער וועהטן זיך צוונאגען און אלע מיינע רטיח
אברום, און איך ביז, לא עלייכם, א צעבראָכענען שארבען. נאר
אָקענען וואם אָבער פרענט איהר מיך, רב מענדעל, איזוּן, וואם איז
גיט שיין צו אונגער שמוע ?

— אָקענען וואם איז פרעג ווילט איהר וויסען ? — ענטפער איך
מייט א ביטער געמייה — אָקענען די אַכְבִּצְאַנְסְּקָעֵר נשרפים, פארשטעט
אייהר מיך, און אָקענען טויוונטער אַנְדְּרָעָמִינְיָה אַרְמָעָנְקָע, געפאלענע
אַפְּגָעָקָומָעָנָע. זיך אלע זענען געפלאָגָטָע, קראָאנְקָע גילדער אין דעם
ווערישען גוף. ווען אַוְנוֹעָרָע יודען ואַלען פארשטען, וואַלטָּען זיך בע-
דאָרָפְט אַנוּוּנְדָען בל-המִיטָעָל, געפְּינָען אַסְנוֹלָה צו די קראָאנְקָע גילדער
בעצייטען, אַיְדָעָר די קראָאנְקָיָט פָּעָרְשָׁטָאָרָקְט זיך, בלַיְבָעָנְדִּינְג אַיְבִּי-
גע מפה, אַוְועָהָטִיג, אַקְרִינְק פָּאָר דעם גאנצָען גוף. ווען אַוְנוֹעָר
ברידער, אַשְׁטִינְגָעָר, וואַלטָּען אַנְתָּהָיִיל גענומָען אַין דעם אַוְמָנְלִיק פון
קַאַכְבִּצְאַנְסְּקָעֵר יְוָדָעָן בָּאָלָד ווי דאָס אַוְמָנְלִיק האט זיך געטראָפָעָן, הָעַל-
פָּעָנְדִּינְג זיך אַוְטְּלִיבָעָר מיט אַקְלִינְגִּיקִיט, וואַלטָּען אַגְּרָאַשָּׁעָן זיך אַ
גָּרָאַשָּׁעָן זיך אַגְּנָעָקְלִיבָעָן אַהֲבָשָׁע סְטוּעָ גָּלָט, עַס וָאֶל מְעַלְלִיך זיך
זְאוּ סְאוּ אַפְּצָוּבְּיוּן וַיְוָעָר הַיּוּעָר, יְדָעָר זָאָל זיך גַּהְמָמָעָן וַיְדָעָר זיך

זין ארכיט, נישט געצוואונגען זיין פארוואאנגעט ווערטען פון דער חיים
און ארוםשלעפען זיך מיט די טאָרבעס איבער דער וועלט. אצינדר אבעל,
אצינדר... .

האָרכט-ושע, רב יוחיאל-מרדיי, אצינדר וועל איך נביות זאגען,
חוּם פון אייך, פון נאך אַזעלכע פֿאָרוֹאַהְרָאָלְטָע, פֿאָרוֹאַגְּנָעָלְטָע, וועט
זוערט מיט דער צייט. קאָבְּצָאַנְסְּקָעָר יודען, ווי אלע אַמְּנָגְּלִיקְּבָּע זיער
גְּלִיכָּעָן, פון וועלכע מען האָט זיך נישט וויסענדיג געמאָכָּט תחולת,
בְּיַם אַנְהָוִב זיערען צופְּאַלְעָן, וועלען אַלְעָן ווּסְּמָמָס ווּטְּמָעָר פְּאַלְעָן אָן
פְּאַלְעָן אָן שווּין קִינְמָלְנִישְׁטָאָפְּשָׁעָהָעָן, קִומְעָן צְוִירָק זֶוּ זַיְעָר
פְּרִיהָעָרְדִּינְגָּן שְׁטָאָנָר. דָּאס בִּיסְעָל, ווּסְּמָסְּמָס ווּלְעָלָן צְנוּנִיפְּנָהָמָעָן, וועט
אַוּוּקְּגָּהָעָן אַיְפְּזָעָן אָן וועג, אָן דער סְוֵף זַיְעָרְדָּר וועט זַיְן, זֶוּ
בְּלִיבָּעָן קְבָּצָנִים, שְׁלַעֲפָרָם, אַפְּלָגָן, אַמְּפָה, ווּסְּמָסְּמָס זֶיך אַיְנָעָסָע
דָּעָס פְּאַלְקָן אָן דִּי בִּינְעָר אָן אַנְטָהָאָן אַיְהָם גְּרִיסָע יְהָוִידִים. עַמְּדָאָבָע
נִימָּט גַּעַשְׁטִיצָט אָנוּנוּרָע יְדָעָן דִּי גַּעַפְּאַלְעָן בְּיַי, אַיְן-אַנְהָוִב, יְעַרְעָר
מִיט אַקְּלִינְיָנְקִיְּתָאָן מִיט דָּעָם גְּוֹתָעָן ווּלְעָלָן, ווּלְעָלָן זֶיך אַיְנָעָסָע
צְוּאוּנְגָּעָן זַיְן מִטְּגַעַוְאָלְדָעָן צְוּנְגָּבָעָן אייך, קְבָּצָנִים, אַסְּקָן אָן דָּאס וועט
שְׁוּזָּיְנִיט הַעֲלָפָעָן. דִּי אַרְיָמָע לְיִתְּ ווּלְעָלָן הַמִּיד זֶיך בַּעַפְּאַלְעָן אָן
חוּלְעָנְדוּג-נִישְׁטָאָפְּשָׁעָהָעָן ווּלְעָנְדוּג ווּלְעָלָן זֶיך גַּעַבְּעָן ווי אַיְן אַלְכְּבָּרְדִּינְגָּן זֶיך
אַרְיָין פְּפִי זַיְעָר פָּח אָן אַרְיָבָעָר דָּעָם פָּח. זֶיך ווּלְעָלָן מְזָוָּעָן מְאַבָּעָן
הַקְּרָדְשִׁים" פָּאָר אָוֹרָחִים, אַרְיָמָע וְאַנְדְּרָעָר, שְׁלַעֲפָרָם. שְׁלַעֲפָרָם, אַוְיָך
מְזָוָּעָן אַוְסְּבָּרְיָנְגָּעָן גַּעַלְד אַוְיָך קְרָאָנְקָע, שְׁלָאָפָע, צְעַפְּרָאָכָע,
אַוְיָיך פְּוּלָע לְיִדְיָנְגָּהָעָרָם. זֶיך ווּלְעָלָן מְזָוָּעָן מְפָרָנָס זַיְן אַלְמָנוֹת אָן
אַוְיָיך אַוְסְּהָאַלְטָעָן יְתוּמִים. זֶיך ווּלְעָלָן מְזָוָּעָן אַרְיָנְגָּהָמָעָן זֶיך אַיְן שְׁטוּבָה
אַרְיָמָע קְרוּבִּים, מְזָוָּעָן אַוְיָיך גַּעַבְּעָן נָאָך אַוְיָיך זְאַכְּבָּעָן אַזְוִינָע אַזְוִינָע אַזְוִינָע
שְׁשִׁיעָר בְּיַי זֶיך ווּלְעָלָן שְׁוֹיְנִיט זֶיך זַיְן מְעָהָר פְּאַרְמָעְלִיך אָן מְזָוָּעָן פָּאָרָה
קְלָעְנְדָעָן זַיְעָרָע אַוְיָנְגָּבָעָן. דִּי גַּעַשְׁעַפְּטָעָן ווּלְעָלָן זְעַנְגָּר ווּרְעָעָן,
פְּלִיל ווּלְעָלָן אַרְאָבָע פִּון דָּעָר פְּוֹנְקִיצְיָע אָן עַמְּדָאָבָע זְעַקְּמָעָן נִיעָע, פְּרִישָׁ-
צְאַפְּעָלְדוֹגָע אַרְיָמְעָלִית, קְבָּצָנִים, דְּלָפָנִים, אַבְּיוֹנִים, אַפְּעָנָע, באַהָאַלְטָעָ-
נָע, אַלְעָרְלִילִי מִינִים... אַיְהָר זַוְּהָט, ווּסְּמָסְּמָס ווּלְעָלָן דִּי פְּרָאָש
הַאָט אַנְגְּנָעָמָכָט בְּיַם אַרְיָנְשָׁפְּרִינְגָּעָן אַט דָּא אַיְן דָּעָם טִיך? צַוְּעָרְשָׁת
איְזַיְדָּרָך אַיְהָר שְׁפָרְוָנָג גַּעַוְאָרָעָן אַיְן ווּאַסְּבָּעָר אַרְוּם אַיְהָר אַרְעָדָעָל,
דָּעָרָנָאָך אַזְוִיְּטָס, אַדְרִיטָס, אַלְעָזָרָהָר אָן מְעָהָר ווּטְּמָעָר אָן זַיְעָר.
אַגְּנָעָהָזְיָהָבָעָן האָט זֶיך עַמְּדָאָבָע אַזְוִינְיָנְקִיְּתָאָן פִּון דָּעָם קְלִינְיָנְקִיְּתָאָן
קְוּמָט אַרְזִים זַוְּהָר פִּיל אַזְוִוִּים, ווּסְּמָסְּמָס זֶיך, צִיהָת זֶיך אַהֲן אַעֲקָ-

שׁוֹרֵפָה אַיִזְנָקָן עֲקוּמָן אַיִזְנָקָן, קֶומֶט פָּוּן אַיִזְרָהָר אַרְוִים צְרוֹת אַיִזְרָהָר — אַוְן אַיִזְרָהָר אַיִזְרָהָר אַרְוּם וְעַט הַאַבָּעָן צֹו בְּעוֹזִי נָעַן דִּי שְׁרָפָה בְּלִי שְׁרָאָלוּ.

— אַונְוָעָרָע הַיְלָגָע חַכְמִים הַאַבָּעָן שְׁוִין דָּסָט פְּרִיהָעָר פָּאָר זִיךְ גַּעַץ. זָאנְט — מַאֲכָתָ רְבָבְיָאָלְמְרָכִי מִיטָּאָן קְנִיטְשְׁעָלָעָ, אַצְּיָהָגְבָּעָנְדִּינְגָּמִיטָאָן אַקְסָעָל, וְוי דָעָר שְׁטִינְגָּעָר אַיִזְנָקָן בֵּיתָמְדְרָשָׂנְיקָעָם, אַזְוּקְצָוָמָאָכָעָן יְעַנְעַמָּס אַוְאָרָט, וְוַיְלָי מַעַן גְּעַפְנָט עַם עַרְנִיאָן אַשְׁטָעָל בַּי אַונְוָעָרָע חַכְמִים, אַסְמָכָן טָאָן וְאַסְמָכָן שְׁוֹעָל לְאַזְטָמִיךְ דָּא יְעַנְעַר הַעֲרָעָן? — דָעָר מַדְרָשָׂ, שְׁוֹר הַשּׁוֹרִים” אַגְּנָט: “מָה אַגְּנוֹהָה, אַזְוִי וְוי נִים, אַתָּה נָטוֹל אַחֲרָמְחָבָרָו, אַזְוִי דָו רִיהָרָסְט אַיְנָעָם פָּוּן אַקְוּפְקָעָלָעָ, כָּלָן מַדְרָדוֹן וּמַתְגָּלְנוֹלִים זָה אַחֲרָזָה, צְוּקְיָקְלָעָן זִיךְ אַוְן צְוּלְיָפָעָן זִיךְ אַיְנָעָן נָאָךְ דִּי אַנְדָּרָעָ, בְּקָחָן יִשְׂרָאֵל, אַזְוִי וְעַנְעַן דִּי וּדְעַן, לְקָה אַחֲרָמָהָן בְּלָן מְרָגְיָיִן, רִיהָרָט דָּס אַוְמָגְלִיק אַזְוִיָּעָם פָּוּן וְוי, דָעַרְפִּיהָלָעָן עַם אַלְעָעָן.

— אַוְן וְאַסְמָטָהָוָת מַעַן דָעָרָצָו, רְבָבְיָאָלְמְרָכִי? — טָהו זִיךְ אַפְרָעָג וְעַהֲרָפְאַבְטָעָרָט — גְּנוּזָאָלָר, רְבָנוֹנָלָעָ, וּוּלְעָלָעָן דָעָן יְוָרָעָן תְּמִיד אַזְוִי זִיךְ אַפְהָעָנְדִּינְגָּ, אַפְגָּנְלָאָוָת, נִישְׁתָּצְוָהָאָן פָּוּן דָאָנְקָעָן דִּי נִים?!...

רְבָבְיָאָלְמְרָכִי בְּעַדְעַקְטָמִיט דָעָרָהָנְדָר דָּס פָּנוּם, זִוְּפָצָט. עַרְבָּצָט, נִישְׁתָּצְוָהָאָן צְוָנְטָפְעָרָעָן קִיְּין וְאָרָט. מִיר זִוְּצָעָן בִּידָעָ אַוְן שְׁוִינְגָּעָן, פָּאַרְטִּיפָּעָנְדִּינְגָּ זִיךְ אַיְטָלְבָעָר אַוְן דִּי גַּעַדְאָנְקָעָן בַּי זִיךְ. שְׁפָעַטָּעָר אַבְסָעָל הַאַבָּעָן דִּי קָאַבְצָאָנְסָקָעָר זִיךְ גַּעַרְהָרָת אַיִזְרָהָר וְעַג אַרְיָין רַעַשְׁדִּיג, הַאַקְעָן-פָּאָק מִיטָּאָן דִּי וְיִבְעָר אַוְן קִינְדָּרָעָר, אַוְן לְיוּעָרְלִיל דָעָר מַשְׁוֹגְעָנְגָּר שְׁלָעְפָּעָנְדִּינְגָּ זִיךְ נָאָךְ וְוי. אַיִזְרָהָר זִיךְ בַּי אַגְּוּוּסָעָן פָּוֹנְקָט בְּעַגְלָיָת, נִאַכְנָעָהָעָנְדִּינְגָּ נָאָךְ מִין פָּעָרָד-אַיִזְרָהָר-וְעַנְעָלָעָן, דָעַנְאָךְ הַאָב אַיִזְרָהָר זִיךְ גַּעַוְעָנְעָט מִיטָּאָן וְוי אַוְן גַּעַגְגָּעָן מִין וְעַג.

* * *

יעַנְעָ אַוְמָגְלִיקְלִיבָעָ קָאַבְצָאָנְסָקָעָר הַאָב אַיִזְרָהָר זִיךְ שְׁוִין מַעְהָר אַיִזְרָהָר לְעַבְעָן נִיטָּאָן גַּעַוְעָהָעָן אַוְן אַיִזְרָהָר אַיִזְרָהָר זִיךְ וְוַיְסָמְכָעָן אַיִזְרָהָר זִיךְ הַאַבָּעָן זִיךְ אַזְוְרָאִי גַּעַמְוֹת קוּקְלָעָן וְוי דִּי נִים מִיטָּאָן.

אלע אנדערע יודישע אַריימעליאַט, בייז זענען פאָרשוואָנדערע
געוּאָרְעַן פֿון דער וועלט. לִיּוֹעֲרַלְעַן נָאָר הַאָב אֵיך אֵין אַצִּיַּת
אַרְוָם בענְגַּעַנְתָּן אֵין גַּלְוֶסְק, אַרוּמְלִיּוּפְעַנְדִּיג דְּאָרָט אֵין די גַּאַסְעַן
בְּתוֹרַת שְׁמַאַדְתַּ-טְשׁוֹגָעָנָעָר, אָוֹן קִינְדָּעַר-קָוְנְדִּים מִיט אַגְּשָׂרִי, אַ
גַּעַלְעַבְטָעַר הענְרוּם-פְּעַנְדוּם נָאָר אֵיכֶם . . .

ספר הגלגולים

ספר הנגליים

וואז דער מחבר בעשרייבט בארכיכות די אלע נגליים,
איין וועלכע ער האט בעדארפט, פטנונג יוד, מנגלן
וועראן ביים ליעבען פון איינעם איין דעם צנדערן.

דער מחבר פונס, "ספר הנגליים" הוייט אן צו דערצעהלהע
אט מיט די ווערטער:
ויהי ביטוי אכילת קעסט, שיטות בניים וישובת בית-מדרש — און
עם איו געווען, נישט היינט געדאכט, איין דער צייט, ווען בעלי-ביהילעה
האבען געגעסען קעסט, געקידעלט און געועסען פערלענט די הענד
איין בית מדרש. איך זאג זאגט ער, נישט היינט געדאכט דעריפער,
וויל וואו ווהי, זאגען די חכמים, איו אצראה. די צראה אונזערע איו,
ואָס בעלי-ביהילעה און יונער צייט וועגען, חזק און זיינר זאגה, נישט
צ'וּזַי קלוג געווען ווי די דאָזינע און היינטנער צייט. זיינר איגענע
תכליות צו פערזאָרגען קעגען, אמת, די היינטנער ווי די אמאָליגע
נייטט, און מזיגען טאָקע נישט; גאנץ פשוט, וויל דעריאו וועגען ניטיג
זועלבע זאָכען, וואָס בֵּי בְּטִלְנִים וְעָגָן וְזַיְהָ, בְּעֻנוּתִינְ-הַרְבִּים, נישטאָ

פריהערינגע אַדער שפערמערדיינע אלץ אַיִּנס, אָונְ בְּעִשְׁוֹלְדִּינְגַּן וַיְהִי דּוּרְפְּאָרְסָה. עפערנט זויה קיינעם נישט דאס מויל, ואַרומֶעַם וְאַלְטֵם גַּעֲוֹן וְאַלְוֹעַג. לְדָשָׁן, שפערטען פון אַקְבָּצָן, פַּאֲרַן וְאַסְמָאַכְתַּעַד עַר עַם נִישְׁט פַּאֲרַן וַיְהִי עַפְים אַגְּרוּם גַּעֲשָׁעֶפֶט, אַדער פִּון אַשְׁטוּמָן, פַּאֲרַן וְאַסְמָאַרְט עַר נִישְׁט, פִּון אַגְּלוּחַמְטָעָן, פַּאֲרַן וְאַסְמָאַטָּן צָעַד ער נִישְׁט, אָונְ פִּון אַגְּנוּעָן, פַּאֲרַן וְאַסְמָאַרְט הַזְּיבַּט הַאֲבָעָן יַעֲנָע דָּקָה נִישְׁט, טָזְנִינְגַּן פַּאֲרַן וַיְהִי—אֹזְוֵי טָעַנְהָן דִּי הַיְּנִינְגַּן—הַאֲבָעָן יַעֲנָע דָּקָה נִישְׁט גַּעַטְיוֹנִים אֹזְוֵי אַקְאַז אַנְיַעַךְ צְבוּינְדָּעַן, דָּאַס מִיְּנְטָמַעַן דִּי פְּנָסַת יִשְׂרָאֵל, פַּאֲרַן אַיְהָר אִינְגָּאנְצָעָן וַיְהִי אַוּעָקְלָעְגָּעָן. נִישְׁט צְזָרְעָן פֻּרְעָוָרְגָּעָן נִשְׁט אִינְגָּעָנָעָם תַּכְלִיתָה, הַאֲבָעָן יַעֲנָע, אֹזְאַה-אֹזְנָה-זְוִיְּעָרְקָאָפָּה, נִשְׁט אִינְגָּעָנָעָט אַזְוּלְעַט צְזָרְעָן פְּלִי-יִשְׂרָאֵלִים תַּכְלִיתָה!... וְיַי הַאֲבָעָן גַּעַפְּוִילָט, גַּעַשְׁמַעַלָּט, נִשְׁט אַזְוּלְעַט קִין חְבָרוֹת, קִין בְּנָפִוּתָה; נִשְׁט גַּעַפְּרוּבָט צְוָנוֹפְּקָוּמָן וַיְהִי אַזְוּלְעַט אַסְפִּיּוֹת, אַזְוּפִין אַרטָּמָאָקָע, אַדער דּוּרְכְּזָפְּאָהָרָעָן וַיְהִי אַפְּטָעָרָם, אַזְוּלְעַט פֻּרְשָׁטְעָחָת וַיְהִי, נִשְׁט אֹזְוֵי וַיְהִי הַזְּאוֹתָה, אַזְהִוְיָאָהָרָעָר, פִּיס הַאֲבָעָן אַזְוּלְעַט גַּעַהְאָתָה, נִשְׁט אֹזְוֵי צְזָרְעָן גַּעַהְאָתָה; אַזְוּלְעַט, מִשְׂתַּיְינְסְגַּעַוָּגָט, הַאֲבָעָן, וַיְהִי גַּעַהְאָתָה, נִשְׁט אֹזְוֵי צְזָרְעָן דְּרָשָׁות, אֹזְוֵי פַּוְילְעָן אַלְלָעָן גַּעַהְאָתָה, אַזְוּלְעַט שְׁוֹנָאִים וַיְהִי וְאַס הַאֲבָעָן וַיְהִי פֻּרְשָׁטְאָנְגָּעָן, בְּעֵן זַי גַּעַוְאָסָט?... אַקְצִיעַס?... פָּאַנְדָּעָן?—נִיְּזָן! קַלְטָרְיוֹאָה?—מִפְּכוֹת? וְאַס=זֶשֶׁע דַּעַן? נִגְּרָנִישְׁט! מִעְן הַאֲטַע גַּעַנְגָּעָט, גַּעַדְאָוּנָט, גַּעַבְּעָעָט, אַפְּגָּרִיכְט הַצּוֹתָה, גַּעַוְאָגָט קָנוֹתָה, סְלִיחָות, מִשְׂתַּיְינְסְגַּעַוָּגָט, אַרְיִינְגָּעָקָוֶט, גַּעַלְעָרְעָנֶט, אָונְ וַיְהִי אַזְוּנְגָּעָלְעָרְעָנֶט וַיְהִי צְוָרְאָכָעָנֶט גַּלוֹתָה... אַדְעָן מִיט וַיְהִי שְׁעָנָעָם, קַנְאָקְדִּינְגָּעָן, "מָה=יִפְּתָח".—וּמִפְּנֵי חַמְּאָנוֹג, אַטְפָּאָר דִּי דְּרוֹיְגָעָן זְאַבָּעָן אֹזְוֵי יַעֲנָע, גַּעַבְּעָה, אֹזְוּי גַּעַוְנְגָּעָסָעָן גַּעַוְאָרָעָן, רָאַשִּׁית חַכְמָה אָונְ סּוֹף חַכְמָה הַיִּינְטָבִי קִינְדָּרְעָר אָזְוּנְגָּעָסָעָן גַּעַוְאָרָעָן, אַזְוּנְגָּעָסָעָן גַּעַוְאָרָעָן. אַזְוּנְגָּעָסָעָן דָּסָם, זֶאנְטָמָעָן דָּעַר מְחַפֵּר, בֵּין אַיְהָק אַזְוּנְגָּעָסָעָן, אָונְ מַעַן מַעַן עַמְּאַהְמָמָה טָאָקָע גַּלְוִיְּפָעָן, וְאַרְוּם דָּעַר גַּנְגָּצָעָן צִיְּמָעָן! אָטְפָּאָר דִּי פְּרִיהָעָרְדִּינְגָּעָן צִיְּמָעָן, בְּעַשְׁטָעָהָת עַמְּאַיְּסָט עַמְּאַיְּסָט, פָּעַלְמָעָן, אַטְמָאָלְגָּעָן צִיְּמָעָן! אָטְפָּאָר דִּי דְּרִיאְגָּעָן בְּעַשְׁטָעָהָת עַמְּאַיְּסָט עַמְּאַיְּסָט, טָאָקָע גַּאֲנָץ יְוִידְשָׁלִיךְ, אֹזְוֵי דָעַם שְׁטִיְּגָעָר טָאָקָע פִּון אַיִּין עַמְּאַיְּסָט נְבָנוֹן, אַקְלוֹגָן, פְּאַרְשָׁטְעַנְדָּגָן פָּאַלְקָן וַיְהִי מִיר יְוִידָעָן אָונְ דָּס אַיְן, אֹזְוֵי טָאָקָע דִּי צָרָה!...

נִגְּרָנִישְׁט דָּסָם, זֶאנְטָמָעָן דָּעַר מְחַפֵּר, בֵּין אַיְהָק אַזְוּנְגָּעָסָעָן, אָונְ מַעַן מַעַן עַמְּאַהְמָמָה טָאָקָע גַּלְוִיְּפָעָן, וְאַרְוּם דָּעַר גַּנְגָּצָעָן צִיְּמָעָן זַיְנָעָר דָּס בָּאַמָּת, וַיְהִי עַמְּאַיְּסָט וַיְהִי אַרְוּם צָום כּוֹף, אָונְ טָאָקָע גַּאֲרָעִים אַנְדָּעָש

איך בין דא אויסען, ואגט ער, צו דערצעהלהען, וואס מיט טויז איז פֿאָרְגַּעֲנָגָנָגָן אַמְּאָל אֵין יַעֲנֶר צִיְּט, וְעַן אֵיךְ בֵּין, וְוי דַעַר שְׂטִינְגֶּר אַפְּן אַיְדָעָם, גַּעֲזָמָן בַּי שְׁוֹעַחַר אָוֹן שְׁוֹיְנֶר אַוְףְּ קַעַט. דַעַר שְׁוֹעַחַר מִינֶר, אַפְּרָקְסְטֶעֶר מַעַנְשָׁ, אַשְׁיְנֶר, יַסְטֶעֶר בַּעַל-הַבִּיט, האַט מִיךְ, וְוי אַקְאָרְפּוּרֶעֶר אַתְּרוֹגִיל, אַחְשּׁוֹבְּ-בָּחוֹרִיל, אַוְאַוְלְּ-לְעָרְנָעַ.

געַנוּמָעַן פֿוֹן דַעַר יִשְׁכָּבָה פָּאָר וַיְיַזְּנֶנֶר גַּלְעִיבְּטֶעֶר טַאְכְּטֶעֶר, אַיְזְן אַיְזְן קָאָפְּ, וּוַיְיַעַל אֵיךְ בֵּין אַלְטַ גַּעַוְעַן צַו דַעַר חַתְּנוֹה, אַיְזְן אַיְזְן אַיְזְן קָאָפְּ. וּוַיְיַעַל אֵיךְ בֵּין חַשְׁבּוֹן פֿוֹן מִינְעַי אַיהֲרָעַן אַיְזְן אַיְזְן שְׁוֹעַר צַו זַעַגְעַן, וּוַיְיַל אַיְזְן דַעַר חַשְׁבּוֹן פֿוֹן מִינְעַי אַיהֲרָעַן אַיְזְן חַזְיפְּטַ גַּעַוְעַן אַפְּ פָּלָאנְטְּמָעַן, נִימְט אַרְיוֹסְצּוּרְקָעַן. דַי מַאְמָעַ מִינְעַי האַט גַּעַרְכְּעַנְטַ נַאַךְ עַפְּים אַגְּרָוְסֶעֶר לְרָפָה, אַט דַעַרְכְּעַנְטַ נַאַךְ מִיר גַּעַלְעַנְעַן גַּעַוְאָרָעַן. דַי בָּאָבָעַ אַבְּעָר האַט עַס גַּעַרְכְּעַנְטַ נַאַךְ עַפְּים אַבְּהָלָה, אַיְזְן דַי מַזְהָמָעַ מִינְעַי האַבָּעַן וְעַגְעַן דַעַר גַּעַהְאָט נַאַךְ אַנְדָּרְעַדְעַר חַשְׁבּוֹנָתַ, נַאַךְ וְוי דַי מַעַשָּׁה אַיְזְן, אַזְוִי צַי אַזְוִי, אַיְזְן וְוִים נַיְשַׁת מַעַהָר, אַזְוִי צַו דַעַר חַתְּנוֹה אַיְזְן בַּי מִיר גַּעַוְעַן אַבְּלָאָם פְּנִים,

אַגְּלָטָם, אַהֲן אַחֲתִימָתַזְקָן, וְוי בַּי אַיְגְּנָעַל.

די ערְשָׁטָע פָּאָר יַאֲהָר נַאַךְ דַעַר חַתְּנוֹה אַיְזְן גַּעַוְעַן קִין מַעְשָׂת נִישְׁתַּ... אַיְקְהָבָג גַּעַוְאָסְטַ מַעְהָר וְוי דַעַונְעַן, עַסְעַן קַעַסְט אַיְזְן לְעַרְנָעַן. נַאֲרִישְׁקִיטָעַן, וְוי עַס מַאְכָט וְיַה אַמְּאָל בַּי אַמְּעַנְשָׁעַן, אַיְזְן מִיר אַיְזְן זַיְנָעַן נִישְׁת גַּעַלְעַנְעַן — קִין קִינְדָה האַט מִין וַיְיַבְּנָה נַאַךְ נִישְׁת גַּעַהְאָט... דַי ערְשָׁטָע צִיְּטַ פְּלָעַג אַהֲרָמִיר אַזְוִי קַומְעַן אַחֲיִים אַבְּעַמְעַן, אַבְּטְרִינְקָעַן אַיְזְן גַּרְנִישַׁט, נִישְׁת צַו הָרָעַן אַקְרָומַ וְאַרְטַ, נִישְׁת צַו בְּעַמְעַרְקָעַן אַקְרָומַ מִינְעַן. דַעַרְנָאָךְ וְוּרְטַ עַפְּים אַשְׁטִיקְעַל פְּעַלְיָה עַנְדְּרוֹנָגַג, עַס לְאֹוֹת וְיַה מִיר פִּיהְלָעַן פֿוֹן דַעַר שְׁוַיְגְּנָעָרִים זַוִּית עַפְּים אַקְרָומְעַנְישַׁט, אַבְּלָאָזְעַנְישַׁט, אַיְקְהָבָג וְאַל עַס אַנְהָוִבְּעַן צַו פְּאָרְשְׁתָּחָעַן פָּאָר וְוָסָם. אַזְוִי וְוי אַיְקְהָבָג עַס נִישְׁת פְּרָעָשְׁתָּאָנְעַן, אַזְוִי טַאְקָעַ האַט עַס מִיר נִישְׁת גַּעַשְׁאָדָט — אַיְקְהָבָג האַט מִיר גַּעַטְאָן דַאַט מִינְגָּעַ אַזְוִי גַּעַעַנְעַן גַּעַשְׁמָאָק, בִּיסְלָעָכְוַיְוַי, בִּיסְלָעָכְוַיְוַי אַיְזְן מִיר דַעַרְקָלְעָרְטַ גַּעַוְאָרָעַן דַעַר טֻמְפָוָןַס בְּלָאָזְעַנְישַׁט, פְּלוֹמָר, אַזְוִי מִינְטַ זַי — קִינְדָה רָעַ! וְוי וְאוֹנָק, מִיט אַנְצּוּהָרָעָנִישַׁט, פְּלוֹמָר, אַזְוִי מִינְטַ זַי — קִינְדָה רָעַ! וְוי האַט עַס נִישְׁת אַיְדַּקְיַין קִינְדָה... אַזְוִי שְׁפָעְשָׁרְהָאַט עַס מִיקְהָדַה שְׁוַיְגְּנָעָר גַּעַלְאֹוֹת הָרָעַן בְּפִירְוַשְׁ, מִיט דַעַר פְּרָאָסְטָעַן פְּשַׁט, סְטִיטַשְׁ, טַעַנְהָט זַי מִיט מִיר, שְׁטָאָרָק אַיְפְּגָנְבָּרָאָכָט, גַּלְיַיךְ וְוי אַיְקְהָבָג וְאַלְטַ אַיהֲרָל גַּעַקְיַילָעַט די קַאָפָטָע — סְטִיטַשְׁ, אַזְוִי קִילְעָכְדִּינְעַ אַיהֲרָל נַאַךְ דַעַר חַתְּנוֹה, אַזְוִי גַּרְנִישַׁט!... אַיְדָעָם בַּי לִיטְעַן, וְוָסָם האַבָּעַן חַתְּנוֹה.

געהאט אין איין צייט מיט דיר, זענען שון לאנג טאטעם, ווער פון איינט, ווער פון צוּי קינדרער; מענישען זענען זי, האבען און זענען דעם הכלית... אן וואיל איז זי, אן וואיל אויך זיערע ערלערן! און דז וואם? א שען בעל-הביתל, משטיינס-געאנט! און נאָה שפערטל האט מען געארבייט ארטס דער דזוניגער זאָך בסוד. אַה פלעג טראָע פען אַפט די שוינגר זיצענדיג מיט וויבער, שכנות, נפאַיטעם, טוקער-קעם, דאָם וויב מײַנס מיט אַראָנגעלָאָוטע, פערווינטער אַוינען אַין דערmitt, אַין שושענידיג זיַּך, אַיבערוינען-קינדריג זיַּך אַיינע מיט דער אַנדערער, אַאלטַע גויה להבריל האָב אַיַּה אַפְּרַמְּאָל געטראָפְּעַן צוּיַּעַן זיַּך. ווי עס האָט זיַּך אַרְזִינְגְּעוּווּן צִים סֻפֶּה, אַיַּז מען געועסען אַון געטראָכט ווועגען דעם, פָּאָר ווֹאָס האָט עס די שוינגר פון דער טאָכטער אַירְהָרֶל, פון מײַין וויב הײַסט עס, קיַּין אַיְינְקָעֵל נוֹשֶׁת? אַון מען האָט געפְּרוּיכְּט דערצְּוּ בָּאַבְּסָקָע מִיטְּעָל. די אַאלטַע גויה מיט דעם הייטשען שטָאָרט-טָאָרטָר האָבען, עס פערשטעהט זיַּך, בַּיְדַע געטאָנט אַין דעם קָאָן אַינְאיַנְעָם מיט די גענִיטָע אַיסְגְּעָנִינְגָּן דעלטַע וויבער.

מיר אַפְּער אַיַּז נאַרְיְּשִׁיקְּטָעַן ניט געלעגען אַין זענען, אַיַּה האָב מיר געשמאָק געגעסען קעסט אַון געשמאָק געלערענט. אַו עס האָט נוּשֶׁת געהאָלְפָעַן נוּשֶׁת קיַּין רָמֶז, נוּשֶׁת קיַּין פְּשָׁט, נוּשֶׁת קיַּין סָוד, אַיַּז שׂוֹינְגָּר אַרְזָס אַקְעָעָן מיר מיט דָרְשָׁן, דָרְשָׁה/געַעַן האָט זי געקעט וועדר וואָיל. אַו זי האָט געפענט אַמְּוֹיל, האָבען זיַּך אַירְהָר געשאָטָען, ווי פון אַלְכְּבָּרְדִּינְגָּעָן זאָק—אַמְּנִיד, נִין מָסָס רָעָה, אַוְיסְגָּעָמִישָׁט אַינְאיַנְעָם נְגָּאָם=שְׁמָרָאָם, קוּבָּעָלָאָקְרִישָׁעָן, גְּנוּיָאִישָׁע ווּרְטָלָעָך מִיט, להבריל, שְׁטִיקְלָעָך גְּמָרָא, מְשָׁלָל=לְעַמְעַקָּעָן, פָּרְיוֹרִיצָט מִיט זִיסְזִוְעָר תְּחִנָּה=לְשָׁוֹן, עס זאָל האָבען דעם רְעַבְּטָעַן זִירְדְּשָׁען טָעַם. דער שָׁטָעַל אַירְהָר אַין די דְרָשָׁות אַיבָּעָר מיר אַיַּז געווּעָן אוֹיְף דעם געווּיסָעָן פָּסָוק: "מיַּנְסָמָּה, משְׁתִּינִים=געַעַן, אַיַּז נוּשֶׁת לְיִתְּבִּישׁ".—אַון זי האָט זַד גענעמען גְּנָנִין בְּרִיטְלִיךְ אַזְּפוּוּזָעָן, אַו נוּשֶׁת לְיִתְּבִּישׁ אַיַּז, ווֹאָס אַיַּה בֵּין דָאָם, יְעַם... נוּשֶׁת לְיִתְּבִּישׁ, ווֹאָס טָאָקָע זַיְדָעָם פּוּרְעָס אַוּרְטָלִיָּה, נִיְּרָאָק, נִיְּרִיבָּאָק, דָאָס הֵיסָט אַיַּוף יְדִישָׁה: נִיְּמָע, נִיְּמָוג, נִיְּקְוּרְיָה, ווֹאָס דָעַן=זְשָׁעָה אַלְעַקְיָשׁ בֵּין אַיַּה. נוּשֶׁת לְיִתְּבִּישׁ אַיַּז אוֹיְךְ דָאָם: בַּיְ אַנְדָרְעָן, אַשְׁטִינְגָּר, גַּעֲהָמָט אַשְׁוּהָר דעם אַיְדָעָם אַון פָּאָהָרָט זַהָּמָּה אַיְהָם דָוְקה צִים חַנְדְּרִיקָעָוָעָר, זַאָל גַּעַונְדָּזָיָן, אַרְשָׁר ווּעָז נוּשֶׁת עַר אַלְיָזָן, טְהָוָת עַר אַלְיָזָן, פָּוּן די חַסְדָּוִים,

טאנען זי' פון איהם אליט, פיהרען זי' איהם... און דער יבעד טאקו איז מול און ברכה—וּרעה וְכָסֶפֶג, קינדרער און געלד, זי און וויתן לֵך שטעטה. און בי מיר—פלענט זי אויסלאווען, אקוק ניעבעגען דיג בייז איזיפ דעם שועעהה, ניעבעה, ואס ער האט געהאט פון אידרא קאלט און ואראם—בי מיר, איז רבען של עולם, הלויא איזיפ שונאי ציון געואנט געוואָרען, איז ניט לייטיש, אמן! ..

פון מגידים די דרישות איז איך הער היינט, שטעעהן זי איזו צו מיר צו זי אַרְבָּעַם צו דער ואנד. איך קוֹק זי נאָר אַן מיט דחמנות, זי מענשען, ניעבעה, חכמה/גען זיה, וויסענדיג זיכער ועה דגוט בי זיה, איזו גוט זי איך ווים, איז די חכמניות זיערע איז גען מלאָבה/ט, לוייטער שוינדעל, דראָט=אַרְבִּיט, נאָר די דרש אַפְּער פון דער שוינגר ערמיינער דענסטמאָל איז מיר צונגעשטאנען זי אַפְּיאָוּקָע זום האָרֶץ איז געוינגן מיין בלוט, געגעסן האָב איך מיר קעסט אלען טאָקע געשמאָק, געלערענט איזיך געשמאָק, נאָר עס האָט עפִים נישט געהאט דעם טעם ווּאַס אַמָּאָל, און פֿלְעָג מִיק קענען אַמָּאָל איזיפ עטיליכע מינען מיר עפִים איז קאָפּ, און פֿלְעָג מִיק קענען אַמָּאָל איזיפ עטיליכע פֿערטראָכְטָעָן מיט אַיְסְגָּעַשְׁטָעַלְטָע אַיְגָּעָן, גלאָט איזו זיה איז דער זועלט אַרְיִין, פֿונְדְּעַסְטְּוּגָעָן נִישְׁקָשָׁה אַהֲן סְפָנָטוֹ אַיך ווּאַלְטָט מִיר גַּעַנְיָה קענט נאָר קִין מעשה ניט איזו זיך אַבְּשְׁטָעַרְכָּעָן דָּאָס בִּימָעַל יוֹנָגָע יאהָרָען בי עס ווּאַלְטָט גַּעַקְוּמָעָן איזיך איזיפ מיר אַצְּיִיט, אַיְסְוּכָּעָן זיה אַיְנָעָן פון די יְוִידִישָׁעָן פרנסות: אַקְנָעָלָג, אַקְלִיטָל, אַדְרָע אַשְׁיְנָקָעָל, אַשְׁטִינְגָּעָר, אַזְּיִין אַלְיִין פֿאָר זיך אַכְּפָלְהָבוֹת. בעדראָרָף זיך אַן מיר אַנטְשָׁעַפְּעָן עפִים אַדְבָּוק, דער יְצָרָהָרָע אַלְיִין, אַז דעם גַּעַשְׁטָאַלְטָט פון אַחְסִיד, אַז מִיק אַגְּנָעָרְדָּעָן דער שְׂוֹאָרָץ אַחֲר ווּוּס ווּאַס, מִין זועלען פֿערפֿהָרָעָן, דער רוח ווּיסְט ווּאוּהָזִין...
מיין יְצָרָהָרָע, דער חָסִיד, אַז גַּעַוּן אַמְנוּול מִיט אַלְעָפָסָאָט טעמאָקָעָן, מיט דעם גַּאנְצָעָן חָן, זי אַזְּעַלְבָּעָן שְׁטָהָרָת=אָן, אַדְבָּוּעָל האָט ער געהאט נאָר אַנטְקִיך, עס האָט גַּעַלְעַכְּרָט דעם קאָפּ, אַט=ט מעשיות צו דער צעהלען, איז אַז אַרְבָּה ווּ ער נִישְׁת גַּעַוּן, נִישְׁזִין אַז ווּעַט נִישְׁת זִין אַז דער גַּאנְצָעָר ווּלְט. פֿאָר אַיהם איז אַפְּקָע גַּעַוּן דער הוֹטָעָל, גַּעַמְעַט דָּאָרָט טָאַן ווּאַס ער ווּל, אַיהם איז גַּעַז שְׁטָאַנְעָן פֿרִי דער גַּהְנָם אַז דער גַּעַדְן, מְלָאָכִים, רְחוּחוֹת וְעַנְעָן בי אַיהם גַּעַוּן מְשֻׁרְתִּים, זי אַשְׁפְּלִיכָּעָל איז אַיהם גַּעַוּן פֿיְעָר אַז אַסְסָר... ער האָט גַּעַמְעַט מִיט זִינְעָן מעשיות געהאטז אַמענשען בי

דער נשמה, האט ער געוואָלט — אוּ פון ז' אַנגגעָפָא, ען אוּפַ אַ מענשען
עפָים אַ זִים דְּרֻעְמֵיל, אַ וְאַרְיְמְקִיט אַזְוֹזֶיךְ צְוָגָאנְגָעָן אַזְנְגָעָן
אָנוּ עַם האָט זִיךְ גַּעֲרָאַצְט עַפִּים גַּאֲרַמְּהָה, האָט ער זִיךְ בְּעַלְעַט
צְמָאַקְעַנְדִּינְג מִיט דַּי לְיַפְּעַן — אוּ אַנְגַּעַקְוָמָעַן יַעֲנָעַם אַחְשָׁק צָום טְרִינְקָעַן,
פְּשָׁוֹת טָן אַ טְרִינְק בְּרָאַנְפָּעַן ...
אַט אוּזִי אוּזִי דָּעַר יְצַר-הָרָע מִינְגָּר, וְאַסְטָה האָט זִיךְ.
נִישְׁטָ פָּאַר
וְדיַישְׁעָ קִינְדָּעָר גַּעֲדָאַכְט, צַז מִיר גַּעֲנְמוֹמָן!
— וְאַגְּמָר, שְׁמִינְגָּר! — הַזְּבִּיט אַן דָּעַר יְצַר-הָרָע מִיךְ צַז שְׁטָרָאָ
פָּעַן — בְּיוֹ וְוָאָגָעַן וְוָעַסְט דַּו עַם זַיְן אַ שְׁמִינְגָּר? וְאַסְטָה פָּאַרְתָּ
אַרוֹסְקוֹנְמָעַן פּוֹסִים הַנְּגַרְבָּן, וְאַסְטָה דַּו הַנוּ רְבָּנְסְטָמַז
פּוֹנִים זִיצְעַן זַיְן אַ קְוֹאַצְקָע אַיבָּעָר דָּעַר גַּמְרָא וְוָעַסְט דַּו קִיןְדָּעָר
נִישְׁט אַיְסְוִינְצָעַן, — אַזְנְגָעַן וְאַסְטָה פָּאַרְתָּ וְוָעַט דָּעַר תְּכִלְוָת זַיְן דְּרָעְפָּן? בִּיסְטָ
דָּאָךְ עַפִּים אַ זִיךְ, דַּו שְׁמִינְגָּר אַיְינְגָּר! ... אַ עֲבָרָה, בְּלָעְבָּעָן, אַזְאָ
יַגְּנְגָּר-מָן ... עַם וְאַלְמָט מִיךְ נִישְׁט גַּעֲרָט אַ גַּעֲרָאַטְעָנְגָּר לִיטְוֹאָק
אַ מַתְהָנָה, שְׂזִין אַזְנְגָּר, אַפְּרוֹשׁ — אַ בָּאַנְקָק-קְוֹעוֹתְשָׁעָר מִיט אַ
בָּאָרָד — אַזְנְגָּר-עָרָד אַרְיִין, צְלָמָק-קָאָפֶן! זַיְן דִּיר, שְׁאָקָעָל זַיְהָ, קוֹוָעָטָשׁ
דִּיר אַזְמָרְדִּין, בִּיסְטָ אַרְיִין דַּי מַט שְׁעָרִי-טוֹמָאָה אַזְנְגָּר פְּעַפְּאַלְעָן,
וְוָעַסְט אַיְבָּגָן שְׂזִין נִישְׁט אַרְזִים! דַּו שְׁמִינְגָּר אַבְּפָעָר בִּיסְטָ נָּהָא אַשְׁנָעָן,
הַאָסְטָ נָּהָא צִיטָט אַרוֹסְטוֹרִיְּבָעָן פָּוֹן אַנְדָּרָעָר לִטְוֹאָק, אַזְנְגָּר וְוָעַרְעָן
אַמְעָנָשׁ, אַ בְּלָוְ-שְׁלָמָה, נְעַדְתָּם זַיְהָ בִּיצְיְוָנָהָן אַיְיךְ דָּעַם רַעֲכָטָן וְוָעָגָן
אַזְנְפָּלָג מִיךְ, שְׁטָעה נִישְׁט אַבְּ פָוֹן אַנְדָּרָעָר יַוְנָגָע בְּעַלְלָה-הַבְּהִתְלָעָה,
מְאַטְעָנָסָק קִינְדָּעָר, שְׁטָעה נִישְׁט אַבְּ, זַיְהָ אַיְיךְ דִּיר, אַזְנְגָּר קָוָם ...
אַנְדָּרָעָר אַפְּשָׁר וְוָעַלְעָן דִּיר זַגְעָן: קָוָם קִיןְחַאנְדְּרִיקָעָן, אַדְרָעָר קָוָם
קִיןְיַהְוִיָּן, צָום יְהֹוּפִיצָעָר, אַזְנְגָּר אַיְיךְ זַיְהָ דִּיר — בְּזִיבְּעָרִיק! סְאַזְנְגָּר דָּאָ
זְוָעָר אַסְהָ, אַלְעָאָ, דְּאַכְט זַיְהָ פָוֹן אַיְין שְׁנִיתָ, קִינְגָּעָם פָוֹן זַיְהָ גַּעַתְהָ,
בְּרוֹהָ-הַשָּׁם, נִישְׁט אַבְּ אַזְנְגָּר דָּעַם נְגַטָּעָן יְדוּשִׁקְיָיט, גַּעַזְוָנָר אַזְנְגָּר שְׁטָאַרְקָ
זְאַלְעָן זַיְהָ זַיְהָ אַיְנָאַגְעָם גַּעַנְגָּמָעָן וְעַנְגָּמָעָן זַיְהָ אַשְׁאַלְעַכְטָ
פָוֹן קְנָאַבְעָל אַקְעָגָעָן דָעַם בְּזִיבְּעָרִיקָעָר, זְאַלְעָלָל לְעַבְעָן. — קָוָם, זַיְהָ אַיְיךְ
דִּיר, קִיןְיַהְוִיָּן, דְּאַרְתָּ וְוָעַסְט דַּו גַּעַהְאַלְפָעָן וְוָעַרְעָן. אַיְין מְזָמָה זַיְהָ
עֲקָרוֹת אַזְנְגָּר טָאַקְיָיָר, דָעַר בְּזִיבְּעָרִיקָעָר. אַחְזָקָעָם וְוָעַט זַיְהָ דִּיר
עַפְעָנָעָן דַי אַזְגָּעָן, אַנְקָוְקָעָן זַיְהָ לִיכְתִּיגְפָּנִים. וְוָעַסְט זַיְהָ וְוָרָעָמָעָן
אַקְעָגָעָן זַיְהָ לִיכְטָמָ, דַי פְּעַרְפְּרַוְיְרָעָנָר יְשִׁיבָה/נִיקָּה, קְאַלְטָעָר מַתְהָנָה,
וְוָעַסְט, וְזַיְהָ אַצְלָיָי בְּנֵי יְשָׁרָאֵל, זְעָהָן דַי שְׁכִינָה רֹוחָת אַזְיָף זַיְהָ פְּנִים
אַזְנְגָּר גַּרְיָוִים הַתְּלָהָבָות זַיְהָ זַיְהָ עַסְעָן בַּיְּ אַיְהָמָ אַזְנְגָּר טְרִינְקָעַן . . .

אצאנד האט דז דערציז דיז מגליקיט, זיצט דיר אויף קעטט, דען
נדן דינער אויז נאָך נישט געריהרט; שבעטער, אויז פערהאָפ איז,
וועסט דז אַ משכון פערוואָצען, דאס לעצט ביסעל ציהונג בעים וויב
אַרויַסְגַּנְבָּעַנְעַן—און פאהרען, אַדרער געהן צי-פום קיין פזיבעריך! ..
אויז האט אלע גערעדט און מיך איינגעַעדט דער יעד-חרען
און אוֹ ער האט געוועhn, אוֹ ער אַנוֹ מיט מיר נאָך נישט פארטיג.
מוסר העלפֿט נישט, האט ער געפֿרוכט ווירקען אוֹיף מיר דורך משקה,
ער פֿלענט אָהן וווערטער צמאָקען מיט דיז פֿעלעהָ אוֹיז, צוֹ מיר
האָט זיך פֿערנְלוֹסְט געהמען אַ קאָפֿעלְעַן בראנפֿען. אַנגַעַהֲבוּן האָט
זיך עס פֿון יַאַהֲרֶ-צִיּוֹת אַדרער היַקְוִן-בראנפֿען, דערנָאָך אַיז גענְגַּעַן
אַ גַּאנְגָּן, סִוּם-בְּרַאַנְפֿעַן, אַלְעַ מִינֵּי מְזוּה-בְּרַאַנְפֿעַן, וַיִּיְהֵי
חוֹדֵש-בְּרַאַנְפֿעַן, קִידּוֹשׁ-לְבָנָה-בְּרַאַנְפֿעַן, לְגַנְבּוּמְדָּר-בְּרַאַנְפֿעַן, שְׂהִי-פְּרִזְבִּי-
בראנפֿען, ביּוֹ עס האָט זיך אַוְיָסְגַּלְוָות מיט פראָסט, גַּלְאָט אוֹיז זיך
בראנפֿען. דער פֿוֹעֵל-זִוְּזָא דערפֿון אוֹז געווען, אוֹ אַיבְּרַחַפְּעַנְדִּין
איינְמַאְלָן די מַאְסָם בֵּין אוֹיז אַרויַסְגַּנְבָּעַנְעַן פֿון די כלִים, דאס היַסְטַּת-הַתְּפִשְׁתָּות
הַשְּׁמוֹת, אַרְזְוִסְגַּנְבָּעַנְעַן פֿון געווען בנְלֻופֿין, אוֹיז
דעם זיבעטערן הימעל!

דאס וואָס אַיך האָבָּאָ, אַדרער, גַּלְיְבָעָר צַו וְאַגְּנָעָן, די נְשָׁמָה מִיְּנָעָ
האָט געהערט, געוועhn, בְּבִיכּוֹל, אוֹיפֿין הימעל, לאָזֶט זיך קוּיָם-קוּיָם
אַיבְּרַגְּעַבְּעַן אוֹיף דעם מענְשְׁלִיכְעַן לשׂוֹן, אוֹה טהוּ עס פֿונְדְּרַעַטְוּעַנְעַן,
זַוְּיִיט מְעַגְּלִיק אַיִּינְ, נָאָר טַאַקְעַ דעם עַולְם צְוִילִיעָבָּר, וְוַיְלָה דער עַולְם
אוֹז שְׁטַאַרְקָ צִיקְאָוּעָ, חַלְשִׁיט צַו וְוַיְסָעָן, וְאָס טַהְוָת זיך אוֹיפֿין הימעל
דאָרט אוֹיף יַעֲנָעָר וְוַעַלְטָ.

נָאָר צָוּ עַרְשְׁטָעַן האָט מִיךְ מְקַבְּלָ-פְּנִים געווען דָּאָרט אַ מְשִׁוְנָהָ
לאָגָנָע נָאָז, אַדְיָקָע גַּעַשְׁוָאַלְעָנָע וְזַי אַפְּאָרְגָּ, פִּיעַרְ-דָּרְיָוָת, אַ בִּיסְעָלָ
פֿערְבְּלִיוּט, וְזַי אַ פְּלָאָט פֿון אַכְּרַעַנְדִּינְגָּן סְפִּירַט, אַוְן אַגְּנַעַזְעַטְ פֿוֹלְ
אוֹן-פֿוֹל מִיט וְוַיְמַפְּעַרְלָעָה, בְּעַפְּיַכְּטַעַטְ פֿון קְוַיְאָלָעָן שְׂוִוִּים. נָאָז דער
נָאָז האָט זיך גַּעַוְיָוּן אַיְהָר בָּעַל-הַבִּית, שְׁוּעַבְּעַנְדִּיגָּ, קוּיָם האַלְטַעַנְדִּיגָּ
זַיְך אוֹיף די פִּים, עֲפִים נָאָר... לֹט—דאס אוֹז געווען דער שְׂוַ-הַמְשָׁקִים
פֿוֹנִים יַיְן-הַמְשָׁוֵר פָּאָר די צְדוּקִים, ער מִיט זַיְן כְּבָדָר אַלְיָן. אַוְן
בָּאָלָד לְאָז וְזַי הַעֲרָעָן אַ בָּתְ-קָוָל וְזַי אַ מְשָׁוָה-גְּרוּסָעָ פֿוֹסְטָעָ פָּאָטָ
פֿוֹנִים-מִקְוָם—מַאְכָּתָ אַ וְאָרָעָ דעם נָאָסָט, פְּלוֹנִי בְּן סָאָסִיעָ! ... אַ צִּימְעָרָ
נְשָׁהָאָט מִיךְ אַגְּנַעַזְעַטְ דָּרְהַעַרְנְדִּין דָּאָס קָוָל, אַ צִּיטְעָרָנִישׁ וְזַי
אַ גַּעַוְיָנְרָיִד דָּרָ שְׂוַ-הַמְשָׁקִים האָט מִיר אַ שְׁמָרָ גַּעַנְעַבְּעַן אַבְּעָר די

לעפיזען, אריינגענסען מיר אין מזיל א הונדרט-גרודסנען ביטערן טראפען, בין איך וויי געבערין געווארען.

— איך וויי, זאנט ער צו מיר, וואס דז ווילסט, צוליעב וואס דז ביסט אהער געקומען. דאס קול פון דיין שווינער בעטערנידיג פאר אידער טאכטער, דיין וויב די עקרה, שפאלט די הימלאן, דאס שפרעכען פוניס טאכטער לענט אין חעלטען. מיר האט מען עם בעפהעלן, געטען דיר אויף קבלת-פנים אקענען, שטאךען דיך מיט א ביטעל משקה און אבפיהרען דיך בי צו דער ערשותער אינטאנציגע, אראדי ווי עם הייסט כי איך דאטר, בי צו דער ערשותער קרטשטען און אווי זוי דז ביסט פון די באנק-קוועפשער, וואס שטעהען אונטער דער השנחה פוניס של-הזהורה, לבן טו מען זיה ווענדען צו איהם, און ער וועט שיין דער בקשה דינער געבען אונגן, וואוון מען בעדראך... נא, געהם נאך אביסעל, שהבל, און קומ!

און באילד טאכע טוחט ער מיך אונעם און עם טראגט מיה ווי א רוח א מלטה, נגה-געשווינד איזו, אzo עם פאראדרעהט זיה מיר דער קאף. פלוואלים מהוט עם מיך א ווארכ, האפ! און בליעב שטעהן אויף די פים אינער אלין און עם וווערט מיר מיט אמאל ליבטיג אין אלע רטיח אברום. און איך הויב אויף די אינגען און דערזעה פאר מיר א פאלאץ תיק מייל די הויך, אינטאנציגען פון מירטעל-שטאין און גינאנלד. און טויערין האט דער פאלאץ תיק גרווען, און איטלכער גרויסער טויער תיק קליען טויערין. צוישען איז דא שערי היכהת, שערי בינה, שערי תלמוד, שערי חסידות, שערי התחלהות און שערי דבקות. און פוניס פאלאץ, וועה איך, געהען אויזס ווי צוויי שערקלעך לאנגע בליצען און א געשטאלט פון א האנד געהט און א היפען שווארכען פווייר און מאכט בתרים צו די אותיות פון דער תורה, עם שטראיכלען זיה מיר די קנעכעל פאר שערק און איך פאל אנדער אויפין פנים. און איך פיהל, א האנד ריחרט מיך אן, און איך הארץ א קול רופען, די נא מיר: שטעה, זי מוחל, אויף, באנדר, יפהפייה שר התורת שאט געהרט דיין שווינרים בקשה! און איך פיהל — א פראסט געהט אָר איבער דעם גאנציגען ליב, א צאחן און א צאחן קלאפט מיר פאר ערלט, און שטעלענדיג זיך אויף די פים דערזעה איך פאר כויר קאלטען מלאה, א שטיק איזו! — דאס בין איך, זאנט ער, דיין מלאה, ליטרז מײנער. דער מלאץ פון לומדים-טנהנדיס איז ישבה-בחוריס,

דער איזיבער=שווייצאר פון שערי=תלמוד. קום, אוח וועל דער אַכְפִּירָעֶן,
זוי איך בין געבעטען געווארען, אהין, זז לילעהן דעם שער פון הרוינג
דאַס הייסט פון מעוברת=מאַכען.

אָונֵן ער מהזט מיך אַנְהָם, דער קאלטער מלֿאָה, אָונֵן מְרַאֲגָנֵט
מיך געמושוינד ווי אַרְזָח אַמְלָדֵר, עס עסט מיך די קעלט אָונֵן אַיך
בֵּין אָוֹסְ מְעַנְשָׁךְ. פְּלוֹצָלִים — הָאָפְּהָאָפְּ! אָונֵן אַיך בְּלִיאָב שְׂטָעָהָן אוֹפְּ
בְּיַיְנָע פִּים, אָונֵן אַליַּעַבָּע וְאוֹרִימָקִיטָּעָט צְעַנְסָט זַיְקָה מִיט אַמְּאָל אָונֵן
אַלְעָעָרְמַח אַבְּרוּם. אָונֵן אַיך הַזְּבָב אַזְּפָעָה דַּי אַזְּגָעָן אָונֵן דַּרְעוּהָ אַקְעָעָ
גַּעַן מִיד אַהֲרָן-אַרְעָנָרָגָעָן פָּאַלְאָזָן פִּזְנָן אַלְעָעָ טַיְנִי אַיְדָעָלְשִׁינְעָרָ
שְׂטָעָהָט אָינֵן אַוְאַנְדָּרָעָרָשָׁעָנָם גַּרְטָעָן, מִיט אַלְעָרְלָלִי שְׁפָרָאַזְוָנָן; רֹויָ
וּן, בְּלָמָעָן אָונֵן בּוֹזָמָעָר אַגְּלָוָטָן פָּאָרְדָּהָגָן מְטָט אַנְלָהָ
אַיְנָגָאנָצָעָן אָיָז אַזְּסָגָעָשְׁפָרִיט אַטְוֹנְקָעָלְבָּלְוִיעָרָ פָּאַרְדָּהָגָן מְטָט אַנְלָהָ
דְּעָנָעָר לְבָנָה אָינֵן דָּרָמָיט אָזְנְרִילָאָנְטָעָנָעָ שְׂטָעָרָעָן, וּזְאָסְ גַּעַהְמָט זַיְקָה
אָוֹסְ אַזְּפָעָן אַנְבָּלָקָ וּי אַשְׁעַנָּעָ זְוּמָעָ-גַּנְאָכָט. אָינֵן דָּעָם גַּרְטָעָן צְיַהָעָן
זַיְקָה אָינֵן אַלְעָעָ זְוִיטָעָן שְׂזָעָנָדָעָר אַלְעָעָן, אַפְּעָנָעָ אָזְנָעָן פָּעָרְבָּאָרָגָעָן, וּזְאָזְנָעָן
עַם שְׁפָאַצְיָרָעָן אָזְנָעָן קְוַשָּׁעָן זַיְקָה פָּאַרְלָעָקָ מְלָאָכִים, צְוָנוּסָעָנָדוּגָן זַיְקָה אָזְנָעָן
אַזְּסָעָר לִיְבָעָר שִׁירָה; אַמְּוֹרָאָלָה הַמְּלָאָה, דָּעָרָ שָׁרָלָאָהָבָה, גַּעַוְאָפָעָנָעָן
מִיט אַפְּיַילָאָזְנָ-בּוֹזָעָן, שָׁוּסָט, שְׁפִיעָלָט זַיְקָה מִיטָּפָרְבָּוּסָ וּיְיִנְדָּרָעָ
וּזְאָסְ לִיְגָעָן בְּעַהְאָלָטָעָן צְוִישָׁעָן גַּדְכִּטְעָטָעָן, אָזְנָעָן דַּיְ פִּילָּ וּיְיִנְעָן
טְרָעָפָט, פִּזְנָן אַוְטָלִיבָעָן שָׁאָסְ שְׁפָרְגָּנָטָ פָּוּנִים בְּעַהְלָטָעָנִישָׁ אַרְזָוִס
אַפְּרָבוֹלָ... אַמְּחִיה גַּעַוְעָן צְוַעַנָּה שְׂטָעָהָן אָזְנָעָן קְוַקָּעָן, עַם הָאָטָט מְטָה עַפְּסִים
גַּעַמְּאָנָטָעָט, עַפְּסִים נָוָרָ טַאָקָעָ וּיְ בִּים וּזְאָנָעָן שִׁירָ-הַשְּׁרוּם. אָזְנָעָן בָּאָלָר
הָאָרָה אַיךְ אַמְּוֹרָאָלָסְ קְוָלָ, רַוְעַנְדָּגָן מִיקָּ בִּים נָאָמָעָן: פָּלוֹנוֹ בְּ-סְאָסָעִי—
הָנָנָי, זָאָגָ אַיךְ, אַיךְ בֵּין אַנְגָעָרְבִּיטָן — אַבְּיָדוֹ בִּיסְטָ אַנְגָעָרְבִּיטָן, אָזְנָעָן
גַּוְטָן. אָזְנָה שְׁטָעָה שְׁוִין אָזְנָעָן קְוַקָּאָזְנָה דָּעָרָ אַרְזָוִס צְוַעַנָּה דְּרִין
בְּקָשָׁה, אַבְּזָאָנָעָנָדוּגָן מִיד דַּי אַזְּגָעָן וּוּרְטָעָר, וּוּנְדָעָטָעָר וּרְזַיְקָה צְוַעַנָּה
אַמְּלָאָה אָזְנָעָן זָאָנָטָ: גַּעַהָ, עַפְּעָן דָּעָם אַוְצָרָהָנָסָתָ אָזְנָעָן בְּרִינְגָן מִידָּ
פָּאָרָ דָּעָם בְּ-אָדָם אַגְּשָׁמָהָלָעָ אַטְשָׁאָקָעָנָדָיגָעָ. דָּעָרָ מְלָאָה גַּעַהְתָּ נָהָ
אַזְּוּעָק אָזְנָעָן זְיַנְעָ שְׁלִיחָות אָזְנָעָן בָּאָלָדָ קְוַטָּמָט עַרְזָטָעָלָעָהָנָדָ צְוַעַנָּה
רִיךְ, וּזְאָסְ אַיוֹזָעָן קְעָן נִוְשָׁטָעָפָעָנָן — נִוְשָׁטָאָ דָעָרָ שְׁלִיסָעָלָן אָזְנָעָן
צְיָם וּוּרְטָט אַגְּנוּדָעָר, וּמְלָאָכִים יְחִפוֹןָ, מְעָן זְכָטָ, וּכְטָ אָזְנָעָן מְעָן דָּרָעָ
גַּעַהְתָּ זַיְקָה — אָהָ, בִּים פּוֹזְבָּעָרְקָעָר אַיזָּ דָעָרָ שְׁלָמָעָלָ!... עַפְּעָנָטָמָעָן
די לְאָהָ אַין הַיְמָעָלָ, דָוָךְ וּוּלְכָעָעָס קְוַמָּעָן אַזְנָעָן פּוֹזְבָּעָרְקָעָר די
הַפְּלוֹתָ, מְעוֹן בְּעַטְרָחָמִים דָעָם בּוֹזְבָּעָרְקָעָר, גַּעַוְאָלָדָ, נִיטָאַהָעָרָ פָּאָרָ

אֲעֲקָרָה דַּעַם שְׁלִיסָעָלוּ נֹר אָוּטוֹיסְטַט דַּי רַעַד, עַר הַאלְּטַז וְהַ בַּי זַיְמַס —
גַּיְינַן, זָאַל זַי, דַּי עֲקָרָה, קַומְעָן צַו מִיר! . . .

אַטְמַרְיאַל וּוּרְטַ שְׁטָאַרְקַ אַיְן כַּעַם אַוְיַף דַּעַם בַּיּוּבְּרַיּוּקָעַר, אַזְנַן
לְאַוְתַ אַזְוִים דַּעַם כַּעַם צַו מִיר אַזְנַן צַו אַלְעַ יְוֻדָּעָן, נַעֲבָעָה. — נַישַׁט
אַוְסְצַחְאַלְטָעַן, וְאַגְּטַ עַר, פָּוֹן אַיְיךְ, יְוּדָעַלְעַה! פָּוֹן אַלְעַ אַזְרָות דַּי
שְׁלִיסָעָל פַּעֲנַעַהַמֶּט אַיְחָר אַיְיךְ אַיְן דַּי הַעֲנָר אַרְיַין, אַיְיךְ אַונְגַן, שְׁרִימַן,
מִיְּגַט אַיְחָר צַו מַאֲכַעַן פָּאַר אַיְיָרַעַ מַשְׂרָתִים. אַוְמַעַטְוּם וַיַּט אַיְחָר
פְּילַן, אַזְנַן קַיְינַן וַיַּדְרֵיד אַוְיַפְּז הַיְמָעָל אַיְזַוְשְׁטָא אַהֲן אַיְיךְ.. . וְאוֹהָהַן קְרִיבָסְט
דוֹ? ! מַהְוָת עַר אַוְיַף מִיר אַהֲקַן — דַּיְן אַרְטַן אַיְזַדְרַט אַיְן דַּעַר
וַיְדִישָׁעָר גַּאַמַּן. וְאַם מַהְוָת אַיְדָעַל דַּאַ צַוְישָׁעָן אַונְגַן ? טְרִיבַּבְט
אַוְהָם אַרְזָוִים . . .

אַז אַיְיךְ בַּעֲקוּם אַיְן הַאַלְזָאַזְנַן-אַקְעָן אַיְן שְׁלִיטָים נַאֲכִין אַנְדְּרָעָן
בַּזְוַי אַיְיךְ פָּעַלְיָר דַּי גַּעַדְאַנְקָעָן. אַז אַז אַיְיךְ עַפְעַן דַּעֲרַנְאָךְ דַּי אַוְיַגְעָן,
וְעַה אַיְיךְ מִיקְ לִיְגַעְנִיגְגַּן אַיְן בַּעַט, בַּיְ מִר אַיְן אַלְקָרָר, אַז אַרְזָם מִר
דְּאַסְטַהְיָוָנָד, אַלְעַ אַזְנַן אַיְן קָול : אַגְּעַפְוָנְעַנְרָעָר! פָּוֹן טְוִידָט לְעַפְעַעַד
דִּינַן ! . . . וְאַם אַיְזַן? הַעֲרָט אַמְעָשָׂה, אַדְרֵי טָעַנְגַּן בֵּין אַיְיךְ גַּעַלְעַנְעָן
אַיְן הַיְנָהָעָר-פְּלָעַט !

אַטְעַנְשָׁל אַיְן הַיְנָהָעָר-פְּלָעַט, וַיְיַסְדֵּן בַּעֲקָאנְט, וַיַּתְהַתֵּן אַזְוִים אַיְזָנַן
גַּאֲנַצְעָן וּוֹי טְוִיטַט, דַּעַר גַּוְפַּן זַיְנָעָר אַיְזַדְרַעַן, אַז אַז
נַשְׁמָה וַיְנַעַן, לְיוֹטַן וּוֹיַלְטַן וְאַגְּטַן, שְׁוּעַבְטַן אַזְנָעָלָן, דַּאַרְטַן
וְאַרְפַּטְמַעַן אַוְיַף אַרְתַּמְגַדְלָן, אַהֲזָן, אַדְרֵר אַהֲעָר, וְאַדְרֵר צְרוּיקָן
בֵּין אַדְרָטִיגְעָר, אַוְיַף יְעַנְרָר וּוּלְטַן, אַדְרֵר אַהֲגָנָר, וְאַדְרֵר צְרוּיקָן
אַוְיַף דַּעַר וּוּלְטַן. אַז אַדְרֵר צִיְתַן פָּוֹנְטַם פְּלָעַטְמַעַן, שְׁפָאַצְעָרַט זַיְהָקָן וְזַיְהָקָן וְאַוְנְגַדְעָרָן
דַּעַס מַעַנְשָׁעָנִים נַשְׁמָה פָּרִי אַזְנָעָל אַרְזָם אַזְנַן זַוְיָהָן
שְׁעוּנָן וְאַכְעָן דַּאַרְטַן. פָּוֹן גַּאֲנַקְעָן אַלְטָעַט צִיְעַטְנַן נַאֲהָקָן גַּעַהָעָן אַרְזָם צַוְיָהָן
שְׁעַן דַּעַס עַלְמַן אַזְנַן גַּעַפְיָנְעָן זַיְהָקָן אַזְיָה אַזְנַן סְפָרִים וְעוֹהָר וְאַוְנְדָרְלִיכָּעָן
מַעַשְׁיָהָן, וְאַם מַעַנְשָׁעָן, גַּעַוְועַעַנְעָן אַיְן הַיְנָהָעָר-פְּלָעַט אַוְיַפְּזָן הַיְמָעָל,
הַאֲבָעָן דַּעַרְצַעְהָלָט, צְוַיְקָקְוּמָעָנִיגְגַּן פָּוֹן דַּאַרְטַן. רַב יְזָקָפְּ דַּעַר זַוְהָן פָּוֹן
רַבְּיִי הַיְוָשָׁע בַּנְּ-לְוִי — דַּעַרְצַעְהָלָט דַּי גַּמְרָא — אַז שְׁטָאַרְקַ פַּעַרְשָׁלָאַפְּטַט
גַּעַוְאָרָעָן אַזְנַן גַּעַבְלִיבָּעָן וּוֹי טְוִיטַט אַיְן הַיְנָהָעָר-פְּלָעַט. אַז עַר אַזְנַן דַּעַר
גַּעַוְהָהָן? אַזְנַן דַּעַר זַוְהָן דַּעַרְצַעְהָלָט אַיְהָם, עַפְים הַאֲטַט עַר דַּאַרְטַן גַּעַוְהָהָן גַּאַר
קַאְפְּיָר — גַּעַהְיָבָעָן דַּאַרְטַן זַעַנְעָן דַּאַרְטַן דַּעֲרַנְדָרְעִינְגַּט, אַז דַּעֲרַנְדָרְעִינְגַּט
דַּאַר זַעַנְעָן דַּאַרְטַן גַּעַהְיָבָעָן... אַזְנַן אַוְיַף דַּעַס פָּאַטְעָרִים פְּרִעָמָן וַיְ

שטעהען מיר, חכמים, געלערענטע, מיר ווי זעהען איזס דארט? ענטפערט ער קורץ און שארכ — דאס אינגענס (משטיינע-געוואנט) וואס דא!... און נאך ואכען איזונע האט ער אידס דערצעטלט. דעריבער, אויב דער ענין פון הינהער-פלעט איז איזוי גרויס, ווועט קיינעם קיין ואונדר ער ניט זיין, וואס מעונשען, גרויס און קליען, יונגע און אלט, ענונג טיק ווי די היישערקען בעפאלען, איז איז בון צ' מײַנע קרעפטען געקומען, און גיעחלשט הערען פון מיר א ווארט, איך צ'אל זיך דערצעטלען, וואס איזיפין הימעל פערלויפט ווי, וואס פארט הערט ווי דארט. פאר גרויס חשק איז די סמאהע זיך איבער די ליפען איבערגעיאנגן, קוקענדיג איזף מיר מיט גרויס דורך ארדז, איך זאל געווין דענסטמאל שבֵּל האבען און וויסען אַ צורת מטבָּע, וואס פאר א וווערטה די מטבָּע האט, וואלט איה, ווי פיעלע אנדערע הימעל-מעונשען בי אונגע, געמאכט פון מײַן הינהער-פלעט א געעשט, איך וואלט ווי יונגע, דערצעטלט מעשיות, גומא-גוזמאוֹת, לאווען די בחמות הערען, זיך וואלטען הנאה געהאט, און איך וואלט געגאנגען אין נאלד. איך אַבער בין דענסטמאל געווין איזונגעל, געוויסען אויף קעסט, האָב הוֹז דער גمرا נישט געוואוסט דעם טעם פון דער שועע-ערער ביטערדר פרנסה, דעריבער האָב איה, שוטה, מיה געהאלטען אין דעם אמת, דערצעטלט נאָר דאס, וואס איך וויס. דאס אינגעגע טאָקי דאָב איך אויך דערצעטלט אונזער רב, זאל געונד זיין. און איז ש' דאס מיך ווי אל מְדִן, אַערען געטן: ווי שטעהען מיר, יודען, דארט? האָב איך איהם גענטפערט ווי דער אמת איז: שפֶּל — מען טרייבט!...

ס'איו געווין א גאנטס רחמנות איהם אַנְצּוּקוּען, וואס פאר א מינע ער. נעהעה, האט געמאכט, א זיפז געבענדיינ טיעפ פונס הארצען. ואחר הדרברים האלה — און נאך דער דאָיגער מעשה, האט מײַן יצ'חרען, דער חסיד, זיך שטארקער נאָה גענומען צו מיר מיט זיין גנבה'שע התנוועות. לאט, איזוי צו זאגען: — הײַנט זעהט דז שוין, שטינגער, ווי געריהט און געאכפערט ער, זאל געונד זיין, איז איזיבען דארט. אדרבה זאג, זאג... — איזוי געאכפערט זאלען אונזער ער אלע' שענאיים זיין! — ענטפער איך שטיל, אונטער די נאָן, דער מאָגענדיינ זיך אַן די ולולים, וואס מיר איז געקומען צו די אויערין פון יענע דארט. — עט! — זאגט ער מיר — מילא וואס מאכט עם וועמען איזס, זאגע דארט רעדען צוישען זיך? אַבער אַתקוף איז ער, אַז�וּ

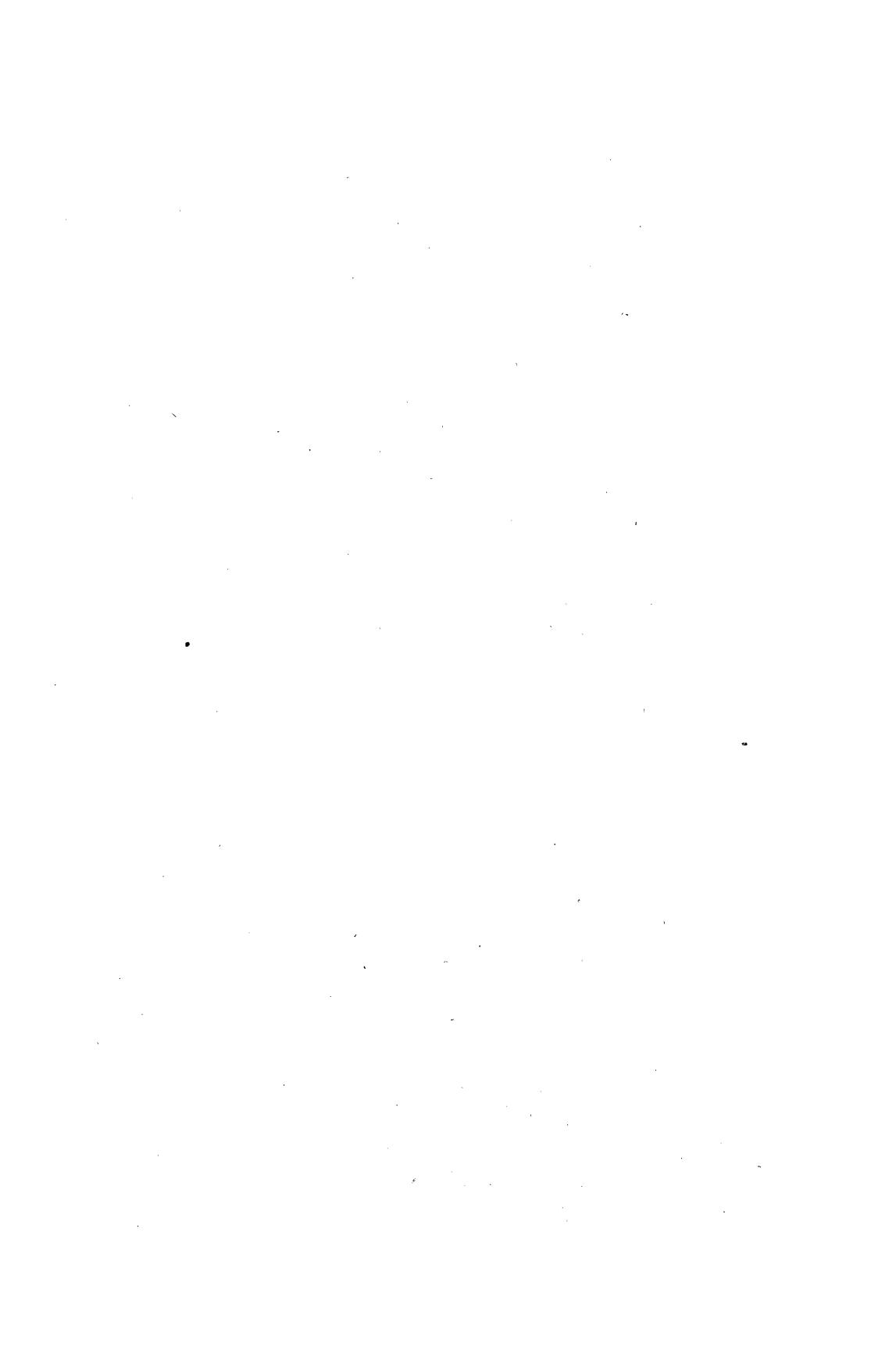
בֵּיךְ אָז, עֲרָי, אָז פּוֹן דַּי אָזְעָרוֹת דַּעַם שְׁלִיסָעַל הָאָט, עֲרָי, אָז דַּי
בְּרוֹרָה צַוְּגָעָן הָאָט, עֲרָי!... גַּעַד=וּשָׁעַ קִין בּוּבְּרִיךְ! אַיְהָ פֻּעַרְסָה
שְׁטָעה אָסָר נִישְׁטָה, וּאָסָר דִּיקְ קְוּעָטְשָׁתָה?

אוֹי, הָאָט מִיקְ גַּעַדְוּטְשָׁתָה! עַם הָאָט מִיקְ גַּעַדְוּטְשָׁתָה גַּלְאָט
בּוּבְּרִיךְ אַלְיאָן, וּאָסָר אָז מִיר אָז אַיְטְלָבָעָן אַיְן טִין וּוּקְכָעָל אַיְסָה
גַּעַדְוּמָעָן עַפְים מְשׂוֹמָה-וּוְילָד. עַם הָאָט מִיקְ אַיְהָ גַּעַדְוּטְשָׁתָה גַּלְאָט
סְתָמָה דָּאָט יְדוֹשָׁעָ עַקְשָׁנוֹת, זְבָרָתָ נָאָה הָאָט מִיקְ גַּעַדְוּטְשָׁתָה דָּאָט
אַוּוּקְלִיְינָעָן אַבְּיַסְעָל אָזָן דָּעַר וַיִּתְדַּיְגָּרָא, צַוְּגָעָן אַיְהָ בֵּין
פּוֹן קְלִינְוֹיוֹז אַזְוִי גַּעַדְוּהָנָט גַּעַוּן. — פּוֹן דָּעַר אַנְדָּרָרָר וַיִּתְאַבְּעַר,
טוֹחָ אַיְהָ זַיְהָ מְוֹדָה זַיְן, אַיְן מִיר בּוּבְּרִיךְ, אַחֲזָן דַּעַם וּאָסָר הָאָט מִיקְ
גַּעַדְוְאָכְגָּנָעָן זַיְן דָּאָרָטָעָן וּוּנְגָעָן טִין עַסְפָּה, בִּימְלָכְוֹיָז אַרְיָן טָקָע אַיְן
טָעַם אָזָן אַגְּנָעְדָּוְבָּעָן צַוְּגָעָלָן. זַיְהָ וּוּלְדָר, דָּאָכְטָזְיָה, דַּי בּוּבְּרִיךְ עַרְבָּר
וְעוֹהָעָן אָוִים, דָּאָהָ גַּטְ צְקוּקָעְנָדָרָג זַיְהָ. גַּעַדְוְיָנָטָמָעָן אָז אַבְּרָהָם
מְלָלוֹת. זַיְהָ וּוּנְגָעָן גְּרִוִיסָעָ בְּעַלְיָ-בְּתָחוֹןָם, אַזְרָג, אַוּמְעַשְׁגִּינִּיקִיט אַיְזָאָבְּרָהָם
פָּעָ! דָּעַר בּוּבְּרִיךְ עַרְבָּר הָאָט גַּעַדְוְיָנָט פְּרָעָהָלוֹה זַיְן. זַיְהָ הַאֲלָמָעָן זַיְהָ
אַיְנָאַיְנָעָם, יוֹנָגָן, אַלְטָה, אַקְרָעָס אָזָן רִיְהָ אַלְעָלָ נְלִיָּהָ, אַלְעָלָ צְחִישָׁעָן זַיְהָ
אַיְזָחָרְבָּה-לְשָׁוֹן, זַיְהָ וּוּנְגָעָן נִישְׁטָז אַזְוִי טְרוֹקָעָן, נִישְׁטָז אַזְוִי קְאָלָט מִיטָּה
פִּינְסְטָעָרָעָ צְרוֹתָה, זַיְהָ וּוּרָעָן פּוֹן מִין וּוּנְקָעָל, זַיְהָ קְעָנָעָן אַטְמָל גַּעַדְוְעָתָן
אַבְּסָעָל מַשְׁקָה אָזָן גַּעַדְוְעָתָן אַטְעַנְצִיל נִישְׁטָז דּוֹקָא פּוֹרִים אָזָן שְׁחָתָה
תּוֹרָה, נָאָר פּוֹרָאָסָט אָזָן אַזְוָאָכְעָנְטָאָג. אַיְהָ הָאָבָ שְׁוִין בַּיְהָ מִיר גַּעַדְוְעָתָן
פְּאָלָגָעָן דַּעַם יְצָרְ-חָרָעָ, בְּעַדְאָרָף וִיְהָ פְּלָזְלִים טְרָעָפָעָן אַט וּאָסָה...

בְּעַדְאָרָף פְּלָזְלִים מִין וּוּבָפָ—חָרָט אַטְמָשָׁה—מְעַכְּרָה וּוּעָעָן
נָאָר אָז דַּעַם בּוּבְּרִיךְ עָרִים לְאַסְקָעָ, אָזָן האָבָעָן זַיְהָ יְוָנְגָלָעָה מִיטָּה אַטְמָלָן
דָּאָס הָאָט שְׁוִין אַבְּיַסְעָל אַבְּגָנְעַשְׁוָאָכָט מִין יְצָרְ-חָרָעָ, בּוּבְּרִיךְ
אַיְזָה דָּעְרוֹיְלָה בַּזְ מִיר אַבְּיַסְעָל אַזְאָבָ אָזָן דָּעַר וַיִּתְ, אָזָן אַיְהָ בֵּין
גַּעַבְּלָבָאָן שְׁטָעהָן זַיְהָ שְׁבָתָ אַיְודָ, מִיטָּה אַיְן פּוֹס אָזָן דַּעַם תְּחָוםָ, מִיטָּה
דַּעַם אַגְּדָעָן אַיְזָחָרְבָּה-לְשָׁוֹן — נִישְׁטָז אַהֲרָן אָזָן נִישְׁטָז אַזְוִיָּן...

ספר הפתחות

ספר הבהמות

מעשיות פון בהמות, אלערליך מיני בעשעפעניש און אלסידינג, וואם פערליךט זיך אין זיעדר עילם.

לייעבה ארץ-עדינער רב מענדעלוי!

איך קען טיר פארשטעלען, מיט וואם פאר א קרום פנים איהר העט בעגעגעגען דעם דיאויגען סקר מײַנען, וועלכען אָך ברײַנג צײַג במתנה. סטיטיש, וואם הייסט — וועט איהר מאלען פערוואאנדערט, בטלנדייג צ' טיר, צ' מײַן קאָפּ חלומות — אָ בעל-לְשׂוֹן, וואם אָרְבִּיט כל-יְמֵי אַיִן דעם, וויננאָרטען קון דער יודישער ליטעראטור, שטונדייג געהאט צ' טאן מיט יודען, געהאט מיט ז' זו זונגען אַז זו זונגען — אָזעלכער זאָל פֿלוּצְלִים אָזּוּקְוּאָרְפּעַן אלסידינג, וואָז וויננאָרטען, פֿאָלק יְשָׁרָאֵל — נאָט אַיך נָאָר בְּהַמּוֹת!! אַזְּנָאָר חַיּ אָלָע זאָקען, ז' געשיקט ז' זעט גלאָט מעשיות פון בהמות, פֿוּנִים בְּהַמּוֹת עַולְמָן!! מעשיות פון גְּלִוְלִים, אָשְׁטִינְגֶּר, ז' טענשען, אָזּוּנְעַן אַזְּנוּנְעַן, ווערען, רחמנאָ-לְצִין, בהמות: פֿערְד, עַוְלָעַן, חַוְרִים, נִשְׁתַּט פֿאָר אַיך גְּדָאָט, מִילָּאָ דְּאָס אַיו חָאָטְשׁ עַל-פִּי דָּרְךָ-הַטְּבָע. טען קען עס פֿערְד שטעהן. עס האָט ז' זוּן אָזּוּנִים גַּעֲטָאָרְפּעַן אַזְּנָאָר טְרַעְטַּז ז' נָאָק שְׁטָעָהן. ער-היָום אַיִן אָזּוּנְעַרְעַן יְדִישְׁעַ שְׁטָעַדְט. אָבְעָר מְלַכְתָּהָלָה אַמְתִּיע עַכְתִּיע בְּהַמּוֹת זָאָלָען פֿיהָלָען, וויסען קון זְיַעַר חַוּות — אָזּוּנִים גַּעֲטָאָרְפּעַן נִשְׁתַּט דער שְׁכָל. סְאיָן דָּאָק נָאָר אָ גַּעֲלַעַטְעָר. נִשְׁתַּט אַנְדָּעָרְשַׁטְמָאָקִי ער אַיז מְשֻׁגָּעַ!!

לאָו זַיְן אָזְּזַי, רב מענדעלוי, איך בין משוגע. איך חעל מַיְּךָ נִשְׁתַּט שְׁפָאָרְעַן; די שאָלה אַיז אָבְעָר, וואָם פֿאָר אָ מִן מְשֻׁגָּעַן ער איך בין.

א מענש קען הילסן משונע, פארשטעהט אידער מיך, איזינס פון צויה? אָדרער פֿוֹנוֹם וַיְגַעַן גַּעַת אַרְאָב עַר, אָוֹן דָּעַר עַולְם אַיז קְלָאָר, אָדרער פָּאַרְקָעָהָרֶט — דָּעַר עַולְם גַּעַת פֿוֹנוֹם וַיְגַעַן אַרְאָב, אָוֹן עַר אַיְנָעָר אַיז קְלָאָר. דָּעַן דָּעַר שְׁגַעַן פֿוֹן אַז וּוֹעַט הַיִּסְטָט סְדָר-עַולְם. יַעֲנָעַם, וְאַם קְלָאָר. אָוֹן דָּעַר מַאְדָע, עַם מַעַג זַיְד וַיְגַעַן קְרוּם. אַיז גְּלִיאַר. מַשְׁוֹנָע אַיז דָּעַר יַחְדָר טָאָקִי סְפִּיְוּ-וִיסִּי, אַיז בִּירְעַץ פְּעַלְעָן. דָּעַר חִילּוֹק אַיז נִישְׁתָמָעָר אַט אַיז דָעַם: אַיז עַרְשְׁטָעָן פָּאָל אַיז עַר אַלְטְּמָעָר מַשְׁוֹנָעָר, וְאַם שְׁגַעַן הַיִּסְטָט. אַיז דָעַם צְוֹוִיטְעָן פָּאָל אַקְעָגָעָן אַיז עַר אַז גַּעַן. מַאְכָל עַר. אַיז דָאָם, פָּאַרְשְׁטָעָהָט אַידָר מִיך, מַאְכָל וּזְהָר פִּיעַל אַוְיָם. מַיְן שְׁגַעַן אַיז — אַזְוִי וּוֹל אַיךְ מִיר נַלְיוֹבָעָן — וְאַם אַיךְ בִּין נִישְׁתָמָעָר גְּלִיאַר מִית אַנְדָעָרֶע. דָאָם הַיִּסְטָט, וְאַם אַיךְ רַעַד נִישְׁתָמָעָר מִית דָעַם עַולְם אַיְנָעָר רַעַד, אַיְנָעָר וּוֹעַטְעָר, נִישְׁתָמָעָר קְוקָעָנִיק אַוְיָף דָעַר מַאְדָע אַזְרָאי אַיז דָאָם אַגְּרָישְׁקִיט. אַמענש — וְאַגְּעָן דִי פִּילְוּסְפִּין — אַיז בְּתַבְעַ אַחֲרְהַ-מַאְצָן... אַינְגָעָנָם מִת חִבְרָה אַיז חִמְרָד גּוּט. סְפִּיאָוּן דָאָ אַיְכָבּוֹר, אַיְצְוַלְעַזְבָּאָלְעָן: דַו מִיר... פָּאַרְשְׁטָעָהָט דַו מִיך, אַיז אַיךְ דָרְרָ... פָּאַרְשְׁטָעָהָט דַו מִיך, הַפְּלָל, דָעַרְלָעָגָעָן רַעַרְלָעָגָעָן מַעַן נִישְׁתָמָעָר... אַיא, וּזְהָר גּוּט. נַאֲר וְאַם מְהֻותָמָעָן אַז מַעַן וּוֹל אַונְמָעָרָה בְּאַמְּקָעָן אַיז עַם גַּעַת נִישְׁתָמָעָן אַז אַיְנוּנָגִיג אַיז דִיר וַיְצַח עַפְים וּוּי אַשְׁוּמָר, וְאַם אַבְיָעָץ דָאַלְט זַיְד אַיהם בַּיְדָר עַפְים אַחֲמָה-לְעָן בָּאַכְבָּט עַר: שָׁא! עַפְים אַתְנוּהַלְעָן — לְאַזְוּת עַר דִּיק נִישְׁתָמָעָן דָגָעָן אַהֲן...).

דָעַרְקָעָרֶן זַיְד דָאָ פָאָר אַיךְ — אַיךְ! נַאֲר צִיהָט מִיך נִישְׁתָמָעָר, רב מַעַנדָעָלִי, פָאָר דָעַר צָוָג, צָוָג דָעַרְקָעָרֶן אַלְצָדִינָגָן רַיְזָן, שָׁאָרָף בַּיּוּ אַיְמָלִיכָם פִּיצְעַלְלָךְ, נִישְׁתָמָעָר שְׁטָאַרְקָעָעָן אַיְבָּעָרָג, לְגַעַבָּעָן! מִיר יוֹדָעָן פָּאַרְשְׁטָעָהָעָן זַיְד אַיְפָּינְזָן וַיְנִיקָן. אַיז וּוֹאָרטָן, אַמְּאָלָן, נִישְׁתָמָעָר, נִישְׁתָמָעָן רַיְזָנִינָט, אַסְמָאָרָעָמָעָן מִית דָעַר נַאֲגָן, אַז דָרְרָה מִוְּטָן פִּינְגָעָר, וְאַנְטָן בַּיּוּ אַונְזָוָן מַעְהָר וּוּבַיּוּ אַיְזָבָעָן דִי אַוְמָות הַעוֹלָם אַגְּנָצְעָר סְפָר. בַּיּוּ וּוֹעַטְעָן פֿוֹן זַיְד אַזְוִי פִּיעַל רַאֲשִׁי-תִּבוֹתָה, וְאַם בְּרַעְבָּעָן דָעַם מַוח, אַזְוִי פִּיעַל וּוֹעַטְעָר מִטְּפִינְלָעָךְ אַוְיָף שְׁטָאַרְקָעָעָן אַגְּזָה-עוֹרְבָּעָן צָוָגְעָן, וּוּבַיּוּ אַונְזָוָן אַוְיָף אַיזָנָא אַזְוִי, וְאַם דָעַם, יַעֲנָעָם דָאַלְט זַיְד אַיְבָּעָרָג, שְׁטָהָעָהָעָן אַגְּנָצְעָיָט גַּעַת בָּרְגָּן יוֹדִישְׁקִיט. אַיְהָר פָּאַרְשְׁטָעָהָט? בָּרְגָּן העֲנָגָעָן אַיז דָעַר לְוַפְּטָעָן אַוְיָף אַחֲרָה, יוֹדָעָן אַיז דָעַר לְוַפְּטָעָן אַוְיָף זַיְד בָּאַמְּבָלְעָן זַיְד מִים אַיְבָּעָר-הַסְּבָּרוֹת אַהֲן אַהֲרָע, אַשְׁרָעָק!... אַט אַזְוִי אַיז דָעַר שְׁטִינָעָר רַעְבָּעָן בַּיּוּ אַונְזָוָן: דָרְגָּנָעָן, אַגְּנָצְטָוִיסָעָן. עַפְים

גָּלְאַט אָחָן וּוּרְמָעֵר — אָג... בָּעַ... עַט... אָנְגָּעוֹרְבָּעֵן עֲפִים אָחָן וּגְרִין אֶלְאָבָּה וּוּרְטָמָעָה אָחָן וּלְוִי, עַנְדִּינוּן עַנְדִּינוּן דִּיר, יוֹי מָוחָה, דָו מִיט דִּין כּוֹדָאָלְיִין, וְדָל — דָו בִּינְסְטַ נִישְׁטַ קְלִיַּין צָו טְרֻעְפָּעָן, נִישְׁקָה וּוּסָם טָעַן מִיּוֹנֶת.

מִילָאָה הָעָרָט-זֹועַ, רָב טָעַנְדָּלְיַי!

יאָה, אָקָעְנוּן דָעַם, וּוּסָם מַעְלָתוֹ זָאנְטַ — «וּוִינְגָּאָרְשָׁעַן», טָהוֹת זָעַךְ עַם דָּאָרָט הַיְינְט אַבְּיסָעַל, אַיְצָעַזְיַו נָאָר נִישְׁטַ דָעַר וּוּסָם פְּרִיעָר. טָמְלָאָה רִיְנְקִיִּת, שְׁעַנְקִיִּת... בֵּין אַיךְ מָוחָה — נַאֲרִישְׁקִיְּמַעְן! אַבְּעָר וּוּסָם אַיְזָעַן דָעַם רְהִינְקִיִּת, דָעַר גַּעַקְלִיבָּעַנְעָר עַולְם דָאָרָט וּוּסָם אַמְּאָל? הַיְינְט אַיְזָעַן כָּל-דְּכָפִין — אַרְיַין! צְוָנְגְּלִיַּיךְ מִיט דִי גַּעַהְיוֹבָּעַנְעָן, פָּאַרְגָּעָהָמְטָע לִיְוָת דָאָרָט, אַוְיָדְקָנְדָר אָחָן קִיְּט, אָחָן עַי-הָרָע. עַם הַלְּלָט, עַם סְוִוִּשְׁתָּשָׁעַט פָּנַן אַיְטָלִיכָם וּוּנְקָעַלְעָץ, נִיעַץ פְּיִינְגָּלְעָץ — נִיעַץ נִינְגָּוִים; נִיעַץ גְּרִילְעָן — נִיעַץ גְּרִילְעַצְעַנְיִישׁ. עַפְּסָם רָעָרָט מָעַן מִינְיָיְדָרְוָעָלְט. עַפְּסָם וּוּלְמָעַן, וּוּלְמָעַן... וּוּסָם? שְׁוֹעָר צָו זָאנְעָן. בָּעַן עַפְּסָם הַאֲרְבָּלִיךְ נְגַבְּסָעַל וּוּיְעָרָשָׁן. וּוּיְעָרָשָׁן וּזְהַתְּחַת אָוִים, זָעַנְעָן זָיְיָ עַפְּסָם אַגְּנָדְרָוָעָלְט. פָּאָר וּוּסָם? קִיְּן יְדִישָׁע נִשְׁמָה קָעַן מָעַן נִישְׁטַ שָׁאָזָעַן, טָסְתָּא וּוּסָעַן זָיְיָ פָּאָר וּוּסָם נָאָר אַוְיָף וּוּפִיעָלְסָעַל סָאָזָעַלְעָץ צָו פָּאַרְשָׁתָעָהָן, דָאָלְטָזִין, אָז זָיְיָ זָעַנְעָן נָאָר נִישְׁטַ אַזְעַלְעָדְבָּיְעָן בְּיוּזָעַן... וּוּיְזָהָעָן אָוִים. דָיְנָלָעַ דָּבָרִים זָעַנְעָן נִשְׁטַ פָּנַן זְיִיעָר קָאָפֶן, חַלְילָה. דָאָם הַאֲבָעָן זָיְיָ גַּעַנְאָשָׁת בַּיְיָ עַנְעָן, לְהַבְּדִיל, דָאָרָט, וּוּסָם הַיְינְט אַיְזָעַן דָעַר מָאָדָע. דִי גַּנְצָע זָאָק נִשְׁטַ מְהֻהָר אַיְזָעַן, וּוּסָם בַּיְיָ עַנְעָן אַיְזָעַן דָאָם נָאָק עַט... צָו דָעַלְיִידָן; בַּיְיָ אָנוֹעָרָע אַבְּעָר הַאָט עַם, מְשִׁתְיָינְסָעַן-גַּעַנְאָטָן, אָפְנִים זָיְיָ אַפְּאִינְיָוָר מָאָדָע זָוָרָט פָּעַרְטָרָאָגָעָן, אָז אָה-אָזָעָה זָוָרָה, צָו יְרוּשָׁעַמְּרָלְעָן, דִיְנְסְטָמְמִידְלָעַן עַרְגָּיִין אַיְזָעַלְעָפָעָן. הַבְּלָק, סָאָזָעַ לִיְהָוִידִים.

דָאָק בֵּין אַיךְ מִיר גַּעַנְגָּנָעָן מִין וּוּג — שָׁא, נָאָר נִשְׁטַ, נְלִיאָק זָיְיָ מִיר אַיְזָעַלְעָט דִי אַוְיָרָעָן. אַרְבָּה, נָאָק אַבְּשָׁטָעַלְעָן זָיְיָ נָאָר אַמְּאָל אַיְזָעַן דָעַר וּוּסָם דָאָרָט אָחָן הַאֲרָלָעָן אַוְיָף צִיקָּאָוּעָשָׁת, בְּשַׁעַת אָגְרָוִים דָוְלָעָנִישׁ צְוִוָּשָׁעַן עַלְטָעָרָעָ, גַּעַלְעָרָנָטָעָ אַיְבָּעָר הַיְינְטָגָעָ מְשִׁיחָה'ס. צִיטָעָן, אַשְׁטִינְגָּרָ, חַאְטָשׁ סְיָאוּן אַבְּסָעַל פָּאַרְשָׁתָעָט, אַרְצָ-יְשָׁרָאָל הַיְיָטָט עַם, עַפְּסָם נִשְׁטַ דָעַרְזָאָנָט, הַאָלָבָע וּוּרְטָעָר, רַאֲשִׁ-חִיבָּות; אַיְיָ אַיְיָ מִיט פִּינְטָעַלְעָן, וּוּסָם וּוּרְטָמָעָה אַיְזָעַט מִיט לִיבָּ פִּירוֹשִׁים. אַיְוָנוּרָ אַשְׁטִינְגָּרָ, אַיְזָעַט פִּינְטָעַלְעָן דִּרְגָּנָעָן, דָעַר שְׁפִּיצָעָן אַגְּנָגָנָצָעָן, וּוּסָם שְׁטָעָקָט אָחָן מִזְוָו שְׁטָעָקָעָן דִּרְגָּנָעָן, אַיְזָעַט-אָטָ-אָטָ דָאָם — דָאָם פִּינְטָעַלְעָן

יודישקייט, די גאנצע חלמה, ווי הייסט מען עס, פֿאַרשטעט אַרט
טֵיה. אַיִ, הייסט עס, האָט דעם יודישען טעם, מען בעדראָרַפּ עס פֿוֹהָלָעַ
וּוי עפִים אַ רוחניות. עס האָט אַין זַיְה אַזונָם, עפִים אַזונָם, אַזונָם...
וואָס בּמְעֵט נַאֲר פֿאָר דָעַר נַשְׁמָה, אַנדְרֶעֶשׂ לְאַזְתָ זַיְה עס נִישְׁט טֵיה.
טְשָׁעָן... קִומְטַ נַאֲה אַינְגָעַר אַונְזַאנְט אַזְיָקַ פֿינְטָעַלְעַ טַאָקַ, נַאֲר אַיִ אַיְשׁ
בע... לָאו דַוקָאָ, פֿאַרשטעט אַידָר מִיה, וּוּאָס לָאו דַוקָאָ הייסט. אַי
איַז דַאָה די קְשִׁיאָ, אוֹ נִישְׁטָאָ קִין אַרט, אַזְיָקַ וּוּאָס-וּשַׁע שְׁטָעַלְעַן דָאָט
פֿינְטָעַלְעַ ? — די וּוּלְטַ, נִשְׁקָשָׁה, אַיז נְרוּזָם, סְאָוָן גַּעַנוֹג פֿלאָזְ דָאָט.
קְאָר אַידָם אַזְיָקַ, מען בעדראָרַפּ נַאֲר הַאלְטָעַן וּיךְ בּמְעַלְהָ אַונְזַאנְט
הַאָּרֶץ. אַי וּוּאָס — וּוּאָס ; מען בעדראָרַפּ מַזְרָאַ האַבְּעָן... נִשְׁקָשָׁה,
נִשְׁקָשָׁה ! נִאַרְישׁוּ מְעַנְשָׁן ; וְאַגְּנָעַן אַטְיַיל. אַי אַיִ, טַאָקַי אַיִ, נַאֲר
דַעַרְצַוּ בעדראָרַפּ מען קְרִיהָעַר גַּוְטַ טַאָקַי זַיְה קְוּוּטְשָׁן. וּוּאָס מִינְטַ
אַידָר קְוּוּטְשָׁן ? — קְוּוּטְשָׁן די בְּאָנָק, גַּעַהָן אַין חַדְרַ אַרְיַין... דָאָט
מִינְטַ מעַן עַפִים קְוּלְטְרָעַ, וּוי הייסט עַמְבַּי זַיְה הַיְנָט, הַשְּׁכָלָה אַזְיָקַ
דָעַם נִיעַם שְׁנִיתַ, פֿאַרשטעט אַידָר מִיה. — נַאֲה אַטְיַיל מְעַנְשָׁן. נַאֲר
אַחַן חַמּוֹתַ, אַחַן מְלָאָכָותַ, מְלָאָכָן : עַט ! נַאֲט אַזְיָקַ אַגְּנָעַן, אַטְעַרְ
צִינְגָעַר דַוִּיסְטַ עַס, אַונְזַ, קְלִיעַבְעַן ; וּוּאָס נַאֲה ? — אַתְנָעַה אַבְּיסְעַל
קְזָן יְוּדָעַן, אַהָרְטָעַן פֿערְצִינְגָעַר דַעְרָקָאָר אַינְגָאנְצָעַן, אַידָר
שְׁטָעַהָט ? — נַאֲר וּי די מְעַשָּׂה אַיזַן, אַזְיָי צַוְּזַוְיָן, וּוּאָס קָעַן עַמְבַּי
אַזְזָרְיָיְרִי, אַזְזָרְיָיְרִי אַרְעַן ? לָאו זַיְה מַדְרָאַטְעַן — אַטְלִיעַל...
אַיִקְשָׁפָאַצְרַ מַר אַזְיָי אַיְנָמָל אַין "חוֹיְנָגָאנְטָעַן", וּוי דָעַר שְׁטַיִיַּי
נִעַר מִינְגָעַר אַיזַן, בִּיחִידָותַ, אַזְיָקַ וּוּעַגְעַל עַה. וּוּאָז נִישְׁט
אַלְעַגְעַה עַז, צְקוּקְעַנְדִינְגַ מִיהָן דַעְרוּוּתְעַנְסַ צַוְּעַלְמַן, בְּעַטְרָאָכָן.
טַעַנְדִינְגַ דָאָט, יְעַנְס, פֿאַמְעַלְיהָ, פֿאַמְעַלְיהָ, זַיְה נִישְׁט גַּעַיאָנְט, גַּעַחְאָפְט,
אוֹזְן פֿעַרְטִיעַפְעַנְדִינְגַ זַיְה אַטְלָאַזְיָקַ אַין די גַעַדְנָקָעַן. פֿלוֹצְלִים קִומְטַ
סִידַ צַוְּזַוְיָן אַהָמְפָעַרְיִי, קְולָתַ קְזָן אַסְקַ מַיְלָעַר, דָעַר גַעַוָנְטַ
יְעַנְשַׁע גַעַוָנְטַ, אַלְעַגְעַל אַנְגַיְעַס עַפִים אַזְיָי :

— מְשִׁכְלִים... אַסְטִימְלִיאָטָאָרֻם !

— זְעַלְצִינְגַעַר, זְעַבְצִינְגַעַר יְאַהְרָעַן !

— גַעַמְיַינְטַ הַשְּׁפָלָה, הַאַבְעָן זַיְה, אַסְנוֹלה צַוְּזַוְיָן !

— וּוּאָס גַעַטְאָן די מְשִׁכְלִים פֿרִיהָעַר ?

— פֿאַרְזַן פֿאַלְקַ וּוּאָס גַעַטְאָן ?

אַיִקְשָׁפָאַצְרַ מַר אַזְיָי שְׁוֹן אַן, וּוּאָס דָאָט, דָאָט רַעַלְגָעַן זַיְה
אַבְ קִינְגָעַר מִיט טַאָשָׁעַם, דָעַר נִיעַר דָזָר מִיט הַעַם אַלְטָעַן. עַס

פֿערדריסט מינ' שווין טאקי אויף זיין, אויף די היינטיגע הייסט עס, הע-הע... זידלערִיְעָן! נישט או פֿאָרְשְׁטָעהָן פֿון טאג צו גָּאָכֶט — אָז דענסטמֶץ' האָט ערשות אַנגעהַיְיבָעָן צו טאגַען, נאָז אַזָּאָ לְאַגְּנָגָעָר פֿינְסְטָעְרָעָר נָאָכֶט צו טאגַען! נישט וויסעדייג זיך צו מַפְּצָעָן פֿונְיָם חַילְוקָן פֿון היינט בֵּין אַמְּאָל — אָז אַנדְעָרָעָ צִיטְיעָן — אַנדְעָרָעָ וּוּהָתָאָגָעָן, אַנדְעָרָעָ וּוּהָ טָאָגָעָן — אַנדְעָרָעָ סְגוּלָות. אָז צו מעַשְׂלִיכָעָ צְרוֹת אַיבְּעָרְהוּיפָט אַיִּז בִּילְדוֹנְגָן פֿאָרְעָצְכָעָן גַּעוֹזָן דעַנְסְטָמֶץָלָ פֿאָרָ דָאָס אַיְינְצִיגָעָ מִיטְעָלְבָי דָעָרָ גַּאנְצָעָרָ וּוּלְטָ בְּכָלָל. נִישְׁט צו באָטְרָאָכְטָעָן די בִּיטְעָרָעָ לְאָגָעָן, אַיִּן ווּצְלָכָעָר די בִּינְגָן מְשִׁפְּלִים, נְעַבְּעָן, האָבָעָן זְעַנְסְטָמֶץָל זִיךְ גַּעֲפְּוּנוּן, צְוִישָׁעָן אַ צְוָלָם, ווּאָס אַיִּז בְּעָרְיִיט גַּעוֹזָן פֿאָרָ אַ מִינְסְטָעָן זִיךְ, עַפְּסָ נִישְׁט אַזְוִי ווּי בֵּין אַיִּהָם אַיִּז אַיְינְגְּרָעָדָט, זִיךְ צְעָרִיסְעָן אַוְיףְּ שְׁטִיקָעָר, אַוְיףְּ האָבָעָן זִיךְ גַּעֲלִיטָעָן! אָן נאָקָ פֿאָרָ ווּאָס? פֿאָרָן תְּנָנָךְ, דְּקָדוֹק, לְשָׁוֹן גַּעֲלִיטָעָן... אַוְיףְּ בְּוּדָעָםָס, אַיִּן קְעַלְעָרָכְ, לְכָכָר, חַוְּבוֹתָה האָבָעָן זִיךְ גַּעֲלִיטָעָן. די שָׁנָה פֿון צְלָעָ וּוּתְעָן, אַיִּן גְּרוּסָ. סְפָנוֹת, נוּיט, אַרְעָמְקִיט — אַ שְׁרָעָק, אַוְיךְ זִיךְ פֿוּנְדְּעָסְטוּעָגָעָן פֿהָעוֹן זִיכְעָרָט, דּוּגְּרָוִיְיכָעָן אַ סְּקָן. דָעַטְמָאָמָעָן צו אַוְנוֹעָרָ אַיְצְטִיגָעָן צְוִישָׁעָן וּצְלָעָגָט הָאָטָ וּוּרָ? — זִיךְ גַּעֲזָעָטָעָן, שְׁפָרָאָכָעָ, הַשְּׁפָלָה-טְפָרִים הָאָבָעָן מִיטְ וּוּיכָרָ אַנְהָוִיבָן צו פֿעַזְעַנְקָעָן וּוּמָעָן? — זִיךְ, זִיךְ שָׁאָ, פֿון אַיִּהָרָ קִינְדְּעָלָעָן, פֿון ווּזְגָעָן הָאָטָ אַיִּהָרָ זִיךְ גַּעֲנוֹמָעָן? פֿון ווּזְגָעָן די צְלָעָ היַינְטִיגָעָ חַכְמִים, גְּרוּיטָעָ קָעָפְּ, בְּרִיחָה-מְעֻנְשָׁעָן, ווּעַן די טָאָטָעָ, די מְשִׁפְּלִים, פֿאָרָ זִיךְ וּוּאָלְטָעָן זִיךְ נִישְׁט גַּעוֹזָן מִיהָעָן?... אַיִּוּאָס, יָעַנְצָ מִינְיָן פֿאוֹ-שְׁוִינְגָעָן דעַנְסְטָמֶץָלָ, קְרִיכָעָר, אַסְּמִילְיאָטָאָרָעָן הַיִּסְטָעָ עָס? קְרָאָפְּיוּעָ זִיכְעָטָמָעָן נִישְׁטָ, עָס וּוּאָקְטָטָאָלִיָּן. צְוּלָכָעָ וּוּקָעָן אַוְמָעָטָם אַיִּן צְלָעָ צִיטָעָן. קָאָרגָן, אַ שְׁטִינְגָרָ, וּעַנְעָן זִיךְ דָאָ צְוִישָׁעָן אַיִּחָן, הַיִּנְטָטָעָ צְקִיקִי?...

נאָז מְעוֹרָ פֿערְדְּרָאָס אַיִּז אַבָּעָרָ, ווּאָס דָעָרָ גַּאנְצָעָרָ, "חַכְעַקָּתָה" אַיִּז גַּאֲרָ אַיְבְּעָרִינְגָעָ זִיךְ, אַיִּהָרָ ווּלְטָ עַפְּסָ טָאָן פֿאָרָן פְּלָקָ? — אַנְ, קִינְדְּעָלָעָן, מַהְיָאָ-תַּיִּיתָ! צְוָוָאָס-זְשָׁע אַיִּז אַזְוִי דָאָטָ פֿיְיעָרָ. דָאָס זִידָלָעָן זִיךְ, דָאָס קְלָאָגָעָן זִיךְ אַזְוִי דִּי טָאָטָעָ, מַאָכָעָן זִיךְ אַיִּז אַזְוְדָרָהָעָן? שְׁוֹין נִישְׁט וּזְגָעָן, פֿאָרָ ווּאָס קוּמָט צְסָ זִיךְ אַזְוִינָס, פֿרָעָגָ אַיךְ נִישְׁט מַעְהָרָ: צְוּוֹאָס, טָאָמָעָר ווּוִיסְט אַיִּהָרָ, בְּעַדְרָעָמָעָן צְסָ? אַפְּשָׁר אַזְוִי אַוְיסְצּוּפְּיִינְגָעָן זִיךְ דּוּרְמִיטְ פֿאָרָן עַולְמָ: גָּאָט זְחָהָט, הַיִּסְטָט צְסָ, זִיךְ מַעְןָ טָהוֹת תְּשׁוֹבָה, מַעְןָ שְׁלָאָגָט זִיךְ "אַשְׁמָנוֹ" פֿאָרָ דָעַטְמָהָ פֿון הַשְּׁפָלהָ. פֿאָרָ די זִינְגָדָ פֿון טָאָטָעָ, צְלָעָטָפְּ מְשִׁפְּלִים? — אַטְ, פֿלְעָבָעָן! לְאָ-דָאָ

וואס דער עולם וועט נישט גלויבען, וויל די אונגען זענען אוdem נאָז
נישט אַרוֹיָנָעָקָרָאַלָּעַן, נישקsha, צו ועהן די אלטער וינר פון די פָּאַטְעָרָס
אוֹזָה בַּיְ דַּי קִינְדָּעָר, וועט ער נאָה, צומאַלְעָנְדָּג, מְחוֹלָה, די נָאָ, אַגְּנָעָן;
פָּעָן! אָוִיפָּ דָּעַם אַרט וּוֹאָזְ דַּי בָּעַלְתְּ-תְּשׁוֹבָות שְׁתְּהָעָן קָעָנָעָן אַמְּתָעָ
צְדִיקִים טָאַקי נִשְׁתָּאַט אַיְנְשְׁטָעָהָן... אַלְאָ וְאַסְטָעָן דָּעַן-וּשְׁעָן בָּעַרְאָרָף מַעַן
עַס? — נָאָר נִשְׁתָּאַט!

גָּלָט אָזָוִי זָהָה, פְּיִיעָרָן, פְּילְדָּעָרָן. מה נאמֵר וּמָה נְדַבֵּר, סָאַז
פְּאַקְיָי מְעַשָּׂה יְהָה. צְהִוִּיצָה יְהָה אֲזָוִי, דָּעַנְסְּטָמָאַל — אָ, אַזָּאַס! רַעַדְתָּ
ער אָזָן רַעַדְתָּ אַקְיָלָה אָזָוִי, נַנְתְּקָה אָזָוִי. לְעַכְצָת אֲזָוִי יְהָה נָאָה בְּבָדָר, מָוָה
ער דָּעַרְוַיְלָל מָאַלָּעַן צֹ נִשְׁתָּאַט אַנְדָּעָרָעָ. בַּיְ אַיָּה אַיְזָר וְהַפְּנָקָה — אַיְ
נְדַרְעַדְתָּ אָזָוִי, אַיְ דָּאַס אַיְנְגָעָנָעָ פְּאַרְקָעָהָרָת; אַיְ אַחִיב אַרְזָוִי, אַיְ
אַזְּוָרָפָ אַרְאָפָ; אַיְ מָאַלָּעַן זָהָה אַזְּוָיָם זָיָן יְהָוָם, זָהָות אַבְּזָות, אַגְּנָעָן
צִימָעָם, אַיְ אַיְסְמָאַלָּעַן עַס צֹ נַלְיָקָעָר צִימָט. אָזָן וְזָיָן עַס דְּאַכְטָה זָהָה,
פִּיהְלָטָה ער עַפְים נָאָר אַבְּוֹנְדָּעָר מִין מְשֻׁוְנה פְּעַרְגָּעָנָעָן אַיְן מְבָטָל
זָיָן דַּי זָיְנָעָן אָזָן דָּאַס זָיְנָעָן, אָזָן דָּעַם שְׁנִיְּצָעָן, וְזָיָן זָגָטָן מַעַן עַפְים,
די נָאָזָן שְׁמִירָעָן דָּעַם פָּנִים. אַיְנְגָעָהָמָעָן תְּעַנְגָּזָן פָּוֹן מְבָטָל-זָהָה-זָיָן,
פָּוֹן קִין פָּנוּמָ-נִשְׁתָּאַט-הַאַפְּעָן — אַזְּוִינָס קָעָנָעָן נָאָר טָאַקי מִיר יְוָדָעָן!...

עַס צְוַשְׁפִּילָעָן זָהָה אַיְן מִיר פָּאַר גְּרוּיָס פְּעַרְדָּאָס דַּי נְעַבְּלִיטָעָן.
עַס רַיְסָעָן זָהָה מִיר אָזָוִי דָּעַר צָוָן טִיעָף קוֹנָס הָאָרְצָעָן וְעוֹרְטָעָר,
דָּעַרְעָן וְוַיְלָט זָהָה מִיר, דָּעַרְעָן — אָזָן דָּלָט זָהָה טָאַקְיָוָה: אַט שְׁטָעָה אָזָה
פְּאַרְעָן עַולְמָ, זָגָן אָזָן שְׁרָי זָהָה אַבְּיָה מִיטָּשׁ דָּעַם בְּעַקְאַנְטָעָן טְרוֹיְעָדְגָעָן
גִּינְזָן: הָזָה, וְוַעַה-גַּעַשְׁרִינָעָן אָזָוִי דַּי, וְאַס קָעָנָעָן אַנְדָּעָרָשׁ נִשְׁתָּאַט גִּלְטָעָן
פְּאַרְגָּט אַזָּט אָזָן פְּרִוּם, פְּאַרְחָלִים אָזָן פְּיִינָעָ-בְּרוּזָה, בְּזָוָה וְזָהָה אַזָּט
אַתְּ הָלָ פָּוֹן יְעָנָעָ! הָזָה, וְוַעַה-גַּעַשְׁרִינָעָן אָזָוִי בְּרִיחָ'שָׁאָקָט זָהָה צְוֹהָעָן,
צְוַתְּלָאַקְרָעָן; אָזָוִי נַלְכָּעָ אַנְצִינְדָּעָנִישׁ אָזָן אָזָוִי נַלְכָּעָ אַבְּקִיהְלָעָנִישׁ!... הָזָה,
וְוַעַה-גַּעַשְׁרִינָעָן אָזָוִי... נָאָר בְּאַלְדְּ טָהו אָזָה מִיר אַחָפָ -- אָזָה, חַלְוָתָה!
אָזָה אַיְנָעָרָלְאַיְן גַּעַה דַּאְזָוִי דָּעַם וּוּגְנָעָלָעָ. מָאוֹ עַולְמָ?

צְוַשְׁפִּעְתָּר אָזָה מִיר אַיְסְמָעָקָוּמָעָן צֹ הָעָרָעָן דָּאַרְטָה אָזָן וְעַס, וְוַיְיָנָ-
צְאַרְטָעָן" קָוְלָוִת, גַּעַשְׁרִיָּעָן נָאָה שְׁטָאַרְקָעָרָעָ וְזָהָה פְּרִיחָעָר, מִיְּנָסְטָעָנָט
אַיְבָּעָר לְאָוְטִיוֹת — אַשְׁפָּאַגְּנָעָל-גַּנִּי וְאַרְטָמָזָוִינָס, נִשְׁתָּאַט דָּעַרְהָעָרָט גַּעַוְאָרָעָן
אַטְּמָאַל בַּיְ אַבְּזָוֹת-אַבְּזָוֹתָן. הַיְסָעָן וְאַל עַס אַיְנְגָעָלִיק הַיְסָעָן לְאָוְטִיוֹת
בְּפָמָ אָזָה וְזָנוֹזָה לְאָזָס אָזָן נָוִי הַאַפְּעָן דַּאְזָה אָזָן טִימְשָׁאָ, פְּאַלְקָ,

גַּאַצְיָעָ, דָּאַס הַיְסָט, פְּאַרְשָׁטָעָהָט אַיְזָר טִיקָּה — מַיְיָ אַל אָזָה עַס זָגָעָן? —

עפים איזו : פאלק איז פאלק אונ רעליגניע איז רעליגניע. צוויי בעזונדרערע
ואלען, ווי בי זי, להבדיל, וואס בי יודען גאנר נישט צו פארשטען !
אנסביר צו זיין עם אביסעל, מז איך געברויילען עטליכע ווערטער
חקירה, ואל מיך גאנט נישט שטראָפַען פאר די זינד. שרפקט זיך
ニישט, רב מענדערלי, טאקי גאנר עטליכע ווערטער, נישט מעדר, ווי
איך בין איזו ?

דוח בי אוננו יודישע קינדרער, פארשטעהט איהר מיך, איזו נישט
דאס, וואס בי אנדערע פעלקער אמונה, נלויבען, רעליגניע — הימעל-
אלען, יענע וועלט ; גאנר וואס דען ? גוטען, קלונג, גערעטע געוועצען,
אין לubb ען אַרְתִּין נויטיגע ואלען, טאקי דא איזיף דער וועלט,
און אויך געבעאָט, וואס זענען געשטעלט אויך דיסטראַישען, געשעהגען
ואלען, פון אַ ולֶר וועגען. אַזְוֹלְדַּע געבאָט
דייקען אוים אונ דערהאלטען דאס לעבען אי דעם גיסט פוןיכס פאלק.
דוח אונ לאומות זענען דערבער בי אוננו איינס. איטליךער אונ דעם
עטמען יודישקייט איזו, וויסענרג נישט וויסענרג, ווילענידן נישט
זילענידן, אַ זיְד, אַ לאָומי, קודשאָ-בריך-הָוָא, ישראל אונ די תורה
זענען איינס" — אַזְוֹי זענען אויך אונגערע הייליגע חלמיים. — קוץ
און שארפ !

גאנר גאנץ פשות, גאנר אַהֲן אלע חקירות לאָוט זיך נישט פֿעַד-
גלאַקען דאס, וואס בי יודען, מיט דעם, וואס בי אנדערע פעלקער.
פעלקער בי זיך אין לאָנד, פערזאָרגנט מיט אלע נויטיגע ואלען צום
לעבען, זי מַעֲגַעַן אמונה אונ לאומות טילען און קענען עם טאקי
טילען. זי האָבען וואס צו טילען — ס'אַיז דא איז וואס צו גאנט,
אי וואס צו ליט ; אַבער יודען... זי מהאָרען נישט און קענען נישט
טילען, דען וואס האָבען יודען, משטיינס-געוֹאנְט, אין גלוֹת ? אין וואס
אַל עם בעשטען פֿאָר זיך אַלְיַין, גלאַט יודישקייט, לאומות, זי הייסט
מע עם בי זי הײַנט, אַז נישט דאס, נישט יונס, אַז קײַן זאָך נישט
זוי בֵּי ליטען ! איהר פארשטעהט דאָך וואס מען מײַנט... גלאַט
לאומות דא אין גלוֹת, אַבענטילט פֿאָר זיך בעזונדרער תוכים דוח, איז
דאָך עפים אַזְאָרט נישט צו פארשטען. פֿאָרט וואס ואל עם אַזְוֹינְס
זין, אין וואס ואל עם בעשטען ?
— לאומות בעשטעהט — אַזְוֹי שרייט טען הײַנט בי אוננו אַז
איין קול — אין לשׂוֹן, היסטראַירע !
אַזְוֹאָ, אין לשׂוֹן ; שקוֹר, פֿאָרט, הייסט עם. הערט אַ מעשה, אַז

לייענען היסטָרִיעַן! ... אַת דָּאַס נָאָר? אַת דָּרִינְעַן בעשטעט עַמ אַין-
גָּאנְזָעַן דָּאַס פֵּיְעַר, דָּרָעַר בְּרָעַן? אַנְס, 5 לְיְבָעַן, וּוֹאַס דַּי הַיְנְטִינְעַן
הַאֲכָבָעַן זַיְקַ, מְחִילַה, פָּאַרְשָׁפָעַטְ�וָן, זַיְ וְאַלְעַן זַיְקַ גָּעוּעַן אַגְּנָטָעַרְקָעַן
מִיט זַיְעַר חִקְרַה אַין יְעַנְעַר פְּרִיהַעַרְדִּינְעַן צִיטְעַן, אַונְ טָעַן זַאַל זַיְ
גָּעוּעַן, חִילַה, הַעֲרָעַן, וְאַלְעַט קָנוּ יְוָרָעַן שְׂוִין לְאַנְגַּן קִין וְלַר נִישְׁטַ
אַיבְּעַרְגְּבָלְבָעַן. פָּאַר דָּעַם לְשֹׁוֹן אַין הַיסְּטָרִיעַן, מַשְׁטִינְגַּן-גָּעוּגָטַן,
וְאַלְטַ קְוִינְעַר קָנוּ יְוָרְשַׁעַן קְוִינְעַר, זַי אַזְּדָאַי נִישְׁטַ, זַיְקַ גָּעוּשַׁט מַפְּרַ
נְפַשְׁ גָּעוּעַן.

לְשֹׁוֹן, מַהְיכָּא-תִּתְּהִ! אַטְיְיְרַע זַיְקַ, נָאָר גָּוט מִיט עַפְים דָּרְעַצְוּ,
פָּאַרְשָׁעַטְ�תַ אַוְהָר טִיה, מִיט אַשְׁטִיקָעַל אַיְנְגָעַן סַמְאַגְּט עַקְ,
אַשְׁטִינְגַּעַן, וְאוֹדוֹ בְּוּסְט אַפְּרִיעַן אַזְן דִּיְוַן וְוְאַרְט דָּאַרְטָעַן גִּילְטַ,
אוֹ דָאַס אַבְּעַר נִישְׁטַ, נִשְׁטָאַ פָּאַר אַיְהָם, פָּאַר דָּעַם לְשֹׁוֹן דִּינְעַט הַיסְּטַ
עַמְ, קִין אַרְטַ, קִין גָּעַבְרִיךְ — נִישְׁטַ אַין מַאְרַקְ, אַין קְלִיְתַ, אַין
קְאַנְטָאַר, אַין דָּעַר פְּרִנְהָה, בְּעַנוּתִינוּ הַרְבִּים, אַין עַרְנִץ גָּוֹשְׁט אַין דָּעַם
לְעַבְעַן, — וְאוֹ-זַעַעַ ? בְּלִיבְטַ דָּאַק אַיְהָם אַיבְּעַר דָאַס אַיְנְגִינְעַן נָאָר דַּי
שָׁוֹלָה. אַזְן דָאַס אַיְנְגִינְעַן אַנְשָׁפָאַרְעַנִּישְׁ וַיְמַס הַעֲנָנָט, נַעַבְעַה, אַזְן דָּעַם
חוּמְשִׁיל, הַנְּיָקָל, אַזְן דָּעַם סְדוּרְלַ, מַהְוָוָרַל אַזְן אַנְשָׁוּרְהַיְלְעַן סְקוּדִים,
אַזְן וּוּלְכָעַ דָּעַר יְזַד לִגְטַ אַנְגָּאנְצָעַן מִיט דַּיְ בְּיִינְעַר, מִיט לִיְבַּ אַזְן
לְעַבְעַן אַזְן וַיְנַעַע אַלְעַעַע נַעַדְאַנְקָעַן, אַזְן וּוּלְכָעַ עַר גַּעַנְיַנְט פָּאַר זַיְ
טוּרְיַסְטַ, פָּול וְאַלְעַן, גַּעַבְאַצְטַ אַזְוִיְנַע אַיְ-זַיְ-זַיְ-וּקָעַן אַזְן קְרַעְפְּטַנְעַן
אַזְן אַיְהָם וַיְנַעַע נַאֲצִיאַנְאַלְעַע גַּעַקְיְהַלְעַן. שָׁאַקְיַ אַיְנְגָאנְצָעַן וּוֹאַס דַּיְן לְשֹׁוֹן,
נַעַבְעַה, האַט זַיְקַ דָּרְהַאְלָטָעַן אַזְן האַלְטַ זַיְקַ נָאָה אַזְן גָּלוֹת אַצְוֹנָה,
הַאַט עַמְ צַו פְּעַרְדָּאַנְקָעַן נָאָר זַיְ, אַט דַּיְ אַלְעַע וְאַלְעַן — דָאַס לְעַבְעַן,
די נַשְׁמָה קוֹנוֹס יְוָרִישְׁקַיְט. גַּעַרְמַט צַו דָאַס הַיסְּטַ, מַעַן רַוקְטַ זַיְ
אַבְ אַבְיִסְעַלְעַע אַזְן דָּעַר זַיְט, מַעַן נַעַט דָּרְרַקְוּן, זַי אַזְּפַ אַרְגּוֹהָ,
אַקְאַוּעַ-לְעַקְעַלְעַע אַשְׁעה — גַּעַהְמַט מַעַן בַּיְ אַיְהָם צַו, בַּיְם לְשֹׁוֹן
חוּסְטַ עַמְ, דַּי נַשְׁמָה. אַחַן צַו אַנְשָׁפָאַרְעַנִּישְׁ דַּאַ, אַזְן גָּלוֹת, נָאָר
גָּלָאַט פָּאַר זַיְקַ אַלְיַן, וְעַט עַמְ, פְּרִיהַע אַדְעַר שְׁפָעַטְעַר אַבְיִסְעַל,
וְלַעַר פְּאַלְעַן.

אוֹי, דַּי מַעְטָאַדְעַס, דַּי מַעְטָאַדְעַס! דָאַס אוֹי פָּאַר דָּעַם לְשֹׁוֹן סַטְ
דָאַס אַיְנְגָעַן וּוֹאַס פָּאַר דָּעַם פִּישְׁ דַּי יְפַשְּׁה. אוֹי, דַּי יְפַשְּׁה — זַי
מַרְקָעַן זַיְ אַחַן נִיסְטַ, דַּי וְאַלְעַדְיִגְעַן אַחַן הַיְלִינְקִיְט, מַעְטָאַדְעַס! ...
אַגְּנָעַנוּמָעַן, זַי דִּינְעַן גַּרְגְּנָעַר אַזְמָזְלָעַרְנָעַן דַּי שְׁפָרָאַלְעַ, אַבְעַר אַקְעַנְעַן
דָּעַם דִּינְגַּעַ זַי אוֹיָה, נָאָה גַּרְגְּנָעַר זַי צַו פָּאַרְגָּעַסְעַן. רַאֲשִׁית חַלְמָה מָאַ

טען דאס האָרֶץ, באַלְדַּתְאָקִין אַינְהַיּוֹב, לאָזַען פִּיהָלָעַן דעם הייליגען געטליכען נײַסט. אַט דאס ערשות קען דינען פֿאָר אַנוּרטַן פֿאָרַן לשׂוֹן, עס זאָל שפְּרָאַצְּעַן, וואַקסען אָזַען גַּבעַן פִּירַות; אַהֲן דעם אַפְּבָעַר וועט ווּךְ עס ווּ גַּרְאַזְּוּ נִישְׁתָּמֵת לְאַגְּנָה האַלְטָעַן. בְּקַרְתַּה הַיִּנְטַּחַת, אָזְּ פָּקָן אַרוּם אָזַען אַרוּם בְּלָאַזְּעַן שְׁטָאַרְקָעַן ווּוֹנְטָעַן אָזַען רַיְסָעַן אַזְּים אַינְ דעם יְוִידְשְׁקַיִט פְּגַיעַל זָאַקְעַן, ווּאַסְּמַנְתַּחַת פְּעַסְטַּת דָּאַרְטַּת אַיְוּגָּוּאַרְצָעַלְטַּת... לְאַזְּ נָוֶר אַרוּם בְּלָאַזְּעַן אַשְׁטִיקָעַל צִיִּט, וועט ווּךְ אַרְזְוִיסְיוּעַן, צַו עס אַזְּ פֿאָר אַזְּוּקָגָעַעַן אַשְׁטִיקָעַל צִיִּט, ווּךְ דִּי הַיִּנְטִיגַּעַן וְאַגְּנָעַן, אַפְּבָעַן, ווּךְ דִּי הַיִּנְטִיגַּעַן וְאַגְּנָעַן, אַפְּרָעַר, הַלְּוַאי אַזְּ וְאַלְּ לִיגְעַן וְאַגְּנָעַן, נָאָר אַטְּמוּיט.

— למאי אַונְגָּאַרְשַׁ, פּוֹיְלוּשַׁ, מְשֻׁלְּדִישַׁ אָזְּ דָּאַסְגְּלִיְּקָעַן — שְׁרִיְּעַן דָּאַרְטַּת יְעַנְתַּחַת, נְהַמְּעַנְדִּיגַּ ווּךְ גַּעַשְׁמַאַק קָודֵם-כָּל צְוָאַרְבִּיְּטַעַן, מָאַקְעַן אַשְׂוֹן.

עס ווּילְט ווּךְ מִיר שְׁטָאַרְקַעַן ווּךְ עַפְּוִים וְאַגְּנָעַן, נָאָר בֵּי מִיר אַזְּ אַפְּבָעַר גַּעַוְעַן אַפְּגַּעַמְאַקְטַּת, אַיְנָה האַלְטָעַן ווּךְ ווּוִיתַּ מְעַגְּלִיהַּ, נִשְׁתַּחַת אַנוֹרְקָעַן ווּךְ מִיט אַזְּ אַרְטַּת. אָזַען צְקוֹהַלְעַן מִיר דָּאָס האָרֶץ גַּעַהְמַיְּ אַיְיךְ מִיקְּ אַיְסְטְּמַעְהַחַן מִיט ווּךְ אַינְ דִּי גַּעַדְאַקְעַן. רַעַדְעַנְדִּיגַּ פֿאָר מִיר אָזַען פֿאָר ווּךְ, ווּךְ דָּעַר שְׁטִינְגֶּר אָזְּ פָּקָן אַמְעַשְׁעַן אַטְּמָל נָאָה אַשְׁלַּעַטְעַט בעגְעַנְיִישַׁ מִיט עַמְּצִיעַן.

— רבּוֹתַי! — מָאָה אַיְיךְ מְרַאַלְטַעַנְדִּינְגַּ בֵּי טַר — ווּאַס אַזְּ דָּאָס פֿאָר אַטְּגְּרַלְיִיךְ? מַעַן בְּעַדְאָרְפַּן ווּין בְּלִינְדַּר, נִשְׁתַּחַת צַו וְעַהְנַד דַּעַם ווּוִיטַּעַן חִילּוֹק פָּקָן אָנוֹן צַו יְעַנְתַּחַת. אַמְּ-יְרַחַ-הַשְּׁמַן, אַזְּיַף ווּיְעַר אַרְטַּת, אַיְן ווּעַר שְׁתָאַנְדַּר, וועט עס בֵּי אָנוֹן ווּין אַזְּיַף אַזְּוַיַּ, אַקְשָׁר פְּגַיעַל מָאָל בְּעַסְעַר נָאָה ווּבֵי ווּךְ.

— דָּאָס אַיְן דָּאָה אַפְּבָעַר אַסְגָּוְלָה, לְשׂוֹן, מְעַטְּאַדְרָעַם, הַיִּסְטַּעַם, פֿאָר אַונְגָּרְעַעַן קַנְעַלְטַּת, פֿאָר אַונְגָּרְעַעַן קְרִיְּכָעַר אָזְּ וְיִיְּרָעַ קִינְדָּר — לאָזְּ אַיְיךְ ווּךְ טַעַנְהַחַן, רַעַדְעַנְדִּיגַּ מִיר.

— חַלְמִים! — טָהו אַזְּקַעַן ווּךְ אַונְטָעַר דִּי אַזְּגָעַן אַטְּפַּיק — דָּאָס אַיְזָה מִיטְעַל ווּךְ אַנְשִׁיטַעַן זָאַלְעַן אַטְּפִּינְגָּלְעַעַן אוּיְקַעַן ווּיְדַעְלַעַעַן פְּרִי עַכְּבָחָפְּעַן. מְשֻׁוְגַּע ווּלְעַלְעַן יְעַנְעַן ווּין, קְרִיְּכַעַן אַיְיךְ אַיְנָה דִּי הַעַנְד אַרְיַין, אַיְהַר זָאַלְט מִיט אַזְּוִינְעַמְּטַעַל מְתַקְּנַע ווּין ווּיְעַר נְשַׁמָּה, מָאַקְעַן ווּךְ פֿאָר זְוּרַעַן, בְּקַרְתַּת אָזְּ דִּי מִיטְעַל אַלְיַין טַוְגַּעַן נָאָה דְּעַרְצַיַּ אַזְּקַעַן. מַעַן טְאַדְרָעַם אָזַען גְּלַאַט לְשׂוֹן, אַהֲן דַּעַם הַיְלִינְגַּעַן יְוִידְשִׁעַן נְיִיסְטַּת, דְּעַרְצַיַּ אַזְּקַעַן אַזְּ אַזְּ שָׁוֹם גַּעַבְרַיַּיךְ אַיְן דַּעַם לְעַבְעַנוּ, אַיְזָה פְּרָנְסַה, זְעַנְעַן דָּאָס

איינגענע וואָס אַטְוִיטען בָּאַנְקָעָם... אַיהֲרַ הָעֶרֶת ; אַיהֲרַ מְעַנֵּשׁ, נִישְׁקָשָׁה, צְרוּעַכְנָעַן דָּעֶרֶצְוּ אַזְּיָךְ הַיִּסְטָאָרִיעַ.

— צַיִ, צַי, יְדוּשֵׁעַ קִינְדּוּר ! — לֹא֙ אַיְךְ זַיְ שְׁרִיעַן, אַנְחָאָפְּעַנְדִּין
וַיְהִי בַּיּוֹם קָאָפּ — סְמִיאָוּן דָּאָה עַפְּוִים אַ שְׂרָעָק ; אַזְּיָם הַיִּסְטָאָרִיעַ, אַזְּיָם
וּפְרָזְן, אַטְוָנָשׁ וָאַל נִישְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן, וָאָס מִיטָּאָהָם אַטְאָל ! הַיִּסְטָאָרִיעַ —
דָּאָס אַיְזָוּן דָּאָה דָּעֶר וּפְרָזְן פָּוֹן אַ פְּאָלָק. דָּאָס אַיְזָוּן קָוּל פָּוֹן עַלְטָעָן,
וּאַתְּרָנוּנָעָן אָוּן לְעַהְרָנוּנָעָן ; אַ פְּעַרְצִיְּלָעָנִישׁ פָּוֹן זָאָכָעָן, גַּעַשְׁעַהָעַנִּישָׁעָן,
איַנְקְיַוְרָנוּנָעָן פְּאָרְצִיְּמָעָן.

— דָּאָס אַלְסְׁדּוֹנְגּ הַעַלְפְּטַט אַפְּבָעָר אַזְּיָוּן וּוּי אַרְבָּעָם צַו דָּעַשׁ
חָאנְדְּ ! — עַנְטְּפָעָר אַיְךְ אָבּ צְוִירִיק בִּי זַיְקָה טָאָקִי אַיְזָן דִּי נַעַדְאָנָקָעָן —
מעַן הָעֶרֶת אָוּן מַעַן מַהְוָת נִישְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן, אַדְרָעָר מַעַן מַהְוָת אָוּן
מעַן הָעֶרֶת נִישְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן. יְעַנְעַם נִסְמָנָות וּעַנְעַן נִישְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן קָאָר אַנְדָּרְעָעָן,
נַעַלְטִינְגּ — מַזְגְּעַן נִישְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן. קִינְדּוּר הַאַלְטָעָן זַיְקָה קִלְגְּנָר פָּוֹן דִּי
טָאָפּוּם. שָׁא, אַיהֲרַ אַלְיַיְן טָאָקִי בָּעַרְיוֹתְטַט זַיְקָה טִיט אַיְיָעָרּ יוֹנְגְּקִיּוּט,
דָּרְעָמִיט אַלְיַיְן וָאָס אַיהֲרַ זַיְתּ יוֹנְגְּעַ לִיְּטַט, אָוּן דָּעַקְעָנָט זַיְקָה אַפְּרָאָר
עַלְטָעָרּ וּוּי מִיט אַטְאָפְּעָנָט... אַלְטְּקִיּוּט אַיְזָוּן אַבְּרָירָה שָׂוֹן דָּרְעָמִיט
וָאָס. סְמִיאָוּן אַלְטַט. חַוִּיסְטַט אַיהֲרַ-וּשְׁעַ נִישְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן. אָזְּיָונְגְּקִיּוּט אַיְזָוּן נִישְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן אַיְזָוּן
אַטְאָט וּוּרְטַט אַיהֲרַ אַלְטַט אָזְּיָונְגְּפָעַטְעַרְדִּינְגּ יוֹנְגְּעַ לִיְּטַט וּוּעַלְעָן אַיְזָוּן
שְׁפָאָמְעָן ? בְּעַנְלִיךְ, אַיהֲרַ וּוּסְטַט, דָּעַרְ נִסְיָּוּן אָזְּיָונְגְּקִיּוּט אַיְזָוּן,
עַם לִינְגְּט אַיְזָוּן זַבְּרָזְן אָזְּיָונְגְּקִיּוּט אַזְּיָונְגְּקִיּוּט. דָּעַרְ נִשְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן
וּפְרָזְן, סְמִיאָוּן נַאֲךְ בָּאָמָת דָּאָה עַפְּוִים אַ גָּנְצָעָדְרָהָעָנִישׁ. גַּעַד עַנְקָעָן
אָזְּיָונְגְּקִיּוּט הָעַרְעָן — הַיִּסְטַט דָּאָה בְּלִיבְעָן שְׁתְּעָהָן, אַוִּיפְּתָאָרְמָן, נִשְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן
רִיחָרָעָן זַיְקָה קְוִוִּים אַרְטַט. קָעָן ! — אַלְאַ, וָאָס דָּעַן, אַלְיַיְן וּוּיְטָעָר וּוּיְטָעָר
נַעַהָן, דָּאָס הַיִּסְטַט, גַּעַד עַנְקָעָן אָזְּיָונְגְּקִיּוּט הָעַרְעָן, קְוּמָט דָּאָה
אַזְּיָם עַפְּוִים אַזְּיָוּן מְשֻׁוְנהָ זַיְקָה וּוּי אַשְׁתְּعָהָן אָזְּיָונְגְּקִיּוּט
צַוְּוֹן וָאָס גַּעַד עַנְקָעָן, צַוְּוֹן וָאָס דָּעַרְ גָּנְצָעָר וּפְרָזְן, עַרְ זַאֲל זַיְקָה נַרְ
בָּאַמְבָּלָעָן אָוּנְטָעָר דִּי פִּים אָזְּיָונְגְּפָעַר מָאָכָעָן דָּאָס גַּעַהָן ? שְׁוֹן קְיֻלָּ
נַלְיַקְעָר אַזְּיָוּן : נִשְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן אָזְּיָונְגְּקִיּוּט הָעַרְעָן. אָזְּיָונְגְּקִיּוּט
אַשְׁתְּיָגְעָר, וָאָס וּוּסְעָן נִשְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן, הָעַרְעָן נִשְׁתַּגְּדָעַנְקָעָן
אַרְבָּיִיט עַן מַעַשִּׁים...
— פִּילּוּסְטִיָּא ! — לְעֵבָן אַיְךְ זַיְקָה אַזְּיָונְגְּקִיּוּט, אַוִּיפְּתָאָרְמָן,
מִיקְּ בְּלוּמְרַשְּׁטַט, אַזְּזָוּ וּוּאָרטַט, וָאָס הַיִּסְטַט בִּי דָעַרְ וּוּלָט אַזְּיָוּל זַיְקָה

נַאֲרִישְׁקִיּוּטָן, מַעַשָּׁה מְלָאָדָר, אָזְּיָהָהָה אַטְאָלְיוּדָר, אַיְפּ וּוּמָעָן עַפְּ

או געיאנט געווארען, דערקון פ' זוק אוין הארצען הנאה — נלאט אוין דער וועלט אריין פילוסופיא, זיטיגען זאלגען. אהער בעסער מיט אונזערם, מיט יודישע היסטاريיע ; זי דערקוריישט, הוילט אוין בעשענט, זי נט צז שטיק געונד, פה אוין לעבען.

— מיט וואס ?

— סטייטש מיט וואס ! מיט אונאנץ צעתעלן קון תנאים, אטמאים, נאונים, רבנים, ראשיזיבות, מורי-הוראות, דיינים, פֿרוּטָע כשרע יודען אוין מחברים כל-הטנינים.

— מהוילא-תיתוי ! אויב אט דאס-א הייסט אוין קען הייסען היסט. טאריע, אוועס נאך גוט פֿאָר אועלכע, פֿאָר וועלכע עס וענען אָפָען די סקרים קון יונגע אלע ליטט דא אוין דעם צעתעלן, הגם זי קענען זעהר גוט זיין דאס וואס זי וענען, אויך אָחָן אָזָא היסטاريיע ; פֿאָר אועלכע, בי וועלכע די דאיגגען אלע ליטט מיט זיירע סדריות וענען שטארק בחשיבות אוין האבען אָנוֹרִיסָע זוֹרְקוֹנוֹן, אָדָע אֵין זייר לעבען. חען אָבער נישט דאס, וואס קען דען אָזָא היסטاريיע, נלאט אָצעתעל נעמון אלין עפּום געבען ? — גַּאֲרָ נִישְׁתָּה ! נישט אוין זאך קון די, וואס אידער ווילט. מען קען זיך אַיבְּרָקְוּקָעָן דאס גאנצע צעתעלן, אויב מען וויל, אוון בלײַבָּען טאקי קאָלָט זי אַיזוֹ. אויף דראֹזִיף אלין האלטען זיך אָזָא יודישקייט אָבלָאָן ! אוון באָמת טאקי, וואס פֿאָר אַינְטְּרָעָם, וואס פֿאָר גַּעֲטָהָלָעָן קון לִיעְבָּשָׂאָפָּט זיך קענען זי יונגען אוין האָרֶן אַוְיְהָוָעָקָעָן אַזְׁוּלָּכָע לִיטָּט, וואס קומען זי אָזָא אַבְּוּסָעָלָלָה ווילדיין, עפּים גַּאֲרָ זַעֲרָעָר וועלכע זי קָדוֹשִׁים אַטְּלוֹז, די אלע גַּוְיִסָּע צוֹתָהָן, רְדִיוֹתָהָן, דערנְרָוְעָזְנָגָעָן, גַּעֲפְּרָעָנָטָע גַּעֲפְּרָאָטָעָנָע. לייד, מיט וועלכע אונגער היסטاريיע אָזָא דִּיְהָ, אויך אָקָפָעָר מיטעל זיך מאָלָעָן דערמיט יונגע קלטש פֿאָר הייסע יודען. דערקוריישן, הזילען אוון בעשענען, מײַנט אידער דערמיט — אַדרְבָּהָן עס קען נאך אויף זי זוֹרְקוֹנוֹן פֿערְקָהָרָת. זי קענען, לִיעְנָנָדָגָע עס, גַּאֲרָ נִישְׁתָּה דִּי נְזָעָן, טְרָאָכָעָן : נְזָעָן, אָפָּלָק ... אָזָיפּ אַרְזָה, אָזָיפּ אָזָם. גַּלְּיק גַּאֲרָ אָזָא קָאָלָק, וואס אָזָוּ זַוְּשָׁנָדָן, זַוְּשָׁפָאָט אָזָן אלע ערטרעד אָזָן אלע צוֹיטָען. נְלִיְּכָרָר דִּי חְרָפָה-בְּוּנוֹתָה, די אלע צְרוֹת אָזָן דָּרָעָר. נְיְרָוָנָגָען זַוְּשָׁפָאָט קָאָרְדָּעָקָעָן, שא, לאָזָעָן עס חָאָטָש אַנְדָּרָעָר הַיִּינְטָט נִישְׁתָּה הַעֲרָעָן, לאָזָעָן נִישְׁתָּה זַוְּשָׁנָדָן : קָנְעָטָן, אָקָעָנָעָן דָּעָם וואס פֿרְיהָעָר זַוְּשָׁט. אַידער הַיִּינְטָט פְּרִיצָּים ! אויך אַונְעָרָעָק קָינְדָּעָר לְאָזָעָן עס נִישְׁתָּה זַוְּשָׁטן. זַוְּשָׁפָאָט מָכָעָן זַוְּשָׁפָאָט.

טיט מעשיות פון ביטערען גנות, דערשטייקען אין זי רעם מענשליכען
שטאלץ אין צונעהמען בי זי רעם מותה אין די יונגע יאהדרען ? ...
יא, סאיי נאָר אַשָּׁאַלה אָוֵיב אַלעֲבָעָן פון אַפָּאַלְקָאַן רעם
לאָגָנָען גנות, וואָו עַם לְעַבְתָּן-זַיִךְ, טַחַות זַיִךְ נִשְׁתָּמַט מִטְּזַיִין אַיִינָעָים
וְוַיְלָעָן, נַאֲרָמַט יְעַנְעָמָס, נִשְׁתָּמַט וְזַיִךְ עַם וְוַיְלָט זַיִךְ, נַאֲרָז וְזַיִךְ עַם לְאַזְטָן
זַיִךְ ; וְואָו דַי לְאַגְּעָן זַיִינָעָן עַנְדַּעַת זַיִךְ הַמִּידָּז דַּאֲסָם וּוּטָעַר נַאֲרָקָד דַי
וַיְוַיְנָטָעָן, וְאַסְטָלָעָן פָּנוֹן פֻּרְשִׁיעַדְעָן זַיִיטָעָן ; וְואָו בָּאַלְדָּן נִתְּמַט עַם אַיִתָּם
אַטְרָאָגָן אין דַעַר לְוַקְטָעָן אַן בָּאַלְדָּן אַוְאָרָף אַין דַעַר עַד אַרְיָן, הַיְנָט
פָּעָרוֹוָאָרָקְטָעָן עַם אַיִתָּם וְזַיִךְ בְּלַעַמְּטָיל אַהֲנִי אַין מַאֲרָגָנָעָן אַהֲרָעָן — אַט אַזְטָלָעָן,
לְעַבְעָן, מַשְׁתִּיְינָס-גַּנוֹאָגָט, פָּנוֹן אַזְטָלָק אַיז דַי שָׁאַלָּה, אָוֵיב עַם קָעָן
גַּאֲרָה הַיְסָעָן הַיסְטָאָרָעָן ... עַם הַאַט אַפְּנִים טַאֲקִי נַאֲרָז וְזַיִינָעָס אַשְׁלָעָן
פָּעָר, אַבעְלָעָר רַעַנְעָנָט אַן פֻּרְשִׁירִיבָט דַי צָהָלָה הַיּוֹעָר, פָּנוֹן וּוּלְכָעָן
מַעַן הַאַט אַיִתָּם אַרְיָוָגָעָטְרִיבָעָן, דַי צָהָלָה טַשְׁרָהִים, לְאַקְיָעָן, וְאַסְטָלָעָן
הַאַבָּעָן אַיִתָּם אַרְיָוָבָעָגָלִיט, אַן דַי קְלָעָט, דַי הַיּוֹסָעָפָטָשׁ, וּוּלְכָעָן עַר
הַאַט דַעְבָּרִי פָּנוֹן וְזַיִךְ גַּחְאָפָטָט, פִּינְקְטְּלִיקָאָקְוָרָאָט, נִשְׁתָּמַט צָוְקָאָרְקָהָעָלָעָן
נִשְׁתָּמַט אַיִתָּם פָּנוֹן וְזַיִךְ, חַלְלָה ! ...

הַיסְטָאָרָעָן אַן לְשָׁוֹן קָעָנָעָן זַיִין דַאֲסָם, וְאַסְטָלָעָן זַיִין,
עַרְשָׁת דָּעַסְטָמָאָל, וּוּן זַיִךְ וּוּרְעָן גַּעַמְטָאָלָט אַן הַאַבָּעָן אַגְּבָרְזָה בַּיִת
אַפָּאַלְקָאַן, וּוּן זַיִךְ גַּעַהָעָן אַן דַעַר וּוּלְטָט מִטְּזַיִין זַיִין דַוְרָה אַיִתָּם, בְּשַׁעַת
עַר, דַאֲסָם אַפָּאַלְקָאַן הַיסְטָמָעָן, הַעֲנָנָט אַבְּ פָנוֹן זַיִךְ, פָנוֹן זַיִין וּוּלְעָעָן, טַחַות,
אַרְבָּאִיט, אַן זַיִינָט צַוְּלִיעָבָט דַי הַיְלִינָעָסְטָרִיבָט, אַן גָּנוֹאָגָט. אַיִתָּם
לְשָׁוֹן-קְדוּשָׁה (הַיְלִינָעָסְטָרִיבָט דַי הַיְלִינָעָסְטָרִיבָט). נִשְׁתָּמַט פְּשָׁוֹט,
קָאָר זַיִךְ אַלְיָוָן לְשָׁוֹן, אַן הַיסְטָאָרָעָן — אַוי, אַוְיָה שְׂנוֹאָ-צִיּוֹן גַּנוֹאָגָט
גַּעַוְאָרָעָן ! ...

— הַעֲרָסְטָ-רוֹ, אַט דַאֲסָם טַאֲקִי שְׁרִיּוּן מִיד דַאֲהָ : צִיּוֹן ! — — —

דַאֲס אַיִסְטָעָנָהָן זַיִךְ אַן די גַּעַדְאָנָקָעָן אַיִוְרָט אַזְעַנְדָּרָאָגָב.
חוּאָס הַעֲלֵקָט דִּין טְרָאָכָעָן, דִּין פֻּרְבָּאָרְגָּנָעָן הַלְמָה אַיְנוּוּנָיִן
אַיִן זַיִךְ, בְּשַׁעַת דַי אַומְשָׁטָעָרָעָן, יְעַנְעָם פְּרִיְיָה טַאֲקִי
זַיִין אַרְיָוָצְזָאָגָעָן ? רַעַד, לְאֹו מַעַן הַעֲרָעָן ! — עַם וּוּרְעָט אַן מִיד
עַפְּסָמָס אַפְּרָעָנָעָרָוָגָן. עַם נִתְּמַט זַיִךְ אַטְרָאָגָן — אַן פְּלָצְלִים זַיִין
דַעַר הַעֲלָעָר הַוִּיתָט וּוּאָקָס אַיךְ אַיִסְטָמָעָס פָּאָר דַעַר עַולְמָעָס עַפְּסָמָס מִטְּזַיִין אַגְּנָצָעָר
דְּרָשָׁה .

— אַזְוֹי ! — זַאֲגָ אַיךְ הַזִּוְּהָ אַזְוֹי אַזְטָלָעָן, אַלְעָן וּזְלָעָן הַעֲרָעָן —

צִיּוֹן, הַעָר אַיהֲ, זַאֲגָט אַיהֲ. אַרְץ-יִשְׂרָאֵל, הַיִּסְטָמָט עַם, מִינְטָמָט אַיהֲ ! אַהֲ,

אלזאי רבוֹנוּ-שְׁלָעָלִם, מיט דעם גאנגען הארצען! אוי איזו למה רנַּזְבָּן?
 צו-וואס=ושע דאס שטערעטען ולאוטים יהנו, מהילה, דולען זיך מיט
 חקירות נישט צו דער זאך? מיט חקיות, וואס האבען איגענמליך אין
 זוערטה מיט דעם "הא", וואס איןער אַלעידיגגעעהר מאַלט בשעת יונגעער
 האָרָעוּעַט, האקט האָלָעַן, אַן פֿערדוֹלָעַן דערוויל דעם עולָם דעם פֿוֹתָה,
 מיט זאָכְנִישׁעַן, וואס דערצָאָרְנָעַן נאָרַן, וואס זענען אַיבָּרִיגָּן,
 אי פֿאָרְדָּעָר צִיְּטָה. דאס, וואס אַיְנְצִיטְהָרָעַן עַם דָּלְטָה זיך
 ד אָצְוָנָדָגֶט, קען נאָרָזִין שַׁפְּעַט עַדְרָה דָּרָט שַׁלְּעַטָּה.
 דאס, וואס ד אָצְוָנָדָגֶט אייז שׂוֹעָרָה. ווּעַט שַׁפְּעַט עַדְרָה
 ד אָרָט גַּע שַׁעַה עַן גַּאֲנַעַן גַּאֲטִירְלִיךְ פֿוֹן זיך אלְזָיָן אַן נְרִינָגָן.
 פי האָדָם — דער מענש אֵין, אַנט דער פְּסֻוק, ווי אַבְּוִים. ווַיַּנְטַעַר אֵין
 דער בּוֹזָה, דָּלְטָה זיך, אַחֲן לעַבְּעָן. נאָר אַשְׁטַיָּן, רעדַט, טַהַוְתָּה
 הַמִּתְעָל — אַזְמוֹיסָט, נִישְׁתָּאָקֵין גַּרְנִין בְּלַעַתְּלָלָה! לְאֹנוֹ נאָר אַבְּעָר אַשְׁיָּן
 טָאָן דַּי לְכָתְּגָעָן וּן, זָמָר — וּוּרְדָט עַד ווי נַי גַּעַבְּוִירָעָן, פֿרִישָּׁה, לעַבְּעָה.
 דִּיגָּן. עַד נְרִינָט, עַד בְּלִיחָת אַזְנַט אַרְזָוִים פֿוֹן זיך פְּרוֹתָה אֵין דער
 גַּעַהַעַרְגָּעָר צִיְּט ... לְאֹנוֹ נאָר זִין צִיּוֹן, נִיּוֹן אַרְץ-יִשְׂרָאֵל מִיּוֹן אֵיהָ, קָרְעָה.
 שַׁטְּעַת אִיהָר זִיך ...

— הא! וואס איזו דאס פֿאָר אַנְיָין, פֿאָר אַחֲפָעָן זיך עַפְּים צּוֹרִיק? —
 זוֹאַנְדְּרָעַט אִיהָר זיך שְׁטַאָרָק אַוְיפָּ מִיד — יִאָ, רְבּוֹתִי, לְאֹנוֹ דַּי זַאֲךְ הַאָבָעָן.
 אַהֲרָר רַיְבְּטִינָעָן נְאָמָעָן! אַזְנַט אַזְנַט קַיְיָן מַאֲלָה וּהְרַפִּיעַל גַּעַוְונְדָעַט.
 טָאָקִי אַרְץ-יִשְׂרָאֵל, אַזְוִי אַזְוִי גַּלְיָקָעָר אַזְנַט פֿאָר דַּעַר וּוּלְטָט קַעַרְשְׁתַּעַנְדָּרִי.
 גַּעַר. וּוּיל דְּרִינָעָן אַזְנַט גַּאֲנַעַן בּוֹלְטָ אַזְיָּסָנְדָרִיקָט אַיִיר פֿעַרְלָאָנָגָעָן. גַּאֲנַעַן
 קְלָאָר: מַעַן וּוּיל אַרְץ-יִשְׂרָאֵל, אַזְוִי צִיּוֹן, עַס פֿעַרְשְׁתַּעַת זיך, אַזְוִי
 בְּכָלָל. צִיּוֹן אַבְּעָר דְּרִיקָט נִישְׁתָּאָזָוִים דִּיְתְּלִיקָה וּוּסָמָעָן וּוּלָן. עַס הַאָט
 אַכְּהָ פְּרוֹשִׁים, אַזְוֹנָעָן, וּוּסָמָעָן פֿאָר אַיִּיךְ נִישְׁתָּאָזָוִים-וּמְתָן. וּוּיל אַזְנַט
 צִיּוֹן לִינְגָט אַזְוֹנִים, אַזְנַט אַיִּיךְ אַזְוִי אַיְגַּעַנְטָלִיךְ נִאָר נִיטָּה
 גַּעַל עַגְעַן — וּוּיל צִיּוֹן, פֿעַרְשְׁתַּעַת אִיהָר מִיהָ, הַאֲטָה נִשְׁתָּאָזָוִן קַעַן
 טָאָקִי מַעְהָר נִשְׁתָּאָזָוִן דַּעַם אַמְּאָלְדִּינָעָן טָעַם פֿאָר וּוּלְטָלִיכָּעָן מַעְנָשָׁעָן
 בְּאַנְקִירָעָן הַיִּינְטָן; פֿאָר גַּעַשְׁעַטְמָאָכָעָר, וּוּסָמָעָן גִּיקְ-גַּעַשְׁוִינָר,
 מִיט אַיְזְעַנְבָּאָזָן, נִשְׁתָּאָזָוִים דַּעַם קַיְקָעְנִיר, טַעַשָּׁה
 קְבָּצָן, רַיְוִיט עַנְדִּינְג אַזְיִיכְ'ן עַזְוָל. וּוּיל פֿרִירְהָוּרְדִּינָעָן צִיּוֹן,
 בְּיַיְנָעָ פֿלִי-קוֹדֶשֶׁ דַּאָרָט אַזְנַט בְּיַיְנָעָ אַזְנַט דַּי הַעֲנָר. וּוּי אַמְּאָל נְאָהָ
 אַזְנַט דַּי וּגְנָגְעַלְשָׁע וְאַהֲרָעָן. פְּאַסְטָט מַעְהָר נִשְׁתָּאָזָוִן פֿאָר אַזְוָלְכָעָן קְלָגְעַטְשָׁקָע
 זַיִי אִיהָר הַיִּינְטָן. וּוּסָמָעָן זַיִי יוּשְׁטָט מַעְתָּר לְאֹעֵן פֿיְהָרָעָן אַזְנָדָר.

אַרְיֵין אָזֶן וּאֵם קָעַנְעַן אַלְיָין, בְּרוֹהַ-הַשָּׁם, בְּעַשְׁתָּעַהַן זַוְּעַר שְׂמַעַדְטַיְלַזְוַילַז, פְּעוֹרְשְׁתָּעַהַט אַיהֲרַ מִיךְ... דָּאַס נָגָנָצָע צָאַזְקָעַלְעַ, זַוְּיַה הַיִּסְטַּמְעַן עַם, זַוְּאֵם אַיהֲרַ בִּינְדַּטַּעַם הַיִּנְטַּזְעַן אַן, זַוְּיַה חַפְּלַן, לְהַבְּדַלְל, פְּאַרְאַ אַצְּיַלְעַן אַוְּרַפְּאַ אַיְירַעַ קְלִיְידַרַע — אַיְוַיְגַּנְטְּלִיקַה נַאֲרַ נִוְטַּזְעַם צָוְם פְּעוֹרְשְׁתָּעַהַן. פְּזַן וְאַנְעַן הַאֲטַה עַם צָוְאַיְקַה זַוְּקַה גָּנוּמָעַן? וְאֵוָז שְׁמַעַתַּעַם עַם גַּעַרְבִּיפְעַן אַין דַּעַר תּוֹרָה? אַדְרַבָּה, פְּעוֹרְקַעְהָרַט... לְיַעַנְטַדְרַט, לְיַעַנְטַמְדַעַן עַרְנַיְזַן, וּוּטַט אַיהֲרַ פְּעוֹרְשְׁתָּעַהַן. אַזְן דַּי הַוּסְטַאַרִיעַ אַונְזַעְרַע פְּאַרְצִיְּטַעַן זַוְּאֵם זַוְּגַט? דָּאַס צְרוּיַּעַן זַוְּקַה קְנוּמַס פְּאַלְקַה יְשָׁרָאֵל אַיְוַיְגַּבְעַן בְּעוֹזְדַעְרַע טַיְלַ, אַיְנַעַר מִטַּט דֻּעַם אַנְדַּרְעַן אַוְיַּפְעַטְמַסְעַר-שְׁטַעַהַ, גְּלַיְקַה פְּרַעְמַדְעַן דַּי צְוָאַנְגַן, דַּי פִּין, אַיְנַעַלְאַסְעַנְקַיִתְ, קְרִיגַה, גַּעַלְעַג אָזֶן חַרְבָּנוֹת, וְעַן הַזְּוּבַט זַוְּקַה עַם אַזְן אַזְן פָּאָזְן וְאַנְעַן אַזְן אַזְן בָּאַלְדַעַן גַּעַקְוִמָּעַן? — אַזְנַט, זַוְּאֵנט, רְבּוֹתַי!

אוֹי, רְבַּ מְעַנְדָעַלִי, הַאֲבָעַן זַוְּקַה עַם גַּעַזְאַט אַבְיַסְעַל, אַט דַּי רְבוֹתִים; נִישְׁתַּזְעַזְעַז זַוְּקַה, אַפְנַיְזַן, הַאֲבָעַן פְּעוֹרְשְׁתָּעַהַן מִיךְ, נִישְׁתַּזְעַז זַוְּקַה, אַקְשַׁר שְׁפַעַעַט, קְעַן זַוְּיַן, וּוּלְעַן מִיר אַיְנַעַר דֻּעַם אַנְדַּרְעַן פְּעוֹרְשְׁתָּעַהַן, דְּעַרְוּוֹיַלְעַל נִבְאַיְקַה אַטְאַחַ מִטַּט דַעַר הַאֲנָדַע אַוְיַּפְעַט דֻּעַם נָגָנָצָע עַזְלַם, לֹאַ עַר אַיְבָעַר. גַּעַרְעַן צָוְאַנְגַע שְׁרִיְבַּעַר אַיְנַעַר דַּי הַעַנְדַע, בָּאַחַת אַלְהַיְיָ שְׁרָאַיְלַ, אַזְן נִעהַם מִיךְ אוֹיַיְגַע דַעַר עַלְטַעַר — וְאֵם יַעַל יַד-פָּזַי — וְיַוְיַעַר צָוְמַיְנַע בְּהַמּוֹת.

פְּעוֹרְגַּעַסְטַן נִישְׁתַּזְעַז, רְבַּ מְעַנְדָעַלִי, אַזְן דַעַר יְגַעַנְדַר זַבְאַיְקַה גַּעַזְרַבְעַן אָזֶן מִיךְ אַבְגַּעַנְעַבְעַן מִטַּט אַלְעַרְלַיְיַ מִני בְּהַמּוֹת. תְּחִילַת אַיְזַן דָּאַס בְּיַי מִיר גַּעַוְוַעַן פְּשַׁוְטַע עַפְסַ אַמְּין שְׁפִילְבַּעַן. וְסַ אֲבָעַן מִיךְ פְּקַעַר אַינְטַעַרְעַסְיַרְטַן וְיַוְיַעַר פְּעוֹרְשִׁידְעַנְעַן גַּעַשְׁטַאַלְטַעַן, יַיְעַרְעַן גַּעַגְגַן, וְיַיְעַרְעַן הַעֲוֹוֹתָהַ, נַלְאַטְעַזְוַיְ, וְיַיְלַעְכַּזְיַיְן מַשְׁוֹנָה, עַפְסַ אַנְדַּרְשַׁוְיַי וְיַיְעַוְוְהַנְּטַלְיַי בְּיַי מַעַנְשַׁעַן. עַם הַוְרַשְׁעַט זַוְּקַה, אַטְשַׁפְּנַעַר, אַטְשַׁפְּנַעַר, אַטְשַׁפְּנַעַר, אַטְשַׁפְּנַעַר אַיְוַיְקַן זַבְאַקְרַק גַּעַבְעַן וְאַגְעַן, נִישְׁתַּזְעַז גַּעַקְוּעַשְׁתַּעַט זַוְּקַה זַוְּקַה יַעַנְעַז, לְהַבְּרַיְלַ, בְּיַי אַנוֹז גַּעַבְעַן עַמְּדַה, אַדְרַעַר דַּאֲרַט אַוְיַּפְעַט דַעַר סְצַעַנְעַז. גַּס רְעוּוּת זַוְּקַה אַקְהַה אַוְיַּפְעַט דַעַר גַּעַמְבַע, נִישְׁתַּזְעַז מִטַּט דַעַר בְּרִיטְקִיטַיְ, וַיְתַמְטֵד דַעַר פְּאַרְסַע וְיַי יַעַנְעַז לְיִתְיְשַׁע גַּעַמְבַעַם. עַפְסַ הַקְּרַבְאַיְקַה אַיְקַה זַוְּקַה אַצְּיַעַן בְּעַרְדִּילַ, מַעַן מַעַן עַם, נִישְׁקַשְׁהַ, צַוְפַעַן, רִיסְעַן, דַי צִינְגַע מַעַקְעַט — אַזְן נַאֲרַ נִישְׁתַן! וְאֵם קְנַאַט הַרְזַעַן, דָאַס דְּרוֹעַן, דָאַס טַעַקְעַן בְּעַדְיַטַּ, דָאַס אַיְזַע מִיךְ אַנְגַענְאַגְעַן. עַרְשַׁת שְׁפַעְטַעַר, אַזְן אַיְקַה הַאֲבַטְמַיְנַע בְּהַמּוֹת דְּרַעְקַעַטַן בְּעַמְעַר, אַיְנַגְעַזְעַהַן, אַזְן זַוְּקַה גַּעַנְעַן זַוְּקַה קְלִיְישַׁ אָזֶן בְּלוֹטַ, זַוְּיַעַר מַעַנְשַׁעַן מִטַּט אַלְעַזְחַזְמַיְםַ, מִטַּט גַּעַפְיַהַלְעַן, אַזְן עַרְנַסְטַן בְּעַטְרַאַכְטַן זַוְּיַעַר

לענץ, זיינער וויסט לעבען, זי זי זונגען עם אין גזות, געבעה, קומען
עם אב בי דיא מענטעלעה איזיף דער וועלט — האט טיך שווין אַנגענְדִּיבָּעַן
זיהען צו זי דאס געטיהיל פון רחמנות, איך הדר אַמָּאל קְוֹלוֹת פָּוּן זי
און פערשטעה, דאס איז אַהוּרְוָשָׁעַן, אַרְעוּוֹן, אַמעְקָעָן, געבעה, פָּאָר
וועהטאגן און ביטער יסורים; דאס איז אַקְיָבָעַן, אַסְּאָפָּעָן, אַיְתָּגָעַן

אנטער צו אַשְׂוּעָרְדָּר מְשָׁאָ.

או די דָּאַוְּגָעָן בִּידְגָּעָן נָאָטָּסְ-בְּעַשְׁפָּעָנִישְׁ הַאָבָּעָן גַּעֲטִיהָל אָן
פָּעָרְשָׁטָאָנָר, זָאָגָעָן אַוְּיָךְ פְּיַעַלְמָהִים אֵין וַיְיַעַרְעָסְ סָפָּרִים, סִיאָוְ דָּאָ
דָּרְזָוְיָיךְ טָזְוָעְנְדָּרְעָר בְּחוּזְיוּן. סִיאָוְ בְּיַי זַי אַפְּשָׁר אַנְדָּרְשָׁ, אַבְּעָר
זַי פִּיהָלָעָן אָוּן פָּעָרְשָׁטָהָעָן, זַי הַאָבָּעָן אַוְּיָךְ זַי עַד לְשָׁוּן ...
אַוְּיָךְ זַיְעָר שְׂטִיְגָעָר חֻבּוֹת, בְּעַנְהַמְּנוֹגָעָן אַיְנָעָר אַקְעָגָעָן דָּעָם
אַנְדָּרְעָן אָוּן אַוְּיָךְ אַקְעָגָעָן אֵין אַוְּיָבָעָר שְׁתָעָן — זַי הַאָבָּעָן
דָּאָה, זַי אִיטְּלִיכָּעָן אֵין בעקאנט, זַיְעָר פְּרָקְ-שִׁירָה ! ...

אַיבְּעָרְיָנְגָעָם, לְמַאי זַיְקָה דָּאָזָוְיָזָעָן אָוּן שְׁבָחוֹת אַיבְּעָר בְּהַמּוֹת,
גְּלִיהָ זַי אַזְּיָיךְ מִיר לִינְטָן דִּי שְׁוֹלְדָן זַי פָּעָרְעָנְטֶפְּעָרְן זַיְקָה פָּאָרְדָּר
מְחוֹתָהָוְשָׁאָכָּט מִיְּנָעָר מִיט זַי ? — אָטָן אַזְּיָוְיָ וְוַיְלָאָיךְ, אַזְּיָוְיָ גַּעֲטָלָט מִיר,
אוֹן פָּטוֹר ! זַי גַּעֲטָלָעָן מִיר פְּשָׁוֹט אַפְּשָׁר נָאָה בְּעַסְעָר אַמָּאל פָּוּן
אַנְדָּרְעָר בְּיַי אָוּנוּ, אוֹן דָּאָס לְשָׁוּן זַי עַרְסָם, זַי מְשֻׁוָּה דָּאָלָט זַיְקָה
גְּעַמְּלָאָהָטָע בְּוַקְעָר-לְשָׁוֹן, וְאָטָן אַזְּיָוְיָ בְּפִוּוֹן נָאָר גַּעֲמָאָכָט גַּעֲוָאָרָעָן אַזְּיָוְיָ
צְוַפְּעָרְדָּרְעָהָעָן דָּעָם מָוחָ אָוּן דִּי נְרִינְגָּסָטָע אַזְּקָה מְרָחִיק מִן הַשְּׁלָל זַיְן,
דָּרְרוּוִיטָעָן, הַיִּסְטָם עָם, תָּכוֹנָם פְּשָׁת אַזְּיָוְיָ, אָוּדוֹ זַיְלָט זַיְקָה הַעֲרָעָן,
זַיְקָה אַנְלִילְיָעָן זַי אַפְּזָיק אָוּן בְּכוֹת טָאָקִי וְיָוָסָעָן. חַוְּשָׁד זַיְזָוְעָשָׁ מִיךְ, אָזְּ
אַזְּקָה הַאָבָּעָן זַי אַפְּבִּי עָפָּים אַשְׁטִיקָעָל אַוְּנְטָעָרָם, קָעָן מַעַן מִיךְ אַזְּיָיךְ קִין
פָּאָל נִשְׁתָּטָה. וְאָטָן, אַשְׁטִיגָּעָר ? גַּעֲלָד, תָּוּן בְּהַמּוֹת גַּעֲלָד ? — אַזְּוִינָם אָזְּ
דָּאָה נָאָר אַגְּלָעְלָטָעָר נָאָר צְוַדְעָנָקָעָן ! אַפְּשָׁר-זַוְּשָׁעָכְבָּד ? קָעְלָבְּלָעָה
זָאָלָעָן מִיר נָאָלְלָוְיָפָעָן, קִיהְ וְאָלָעָן מִיךְ טְרָאָגָעָן אַזְּיָיךְ דִּי הַעֲרָנָר, פָּעָרְ
אַזְּיָיךְ דִּי פְּלִיאָזָעָם — אַזְּוִינָם אָזְּיָה נָאָה נְאָרִישָׁעָר צְוַדְעָנָקָעָן ! ... עַט, לְיַעַבָּעָן,
נִישְׁטָאָהָעָן זַיְן וְאָטָן צְרוּדָעָן. פָּאָר אַנְדָּרְעָר אָזְּ אַוְּאָרְטָ אַפְּלָאָזָעָה, זַי
וְאָטָן ? דָּאָט בִּסְעָל-זַוְּשָׁעָ, וְאָטָן אַזְּקָה הַאָבָּעָן דָּאָגְּרָעָט, אָזְּ טָאָקִי נָאָר
צְוַלְעָב אַזְּיָיךְ, רְבָּה טְעָנְדָעָלִי ! וְוַיְלָאָיךְ הַאָבָּעָן אַזְּיָיךְ, פָּעָרְשָׁטָהָט אַיְהָרָ מִיךְ,
לְיַעַבָּה אָוּן גַּעֲוָאָלָט בְּעַשְׁיָנָעָן אַט דָּעָם דָּאָוְגָעָן סָפָּר מִינְיָנָעָם מִיט אַיְיר
לְיַעַבָּה נָאָמָעָן דָּרְזָוְיָ, איך פָּעָרְהָאָט, אָזְּ אַצְּינָר פָּעָרְשָׁטָהָט אַיְהָר
מִיךְ שְׁוִין וְעַהְרָגָט, אַזְּמָסְ קְשִׁוּתָה, אָוּסְ דָּאָוְגָעָן מְתָנה מִינְעָ

וועט מיט דעם אויבערשטטען היילפ' בי איזה ווין שטארק אַנְגָּלָעָנֶט. אָנוֹ צוֹרִים גַּעַשְׂמִיעָסֶט טַאַקִּי פָּאָר וּוְאָסֶן לְוָטוֹ ? וְאָסֶן קָעַן עַם אַיזָּה אַרְעָן ?

צווישען אָנוֹ גַּעַרְעַט. תְּחִילַת אַיזָּה אַסְבָּרָא גַּעַוּעַן דֻּעַם דְּאַוְינָעַן בְּבוֹד אַבְּצָוְנָעַבָּעַן אַיְיָר פָּעַרְדִּיל, דֻּעַם לְיַיְבָּ אַיְיָרָעַן, וְוַיְהִיסְטָה עַם בַּי אַיזָּה. אַזְוִי טַאַקִּי, אַלְפְּבָדָר מיט דֻּעַם גַּאנְצָעַן טִיטָּעַל. פָּאָרֶט, וְוַיְזָאָט מְעַן עַם, אַזְוִי פִּיעָּל יַאֲהָר אַוְעַקְנָעַלְעַנְטָט דָּאָס גַּעַוְנָר אַין דָּעַר לִיטָּעַ. רַאַטְוֹר, גַּעַשְׂוִיצָט, גַּעַאַרְבִּיט אַיְבָּעָר דַּי פְּחוֹת. אַמְּתָה, אַקְּפָעָר אַיזָּה עַר טַאַקִּי, אַפְּרַאַסְטָעַר אַרְבִּיטָעַר; נָאָר וְוַיְזָאָעָן וְוַיְעַפְּסָים, אַוְנוּעָרָעַ חַלְמָוִים דָּאָרֶט: גַּאֲטָה אַיזָּה נִישְׁתָּמָעַט מִקְפָּח שְׁלָר, נִהְמָמָת נִישְׁתָּמָעַט אַוְעָקָר דָּאָס פָּעַרְדִּינְסָט בַּי קִין שָׁוֹם בְּרוּהָה. נָאָר דָּעַרְנָאָה אַיזָּה מִכְמָה וּפְמָה טַעַמָּט גַּעַבְלִיבָּעַן: נִיְּוָן ! לְאָוֹ וְיַיְיָ מיט דֻּעַם לְבָבָד רַב טָעַנְדָּעַלְיָ-לְעָבָר, אַיזָּה דָּאָס פָּעַרְדִּיל מִוּט אַנְהָזִיבָּעָנָם — בַּמְקוּם כְּהָן, לְהַבְּרִיל. דַּי אַלְעָ אַנְדָּעָרָעַ בְּחַמּוֹת, וְאָסֶן קָומָעַן דָּאַנְאָה אַיְהָם אַין דֻּעַם דְּאַוְינָעַן סְכָר מִיט זַיְעָרָעַ מְעַשְׂיָות, זַעַנָּעַן דָּאַהֲךְ גַּבְאַמָּת טַאַקִּי אַיזָּה נָאָר בַּמְקוּםִים, דָּאָס הַיִּסְטָה : בַּמְקוּם יִשְׂרָאֵל

דען לײַב, אַטָּאָג אִין צְרוֹת

1.

בָּעֵד לִיְיֶה.

אַמְּתָאָג אֵין צָרוֹת.

מייט דעם הונטען, טזילהה, צום בית-המודרש אוון מייט דעם קאָפּ צום וואָגָנָען, קנייטשענדיג דעם שטערען, אוַיְקָשׁ שטעלענדיג די אוַיְעָרָעָן אוֹן אַרְבּוֹסְשְׁטָעָקְעָנְדִּיג אֲשֶׁרֶיךְ צִינְגָּלֶל, שְׁטוּחָת עַר בִּיחָוָרוֹת אוַיְקָעָן שְׂוֹהָל-חוֹףָה, זָוְמָעָר נָאָךְ הַאֲלָבָעָן טָאגָן, פָּעָרָאָמָעָרָט אוֹן פָּעָרָשְׁמָאָלָט קָנוֹם לְאָגָנָעָן, שְׁוּעָרָעָן תָּעָנִית. פָּאָסְטָעָן אוֹיְר אַפְּלָוּ שְׁוֹן גְּעוּווָהָנָטָן; גְּוֹנָט עַר טְרָאָגָט אוֹיְר וַיְהִי דַּעַם עַולְּ פָּנוֹנִים יְוִדְּשָׁקִיטָּם, דַּעַם גְּאָנְצָעָן בָּאָרְגָּן סְפָּרִים, אוֹיְר זַעַדְר אַקְטָט, נַעֲבָעָה, אוַיְסָנְקָעְקוּמָעָן צָו פָּאָסְטָעָן, אֲמָל אֲתָעָנִית-זָיְהִיר, עַר פָּאָר וַיְהִי אַלְיָין, אוֹן אֲמָל אֲתָעָנִית-צִיבָּר, עַר מִיט דַּעַם בְּעַלְבָּוּת אָוֹן דַּעַם הַיוֹגָנוּיָּונִיד אִינָּאיָינִים, זָאָל עַר נִישְׁתָּוּ זָכָה זָוִין אֲיְבָרָה זָוְנָרָעָרט יְאָהָר דָּאָרָט אַיְגָּנוּשָׁפָּאָנָט צָו זָוִין אוֹן דַּעַם מְרַבְּבָה, דַּעַם הַיְּילִינָעָן רִיטְוָאָגָעָן, צְוִישָׁעָן די שְׁרָטִי-בְּרָעָנְדָרָעָן חַיָּות-הַקּוֹדֶשׁ; צָו עַסְעָן דִּי סֻוְּרָה פָּנוֹנִים הַיְּילִינָעָן האָבָעָר אָוֹן פָּעָרָטְרִינְקָעָן מִיט קָוָלָעָן אִימָּעָרָן-עָדָן-וּוְאָסָעָר דָּאָרָט אוֹיְר יְנָגָעָר וּוּלְטָם,—אוֹיְבָה עַר הָאָטָט די גְּאָנְצָעָץ צִיְּתָה אוֹיְר דַּעַר אִיצְטָנָעָר פְּרָנָה וַיְנָגָעָר גְּעוּוֹאָסָט דַּעַם קָוָן אֲהָבָעָר, פָּוָן אֶלְעָעָגָט זָאָכָעָן, וַיְיָאָנְדָעָר עַזְּנָעָן גְּלִילָעָן דָּא אוֹיְר דַּעַר וּוּלְטָם. אוֹיְר קוּיעָל מְפּוֹת, רְפָנוֹ-שְׁלָ-עוֹלָם, זָוִי, די וּוֹלְדָעָ חַיָּות-רְעוֹת, וּוְיְקָעָל אֲמָל

סָצְנַדָּלִי מְזֹרֶר סָפָרוֹם

ער איז, נעהה, אויסגעשטאנען נויט, הונגער בויים אַרְוָמְשָׁלְעָפָעַן זיך זיינעם שטעהנרג מיט פֿעַקְלָעַה יְוִידִישְׂקִיטַּאָן קוֹנְדָּעָסְטוּוּנָעַן שאָן, גָּאָרְוִישָׁטָן: נָאָרְ הַיְּנָטִינָס מְאָלָּא בְּבָעֵר הַאָט דָּרָעַ יְצָרְ-הַרְעַשָּׁקָן זָהָעַן עַסְעַן זַיְהָן אַיְהָם גַּעַשְׁטָאַרְקָטָן; אַיְהָם אַגְּנְטָרְגָּעַנְגָּבָעַן חַשָּׁק צָו וּוּלְעַן דָּעַרְהַאלְטָעַן זַיְן לְעַפְעַן, וַיַּאֲלַעַבְעַרְגַּן בְּעַשְׁעַנְגִּישָׁן בְּעַדְאָרְפַּן וּוּלְעַן נַיְעַט זַיְקָמְלָעַן גַּעַפְנָרְטָן, שָׂוְנָאִי-צִיּוֹן, גָּלָט עַט-שְׁמַעַט ...

דר עטאג איז געווען ועהר אַהיַסְעַר. עַמְּאָט גַּעַפְרָעָנְטָן — גַּעַפְרָאַטָּעָן. ער איז גַּעַקְוּמָעַן הַיְּנָטָן קָנוֹס וּוְגַּיְם אַלְעַבְדִּיגְעַר — צְבוּסָעַן, קָעַרְשׁוֹאַלְעַן, אַגְּנְטָרְגָּעַנְגָּבָעַן אַיְוִיפָּן נָאָך אָפָּס, פָּום, מִיעַר, צְבוֹרָאַלְעַן, אַלְעַלְעַס, נָאָלָל, עַסְעַן: חַאְטָשׁ עַפְסָים וּאַסְ-עַס-אַיְוִידָרָעָרָה. האַלְעָטָעָן די נַשְּׁמָה ! ...

איַיְקָן שָׂוְהָלָ-הַזְּוִיף אַזְוִיט אַרְוָם-אַזְוִיט אַיְזָנְשָׁטָאָק קִין לְעַפְעַעַד. מְעַן לִגְתַּת פָּאָרְחַיְם בְּעַהְלָטָעָן, אַבְגַּעַהַעַנְדָּרָג מִטְּדִוְג בְּעַשְׁעַנְגָּנִישָׁ. מְעַן לִגְתַּת פָּאָרְחַיְם בְּעַהְלָטָעָן, וְאַבְגַּעַהַעַנְדָּרָג מִטְּשָׂוִים. די בְּחַסְוֹת, קָלְיָן אָזְנָרְוִיסָּט, אַלְעַזְעַנְעַן אַיְקָן פְּעַלְדָּר, תָּהָעַן זַיְהָן זַיְהָן וְאַוְילְטָאָג אַיְוִיפָּן דָּעַם נְרִינְגָּס נְרָאָזָן, טַיְאָזָן דָּרָטָט אַלְעַבְעַן אַזְוִיט קִין — קִין מִטְּעַקְסְּלָעַה, צְאַפְעָס מִטְּעַקְסְּלָעַה, נָאָרָה מְחַהָּה! אַזְוִיט עַר, — עַר, שְׁלִים-טּוֹל, זַיְן אַרְטָמָז, זַיְהָן גַּעַוְעַהַנְּטָלָה, אַזְוִוָּה, נְעַבְעַן בֵּית-הַמְּוֹרֶשֶׁן! עַמְּאָט הַעֲרָשָׁת דָּא, אַיְוִיפָּן דָּעַם אַרְטָמָז, עַפְסָים אַזְוִוָּה-שְׁחוֹרָה. נַיְשָׁטָאָק קִין סִימָן נְרוּעָוָלָעָן, קִין בְּיֻמְלָעָן, נָאָרָה זַמְּרָדָר, מִיסְטָמָקָט, פְּעַרְטָרָאַגְעָנָעָן בְּלַעַטְלָעַה אַזְוִיט פְּעַרְשָׁלְעַפְטָעָן פְּוֹיְלָעָן-פְּעַרְשִׁימְעַלְטָעָן צַיְן כְּחֹורָה .

ער שטעהט זיך זיַּוְדָּי אַגְּנְדָּרְדְּוָעָלָט צְוִישָׁעָן די האַלְאָבָלָעָם, אַזְוִיט. נַעַדרְעָותָט מִטְּדִוְג דָּעַם קָאָפְּצָם וְזַגְעָן. די אַגְּנְטָרְסְּטָעָן לִפְּתָחָהָנְטָאָהָמָט אַרְאָבָט, עַמְּקָוֹעָן אַרְיוֹסָץ צִיּוֹן, עַפְסָים וְוִי גַּעַרְעָדָט: נָאָרָה חַאְטָשׁ נְעַהָם אַעֲרוֹזָאָרָף זַיְהָן דָּרָעָרְפָּאַלְיָצָעָן! דָּרָעָרְפָּאַלְיָצָעָן אַיְהָם, טַאָרָעָט אַזְוִיגָּעָן, אַנְמָאַלְעַנְדָּג אַנוּנוּנָיָן אַיְהָם אַגְּנְצָעָמָרְדָּה, אַדְרָעָט. הענִישָׁן — וּוֹתְרֹצִיזָוּ אַזְוִיט עַמְּבָּרְטָשָׁעָט אַיְהָם אַזְוִיקָּה, עַמְּצִיטָּעָט, טְרָעָסְעָלָט זיך זיַּוְדָּי אַיְהָם די הַזְּוִית. ער קָוֹקְטָמִיט הַאַלְבָעָן פְּעַרְמָאַלְטָעָן אַזְוִיגָּעָן אַיְוִיפָּן די פְּעַקְלָעַה סְפָרוֹים; קָוֹקְטָמִיט, זַיְקָצָט אַזְוִיט שְׁמָטָאָרָק פְּעַרְעָה. טְרָאַלְטָט .

סָאָזָן דָּא, נַיְשָׁקָה, פָּאָרְזָה, זַיְהָן צָו זַיְן פְּעַרְטָאַלְטָט. אַגְּנוּרָה שְׁלִים-מָול הַאָט, נַיְשָׁקָה, זַיְן גַּעַשְׁכְּטָעָן, פָּוֹן וּוּלְבָעָר אַלְעַז בְּהַמּוֹת מְעַנְעַן אַמְּסָר זיך אַרְאַבְנָהָמָעָן. נַיְשָׁטָפָן די יְוִונָעָן יְאָהָרָעָן נָאָך דָּאָט עַר נָעָן. האַט אַזְוִיט פְּינְסָטָעָר גַּעַשְׁטָאַלְטָן, אַזְוִיט מְיאָום פְּנִים. נַיְזָוּ אַלְשָׁקָאַל אַזְוִיט

געווען אל עבעידיגס, אל שענס, נאָר אַחרוֹת. ער האָט געהאט פֿאָר זַיְךְ
שַׂיְךְ גוּטוּ צִיטָעָן, אוּזֶן געוּהָן מִיט אַבוֹה, מִיט פִּים, גענאגען אַגָּאנֶג
דאָפָערדיינ, פֿעררייסענדיג דעם קאָפֶן, אָונֶן אַמְּאלָטָקִי אוּזֶךְ קַומְטוֹת,
גַּמְטַעַלְעַנְדוֹג זַיְךְ דַּיבָּאָט.

נאָר אַזְוֵי זַיְךְ דַּער זַפְּרוֹן אַזֶּן, לאַעלְיכֶם, בַּיְ אַיהם, דַּאֲכַט זַיְךְ
גַּעַשְׁוָאַלְכָטָט; גַּעַדְעַנְקָעָן אַלְעָ מעַשְׂיוֹת, גַּעַשְׁהַעַנְיָשָׁעָן מִיט אַיהם אַין דֻּעָם
לַעֲבָעָן, גַּנְגַּן דַּיְתְּלִיהְ, קַלְאָר מִיט פֿערַשְׁתָּאָנָר, אוּזֶן פֿאָר אַוְהָט
שְׁוֹעָרְלִיהְ, פֿאָרָט אַבְּהָמָה, עַפְּסִים, אַשְׁטִינְגָּעָר, אַחֲרָה, מַשְׁתִּינְגְּ-גַּעַנְיָעָן
זַאַנְטָן — דַּערַיְבָּעָר אַזֶּן פֿאָלְלָל גַּלְיְיכָעָר צֶן זַאַנְעָן, עַם חַלְוָסְטָן זַיְךְ אַוְהָט
נאָר גַּעַשְׁיְקָטָעָן, אַיְדָעָר זַאַנְעָן, ער טַרְאַלְכָטָט פֿוֹן אַיְדָר, פֿוֹן זַיְן לַעֲבָעָן
צַמְאָל.

אָ, עַם חַלְוָסְטָן זַיְךְ אַיהם! עַס דַּאֲכַט זַיְךְ אַיהם אַלְסְדִּינְגָּן נאָר
טַאַקְיָי זַיְךְ אַין חַלְוָס. אַט זַיְךְ קַוקְטָן אַן דֻּעָם דַּאוּנְגָּעָן שְׁלִים-טֻול
אַזְוָנָד, אַיְנָגָאנְצָעָן מִיט זַיְן גַּעֲבִין, אוּזֶן בַּאֲלָד אַין אַיהם צַדְעַרְקָעָן, זַיְךְ
זַיְךְ אַזֶּן אַגְּנַעַלְלָעָם, אַבְּנוּקְטָעָמָעָם גַּנְדָּע, אוּ ער אַיְזָנְשָׁטָט עַפְּסִים פֿוֹן זַיְךְ
פֿרָאַסְטָעָן, נַיְשָׁט אַרְאַפְּבָּרְבָּרְדָּעָר זַיְךְ יְעַנְעָן, דַּי פֿוֹיעָרְשָׁעָן. ער שְׁמַאְתָּאָט
טַאַקְיָי פֿוֹן אַגְּנַטְעָר "פֿאָרָאָדָעָ", פֿוֹן אַיְדָעָלְלָל בְּלָוָט, אוּזֶן דַּערַפְּאַרְחָאָר הַחַאָטָטָעָן
אַיהם אַין דַּער יְוָנְגָעָנְדָר אַיְנָגָאנְהַאָנְדָעָלְטָל וְזַיְךְ אַגְּנַטְעָמָעָן
פֿאַרְקָאָקָר אַון אַיהם גַּעַהְאַלְטָעָן בְּכָבּוֹד. אַקְאַטְאָוּסָעָם עַפְּסִים זַיְן שְׁמַאְתָּאָל, אַזְוָנָ
שְׁמַאְתָּאָל, וְוְלָקָעָ ער מִיט נַאֲגָעָנְגָעָן אַטְזָן זַיְן-גַּלְיְיכָעָן הַאָבָעָן אַמְּאָל
גַּעַהְאָט! מְשָׁרְתִּים וְעַנְגָּעָן דַּאֲרָטָעָן גַּעַוְועָן גַּעַנְגָּג, אַיְבָּעָר-מְשָׁרְתִּים אַיְםָ
אַונְגָּטָעָר-מְשָׁרְתִּים אַזְוָיְרָיְגָעָן, שְׁפִּרְיָעָן, רַיְלָעָן, אַונְגָּנְדָעָן
קָעָן. אַמְּתָה, זַיְךְ פֿלְעָגָעָן בַּיְ אַיהם, גַּעַבְעָה, אַרְאַבְּ/לְקָחָעָנָעָן, זַיְךְ דַּער
שְׁטִינְגָּעָר פֿוֹן אַזְוָלְבָּט לִיְתָ אַזֶּן, אַקְעָנְגָעָן אַצְעָהָנְטָחָלָק פֿוֹן זַיְן פֿוֹטָעָר,
דַּי אַכְּסָעָל, יְעַנָּע אַבְּסָעָל, נָאָר, נַיְשָׁקָה, מִיט חַסְדָּר, ער אַזֶּן, חַלְילָה,
פֿאָר הַגְּנָגָעָר נַיְשָׁט גַּעַפְּנָרְטָן. מַעַן קָאָן נַיְשָׁט זַאַנְעָן, ער זַאָל זַיְךְ גַּעַוְועָן
דַּעַנְסְּטַמְּאָל לַעֲבָעָן פֿרָיָי, נַיְשָׁט זַיְן בַּיְ יְעַנְעָם אַין דַּער אַרְבָּיִטָּן.
כַּטְיִיטָשׁ, זַיְךְ גַּעַשְׁיקָט זַיְךְ זַיְן? זַיְאָזֶן דַּאסְעָרְנוֹזָן צַוְישָׁעָן בְּהָרָות
דַּערַהְוָרט גַּעַוְועָרָעָן זַיְן-זַיְן גַּלְאָט אַזְוָיְרָיְגָעָן אַבְּסְטָ-דַּזְזָן
אַקוֹּה — נַיְבָּ מַיְלָךְ! בְּסְטָ-דַּזְזָן אַזְקָט — גַּעה אַקְעָר דַּי עַרְדוֹן בְּסְטָ-דַּזְזָן
אַשְׁאָפָּ — לָאָזֶן זַיְךְ שְׁעָרָעָן! בְּסְטָ-דַּזְזָן אַזְקָט — וְאֵל מַעַן אַזְוָיְרָיְגָעָן דַּיְרָ
רַיְטָעָן. אַלְאָ נִיט, צֶן וְאַסְטָ-זַיְיךְ אַיְדָר זַאָר גַּעַבְיָוִרְעָן גַּעַוְועָרָעָן אַזְוָיְרָיְגָעָן
וְעַלְתָּן. עַם פֿאָרַשְׁטָעַחְתָּזְיָהָךְ, אַזֶּן ער אַזֶּן אַזְוָיְךְ גַּעַוְועָן אַין דַּער אַרְבָּיִטָּן,
הַאָט גַּעַהְאָט זַיְנָעָם, וְאַסְטָ-זַיְיךְ אַיְדָר רַיְטָעָן אַזְוָיְרָיְגָעָן דַּעם רַוְעָן, אַיהם

איינשטַפָּאנָן אין דער קָאַרְעַטְשִׁי, אַנְטָאָן אַיּוֹם אֲצִים אָוֹן הָאלְטָעָן אָוֹן דַּי לְזִיעָן. גַּעַהַט וַיַּן שְׁמִירָעָר מִיט דַּעַר לְאַנְגָּעָר בִּיטְשִׁ, וּוֹאָסְטָלְעָנְטַ שְׁעַרְמִיט טְרָאַסְקָעָן אָוֹן אַיּוֹם מְלָבֶד וַיַּן מִיט אַ שְׁמִיאַן. צַ-וּוֹאָס וְאַל מַעַן יַיְךְ נַאֲרָעָן? עַס הָאַט אַיּוֹם טָאַקִּי וְעַדְרָ גּוֹט וְעוֹה גַּעַטְאָן, פְּעַרְגָּאַנְגָּעָן אֲוֹשָׁ אָוֹן דַּעַר וּבְעַטְעָר רַיֵּפְ; דָּאַהְקָעָט עַר עַס אַנְגָּעַנְמָעָן אָוֹן גַּעַמּוֹת אֲנְגָּעַמְעָן פָּאַר לְיַעַפְ; פָּאַרְט, וַיַּן אַנְטָמַעַן מַעַן עַפִּים, אַ שְׁמִיְסָעָר הַגְּרוֹלְ, אַ חַיְמִישָׁעָר, אַ נְּאַהְעַנְטָעָר שְׁמַעְלָקָעְ, אַ יְוָגָּנָג מִיט שְׁפָאַרְעָן, מִיט טְרָעָם-שְׁעָן, מִיט פְּלִיטְעָרְלָעָה, אָוֹן הַגְּנָטָעָן, מְחִילָה, דִּיקְ-נְרָאָב, דַּעַר קָאַטְעָן, הוֹי הַיִסְטָ מַעַן עַס, מִיט פְּלָדְרָעָן. אָוֹן דַּי בִּיטְשִׁ – יַי אַיְוֹ דָּאַהְקָעָט עַפִּים אַיְיָה אַ צָּאָצָעְ, פְּעַרְפּוֹצְטָ נַאֲנַץ. פְּיַין מִיט גַּעַלְפְּלָטְעָנָעָגְנוּ כְּפָולְ. שְׁמַנְהַדְיָינָעָגְנוּ רְצִיוּנָהָגְנוּ כְּשַׁרְ-וּיְשָׁרְ, טְשַׁאַקְעָנְדוּגָמִיט אַלְעָגְנוּ דְּנִים. דַּעַר שְׁמִיאַן נַיְשָׁט גְּלָאָט נְרָאָבְ, וַיַּן אַ פּוּעַרְשָׁעָרְ, עַס הָאַט אַ טָּעָם וַיַּן פָּנוּתָקָה, מְלָא חָןְ.

אַבְּיַ-וּועָר אַ גַּעַלְעָנְעָר פְּעַרְטִיעְקָט יַיְךְ גַּעַוְעַהְנָטְלִיהְ. בְּשַׁעַת גְּרוּסָע צְרוֹת, אָוֹן חַלוּכָּות פָּן פְּרִוְהָעָרְדִּיגָע גַּוְטָע יַאֲהָרָעָן, אָוֹן וּוּרְעָט בַּיְיַיְךְ גַּעַהְזִיבָעָן פָּן וַיַּן בְּבָדְ אַמְּאָלְ. אַונְוָעָר לְיַיְבְ; שְׁטַעְהָעָנְדוּגָמִיט אַיְנַעַץ צְרוֹת צְוִישָׁעָן דַּי הַאֲלָכְלָעָם דָּאַ, נִיט עַס אַיּוֹם פְּלָזְלִים עַפִּים אַ טְרָאָגְ. עַר טְחוֹט אָוֹן חַלוּס אַהיַבְ מִיט גְּדָלָות דַּעַם אַרְאַפְּגָלְאַוְטָעָן קָאָפְ; פְּעַרְרִיסָט דָּאָס אַוְיְסָנְדְּרִיְוּעָרְטָעָה הַעֲלִוְעָלָעָ, פָּן וְאַגְּנָעָן עַס סְטָאַרְצָעָט אַרְיוֹסָ דָּאָס גַּעַרְגָּעָלָעָ אָוֹיְפְ; וְעַלְלָעָן עַס בְּאַמְּבָלָעָן יַיְךְ פְּעַרְפְּלָאַנְטָעָטָעָ צְעַפְּלָעָה, אַסְיָּמָן פָּן הַאָרְ, מְשַׁתְּיִינְכְּ-גַּעַנְגָּטָמְ. עַס טְחוֹט אַיּוֹם, אַ פְּנִים, מְשֻׁוְנהַהָנָהָ, גַּלְיָהְיָ וְעַר וְאַלְטָגְנָעָט גַּעַשְׁפִּירָט דַּעַם דִּיחָה פָּן פְּעָלָדְ. פָּן אַלְעָגָט נַעַטְעָזָלְעָן דְּאַרְטָט, גַּלְיָהְיָ וְיַיְשָׁטָגְנָעָט דָּאַ, פָּאַרְ אַיּוֹם קִיְיָן קִנְוָתָ, קִיְיָן תְּחִנּוֹתָ, דַּי אַלְעָגְלָעָהָ צְרוֹתְדִּיגָע סְפָרִים, נַאֲרָהָיָ אָוֹן הַאֲבָרָרָ, דַּי שְׁעָנָעָ קָאַרְעָטָעָ, יַעַנְגָּעָנְיָגָעָן מִיט דַּעַר פְּאַמְּפָעָ אָוֹן דַּי גַּאֲנָצָעָ גְּרוֹלָהָ וְאָסְטָמְאָלְ. בְּעַדְאָרָפְ; נְרָאָד דַּעַר רֹות אַנְטָרָאַגָּעָן אַ וְלִיְוָדָעָ, אַ קְלִינְ, וַיַּן זַיְן אַגְּנָעַדְיְבָעָנְעָרָגְ עַקְרָאַצְטָעָר דַּוְקָעָן אַיְוֹדָרָ אַקְוָרָאָטָוְ וְיַי גַּעַוְעַהְנָטָקָה, אָוֹן אַבְּטָאַנְצָעַנְצִילָהָ, וְעַצְטָמָיְךְ פָּאַרְ פְּרִידָ, פָּאַרְ לְיַעַשְׁבָּאַטְ דָּאָס בְּעַקְאַנְטָעָ פְּלִיגְעַנְטָעָנְצִילָהָ, וְעַצְטָמָיְךְ יַי דַּעְרוֹיְפָט מִיט גְּרוֹיְסָמָחָקָ, שְׁטְרָעָקָט אַיּוֹסָ דָּאָס פִּימְקָעָלָעָ אָוֹן טְחוֹט — אַבְּיָם, אַ קְוָשָׁהָיִסְטָעָמָעָ, אַגְּנוּעָרָשָׁלִים-מּוֹלְ שְׁפָרִינְגָט אַוְשָׁ אַגְּנוּטָרָקָשָׁן קִשְׁשָׁן. פְּעַרְרִיסָט דַּעַם וְיַיְדָלָלָ אָוֹן וְיַיְלָ דַּעַר חַזְפָּה אַגְּנוּטָרָקָשָׁן אַ שְׁמִיאַן, נַאֲרָהָיָ אַבְּפָרָ אַוְיְסָנְקָרָאַגָּעָן אָוֹן דְּרָעְגְּרִיְבָטָשָׁט בְּיַיְשָׁט בְּיַיְשָׁט אַיְהָרָ. עַר מַאֲלָטָזָהָ, וַיַּן אַלְעָגָטָעָ, נַעַפְעָהָ, טָאָןְ.

גיישט וויסענרגיג, בוינט זיך און אונ קראצט זיך, ווי-סאייז, אין אַהֲלָאַבְּלָעַ מִיט אַגְּשָׁמָאַק וּקְצָעַלְעַן אָזֶן אַקְבָּצָן פָּאָר נְיָוִס מַתְקָוִת דַּעֲרֵנוּן.

ס'אייז דאָ אַשְׁטִיקָעַל סְבָּרָא בַּי אַיִּהָם אַפְּרִיוֹ טָאָן, דַּוְּרֵכְנָעָן זַּיְּה אַהֲיָן וּוַיְּטָעַר אַבְּיָנֵל. דַּאָס אַיִּהָם צְוֻדְּרָקָעָנָעָן אַיִּן דַּעַם גַּעֲנִיאָץ זַּיְּנָעָם מִיט דַּעַם פּוֹיְלָעַן מַוְיל, אַיִּן דַּעַם צִיהָעָן זַּיְּךְ, אַוְיְקָנָאָקָעָן זַּיְּךְ דַּי בְּיָנָעָר, אַטְרָעָסָע נַעֲבָנָרְגִּיגְיַּי מִיט דַּעַר נַעֲצָעַר פָּעָל פָּוֹן אַוְיָבָעַן בַּי אַרְאָבָ, גַּלְיָיךְ וּוַיְּגַעֲרָדְתָ: הַנְּנִי — אַיְּךְ בֵּין בָּרְעִיטִי! אַיִּן בָּאַמְּתָה טָאָקִי, וּוְאָס אַיִּז פָּאָר אַתְּכָלִית דַּאָ אַוְיְקָעַן שָׂוְהָל-הַיְּפִי? וּוְאָס, שְׁשָׁתְּיִינְמָנָע-גַּעֲנָאָגָט, אַיִּוּ דַּאָ צְוֻדְּרָוָאָפְּרָעָעָן, אַז אַרְוָס-אַזְּנָ-אַרְוָס אַיִּוּ טָוִיט, חַוִּיסָט, נִישְׁטָאָ, אַיְּהָר וְאַלְטָן וְאַגְּנָעָן, חַאְטָשָׁ עֲפִים אַלְעָק? ... הַנְּנִי! מַאֲכָלָט עַר אַיְּפִיְּ פְּעָרְדִּישָׁ אַיִּז פְּקָרְטִינְגָּן צְוַעַבְעָן — אַזְּ, טַהַת אַיִּהָם אַצְּיָה, נִיט-דַּאָ-גַּעֲדָאָלָט, דַּעַר פּוֹס, יַעֲנָעָר פּוֹס, צְוַלְיָעָפְּ וּוְלְבָעָן עַר הָאָט ְפָּעָרְזִינְרִינְגָט, ְפָּעָרְשָׁפְּלִיטָט וּזְיַן וּוּלְעָלָט אַיִּז פְּעַרְלִיּוֹרָעָן זְיַן וּוַעֲרָתָה! דַּאָס אַוְמְלִיק וּוּנְסָעָט דַּעֲנָסְטָמָאָל הָאָט מִיט אַיִִים אַיְּנָאָגָעָן גַּעֲנָקָט: גַּעַה טְרָאָג אַיְּפִי זַּיְּךְ יַעֲנָע לִיטִיט, אַז ס'אייז נִשְׁטָאָ, נִשְׁטָמָט פָּאָר הַמּוֹתָנָה גַּעֲדָאָלָט, קִיְּזָן פִּים, אַז זַּיְּ וְאַגְּנָעָן זַּיְּ דַּרְרָ אַבְּ צְוָרְנָעָן, הַאֲבָעָן נִשְׁטָמָט מַעַדר דַּעַם רַיְּכְטִינְגָּן נַגְּנָג אַיִּן גַּלְעָשָׁעָן זַּיְּ אַמְּכָלָל מִיאָוִים. אַיִּן וּוַיְּ בָּאָלָד אַזְּוִי — נַעַה-וַשְׁעָ דַּרְרָ צָזָל-שְׁוָאָרָץ. יָאָדָר! ...

ער אַיִּז טָאָקִי גַּעֲנָאָגָעָן, אַיְּבָרְגָּעָנָגָעָן אַיִִן אַנְדָּרְעָרָה הענד, פָּוֹן אַיִּן האָנָד צָו דַּעַר אַנְדָּרְעָר, אַלְצָ וּוְאָס וּוַיְּטָעַר נַעֲדָרְגִּיגְר, נַעֲדָרְגִּיגְר, נִשְׁטָאָט בַּי אַיִִים הַיְּנִינְט אַזְּוִי פְּיַעַל הָאָר אַיִִן וּוַיְּדָעַל וּוַיְּפִיעַל בְּעַלְיָהָבָתִים עַר הָאָט אַיְּבָרְגָּהָאָט. בַּי וּוּמְעָן עַר אַיִִין גַּעֲוָעָן, הָאָט עַר קִיְּן הַאֲנִינִי נִשְׁטָמָט גַּעֲלָקָט. וּוּנְעַם אַצְּרָה, אַיִִין עַר שְׁוָלְדִּין גַּעֲוָעָן. הַאֲבָעָן דַּי חֲבָרִים זַּיְּנָע זַּיְּ ְפָּעָרְפָּלָאָנְטָעָט, גַּעֲשָׁפְּרָוָנָגָעָן אַזְּוִים דַּי הַאֲלָאָבָ-לָעָם, גַּעֲפָלָעָן וּוְשְׁבוֹרִים סָזָן דַּי פִּים אַזְּ אַרְיָין אַיִִין אַגְּרָוב, — הָאָט פָּאָר ? אַיִִין אַלְעָ גַּעַחְאָפְּט אַפְּסָק עַר. עַס הָאָט גַּעַהְיִיסָּעָן: אַט דַּעַר שְׁלָאָק, דַּי פְּנָרוֹה, דַּי נְבָלָה: אַזְּ אַזְּ-אַזְּ-אַזְּ-אַזְּ-וְוָהָ צָוִוָּה צְוַיָּהָן מִיאָוָסָעָן צְוַעַבְעָנָיָשָׁן. וּזְיַן גַּעַשְׁלָטָעָן יְוִנְתָּ דַּעֲנָסְטָמָאָל אַזְּ אַזְּ-אַזְּ-אַזְּ-וְוָהָ צָוִוָּה צָוִוָּה, אַגְּשָׁלָטָעָן פָּוֹן שְׁלָעְפָּעָנִישָׁ. טְרִיבָּעָנִישָׁ, מְפָוָת, יְסָרִים אַזְּ בִּיטָּשָׁע.

דַּעַר פּוֹס שְׁטָאָק — שְׁטָאָק — אַזְּ אַזְּ דַּעַר שְׁטָאָק פְּלִיעָט, שְׁלַיְּנְגָּלָעָן-דִּינָן זַּיְּ דַּוְּרָה דַּי גַּלְיָעָדָר, פִּיק-פִּיק אַיִִים אַיִִין דַּעַם מָוח. עַס טַהַת זַּיְּ אַלְאָ אַרְאָב דַּעַר קָאָפָ, אַזְּוִקָּן, אַקְרִים, אַשְׁאָקָעָל דַּי אַונְטָעָרְשָׁטָע

לייפ. עם מאלען זיך צו די איזיגען און זיך פון די ווינקלעה ציהען זיך.
אייבער די באקען שמוציאנו-קיילטער רינשטיין-קלעך זיך פון טראערן. אין
קאָפּ איז אַ שְׁוֹאָרֵץ-טוֹנְקָעָלָעָ אַוְיסְטִּישָׁעָנִים, עַס דְּרֻעהָן זיך אַיָּהָם דָּאָרֶט,
זיך אַן חָלָם. גַּעֲסַלְעָךְ וְאַסְעָר, בָּעַל-הַעֲנָלָה-שָׁעָ וְאַגְּנָעָנִים, בּוֹיְרָעָן, שְׁטָעָ
קָעָנִים, בִּיטְשָׁעָן, קָוְלָאָקָעָם ... אַזְּנָפְּלָזָלָטָם טָהָוָת עַס מִוּת אַיָּהָם אַ וְאַרְףּ
זיך אַ קְדוּחָת — עַס דָּאָלָט זיך אַיָּהָם די רָאָר, יְעַנְעָ גְּרוֹיְסָעָ רָאָר! די
אַלְעָ אַנְדָּרָעָ יְסָרִים אַזְּנָפְּלָזָלָטָם, בִּים דְּרֻעהָן די רָאָר דָּאָרֶט. וֹו
יְעַנְעָ, וֹוָסּ אַמְּאָלָן מִיחָל עַפִּים, שְׁוֹעָרָ סְיָאוּ בַּיְּ די בָּעַל-הַעֲנָלָה, וֹו נְרַבְּעָרְדִּין דָּעָר וּמָגָן אַיְּזָן,
נָאָךְ צְדָעָרְלִיְּדָעָן — פָּאָרֶט אַ וּוֹג. מַעַן שְׁלָעָפְּט זיך, חָאָטָשָׁ פָּאָמְלִיכָּה,
אַיְּנוּרִיסְעָנְדִּין זיך דָּאָס גְּעוֹנוֹר, דָּאָךְ פָּאָרֶט רָוקְטָמָעָן זיך אַלְעָן וְוִוְוְתָעָם
חוּיטָעָר. מַעַן וְעַחַת עַפִּים נִיעָם, עַפִּים אַ פְּאָרְעָנְדָעָרְזָוָג: אַט אַיְּזָן אַ בְּעָרְנִיל,
אַט אַיְּזָן אַ טָּאָל, אַט אַיְּזָן אַ בְּרִיקָעָל אַזְּנָפְּלָזָלָטָם, נָאָר דְּרֻעהָן
זיך טְוַעַנְדִּין זיך שְׁטְעַנְדִּין אַזְּיָּפִּין אַיְּזָן אַרְטָם, נִישְׁתָּחָוּת זְוָהָן פָּאָר זיך די וּוּלָט,
נִישְׁתָּחָוּת הָרָעָן קִיְּזָן שָׁוָם זְאָךְ חָווֵי אַשְׁטְעַנְדִּין-מְאָהָלָן, אַיְּבָעָרְחָרְזָן
וְוִידָעָר דָּאָס אַיְּגָעָנָן, נָאָךְ אַמְּאָלָן דָּאָס אַיְּגָעָנָן — אַזְּוִינָם, בְּעַחַית זְאָל
מַעַן וּוּרָעָן, אַיְּזָן אַ טָּוִית. עַס פָּאָרְדָּרָעָת זיך דיְרָר קָאָפּ, זָוּ וְוִיסְטָ
נִישְׁתָּחָוּת פָּוּן דִּין חִוּת — אַזְּנָפְּלָזָלָטָם דִּיר בְּחָרָם, וֹוָסּ מִוּת דִּיר טָהָוָת זיך
אַזְּוִינָם.

אַזְּנָפְּלָזָלָטָם זיך אַיְּנָעָ צְרוֹתָ, עַקְעַנְטָ זיך אַיָּהָם אַזְּיָּפּ
אַבְּיָסְעָל אַיְּזָן אַיְּגָן. עַר קָוְקָט מִוּט שְׁרָעָק — נָאָרְנִישָׁט: עַס עַקְעַנְטָ זיך
דָּאָס צְוַיְּתָעָ, בְּלִינְצָעָלָט, קָוְקָט, — אַזְּנָפְּלָזָלָטָם, גַּלְוִוִּיפְּטָ דָעָר אַיְּבָעְרָשְׁטָעָר,
נִישְׁתָּחָאָ קִיְּזָן רָאָר! עַר וּוּרָט בַּיְּ זְיָּה עַפִּים שְׁטָאָרְקָעָר, מְעַנְשָׁלָט זְיָּה
פְּלוֹזְמָרְשָׁט, פְּעַרְדָּלָט זְיָּה, חִיסְטָטָם, הַזְּבָטָט אַזְּיָּפּ דָעָר אַזְּנָפְּלָזָלָט
אַלְעָק אַ פְּעַקְיָל סְקָרִים, עַס הַיִּסְטָט אַזְּיָּפּ פְּיָעָל וְוּגְרָעָדָט: דָּאָס בְּעַפְּטָעָ פָּוּן
די מִפּוֹת אַיְּזָן פָּאָרֶט דָּאָס, זְיָּה מְעַשָּׂה אַיְּזָן, אַלְעָן בְּעָסְעָר וְזְיָּה בַּיְּ זְיָּה!

אַזְּנָפְּלָזָלָטָם זְיָּה אַזְּיָּפּ, פָּאָר וּוּסָס-זְשָׁעָ נִשְׁתָּחָאָ צְוָלָאָזָעָן זְיָּה אַשְׁטִיקָעָל
עַזְּלָם-הָוה. וֹו אַנְדָּעָרְלָעָנָן זְיָּה, אַשְׁטִינְגָּר, אַשְׁטִינְגָּר אַזְּיָּסָס
צְיהָעָן זְיָּה טָאָקִי אַבְּיָסְעָל? בַּיְּ וְאַגְּנָעָן אַיְּזָן דָעָר שְׁיָעָר אַרְיִינְקָעָן, אַלְעָ
אַרְיִינְקָעָן? — אַזְּנָפְּלָזָלָטָם נִשְׁתָּחָאָ לְאַגְּנָעָן גַּעֲנָרָאָלָט צְעַלְעָנָט זְיָּה מִיְּנָעָר אַזְּיָּפּ
דָעָר עַרְדָּנָעָן וְאַגְּנָעָן, נָאָנָץ בְּרִיטָט, וֹו בִּים טָאָטָעָן אַיְּזָן וְוִינְהָזָן,
קָעָהָרָט זְיָּה אַיְּבָעָר אַזְּיָּפּ דָעָם רָוקָעָן, מְחִילָה, מִטְּטָה דִּי פְּטָס אַרְיָיָף,
רְיָאָלָט זְיָּה פְּאָשָׁכָט זְיָּה אַונְטָעָרְהָעָרְנָדָגָן פָּאָר גְּרוּים הַגְּנוּג, גַּלְיָיָה

אי ער וואלט געטיהלט אין זיך עפים א נײַע יומ-טוב'דינע נשמה. בּ
דויערט אַבְּגָעֵר נישט לאָגָג, שפְּרִוְנֶט וויַן אָונְטָעֵר אַיְהָם אַרְזָוִים עַפְּסִים
אַלְעַבְּדָגָג בעשְׁקָעְנִישְׁמִיט אַמְשָׁוֹנָה קְוִוִּיטַשׁ, אַזְוִי אָזְנוּעָר לְיִבְּ נִיטָּ
זַחַט אַחֲמָפֶט שְׁטָאָרָק דְּרַעַשְׁרָאָקָעָן אָזְן מְחוֹת זַחַט אַשְׁטָּעָלָ, נִשְׁטָּמָוָט,
נוֹשָׁט לְעַבְּדָגָג אַזְיָּפֶט דִּי פְּסִים, אַרְוּמְקוּקָעְנִידָּג זַחַט קְרֻרוֹאָנוֹנְדָּעָרָט מִיטָּ
אַפָּאָר אַזְנִינוּ אָזְן אַזְיָּפֶט עַטְלָעָט אַזְיָּרָעָי. וּזְאָם לְאָזְטָן זַחַט אָזְיָּסֶ ? —

אַהֲנָד ?

בְּשַׁעַת אָזְנוּעָרָעָל הָאָט זַחַט דָּא נַעֲמָאַכְט יְוּמָ-טּוּב, נַעֲמָאַנְצָט,
נַעֲדָרִינְעַט, הַיְּסָט עַס, מִיט דִּי פְּסִים, הָאָט דְּרַוְיָיל זַחַט אַרְיָיְנָעְחָאַפְט
אוֹיְפָן שְׂוֹלְ-הַזְּוּפֶט אַזְיָּאַשְׁעָר הַנְּדָר, זַחַט אַגְּמָעְרָגָעָנְבָּהָט צָוָם וְאָגָעָן,
בְּדִי צָו דְּרַעַתָּאָפְעָן דְּאָרָט עַפְּסִים, אָזְן גַּעַחַטְפָּט, אַפְּנִים, גַּאֲרָא אַזְנוּעָרִיכָּט
אַזְעָן. עַר שְׁטָעָתָט עַס אַזְנָדָר מְלָא הַמָּן, קְעַרְבִּיסָּעָן דָּעָם וְיִידָּעָל, אָזְיָּסֶ
נַעֲשָׂוְעָקָט דָּעָם חַאְלָן אָזְן בּוּלְטָן, קְאַרְבָּהָעָנְדִּיגָּן זַחַט אַזְשָׁלָט
עַר בּוּלְטָן נִשְׁטָן אַזְיָּסֶ פְּאָר דָּעָם וְעַזֶּן וְיִדְעַתְּאָר, וּזְאָם אַוְהָם אַזְיָּסֶ
נַעֲרָאַטָּעָן; וּזְאָם עַר הָאָט זַחַט דָּא מִיאָס אַבְּגָעְנָאָרָט. אַנְשָׁטָאַט נַאֲשָׁעָן,
וְיִדְעַר שְׁטִינְגָּר אַיִּי, הַחָפָעָן אַלְעָק, נַעֲפִינְט עַר פְּאָר זַחַט אַזְיָּסֶ ?
דָּא אַמִּין סְחָוָה אַזְוּלְקָעָ, וּזְאָם הָאָט נִשְׁטָן אָזְן זַיְנָעָ אַזְנָעָן קִין
שָׁוָם וְוּרְתָה. אַזְנוּסָט נַאֲר זַחַט גַּעַשְׁמָוֹצָט, גַּעַרְבָּאַטָּעָן דִּי פְּסִים פְּזָן וְזָן
גַּעַסְיָל אַהֲרָן. דָּאָם בְּיַעַן וְיַיְמָן הָאָט גַּהְיִסְעָן אַזְיָּפֶט הַינְּטִיאָן אַזְיָּסֶ ?
פִּיעָל
זַיְגָעָאנְגָּט

— קְעַרְבָּאָק אַיְנָעָר, אָזְ-אַהְ-אָזְ-וּוָהָ צָו דִּיר מִיט דִּין סְחָוָה ...
הַאֲוֹ-הַאֲוֹ ! טָאָקִי נָר אַפְּעַרְדָּאָק וְיִוְיָּוּט דָּו בְּסָטְמָעָן אַזְוֹיְנָס הַאֲבָעָן ... הַאֲרָךְ
וְשָׁעָן, וְאָגָן אַיְקָה דִּיר. הַאֲוֹ-הַאֲוֹ ! וְיִוְיָּוּט דָּו זַחַט דְּרַעַמִּיט צָו אָזְנוּן אַיִּן גַּעַלְיָן,
צָעְרָדִים אֵיה מִיט מִינְעָן חָבְרִים דִּיש אַזְיָּפֶט שְׁטִיקָעָר, קְעַרְבָּאַק-דָּאָקָה ...

דָּאָק ! ...
אַזְנוּעָר שְׁלִימָ-מָזָג, נַעֲבָעָה, קְאַלְטָט מִיט דִּי נַעֲולָעָלָעָר,
טְאַקְלָעָנְדִּינְגָּט מִיט דָּעָם הַאֲלָוָן, מִיט דָּעָם קָאָפֶט אַרְזִיף אַזְוִיָּפֶט,
צְמַשְׁרָעָט אַזְיָּס אַיִּן אַזְנִיג — אַזְיָּס זַחַט אַזְנוּבָּה אַזְנָהָט זַחַט
צָוָם הוֹנְדָר מִיט דָּעָם הַינְּטָעָן, וְיִאַיְנָעָר דְּרָעָט : נָל ... וּזְאָם וּלְעָל אַיְקָה דָּאָם

פִּיטָּשׁ דִּיר טְעַנְהָן
דִּי זָן, וּזְאָם וְיִבְגָּלְדָר וְיִוְיָּוּט זַחַט מִיט אַיְדָר לִיכְתִּינְגָּפָנִים אַיִּן
שְׁטָעָדְטָיל, שְׁטָעָהָט זַי סְטָאָנְצִיָּעָ דָּעָם נַעֲנָצָעָן טָאג אַזְיָּפָן שְׂוֹלְ-הַזְּוּפֶט,
צָאָט מְנָחָה-צִיָּעָט, וְיִדְעַר שְׁטִינְגָּר אַיְהָרָעָר אַיִּי, זַחַט גַּעַלְיָבָעָן תָּן דְּאָרָט
זָהָן, אַיִּן אַיְהָרָעָר אַרְיוֹן זַחַט אַזְנוּבָּהָעָטָלָט אַזְרָה, גַּאֲרָא עַפְּסִים

נישט דיאו אונס פָּרִיהָעֶר, גַּעֲקוֹקְט, גַּעֲקוֹקְט אַוִּיפָּק אָונְנוּעֶר שְׁלִוִּים=מְלֵ, אַוִּיפָּק דֻּעַם בַּיְדָעַל טֶרֶרֶים, מִינְגְּנֶדֶג זַיְך אָונָן מִשְׁוָהָה רֹויֶת וּוּרְעַנְדֶּג, גַּלְיַיך זַיְך עַם וּוְאַלְט אַיְהָר שְׁטָאָרָק בָּאנְקָן גַּעֲטָן צַוְּשִׂירְעָן זַיְך מִיט אַזָּא פָּרָשָׂוִין אָונָן מִיט אַזָּא סְחוֹרָה. אָונָן באָמָת טָאָקִי, וּוְאַלְט אָונְנוּעֶר לִיבָּר דָעַר שְׁמִינְגֶּר גַּעֲמָעָגֶט שְׁוּרְעָרָעָן, אָז אַיְהָר בְּיוֹן אַנְגָּנָנְצָעָן מִיט דֻעַם קְוּמָעָן אַיְהָרָעָן אָזָו טָאָקָן נָאָר צְוָלְיָעָב אַיְהָם אָונָן זַיְין סְחוֹרָה, וּוּיְטָעָר וּוְאַס נְעַחַת זַיְין אַז וּוּלָט. בַּי אַיְהָם קוֹנְדָעָסְטוּגָעָן אַזָּא דָעָס קוֹקָעָן אַיְהָרָס אַזָּא אַוִּיפָּק אַיְהָם גַּאֲרָנִישָׁט אַגְּנָגְעָלָגָט. נַאֲרִישְׁקִיטָעָן! קוֹקָעָן-שְׁמוּקָעָנִישׁ. וּוְאַס קוֹמֶט אַרְוִוִּים דָעָרְקָן? נַאֲרִישָׁט! עַם וּוּרְעַט נָאָר שְׁטָאָרָק הַיִּם, אַוְמַצְזָקָומָעָן. בַּעֲסָעָר טָאָקִי אַזָּא, אַזָּא קוֹנְדָעָרְוּוּתָעָם. אַצְנָדָר קוֹיְהָלָט מַעַן זַיְך עַפְּוִים פָּרִישָׁעָר, מַעַן אַטְהָעָמָט פָּרִיעָר, מַעַן וּוּרְעַט, דָאָכָט זַיְך, בְּרִיטָעָר, לְעַנְגָּר — אַט זַיְיך וּוּיְטָעָט זַיְיך דָעַר שְׁאָטָעָן! ...

פָּזָן אָונְנוּעֶר שְׁמִינְגֶּר וּוְאַקְסָט' באָמָת טָאָקִי אַזָּא פְּלוֹצְלִימָט אַגְּנָגְעָלָר עַוג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן, דָעַר קָאָפְּ קוֹרְקִירְקִט אַוִּיפָּק דָאָךְ קוֹנִים בְּוַה-מְרַשְּׁא אָונָן מִיט דֻעַם וּוּיְדָעַל שְׁפָאָרָט עַד אָן הַעַט דָאָרָט אַזָּא אַשְׁטִיבָעָל אַיְנָגְנָנְצָעָן אַזָּא עַד עַפְּוִים אַוְמַגְּלָעְמָפָעָרט, אַטְמָן חַיה, אַפְּרוּעוּהָעָנִישׁ, נָאָר אַנְטָיק. לְאָזָו דָעְרִיבָעָר קִין קַשְ׀יָא נִישְׁתָּזֶן זַיְין, ... פָּאָר וּוְאַס הָאָט דִּי צִינְג, לְיַוְפְּעָנִידָגָן פָּאָרָאוּס דָעַר טְשָׁעָרְדָעָן פָּאָרְבִּי דֻעַם שְׁוָהָל-הַוּפָּ, זַיְך דָאָפְּבָּ נְעַשְׁטָעָלָט אָונָגְמָלָט אָונָן אַיְן קָוָל מַעַן דָעָס הָאָט זַיְיך גַּעַמְעָקָעָט זַוְּמָן גַּאֲנָגְעָן עַולְם בְּחַמָּה-לְעָךְ זַוְּהָעָן עַפְּוִים שְׁעָנָס אַזָּא חִירּוֹשִׁים.

פָּרִיהָעֶר פָּאָר אַלְעָמָהָעָן זַיְך, זַיְיך דָעַר שְׁמִינְגֶּר אַזָּא, אַלְאָזָהָעֶר אַזָּא קְבָּלָת-פְּנִים אַקְעָנָעָן אַמְּנִין צִינְגָעָן מִיט אַצְנָעָנָעָם שְׁלִוִּים עַלְיכָם! דָעַר קוֹהַלְשָׁעָר צָאָפָּ, דָעַר צִינְגָעָר פִּינְעָ-בְּרִיהָ, זַאָל גַּעַוְנוֹר זַיְין, הָאָט לְעַת-עַתָּה נִישְׁתָּזֶן גַּעֲקָעָנָט קְוּמָעָן זַוְּמָן קְבָּלָת פְּנִים, וּוְיָל עַד אַזָּא גַּעַוְועָן אַטְרוֹד, פְּעָרָנוּמָעָן אַיְן עַפְּוִים אַוְיְלִטְגָּעָן עַנְיָן מִיט דֻעַם פְּעַקְלִיל שְׁטָאָדָט-קְוִינְדִּים, וּוְאַס פָּאָהָרָעָן אַזָּא אַיְהָם דִּיְתָעָנִידָגָן, פִּיהָרָעָנִידָגָן אַיְהָם בְּיַיְדָעַר נָאָוָן, אָונָן מַאֲכָעָן מִיט אַיְהָם, זַיְיך גַּעַוְועָנְגָּטְלִיהָ, זַיְיך גַּעַמְעָדְעָ, זַיְיך שְׁפָיְלָ.

מע-ע-ע! מַאֲכָעָן זַיְיך צִיגְעָן, דְּרַעְהָעָנִידָגָן מִיט דִי וּוּיְרַעְלָעָה, אָונָן שְׁפְּרִינְגָעָן אַרְזִיְּפָּ קְלִינְק אַזָּא פָּקְדָעָם וּוְאַגְּנָעָן, נִישְׁתָּזֶן וּוּרְעַנְדִּים אַזָּא דָרָה-אַרְץ, בְּיוֹן מַעַן וּוּט זַיְיך בְּעַטְעָן. זַיְיך שְׁמַעְקָעָן, לעַקְעָן, נִישְׁתָּעָרָעָן, זַוְּכָעָן עַפְּוִישׁ גַּאֲשָׁעְרִיְּשִׁי צְעוֹדָאָרְפָּעָנִידָגָן פְּעַקְלָעָה סְפִּירִים. עַם אַזָּא אַשְׁטִיבָעָנִישׁ,

שחצטעניש און א שפערעניש. צחי זיינדע שטעהן איבער א סְכָרַס. האלטזוניג אַגְּנֶעֶבְּיוֹגָן זי קעפ, מַרְעֵסֶעֲנוֹגָן מִיטָּ דִּי בַּעֲדָלָהָה, אַיִּינָה שקענען דער אַמְּדָרָרָר, אָן בַּאֲלָעָן בַּאֲרָצָן-בָּוֹן, עַיִּים נָאָר טָאָקָן זֶה לְׂמָדִים, לְׂהָדֵיל, בַּזְּקָעָן וְׂזָקָעָן אַיְבָּר אַהֲרָב שְׁטִיקָעָל אַין דַּעַם לְעָרְנָעָן. דָּקָס וְׂעַנְעָן גַּעַוָּעָן, אַ פְּנִים, צִינְעָן-בְּטָלְנוֹת, וְׂאָסָה אַבְּעָן נִשְׁתָּמָת אָן זַיְינָן דִּי שְׂרָבָה, צַוְּעָרוֹאָרָגָעָן דִּי הַיָּמִים הַאֲטָשׁ טִיט אַקָּאָט מְלָךְ, נִימְטָאָט פָּזָן זַיִּינָה. שְׁטָמִיגָּט-גַּעַוָּגָט, קִין שֻׁם נַזְעָן; דָּרְיְבָעָר קַעַעָן זַיִּינָה וְׂזַיִּינָה קַעַרְנָעָטָעָט שָׁם אַזְיָינָה זַיְינָה זַיְינָה, אָן האָבָעָן זַיִּינָה וְׂזַיִּינָה וְׂזַיִּינָה. אָן טָאָקִי אַזְוָעָקָעָט זַיִּינָה.

אנַזְעָר לִיב האָט, אַיְגָאנְצָעָן וְׂזַיִּיר אַיִּיט זַיִּינָה צְרוֹהָה, אַיְזָקָנְעָרָהָרָט דָּאָס גַּאנְצָע שְׁטָעָדְטִיל בְּהָמֹת. עַם האָט זַיִּינָה שְׁעָרְבִּירְיְמָעָט צְחוֹשָׁעָן זַיִּינָה וְׂזַעְגָּעָן אַיִּיט עַפְּסִים גַּאנְצָע מַשְׁוִיחָות. יַעֲנָרָהָן הַאָט אַגְּנָעָן, הַיְבָעָן אָן זַיִּינָה אַיְבָּעָנָה הַאָבָעָן אַיִּיט אַנְטְּרָעָנְעָלָטָעָן, אַוְטְּלָלְקָעָה זַיִּינָה אַזְיָוף זַיִּינָה סְטוּטִינִיק, אַוְטְּלָלְקָעָה אַזְיָוף זַיִּינָה שְׁטִינְגָּעָר בַּילְעָן. דָּאָס גַּעַנְעָט בִּלְעָדִיָּה האָט זַיִּינָה קַעַרְמָעָגָן וְׂזַיִּינָה שְׁטִינְגָּעָר בַּילְעָן. וְׂאָס לְּזָעָן זַיִּינָה הַעֲרָעָן אַזְיָוף אַזְיָוף זַיִּינָה קְוֹלוֹת, עַפְּסִים נָאָר אַגְּוָאלָד, אַלְּיָין נִשְׁתָּמָת דָּרְעָט זַיִּינָה וְׂאָס. אָן בְּשַׁעַת עַלְמָעָרָע קִיה שְׁטָעָהָן עַרְעָנְסָט אַיְבָּעָר זַיִּינָה מַעְלָקָ-שְׁעָפָעָלָעָק, צִיהָרָעָנִיג זַיִּינָה זָוָם גַּעַדְזִישׁ, זָוָם מַוְּלָעָן דָּאָרָט, מַעְלָקָ-שְׁעָפָעָלָעָק, צִיהָרָעָנִיג זַיִּינָה זָוָם גַּעַדְזִישׁ, חַלְילָה,—לְאָוֹת זַיִּינָה צְפָסִיק צַיִּינָה אַיִּין דַּעֲרָטָט מַעְלָקָעָן זַיִּינָה, צְפָסִיק צַיִּינָה אַפְּעָשִׁיטָע, "טְעַלְעָצִיעַ", אַיְזָעָנָד, אַזְיָוף צִקְאָעוֹשָׁעָן זָוָם שְׂוֹהָל-הַזְּיָעָן, אַרְוִוָּטָר, אַגְּנוֹנוֹרָעָר בּוּהָאִי תְּעַרְיוֹיסָט דַּעַם עַק, בְּעָשָׂה קָאוֹאָלָן, אָן פָּזָן נָאָךְ אָודָר. לִיְקָת, קַומָט צְוָלוֹפָעָן סְפָעָמָדִינִג, קַעְרָקָאָט אָרָט, אַגְּנוֹנוֹרָעָר מִיטָּ דַּעַר יַהְמָה וַיְנָעָר אַרְוָם אָן אַרְוָם, וְׂזַיִּינָה דָּרָר הַזְּהָבָה דָּאָרָט.

קַלְיָינְשְׁטָעָטָלְדִינָע בְּהָמֹת, וְׂזַיִּינְלָקָעָר וַיְיָסָט, אַזְיָוף זַיִּינָה לְּבָעָן דַּעַר שְׂוֹהָל-הַזְּיָעָן, צַוְּעָרְבִּירְיְנָעָן דָּאָרָט אַבְּיָסָעָל דִּי צִיטָה נִוְשָׁא וְׂזַיִּינָה אַיִּין דִּי גַּרְזִישׁ שְׁטָעָדָט, וְׂאָס קוּקָעָן נִשְׁתָּמָת אָן דַּעַר. שְׂוֹהָל-הַזְּיָעָן, נָאָר זַעַלְטָעָן, אַמְּאָל אַיִּין אַיִּינָה, אַרְשָׁא אַפְּשָׁר נָאָר קִינְמָאָל פְּשָׁט אַיִּין זַיִּינָה לְּבָעָן. נָאָר אַזְיָוף צִנְיָוְלִיְּפָעָנִישׁ אַהֲן זַיִּינָה דַּעַנְמָאָס. מַאָל, גַּעַדְעָנָקָעָן אַזְיָוף זַיִּינָה אַלְּטָגְעָטָעָנָע בְּהָמֹת תְּגָגָט שְׁטָעָדְטִיל צִיטָט.

אָז בְּעַטְאָגָט קִיה זַיִּינָה גַּעַדְמָעָן, אַיִּסְגָּעָטָלָקָעָנָע שְׁוֹיָן, אַזְיָוף צְנָעָטָנִינָע דָּאָרָט, וְׂזַיִּינָה גַּעַדְעָנְטָלִיָּה, אָן דַּעְרָעָהָן, אָז זַיִּינָה.

ארטער זיירע, אויף וועליגע זי' האבען פון נאנץ לאנג א חזקה,
געגען טערנומען. בליבען זי' פערנאקט, נישט וויסענדיג וואס צוטאן,
געה לעג זיך, מחליה, או דא שטעהט גאר א וואגען אונ נאך עפי' א מאן
פארשווין. —

פריקרע! בעה זוח און אוא געטומעל, אוא חתונה דא פע,
א הרפה, א בושה! אַנְרוֹפָעָן זיך אַכְּבָּהָן חַסְּ-חַלְילָה! מַזְקָעָן גַּאֲרָה הַיִּסְעָן
אוינס, וואס פאסט נישט פֿאָרְכְּשָׁרְעָה בְּהַמּוֹת, צְנוּוֹת. זַאֲטְשָׁעֶפָּעָן זיך
טיט ציינען—שפְּרִינְגָּעָן זיך דִּיר אַוְיֵּחָן קָאָפָּה. מַאְכָּעָן דָּעָר, טַעַלְעָצָעָה אַקְּרָוּטָע
מיינ: פֿאָע, טַאָקְטָעָר, נִיטָּשָׁען! — וּוּטָּעָטָר בְּהַאֲיָ אַטְמָה דִּירָה דָּוָרָם
זַיְן. אַן-בְּרוּזָה, זי' שְׁטָעָהָן, נַעֲבָעָה, אויף דִּיר קִים שְׁטָילָה, אַוְיְשָׁטְעָלָעָן.
דִּינָג דִּי אַוְיְגָעָן לְעַקְשָׁוָאָטָע אַוְיָה אַנוּנָר לִיְּבָה, שְׁלִינְגָּעָן דָּאָס שְׁפִיְעָטָה
אונ מעלה-גרהן. דָּאָס אַיְן בַּי בְּהַמּוֹת אַוא בעשְׂעַטְיוֹנָנָן זיך זַיְן בַּי זַקְעָן
אַרְבָּיְתָעָן בַּי זַיְבָּעָר.

גַּאֲרָה אַיְן-טִיעָנָן-דְּרִינְגָּעָן קְלִיחָת אַרְיָה עַפְים אַמְּנִין וּוְלִידָע בְּרִיאָה
אַצְעַטְרָאָגְנָעָנָר, אַמְנוּלָה, מִיט אַקְעָרוֹאָקָסָעָן פְּנִים אַוְן אַצְפָּאָטְעָלָטָע
בְּאָרָד. דִּי צְוָעָלְעָטְשָׁטָע נַאֲוָה, עַפְים וּוּי אוּפָּה שְׁרוֹפָעָן — קְרִימָט זַיְהָ
קְנִיְשָׁתָה זַיְהָ, שְׁמַעְקָט, בְּלָאָוָת, פְּרִיקָעָט וּוּי פָּוָן טַאָפָאָקָע. עַר אַיז קְלִיָּן
גַּעַוְאָקָסָעָן, בְּרִיאָטָע וּוּי לְעַנְגָּר. אַקְוּרִצְיִינְגָּעָר אַיְן חַהְתָּוֹנִים קְוָן הָאָרָה,
אַרְאָבָהִיְנָגָעָנָרָה וּוּי טְרִוְּקָעְלָקָעָם בַּיְהָ אַבְּפָעָר דִּי קְנִיעָם, אַיְן אַרְיָה פָּנָן
שְׁזַוְּיָס מִיט נַאֲךָ עַפְים אַזְוִינָה, וּוּי הַיִּסְטָה מְעָן עַם, נִיט זַיְהָ פָּוָן אַיְהָם,
מְחַלְּה, שְׁטָאָרָק נַאֲךָ — דָּאָס אַיְן עָר, זַאֲלָל נַעֲוָנָר זַיְן, דָּעָר צָאָפָּה מִיט
זַיְן כְּבָוד אַלְיָוָן! בָּאָלָד בַּיְמָם אַנְקָוּמָעָן, פְּגָנְדוּרְוִוִּיתָעָנָם נַאֲךָ, טְהָוָת עָר
זַיְהָ אַבָּוק, אַלְאָוָה אַרְאָפָּה דָּעָם קָאָפָּה, פְּרִיקָעָט, בְּעַבְעָט עַפְים אַנוּנָר דָּעָר
נַאֲוָה, לְוִוְּט דְּרִעְנָהָה צָוּ פְּעַנְדוּמָה-פְּעַנְדוּמָה — אַיְן בַּעָה-בַּעָה אַנוּנָר שְׁלִימָם.
בָּוֹל אַנוּנָר דָּעָר דִּירָה.

אַנוּנָר לִיְבָה שְׁפְּרִינְגָּמָה אַוְשָׁאָנָטָעָר פֿאָר נְרוּס וּוְהַטָּמָג קְוָן אַוא
אַלְוָהָם-עַלְיכָם, אַוְן עַם רִיסְטָה זַיְהָ אַיְהָם נִישְׁטָה וּוְלִעְנָדָה אַרְזָוָה אַהֲרָוּשָׁע
טִיעָף קְנוּנָהָהָלוּ, וּוּי וּרְעָדָת מִיט אַקְעָרוֹדָהָם. שְׁטָאָרָק פְּאָרָאָבָעָל
דְּאָבָעָנָדָה: אַיְ, פֿאָע, קְלִעְבָּעָן! ...

וְאַלְטָה שַׁעַרְעַנְטָמָעָקָעָן גַּוְטָ צָאָפִישָׁ, אַדְרָעָר חַאְטָשָׁ אַבְּיָסָעָל
צָאָפִישָׁ. כְּלֹמְדָשָׁט הַיִּסְטָה עַסְפָּה, אַוְן זַיְהָ אַזְוִיךָ דָּאָס לְשָׁוֹן קְוָן יַעֲנָע אַנְדָּעָע
מִינִי בְּרוֹאָים דָּאָ, אַלְלָט עָר זַיְכָעָר מִיט זַיְהָ אַזְנָנָיְתָעָנָהָהָת, פֿאָר
וְאַס בְּעַנְהָמָעָן זַיְהָ זַיְהָ מִיט אַיְהָם דָּא אַזְוִיךָ נַרְאָבָלִיהָ, וְאַלְלָט זַיְהָ גַּעַרְעַנְטָמָעָן
אַגְּנָץ רִין אוֹ שְׁאָרָף: בְּהַמְּהַלְּעָךְ! וְאַס אַזְוִינָהָהָאָבָא אַזְיָה צָיְהָ גַּעַטָּאָן!

ער וואָלט ווי דערצעעלט פון דער שוערער מיה זיינער מיט דער דאַונער סחרה דאָ; פון די גרויסע פערידננטען, משטיינס-געוּנט, דערקן, אָוּס קלעקט אַפְּלוּ נישט אוֹיף אַבְּנטעל חֵי, זיך זאת אַנגָזָען. מען פֿאָהָט, מען שלעפט זיך, מען האַנדעלט, האַנדעלט אָזָן זואָס? נאָר נישט! דאָלט זיך, ער שטעעהט, האַלט זיך אוֹיף די פִּים, נאָר וואָס בַּי אַיזָּם אַינוּגעַג, אַין מָאנָען, מהוּט זיך, ווַיסט קִינְעָן נישט. חווּ אַבְּיסָען סיטשׁקע הײַנט פֿרִידָמָאָרגָנָעָן האָט ער דעם נאָנגָען טאג, אַסְּטוֹר-חוּר, אַפְּלוּ קִין לעַק חֵי אַין מָוֵיל נישט געהָט. סָאוּ אַזְּדָאי נישט פֿאָר תעָג, מסתמאָ שטעעהט עַס מיט דעם פרִוּן שְׂמָלָה, סָאוּן דָּאָ אַמְּפָה: ...

נאָר דָּאָס וואָס אַונְזָעָר שלִים-מוֹל קָעָן נישט אַרְזִיסָּאָגָעָן מיט דער צִינָג, נִישְׁט ער עַס צֶוְּפָעָרְשָׁעָהָן אוֹיף דעם ווֹאָגָן, מיט דעם בלִיקָאָן מִיטָּלָע ווַיְיָע אַברָּים. זַיְן אַיסְּפָּרְדָּהָעָהָן זיך פֿרִיהָעָר דעם קָאָפָּ אָן בעַרְאָכָּה טָעָן זיך אַלְיָין, אָלָא אַזְּוִי פֿיְעָל הַיְּסָעָן: האָ! דאָלט זיך, אַלְסְּדִיןְגָּן בַּי מִיר ווּ ער בעַדְאָרָף צַיְּזָיָן? אַבְּהָמָה ווּי אַלָּע בחָמָוָת! אָן פֿאָטָגָן ווּרְעָנְדִין דערמִיט בַּי זַיְּה, שְׁטְרָעָקָט ער אַיזָּם דעם ווַיְדָעַל שְׂזָן צַיְּזָיָן? נִצְּטָה, זַעַחַת, בחָמָוָת, הַיְּסָט עַם, נִשְׁטָצַיְּ פֿרְעָוָנְדִּיגָּעָן. אַבְּזָה אַין דָּאָ: הַזְּוִית אָן בֵּין דָּאָ, בַּי אַבְּשָׁר וְדָם ווּי אַיְהָר אַלְעָן! וואָס-וּשָׁע ווַיְלָט אַיְדָר
פָּזָן מִיד הַאֲבָעָן?

דער צַאָפָּ אַבְּפָר ווַיסְט נִשְׁטָצַיְּן חַמָּות, פֿערְשָׁעָהָט זיך נִשְׁטָצַיְּן אַיְפָּז ווֹאָגָן. ער גָּוָרְט אָן זַיְּגָע לְעַנְדָּעָן, טָהָוָת זיך אַלְאָוּ רַאְפְּצָאָם צַיְּ אַונְזָעָר שלִים-מוֹל — אָן טְרָאָק-טְרָאָק ווּי פֿרִיהָעָר! אַלָּע בחָמָוָת שְׁטְרָעָהָן, קָוְקָעָן, אָן עַס וְאָל זיך אַנְהָיוּבָעָן צַיְּ אָרְעָן ... דער לִיב, גַּעֲבָה, לְאָוֹת אַרְאָב דעם קָאָפָּ, מְאָכָט צַיְּ דִי אַזְּגָעָן, אָן טִיעָפָּ קָוָנִים בַּזְּיָה רַיְסָען זיך אַיזָּם אַרְזָס שְׁטְוַלְעָז וַיְפָצָעָן. אַזְּוֹנָד טָהָוָת ער שְׂוִין אַפְּלוּ קִין סְלִיוּ וְהַזְּוּשָׁעָלָע זַהָּה נִשְׁטָצַיְּן, ווַיסְעָנְדִּיגָּן, אָוּס מִיעָט נִיְּהָלָע

יאָ, רָב לִיב, דָו פֿערְדִּיל אַיְנָעָר! עַס ווּט דִּיר נִשְׁטָצַיְּן העַלְפָעָן אַפְּלוּ, ווּעַן עַס וְאָל זיך דִּיר עַלְפָעָן דָּאָס מוֹיָל צַמְּסָרְדָּן זַיְּן דִּין זַיְּן עַלְטָעָר-עַלְטָעָר באָפָע אַמְּאָל — בְּלָעָמִים אַיְזָעָל, דִּיר צַיְּ לְאַגְּנָע זַיְּהָר! אַיְדָעָר דִּיר וְאָל זיך עַלְפָעָן אַמְּוֹיָל, וְאָלָט פֿיְעָל בעַסְעָר גַּעֲוִוָּרְקָט זַיְּ דָּאָס מוֹיָל צַיְּ פֿערְשָׁאָפָעָן. דָּאָס הַיְּסָט, ווּעַן אַנְשָׁטָאָט בְּיכָלְעָק בַּי דִּיר אַין ווֹאָגָעָן, וְאָלָט גַּעַוְעָן דָּאָ פֿאָר זַיְּ עַפְּמָ אַזְּוִינָם, וואָס צַיְּ גַּאֲשָׁעָן.

ס'אייז דא אַפְּלוּ אֲשְׁטֵיקָעַל פָּעַרְעַנְטֶקְעַרְזָוָג דָּעַם צָאַפּ, אָז עַר אַיִּז
נָאָר נְוַת אָזְוִי וַרְאָפּ שְׂוִלְדִּינְג. מַעַן בְּעַדְאָרָף דָּאָה וַוִּיסְעָן, אָז צַוּ זַיִּן
אַכְּהַלְשָׁעַר צָאַפּ אַיִּז עֲפִים נִישְׁתָּאָז גְּרִינְגָן, גַּוְטוּ שְׁטָמְעָלָע. פָּאַרְנוּסְטָמָט
נִישְׁטָט, וַוִּיפְּיַעַל עַר הָאָט אַוִּיפּ זַיִּה אַרְבְּיִיט. מִיט אַוְטְּלִיכְעַן שִׁינְגָּעָץ אַיִּז
שְׁטָמְאָדָט מוֹזָעַן אַיְבָּרְהָאָבָּעָן גַּעַשְׁקְעַטָּעָן, מַעַן מוֹזָעַן אַבְּאַרְבִּיטָעָן
עֲסִיקָּם אַיְנְיַעַם מִיט וַוִּיסְעַחְבָּרָה; צְנוֹנִיְקְוּמוּן זַיִּה, בּוּזְקָעַן זַיִּה אַמְּאָלָל
דָּאָס מִיט דָּעַם, דָּאָס מִיט יְעַנְעָם. אַוְמַעְתָּוּם בְּעַדְאָרָף מַעַן זַיִּן. דָּא אַיִּז
שְׁוֹהָל. דָּא אַיִּז מַאְרָק, צְוַיְשָׁעַן דִּי וַיְצָעְרִינְמָזִיט קְוִישְׁלָעָה, מִיט מַוְלְטָעָרָם,
דָּאָז מוֹזָעַן זַיִּה קָנוּן אַלְעָל מַלְאָכָות אַרְאָקְחָאָפָּעָן צַוּ דָּעַם, צַוּ יְעַנְעָם אַיִּז
גַּנְאָרְטָעָן אַוִּיפּ בְּרַלְהָ-מַאְכָּלָן, אָוֹן נָאָה וּוּ? אַוְמַגְעַבָּעָטָעָן. מַאְכָּל זַיִּה אַמְּאָל,
יְעַנְעָר אַיִּז נִישְׁתָּאָזְקְרִידָעָן, בְּעַקְוּסְטָמָט דַּו אַפְּסָק, אַזְוִי אָז דָּאָס בְּרַלְהָ-
מַאְכָּלָן פָּאַלְטָדָיר אַיִּסְמָקָם. דַּו לְעַרְעַנְטָט אַמְּאָל דָּעַם פְּשַׁטְּדָעַרְקָן.
יְעַנְעָר, אַ-פְּנִים, אַיִּז נִישְׁתָּאָזְקְרִידָעָן דְּרַרְקָאָר, וּוּאָס דַּו הָאָסָט זַיִּה
פָּאַרְשָׁפְּעַטְיִינְגָּט קְוּמוּן אַוִּיפּ כְּבָדָר צַוּ אַיִּתָּם, בָּנְזָן וּוּלְסָטָדָרָה יוֹצָא זַיִּין
אָוֹן חָאָפָּסָט זַיִּה אַרְיִין מַאְרָגָעָן טָאָקִין אַהֲנִין צַוּ אַיִּתָּם שְׁוִין פְּרִיהָעָר —
הָעָרָט אַ-מְעָשָׁה, אַיִּז אַוְיהָ שְׁלַעַלְתָּן! חָאָפָּסָט דַּו נָאָה אַ-עַרְגָּעָרָעוּ פְּסָק וּוּי
נַעַכְתָּעָן.

— יְאָ, ס'אייז דָּא אֲסְבָּרָא, אָז עַרְשָׁתְּ הַיִּנְטָט, וְאָל אַיִּתְּ נִישְׁטָט זַיִּין
צַוְּקִין בּוּשָׁה, הָאָט עַר גַּעַתְּהָאָט זַיִּה עַהְרָלָךְ אַוְיְסְקָוּמְעַנְישׁ. עַר אַיִּז
גַּעַקְוּמָעָן שְׁטָאָרָק צְדָרָעָתָה. דָּאָס וּוּיְדָעַלְעָלָזִים אַיִּז גַּעַוְעָן פָּאַרְקָלְעַמְתָּ
אַיִּז אֲשְׁפְּרִיוּ-הַעַלְגָּעָל — אָוֹן עַר הָאָט דְּרִיבְעָר אַוְיְסְגָּעָלָאָט זַיִּה שְׁוֹעָר
בְּיַעַר הַאֲרִיךְ צַוּ אַגְּנוּעָר שְׁלָמָ-מוֹל.

שְׁטָעַהָעָנִינְג אַזְוִי פָּעַרְאוּמְעָרטָט, דְּרַרְקִילָט אָנוּגָעָר שְׁלָמָ-מוֹל
פְּלוּזָלִים פָּנוּן הַיְנְטָעָן עֲפִים אַ-וְאַרְעַמְעָן גַּלְעָט. עַס דְּאַלְט וְהָאִיתָם: אַהֲא,
בְּעַלְ-הַבִּית... חַי... סִמְשְׁקָעָ! עַר מַהְוֹת אַחֲזָבָד עַד קָאָפּ אָוֹן אַ-שְׁתָּעָל
אַוִּיפּ דִּי אַזְוּרָעָן. וּוּאָס לְאָזָט זַיִּה אַיִּסְמָקָם? בּוּידָעָם! אַיְנָעָן פָּנוּן כְּשַׁרְעָ
בְּעַטְאָגָטָעָן קִיה, הָאָט אַיִּתְּ מִיטְדָּרְמָאָרְדָעָ גַּאֲנָז דְּלִיקָּאָט אַנְצְוָהָעָרְעָנִישׁ
גַּעַנְעָבָעָן, עַר וְאָל זַיִּה מַוחָלְזָן וּזְיַעַר אַ-בִּיסְעָל, אָוֹן בָּאָלְדָר טָאָקִי
זַיִּה אַנְיְדָרְגָּעָלְעָנָט נַעַבָּעָן אַיִּתְּ אַוִּיפּ נַאֲכְטָלְעָנָר, אַיִּז דָּרְדָר דָּעָה, מַאְרָגָעָן,
אַס-יְרִצָּה-הַשָּׁם, אַוִּיקְשָׁטָעָה פָּלְחוֹה הַשּׂוֹר, אַזְוִי הַיְדָרָת — צַוּ דָּרְאָכְלָה,
אַיִּז פָּעָלְדָר אַרְיִין.

יְזָן פָּאַרְגָּעָהָט — אַיִּז דָּרְעָרְדָר מִיטְןְזָן קָאָפּ : דָּרְעָרְדָר בְּזָהָאִי שְׁטָעָלָט
זַיִּה אַיִּז דָּרְעָרְמִיט שְׁוֹהָלְ-הַזְּיִיףּ, בְּלָאָט שְׁוֹפְּרָ אַזְוִי זַיִּין צְוִירְפָּעָט קוֹל, נָאָרָה-
בְּעַנְדִּיגְמִיט דִּי הַעֲרָנָעָר, אָוֹנְטָעָר זַיִּה דִּי עַרְדָר, פָּעַרְאִיסָם דָּעַם וּוּיְדָעָל —

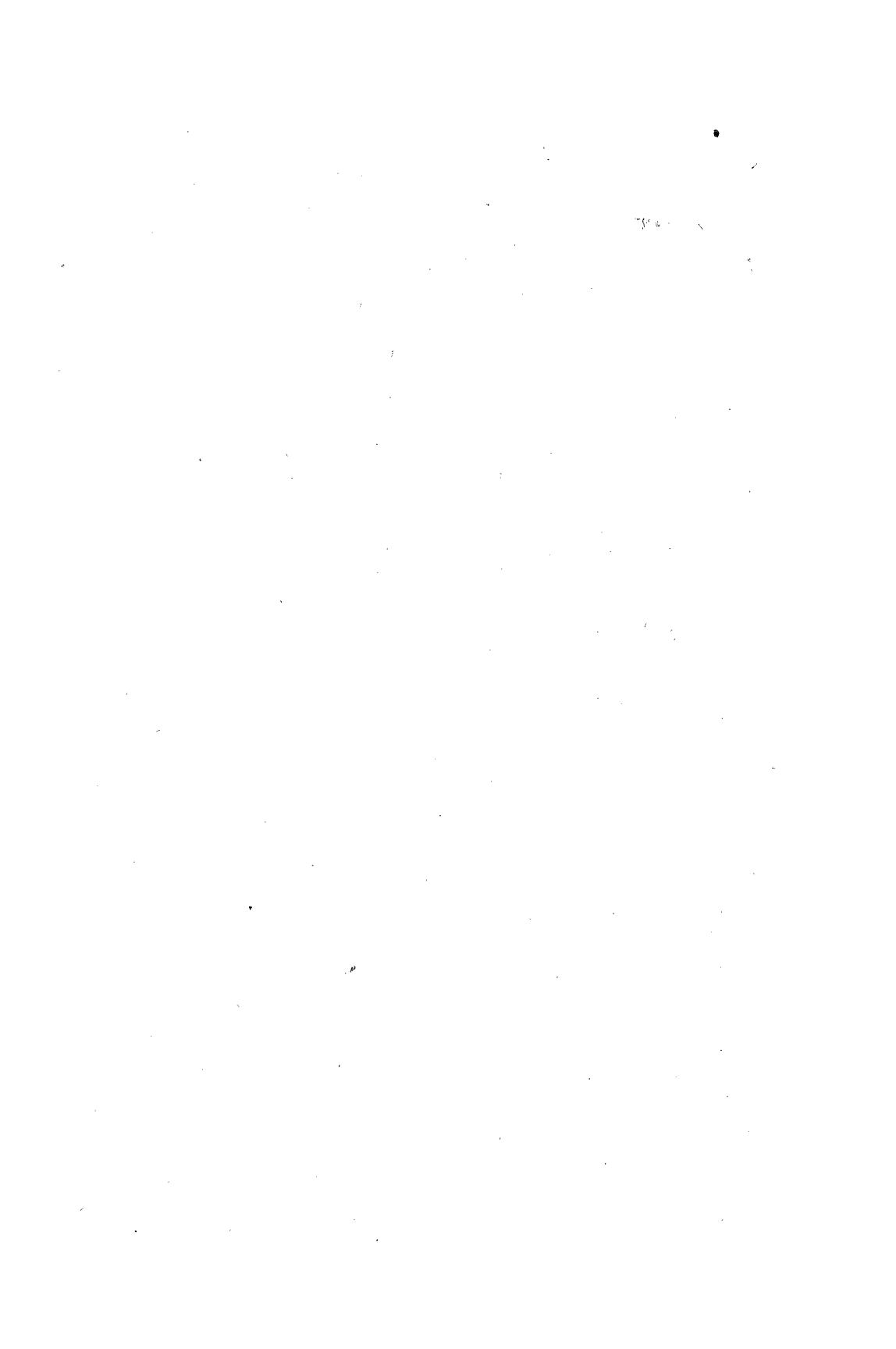
סִפְרַת הַבָּהֲמֹות

וַיְשַׁם מֵיר גַּעֲזָנֶר! הַיִּסְטַּע עַם, אָזִן אֲוֹעֵק, אֲוֹעֵק, דָּעַר צָאַפְּפַע עַרְבָּנָהמֶט
וַיְגַע צִינְגָּע אָזְנָא לְאָזְטָז וַיְקַח מִיט וַיְזַע דָּעַר וַיְבַעַר שָׂעַר שָׂוָהָל, אָהָזִין—
אָזִן וַיְזַע רֹהָה אָרוֹיָן. דִּי שְׂוֹאָרְץ-חַנְיוֹדִינָעַ נַאֲכָת, גַּעַצְרָת, גַּעַפְצָת אָזְנָ
עַם טִיְּעָרָעַן שְׂטָעָרָעַנְטִיכָּעַל, וַיְיַוְתַּז וַיְקַח מִיט אַיְדָר פְּבָז אָזְנָ שְׂטָעָרָעַלְיָ
זָוָן שָׁא, עַרְנִיאָז נַיְשָׁט דִּיאָרָט קִיְּזָפִיפְמָן
עַן שְׂלָאָקְטָז — — —

וַנְּדַעַרְוַיְתָעַנְסָמָלָא וַיְקַח מִיט אַזְנָעַטְעַן טְרִיטָז, אַט קוּמָעַן צַו נַאֲחָעַטְעַן
זָוָם וַיְאָגָעַן קִים, בַּאֲלָד שְׂטָעָקָעַן וַיְקַח אָזְמָעַן הַעֲנָד—אָזְנָ טָוָב, טָוָב-טָוָב
דָּעַר לִיְבָא אָנוֹנוֹעָרָעַ אַיְזָא אַרְיִינְגָּעָטָאָן מִיט דָעַם קָאָפְפַע אַיְזָא דָעַר אַלְמָעָר
טָאָרְבָּע, חַרְאָמְקָעָט גַּעַשְׁמָאָק סִיטְשָׁקָע, עַפְסָמִיט אַיְזָא-רָצָזָן, גַּלְיָה וַה
עַר וַוְאָלָט גַּעַגְעָסָעַן הַאָבָעָר.

אַבְיָה דִי טָאָרְבָּע סִיטְשָׁקָע, אַבְיָה עַם דַעְרָגָעָהָט אַיְהָם דִי קִישְׁקָע
קְרָעָגָעָט עַר דִי טְרִיהָעָרָדִינָעַ צְרוֹת, חַרְאָמְקָעָט וַיְקַח רֹהָהָגָן, אָזְנָ אָזְנָ, אָזְנָ
אָזְנָ-אָזְנָ-וּוָהָ צַו אַיְהָם, גַּאנְצַזְפְּרִיְעָדָעַן ! ...

לֹא תַוְפִּת יְמֵי-שׁוֹבֵךְ

דאס קילבַּיל האט אווי געהויסען, עס פארשטעהט זיך, נישט גאָז
דאס אַרײַנְקָוּן זיינָס אַין דעם משניות מיט דעם הוֹסְטוֹת יומַן טוב אֶזְזִי,
אַשְׁטִינְגֶּר, ווי מעַן וְאַגְּמַט בַּי אָנוֹנוֹ: אַחֲאָהָן קוֹקֶט אַרְיֵין אַין, "בָּנוֹ-אָדָם",
אַדְרָע אַקְעַלְבִּינְגֶּר מְנִיד קְוֻעַטְשֶׁת זיך פָּאָר אַעֲלָם. אַזְיַינָּע וּעְרְטָלָעָה
זוי דַּי, וּזְאָס נִשְׁתַּת אַזְיַינְגָּטָלַט, נָאָר שְׂטָאמָעָן אַיְינְגַּנְטָלַח קָוָן אַונְגָּעָר
לְעַבְּעָן, זְעַנְעָן בַּי אָנוֹנוֹ פָּאָר בְּהַמּוֹת נִשְׁתַּת גְּעוֹאָגָעָן. מְעַלְלִיהָ
אַפְּשָׁר עַרְנִיאָץ אַנְדָּעָרְשָׁ יָאָ. אַרְצַ-יִשְׂרָאָל-בְּהַמּוֹת, אַשְׁטִינְגֶּר, אַזְיַינָּע וְ
שְׂטָעָהָט דָּאָה גְּעוֹשָׁרְבִּעָן: צְיוּן, בְּהָ פֶּל בְּהַמָּה וּוֹעֵף חַלְמָוּי בַּי דִּיר,
צְיוּן, אוֹז אַוְטְלִיכָּע בְּהַמָּה קָלוֹג. אַאיְזָעָל דָּרָטָט אַקְיָלוּ אַיז אַלְמָן,
גּוֹט אָזָן פְּרוּם—וּזְיַיְינָס בְּנִיאָרִים. אַשְׁטִינְגֶּר, אַין אַונְגָּעָר וּינְקָעָל
אַבְּעָר זְעַנְעָן בְּהַמּוֹת טָאָקִי בְּהַמּוֹת אָזָן קְעַלְבִּלָּעָה גַּעַתְּעָן אַרְזָם פּוֹכְטָן.
אוֹן-פָּאָס.

נָאָר וּזְאָס דָּעָן: דָּאָס קְעַלְבִּיל האט אווי געהויסען אַיבָּעָר אַמְעָשָׁה,
חוּאָס אַיז זיך פְּעַרְלָאָפָּעָן מִיט זְיַן מְאָמָע בָּאַלְדָּן נָאָך דעם קְעַלְבָּעָן זיך,
אוֹן אַגְּנָעָמָאָלַט אַרְעָש, אַקְעַלְעָנִיש אַין דעם נָאָגָעָן שְׂטָעָדְטָיל.
די מְאָמָע זְיַנָּע, זָאָל זְיך דָּרָטָט מִיהָעָן, אוֹז גַּעַוָּעָן אַשְׁעָנָע,
פְּשָׂרְעָה בְּהַמָּה. שְׁעָן מִיְּנָטָם מַעַן נִשְׁתַּת פְּשָׂוֹת שְׁעָן זְיַיְעָנָה קִיה, הַאֲלָעָן.

דעריקעם, אַ שטײַגער, מיט אַ שען פֿנִים־לֵ, פֿעַטַּע, דַּיְקַבְּיַלְינַע, מיט נְרוֹסָע אַנְגָּעָנָסָעָנָא צַיְטָעָר, דַּיְהִיט אַ גַּלְאַטַּע מִיט דַּעַם פֿזֵן אָזֶן אַ לאָגָנָע עַק, מְחִילָה, הַונְטָעָן וּוּ אַ שְׁלַעַפָּע. אַדְרָבָה, פֿאַרְקַעְתָּרָט, וַיַּ, דַּיְמַאמָּע הַיִּסְטָעָס, זַאֲלַ וַיַּקְהֵל אַיְהָרָ דַּאַרְטָן נְרִינָג שְׁלוּקְעָרָעָן, זַי אַיְזָעָעָן דַּוקָּא אַ מאָגְעָרָע, הַזִּיט אָזֶן בֵּין, אַיְטַעְרָלָעָה, מְחִילָה, נִישְׁטָט טְעהָר וּוּי אַ פְּבוּית, עַס הַאָטָט וַיַּקְהֵל עַפְּסָס גַּעַבְּאַמְבָעָלָט אַ דַּאַר שְׁטִיקָעָל, עַט, גַּלְאַט אָזֶן וַיַּקְהֵל, דַּיְיַעַפָּע, דַּיְפַּעַל הַיִּסְטָעָס עַס, דַּוקָּא פֿעַרְשְׁמוּרָט, פֿעַלְשְׁטוּצָט, פֿעַרְשְׁלוּטְפֿרָט תְּמִידָה, פָּן הַונְטָעָן דַּוקָּא פֿעַרְקִיצָט, פֿלְמָרְשָׁט אַיְזָן עַק, מְשַׁתְּיִינָס־גַּעַוְעָנָט — אָזֶן פֿוֹנְדְּעָסְטוּעָנָעָן נִישְׁקָשָׁה, בְּלִיעָבָעָן, וַיַּחַטְאַ אַיְן דַּעַר וּוּלְטָ צַוְּעָעָן, נִישְׁטָעָעָן אַיְהָרָ גַּלְיכָעָן... דַּאֲסָ שְׁעַנְקִיְּתָ אַיְהָרָס אָזֶן בְּעַשְׁתָּאָנָעָן אַיְן מְעַשְׂים טּוּבָים — אַיְן אַיְהָרָ גַּנוּטְקִיְּתָ, שְׁטִילְקִיְּתָ אָזֶן עַהְרְלִיכָּע אַיְטְקִיְּהָרְזָנָג, דַּהְיָינוּ: זַי פֿלְעָנָט, וּוּי אַיְזָעָעָן קְוהָה, אַפְּרִיכְטָעָן גְּלוּתָה, נִישְׁטָעָצָוּ אַהֲבָעָן אַ מְקָומָס מְנוּחָהָזָה, קְלַעַנְטָנָעָן נְעַטְטִינָעָן, וְאַלְגָּעָרָן וַיַּקְהֵל אָזֶן דַּעַר נָאָס, וַיַּקְהֵל קְיִילָעָן, הַאֲבָעָן גַּלְגָּלְשָׁלָג וּוַיַּנְטָעָר אַיְטְקָנָנָיָן. סִידְעָן אַמְּאָל אַיְן דַּיְגְּוּסָע בְּרַעְנָעָנְדִינָעָן תְּרַעַסְטָט פֿלְעָנָט מְעַן וּפְאַרְבָּעָטָעָן אַיְזָעָנָטָלְעָנָגָר אַיְן דַּעַם פֿינְסְטִירָעָן הַזָּוּ, וְאוּ עַס הַאָטָט וַיַּקְהֵל גַּעַוְעָנָעָן דַּאֲסָמָקְעָל וּזְאָסָעָר, דַּיְגְּוּסָע, פֿולְעָ אַפְּטִינְזִעָה, קְלַעַצְלָעָה הַאָלָזָן, פֿוֹילְעָ שְׁמַאְטָעָס, גַּאנְצָ אַלְטָעָ אַיְ פֿרִישָׁ שְׁמַעְקָעָנְדִינָעָן בְּלַאֲטָעָ אַיְן מִיסְטָט. צָום פֿאַסְטָעָן אָזֶן וּגְעוּנָעָן אַיְן גַּרְנִינְשָׁטָן אַיְן דַּעַר וּוּלְטָ. וּי הַאָטָט גַּעַקְעָנָט אַפְּקַהְאָסְטָעָן גַּאנְצָעָ טָעָג אַיְן גַּרְנִינְשָׁטָן בְּכָלָל, אַיְזָעָנָט גַּעַוְעָנָעָן אַיְזָעָ אַרְיִינְגְּנָעָטָן אַיְן דַּעַר אַלְילָה, וּיְ אַנְדָּרְעָעָ, גַּוְיָאַיְשָׁע, אַשְׁטִיגְנָעָר, זַי הַאָטָט אַיְן דַּעַם גַּעַטְעָן יְוּדִישְׁקִיְּתָ בְּסַלְעַקְוַיְוַיָּו וַיַּקְהֵל גַּעַוְוְהָנָט קוֹנִים עַסְעָן, אַזְּוִי אַזְּוִי וּיְיַהְעָט אַנְגָּעָנְמָטָעָן הַאֲרָלְעָבָעָה חַאְטָשׁ וּוּאַסְ-סָאיְזָ אַזְּוֹזָא זַיְן, פֿעַרְ שְׁתָאָפָעָן דַּאֲסָמָוֵיל. פֿוֹילְעָ יְוּדִישָׁע בְּהַמּוֹת הַאֲבָעָן דַּאֲהָזְעַלְלָעָ מְעַלְותָ, גַּאֲרָ זַי אַזְּוֹי וּיְ אַרְיִבְעָרָ אַלְלָעָ.

אַגְּיַנְגָעָנְדָעָלָט הַאָטָט מְעַן זַי לְכַתְּחִילָה פֿאַר אַמְצִיאָה, עַס הַאָטָט גַּעַהְיִסְעָן פֿיְשָׁשָׁ... עַס גַּסְטָ וַיַּקְהֵל אַיְהָרָ — מַיְלָךְ — קִיְּן עַיְן, הַרְעָ, אַ וְאַוְילָעָ נַאֲרָ אַחֲרִיקָות. גַּלְוַיְאַיְ טִימָטָול, יַעַלְהָ וַיַּצְמָחָ; עַס זַאֲלָ וַיַּקְהֵל גַּעַטְעָן, שְׁפָרִיצָעָן, סְעַן זַאֲלָ לְעַקְעָן דַּעַרְתָּן דַּיְפִּינְגָּר! שְׁפָעָטָר אַבְּעָרָה הַאָטָט וַיַּקְהֵל אַרְיוֹסְבָּעָוְיָוָן, אַזְּוֹי נִשְׁטָעָ אַזְּוֹי דַּיְמָעָשָׁה. דַּאֲסָ וְאַסְמָעָט. וְאַסָּ אַזְּוֹי, זַי הַאָטָט גַּעַהְעָט אַיְן נִשְׁטָעָ גַּעַנְעָבָעָן? אַיְ וְאַסָּ אַסְמָעָט.

צען האט יי אינגעַהאנדעַלט אויף דעם תנאי, מען זאל האבען פון איהר אועל גוטס און נחת — עט, נארישקייטען, נארישקייטען, למאַי מען האט איהר אָנְגַעַטִּיפֶט אין די מזונות, אין דעם קעסט-עסען כְּפִי הדחה חביבות? עם טרענט זיך בֵּי יודען אָזֶונֶעָן זאלען. בִּירע צדדים נארען איינער דעם אנדערען אָב, נישט אָזֶוֹי חי מען זאגט, ווי מען שטעלט זיך פֵּיר — און נארנישט. אָזֶק בעשולידגען זי פָּאָר דער פרנסט אַירער, פָּאָר דעם אַרְוָמְשָׁלְעָפָּעָן זיך אָן מאָרָק צוישען די נְיוֹאַישׁעַ פּוֹהַרְלָעַךְ, אַ שְׁמַעַךְ דָּא, אַ טָּאָפְּ דָּאָרָט, אַ שְׁטַעַךְ די פְּאָרְדָּע אָהָן אָין חאָפָּעָן אַ לעַק — דָּאָס וּזְאָלָט גַּנוּוּים אַ נְוַיּוּסָעָן עַלְהָ גַּעוּנָן. וּזְאָרוּם אַדרְבָּהָז וּזְאָגָט, וּזְאָס וּזְאָל אַבְּהָמָה, נְעַבְּהָ, מְאַן בַּיּוֹם אַרְאַבְּגָעָהן פּוֹן קָעַסְט, אָוּס לְאָזֶת זיך אַיהֲר אָזֶס די מזונָה? לְעַגְעָן זיך, שְׁוֹנָא-צְיוּן, אָין דער מיט גָּאַס אָזֶן פְּנִירָן פָּאָר הַגְּנָנָעָר? לְאָוּטָן זיך מְשָׁרִיחָז וּזְיַין אָין אַיְזָוַעַטְשָׁלְעָרָנִיז, וּוּלְעַלְמָס עַמְּ אָזֶן, וּוּטָן וּזְהָן, אָוּ אַלְעָ אַיְזָוַעַטְשָׁלְעָרָנִיז אַ פְּעַטְרִישָׁקָע, פּוֹלְעָגָט שָׁאָפָּעָן אַ פְּיַטְשָׁעָן, קָלְעָפָּז וּזְהָלָץ, וּוּפְיַעַל אַיְזָהָר אָזֶן אַרְיָן, גַּעַשְׁפָּעָט אָן לִיטְיָעָשׂ רַעַד פּוֹנִים גַּרְאָבָעָן עַולְמָן אַ צְוָנָאָבָּז נְאָך פְּרַעְצָז.

וּזְאָס הַינְּטָהָאָבָעָן צַו אַיהֲר גַּעהָאָט, פָּאָר וּזְאָס הַינְּטָהָאָבָעָן נָעַ. הַאוּקָעָט, נְעַבְּילָט, זַי אָנְגַעַטְשָׁפָּט, נְעַבְּיָמָעָן — דָּאָס אַיז פָּלְלָ נְיִשְׁטָץ צּוּם פּוֹרְשָׁטְעָהָן; סְטִיטְשָׁה, הַינְּט, וּזְאָס לְעַקְעָן אַב אַבְּיַרְדִּיל, חַאָפָּעָן שְׁרוּיִים פּוֹן יְזִירִישָׁע פָּאַמִּינִיזָעָם; הַינְּט, וּזְאָס יְזִידָעָן פּוֹרְשָׁטְעָהָפָּעָן זַי תְּמִיד דָּאָס מְוַיל, אַיהֲר פּוֹרְשָׁטְעָהָתָט, מִיט אַשְׁטִיקָעָל בְּרוּזִיט; הַינְּט, וּזְאָס יְזִידָעָן תְּבִידָד זַי אָזֶס דֻּעָם וּזְעָגָט מִיט אַבְשָׁי, וּזְאָס הָאָבָעָן פּוֹנְדְּרָוּזְיִיטָעָן נְאָך פָּאָר זַי נְרוּזִים דְּרָה-אָרְצָן! נְיַשְׁמָעָהָר, גַּאַרְנִישָׁט!

אויף בְּלָעָרָם אָזֶן נִשְׁתַּחַזְיָק צַו פּוֹרְעָגָעָן קְשִׁוּזָת. מִילָּא, בְּקִיצָּר, האט מען דָּא אַ קלְאָרָעָן חַשְׁבָּזָן פּוֹן אַזְוָנָעָר גַּהְהָמָס שְׁעַנְקִיט, עַרְגְּלִיכִיקִיט. אָזֶן דָּאָס וּזְאָס אַיהֲר גַּטְקִיט, שְׁטִילְקִיט אַגְּבָעַטְשָׁרָעָט, דְּרָוּזִיפֶּט, קָעַנְעָן עַדְתָּה וּזְאָגָעָן אַפְּשָׁר אַהֲלָב שְׁטָעַדְטָיל, יְזִידָעָן. פִּיעָל מְאַל פּוֹלְעָגָט זיך מְאַלעָן, אָזֶן זַי שְׁטָאָק-קִינְסְטָעָרָעָן נְעַטָּט, אַשְׁטִיגָּעָר, אָזֶן אַיְדָר, נְעַבְּהָ, גַּעַשְׁטְּרִיזְבְּעָלָט גַּעַוְאָרָעָן אָזֶן צְרוּזָן. גַּעַטְאָלָעָן פּוֹן אַזְיָף אַיהֲר, אויף אַזְוָעָר בְּהָמָה הַיִּסְטָעָס, וּזְאָס האָט פְּשַׁׁׁזְוּעָר אָזֶן גָּאַס צוֹוְשָׁעָר דִּי גַּטְמָאָרָעָן. אַ אַנְדָּעָר אויף אַיהֲר אַרְטָט

חולט עם ויכער אונטערגעטראגען: סטייטש, וואס איז דאס פיאר א מסדר קריילען ביז נאכט, און וואלט איהם דערלאנט א ווארכ פון זיך העט, זוית, צו אלדי-שווארץ-אייהר. אונזערע אבער פלענט זיך אויגט-היבען שא שטיל, א שטעלגעבענדיג זיך אויפ די פים, און טראגען דעם פארשין, ריטענרג איהר אויפ דעם רוקען, א שטראקע וועג, ביז ער אויז אראבגעטאלען אלין, ברעכענרג זיך האלו און גאניק.

אמת טאקי, צו די דאויינע אלע שענע, גוטע מעלה האט זי גאנ-האט, צוישען אונז זאל עס בליעבן, אביסעל חסרונות אויה. נאר וואז איז דען דא א בהמה דורלאז א פשרע און אברעקל סרכא: בעדרף טען א בעמערען זויאנווער גוזאי, א שטיינער, א נдол, א נרויסער, א הרט-פינס מיט א גרייטען שטערען און א דיק-קילעליג בעילען, אדרער הצאפ שלנו, א קאטאזועם עפיז אונזער צאט, איז גראונעם, דער גראסטער צוישען א שטאדט צינען — איז גראונטווועגען, זאל זי דער שור-הבר נישט שטראטען פאר די זונד, זענען ביירע דאס, וואז מען מהאָר נישט זאנען, נישט דעם, נישט יונגען מהאָר מען נישט לאזען. אין שטאָל אָתָן א שומר.

וינוינטער אמאָל, גאנץ קרייה, או איז ביז געלעגען איזגענערעט אונטער דער קאָלדרע, פערשלאָפֿעָן, נאָך נישט בדעה האָבגענרג איז-שטעגן, געהן איז חדר, דערטוחל איז, זי טען וווקט מיה, טאָרעדט מיה, איז איז געשרי: ניכער שטעה-אייפ, ניכער, ניכער! איז טוח טוח, נישט מיט — נישט לעבערגין, א חאָפּ-אויפ איז דערעה פאר מיר מײַן שועעסטעריל, א מירעל פון א יאָדר צוואולפֿ. דאס פינס לשייט איהר, די איזונעלעה פֿינְקְלָעָן עפיז מיט א גלאָנֶץ נאָר משינה, דאס מיליכען חאָלבּ-אָפֿעָן, אויפ די ליעפֿעלעה עפיז א פֿערנְגְּלְיוֹעָרט מִין שטְיַלְעָלָע, אַזְוִיל עפיז זאנען איז קען נישט, איזו פֿאָרְנְעָהָמָט איהר דער אַטהָעָם, נאר וואס זי שטראקעט איז, ווערגענרג זיך, דאס הענטיל. טיטענרג אויף עפיז דאָרט איז דער מיט שטוב — אַ — אַ

איז ניב א קוּק — אַוִי, געוואָלֶד, אַ קעְבָּלִיל: אַז אַזוי זו איז בין, באָרְקִים, נאָקעט, איז איז העטראַל, האָלטענְדָּר איז האָנד איז-קָאָפּ, קיַן צִיַּת נישט האָבְעָנְדִּיג אַוְיָזְלָעָן דאַ אַז אַנטָּאָן דאס יאָרטוּל, קעְלָע, טוח איז אַשְׁפּוֹן צָוָאָבּ קָוְנִים גַּעֲלָעָנְר, גַּשְׁוִוְנָד זו אַרטוּם. די טרייד מיט מיר איז געווען איזו גְּרוּזִים, גְּלִיְקָה זוֹ דִי וְעַלְתָּא איז מִינְעָ, גְּלִיְקָה זוֹ אַלְמְדִינָה איז אַוְהָר פֿוֹהָלָט מִין שְׂטוֹחָה. עפיז לייקט די זאנֶגֶר אַנדְעָרֶש. עפיז איז דער פֿרְיוֹהָמָאָרְגָּעָן מִילְדָּר, פֿרְיוֹנְדְּלִיכְעָר זוֹ

המ'וּר, עפ'ס פ'וּלָט ו'ק אומ'עט'וּס א'ן ד'עַר ל'וֹתֶט יוֹם-טוֹב'ד'ג, פ'וֹל-אָן,
פ'וֹל מ'יט ק'על'פ'וֹל. א'למ'ד'ינ'ג ש'מ'י'ק'על'ט, ז'אנ'ט: ג'וֹט יוֹם-טוֹב, מ'וֹל-טוֹב
דוֹר מ'יט'ן ק'על'ב'עַל...».

א'יך ו'ען מ'יך א'וֹיְף ד'י ק'נ'יע'ל'עַה, א'פ'וֹס'עַל گ'ונְדָעַתְּחִיטְעַנְס, א'ן
פ'עַטְרָאַלְט מ'יר ד'אַס ק'על'ב'יל. אַש'עַנְס, אַרְיוֹיטָס מ'ראָה ג'על'בָּעַן, א'וֹיְף
ד'עַם ש'ט'עַרְעַן אַווֹיס'עַר פ'לְעַק ו'וְיַלְפְּעַרְעַן קְאַקְאַרְדָּע, ג'אָר אַגְּנָטָס
ו'אוֹנְדָּרָה. ו'אַס ו'וַיְתָעַר, ו'וַיְתָעַר נ'ב א'וֹהָה צ'וֹק אַרוֹק-אַונְטָעַר, בְּעַקְעַנְעַדְגָּו
מ'יך מ'יט א'יהם נ'עַהֲעַנְטָעַר; ו'אַס ו'וַיְתָעַר, ו'וַיְתָעַר נ'ב א'יך עַס אַגְּלָעַט,
ד'אַג ט'אַפ, ד'אָרְט מ'ט אַפְּינְגָּר, אַרְיַינְקוּקְעַנְגָּו א'יהם בְּשַׁעַת מְעַשָּׂה
א'ין ד'י א'וֹיְגָעַן, ב'ז א'יך ו'וְרָדְרָוּט ש'וֹין אַגְּהַעַנְטָעַר ש'ט'עַלְקָע א'ין
לאֹ א'וֹרְמָס אַרְאָב אַגְּרָאַבְעַן "שְׁלוֹם-עַלְכָּם", א'וֹיְף אַקְיָה מ'יט ד'עַר נ'גְנְצָעַר
ה'צָנָר, מ'יט אַלְעַ פְּינְגָּר.

ד'אַס ק'על'ב'יל ה'אַט אַפְּנָס נ'אַק נ'וֹשַׁט ג'עוֹוֹסָט ד'עַם ט'יְמַשׁ ת'וֹנִים
"שְׁלוֹם-עַלְכָּם", מ'יט ו'אַס מ'עַן עַסְט עַס, ו'אַרְזָס עַס ה'אַט ו'ק א'עַפְּס ג'עַ-
פ'יהַלְט ו'וְבְּעַלְיְדִינְט, א'ן צ'וֹיְקָהְעַמְעַנְדָּג ו'ק מ'יט אַלְעַ קְרַעְתְּטָעַן
ג'עַפְּרָוּבָט אַוְיְקָטְמָעַן. קְרִיחָעַר ה'אַט עַס אַגְּנְהַזְוּבָעַן ה'וֹנְתָעַן-אַרְזָס,
פ'אַמְּעַלְיכָּעַן-פְּאַמְּעַלְיכָּעַן ו'ק נ'עַשְׁטָעַלְט אַזְוֹן ד'י דְּגַנְטָעַסְטָעַן ְשִׁימְלָעַה,
בְּלִיְבְּעַנְדִּינְג אַגְּנְעַשְׁפָּאַרְט אַזְוֹן ד'י קְנִיעַן קְזָן ד'י פְּעַדְרָשְׁטָעַן, ו'אַס נ'אַק
ק'אַרְלָעַנְט אַוְנְטָעַר ו'ק א'זָוִי, אַז ס'איְזָ אַזְוְגָעַקְעַמְעַן עַפְּסָמְשָׂוָה, ו'זָ עַס
שְׁמַעְתָּהָט, מ'חִילָה, ר'אַקְוּם. שְׁפַעְטָעַר אַפְּיַסְעַל ה'אַט ו'ק ו'קְיַסְלָעַה קְזָן
אַזְוֹן אַלְעַ פְּיַעַר סְפִים, ו'אַס ה'אַבָּעַן ו'ק ג'עַשְׁאַקְעַלְט ו'זָ פְּיַסְלָעַה קְזָן
אַזְוֹשָׁאַטְעַנְעַם טִיש. ת'וֹנִים פְּוַיְק א'יהם אַרְאַבְגָּהְעַתְגָּנְעַן, בְּאַמְּבָלְעַן-
דָּגָן ו'ק, עַפְּס ו'וְיַ אַשְׁטִיקָעַל בְּעַנְדִּיל א'ן אַזְוְגָעַהָעַן אַגְּנְגָעַצָּעַן מ'ראָה
לְעַקְשִׁיָּה. א'זָוִי אַזָּעַס שְׁאַקְלָעַנְדִּינְג ו'ק, אַזְמָעַלְמָפְעַרְט, אַזְיַסְטָעַלְמָעַנְדִּינְג
אַפְּאַר ק'על'בְּרִינְעַ אַזְוְגָעַן, אַהֲבָשׁ וְיַלְעַע ג'עַשְׁטָאַנְגָּעַן — אַזָּן פְּלַזְלִים
פְּעַרְרִיסָט עַס ד'עַם וְיַדְעַל א'ן נ'אַלְאָפָם, ג'אַלְאָפָם אַבְּגָעַר ד'עַר שְׁמוֹב. עַס
ו'עַרְטָט אַרְעַש, אַגְּעַלְדָּעַר, עַס פְּאַלְט אָס דְּיַמְּלִיכָּנְעַ בְּאַנְקָט ד'עַט
צ'עַבְּרָאַקְעַן פְּיַסְעַל, עַס דְּרַשְׁרַעְקָעַן ו'ק דְּיַהְוָהָעַר, פְּלַיהָעַן מְשֻׁגְעַנְעַר.
אַיְזָוִי אַבְּגָעַר טִיש א'ן בְּיַנְק, צ'עַבְּרָאַקְעַן אַלְלָעַוְול, קְהַרְהָעַן אַבְּגָעַר עַפְּסָיִם
אַשְׁיַסְעַל. דְּיַמְּאָכָעַ בְּיַדְעַר קְיַנְפְּעַטְאָרִין, בְּיַדְעַר בְּהַמָּה הַיִּסְטָט עַס,
ד'אָרְט א'ין ד'זָוִי, דְּרַהְעַרְט ד'עַם טְאַרְצָאָס, ד'עַם הַאַרְמִידָעַר, לְזִיפְט א'ין
א'ין אַטְהָעַם אַרְיָן א'ין שְׁטוֹב שְׁטָאָס אַזְוְגָעַרְאַט אַזָּוְל אַזָּס
אַיְזָר צְאָרָעַן צָזְמִין קְאָפָם.

אוֹי, אַטְאָג, ה'אַבָּאַיָּה עַס ג'עַהָעַט דְּעַנְטַמְאָל, אַטְאָג קְזָן פְּעַטְאָס

און קלעט אין דער הײַם, אין חֶדֶר, געלְַיּוֹת גַּעֲנוֹג, נישט פָּאָר קִין
יָודָעַן גַּעֲדָאָקָט!

אוּוְקַנְעַגְנַגְנַעַן פָּון דער הײַם אין חֶדֶר בֵּין אַיִּחַ מִיט אַקָּאָפֶן
סְמִיט קַעְלְבִּיל. וּוּמְעַן אַיִּחַ הָאָפֶן בְּעַגְנַגְנַעַט אַוִּיכָּן וּוּגַּן, הָאָפֶן אַיִּחַ אַנְגָּעַן.
וְאַנְגַּט דַּי בְּשָׁוְרָה: אַוְנוֹעַר קִיהְ הָאָטֶן גַּעֲהָאָט אַנְגַּלְבִּיל! פָּאָר אַיְתְּלַכְּעַן
פָּון טִינְעַ בְּעַקְאַנְטַע יְוָנְגַּלְעַךְ הָאָפֶן אַיִּחַ אַבְּגַעְלְיוֹבֶט אַיִּחַ טָאגַן אַרְיִין דָּאָס
קַעְלְבִּיל, אַונְטְּעַרְשְׁמִילְלַעֲנְדוּגְּ דָּעְרְבִּיְיְ פָּאָר נְרוֹזִים הַנְּאָהָה וּוּ אַבְּלַעַשְׁמָה,
נְעַמְּיִינְטַדְּ דָּעְרְמִיט — הַעַ-הָעַ! לְאַוְעַן וּוּ מִירַ מְקָנָא וּוּן. וּוּמְעַן מְרַטְּהָאָט
נְעַמְּיִינְטַדְּ, הָאָפֶן אַיִּחַ צְוָנְעַגְטַדְּ וּוּיְוָעַן אַיִּחַ דָּאָס קַעְלְבִּיל, אַוְנְאַיְנָעַם מִיט
מִירַ וּוּהָ דָּעְרְמִיט אַבְּיִסְעַל אַגְּשָׁפְּלִיעַן. בֵּי אַיְיִנְעַם אַפְּיִילְוַיְיָהְ אַיִּחַ גַּעַנְעַן
מְעַן פָּאָרָיִם אַפְּאָרָיִם יְוָנְיִישַׁ מְעַשְׁעַנְעַן קַנְעַפְּ מִיט אַדְלָעַרְסַן אַיִּחַ אַיִּחַ יְעַלְעַן
בְּיִתְּעַלְלַע, שְׂוּעוּרְעַנְדָּרִין אַיִּחַם: «וּוּ אַיִּחַ בֵּין אַיִּחַ זְוִירַ!» אַוּ דָּעַרְ בְּפָאָרְדַּ
רָעַן רִיְּתְּעַנְדָּרִגְגַּ זְוָםְעַרְשְׁתָּעַן אַוִּיכָּן קַעְלְבִּיל גַּעַשְׁעַטְתָּעַן הָאָפֶן אַיִִּחַ מִירַ פָּאָרְ
שְׁפָעַטְיִנְטַםְקַוְמָעַן אַיִִּחַדְרַ, אַיִִּחַ נְחַצְּפָטַאַט אַמְּיאָסָן פְּכָךְ.

נָאָר פָּעַטְשַׁ וּגְנַעַן פָּעַטְשַׁ אַיִִּחַ קַעְלְבִּיל אַיִִּחַ קַעְלְבִּיל. דַּיְגָּמָר לִינְגַּט
פָּאָר מִרְאַפְּעַן אַיִּחַ עַסְקָטַ אַרְזִים פָּון דָּאָרט, עַסְקָתַהְ וּזְהַמְּרַדְּ
פָּאָר דַּי אַוְיִגְעַן — קַעְלְבִּיל. עַסְקִיכְטַ, קִרְיַיכְטַ מִרְאַיְקָאָפֶן אַמְּאָרָה
דַּעְצָקָעַ, אַשְׁעָנָם, אַגְּנַטְאָקָטַם, אַוְיַעַרְלְעַךְ קְלִיְיַחְטְּשָׁקָעַ, אַוְיַגְּנַעַשְׁתְּעַלְטָעַ
אַקְעַפְּלַעַ, אַהֲלַעַלְלַע. דָּעַרְ רַבִּי קַעְלַטְ, מְרוֹקָעַטְ מִיט אַגְּמָרָאַגְּנָן,
אוּנְמִרְאַיִִּחַ דַּי אַוְיִעַרְעַן מְעַקְעַטְ דַּי קַוְהָ נְאַכְּלַן קַעְלְבִּיל. דָּעַרְ רַבִּי תְּהַזְּתַ
יְהָה אַהֲוֵבְקָן בְּיַינְקָעַל — דָּאָס קַעְלְבִּיל פְּעַרְרִיסְטַ וּזְהַמְּרַדְּ
דָּעַרְ רַבִּי שְׁטַרְעַקְטַ אַוְיִסְטַ — דָּעַם קַעְלְבִּיל פְּעַרְרִיסְטַ וּזְהַמְּרַדְּ
עַקְיָיל: הַאֲזַ-הַאֲזַ-הַאֲזַ — אוּנְמִרְאַיִִּחַ — אוּנְמִרְאַיִִּחַ פְּלִילַתְ אַפְּטַאַשְׁ! דָּעַרְ רַבִּי אַיִִּחַ בַּיּוֹן,
פְּרַעַנְטַ, וּאוּ אַיִִּחַ הַאֲלַטְ אַיִִּחַ הַאֲלַטְ מִיךְ בַּיּוֹן דָּעַרְ בַּאֲקַ
בַּיּוֹן מִקְיָּמַם פְּסָקְ וּוּיַּן, אַיִִּחַ הַאֲלַטְ עַסְנַתְ אַוְיִסְטַ, עַפְעַנְטַ וּזְהַמְּרַדְּ
דַּיְמִרְ — אוּנְמִרְאַיִִּחַ עַמְּקַנְטַ וּזְהַמְּרַדְּ מִרְאַיִִּחַ וּוּידַעַרְ אַהֲלַעַלְלַע.
רַבִּיצְעַן! אַהֲלַעַלְלַע, אַטְ אַיִִּחַ וּוּידַעַרְ דָּאָס קַעְלְבִּיל. דַּיְרַבִּיצְעַן לְוִיקְטַ אַרְזִים
בַּיּוֹן, אַקְלָאָפֶן-גַּעַפְּעַנְדָּרִגְגַּ מִיט דָּעַרְ טִירַ, דָּעַרְ רַבִּי, אַרְזִים קִיְיַהְ בַּלְטַ
לְאַזְתַּ אַוְיִסְטַ וּזְהַמְּרַדְּ-פִּוְטַרְ גַּעַמְטַ צְוַיְמַר
אוּ אַיִִּחַ בֵּין יְעַנְעַם טָאגַן אַלְעַבְעַדְגַּעַרְ, אַגְּנַצְעַרְ אַהֲיַם גַּעַקְמַעַן,
אוּ טָאָקִי נָאָרְ גַּרְזִיסְעַ נְסִים מִרְאַיִִּחַ גַּעַשְׁעַהַעַן.
קוּמְעַנְדָּרִגְגַּ אַהֲיַם אַיִִּחַ דַּי עַשְׁטַעַזְ אַזְקָה בְּיַינְעַ גַּעַוְעַן — קַעְלְבִּיל.
שְׁטַילְ אַיִִּחַ דַּי שְׁפִּיצְ קִינְגַּרְ האָפֶן אַיִִּחַ בְּשַׁתְּקַהְ, וּוּ אַלְעַבְהַאֲפַעַרְ אַזְקָה

דער געליעטעןער, מיך צונגענגבאַט צוּטָן קעלבליל. די מאמע האַט עס
פערשטוּט אַין אַ ווינקעלע פֿאָר אַ נוֹט אַוְיָג, מעַן זֶלֶעָם קִין עַן-הַרְעָ
ニישט געבען. אַנְגַּעַתְּבָעַן האַט זַיְה בַּיְמִיר וַיְיַדְעַר שְׁתִיְגָעַר אַיּוֹ,
קְרִיהַעַר אַ קוֹק, אַ עֲסַעַן פֿאָר לְיַעַבְשָׂאַטְמַטְמַטְמַט מִיטָּדַיְיַוְגָעַן. אַין אַ חַוְּלָעַ
אַרְוּם שָׂוֹן אַ גַּלְעַט, אַ טַּפֵּח, דַּעֲרַנָּה אַ הַאלְעָן, אַ אַרְוּמַנְעַמְעַמְעַן,
נֶヶּשְׁ אַחַת, אַין לְסֻפָּר שָׂוֹן נְרַאְבְּלַךְ, מְחִילָה, אַ קוּוּטְשָׁ — אַין מִין
קְעַלְבִּיל טִוְת אַ שְׁפָרוֹגָן אַ הַיּוֹן-אַ העַר אַיְבָּר דַּעַר שְׁטוּבָן, וּוּרְטָעַם
אַ אַיְבָּרְקָעְהָרָעַנִּישׁ, סְדוּמָן וּמְטוּרָה, אַין עַם רַעַנְעַנְתָּ אַוְיָגְמִיר פַּעַךְ אַין
שְׁוּעַבְעַל, פֿיְיַעַדְיָגָעַ פַּעַטְשָׁ הַיִּסְטָט עַם, נֶאֱר אַ שְׁרַעַךְ !
די לְעַבְעַע צָוֵם קְעַלְבִּיל אַיְן בַּיְמִיר גַּעַוְאַקְסָעַן מִיטָּיְדָעַן טָאגָן
אַין צְוְנִילְיָה מִיט אַיְהָר די יִסְרָאֵל, הַאֲרְצַוְעָתָהָגָן מִינְעָן, וּוּאָס זַי הַצְּטָ
מִיר אַנְגַּעַטְמַאַלְט. מִין קִינְדְּרָעַשְׁ הַעֲרִצְיָל אַיְן פֿעַרְלָאַפְּעַן מִיט בְּלָטָן, האַט
ニישט גַּעַקְעַנְתָּ רֹוחַגָּן אַחַן פֿעַרְדָּרָאַס הַאֲרַלְעָן דַּעַם שְׁמוּסָם אַיְבָּר דַּעַם
קְעַלְבִּיל, זַיְהָן וּוּלְעַם, גַּעַבְעַעַ, קְיַוְלָעַן, זַיְהָן דִּינְגָט זַיְהָן מִיט דַּעַם
קְצָבָן, מִיט וּוּאָס פֿאָר אַ גַּרְנִינְגָעַ לְעַבְעַר טָאגָן צְוְנִילְיָדְרָעַט עַם לְעַבְעַדְיָגָעַר.
הַיִּיטָּה, שְׁנִידָט, מִילָּט זַיְהָן גַּוְטָל, גַּעַבְעַעַ, זַיְהָן רַעַקְעַנְתָּ אַוְיָגְמִיר
פֿגְנַעַד אַזְוֵי פֿיְעַל פֿאָר זַיְהָן פֿגְלַעַן, אַזְוֵי פֿיְעַל פֿאָר דַּעַם פֿעַדְעַר-חַלְקָן,
אַזְוֵי פֿיְעַל אַזְוֵי פֿיְעַל פֿאָר זַיְהָן אַיְטָלִיכָם נְלִיעַד בְּעַוְנוֹרָר. עַם שְׁטַעַהַט
זַיְהָן, קְוַקְט, קְוַקְט אַזְוֵי גַּט, הַיִּמְשָׁ, לְעַקְט דַּעַר מַאֲמָעָם הַאֲנָדָר אַזְוֵי
לְיַעַלְבִּיל-חַרְיַינְדָלָהָן, אַזְוֵי דָאַ שְׁאַצְטָמָעַן אַב דַּעַם וּוּרְתָהָן זַיְהָן לְעַקְעָר.
קְזָן זַיְהָן צְיַנְגָעַל ! סָאַי עַפְסָטָמָקִי אַ גַּעַוְאָלָד, אַ שְׁרַחְחָה !

דַעַנְסַטְמַאַל הַאֲבָאַיְהָן נֶאֱךְ נִישְׁטָט גַּעַוְאַסְטָט קִין חַלְמָוֹת, זַיְהָן נִישְׁטָט
אַרְיִינְגַּעַלְאָוֹט אַין טַיְעַע חִקְרוֹת אַיְבָּר מַעַנְשָׁעַן, בְּהַמְּמוֹת, נֶאֱר נִישְׁטָט
אַיְנְגַּעַפְּאָלָעַן מִיר אַפְּיָלוּ אַיְבָּרְצְוָרְטָאַלְטָעַן. אַז אַזְוֵי דַּעַר פֿיהַרְוָנָגָן פֿזָן
דַּעַר וּוּלְטָקָעַן גַּעַמְאָלָט זַיְהָן כְּהַלְעָר ; אַז דָּאַס אַלְסְדִּינְגָן, וּוּאָס אַזְוֵי פֿזָן
גַּאנְצָן לְאַגְּגָן שְׂוֹן אַזְוֵי גַּעַשְׁטָעַלְטָן, בַּיְיַיְתָן אַנְגַּעַנוֹמָעַן, האַט אַפְּשָׁר נִישְׁטָט
קִין האַטָּט ; אַז נְרוֹיְסָעַטָּט בְּעַרְדָּקָעַן נְגַעַן גַּאְר זַיְהָן יְוָנְגַלְעָה ; אַז חַלְמָוֹת
אַזְוֵיָן אַזְוֵיָן קְעַנְגָעַן נֶאֱר זַיְהָן נְאַרְיִישְׁקִיטָעַן, פֿילְסְוּקִיּוֹת — פֿלְיוֹידָעָן.
רִיעַעַן, גַּטְסְקִיטָעַן אַזְוֵיָן פֿרְוּמִיקִיט — אַגְּוָרוֹת, וּוּלְדְקִיטָעַן. חַלְילָה ! אַלְסְדִּינְגָן
זַיְהָן בַּיְיַיְתָן דַּעַלְטָעַרְעַן אַזְוֵיָן שְׁטוּבָן, וּוּאַזְוֵי אַיְן חַדְרָה, אַזְוֵי שְׁוֹהָלָה,
בֵּית-הַמְּדָרָשָׁ דָּאָרָט, דָּאַס אַזְוֵי שְׁכָלְרִינְגָן, רַעַטָּט, פֿזָן, וּוּגַּאַט האַט
גַּעַבְאַטְמָעַן. אַזְוֵיָן מִיר אַזְוֵיָן פֿרְיַקְרָעַגְּוָעַן אַטְמָאָלָן, עַס האַט מִיקְעַפְים
גַּעַאְרָט, אַזְוֵי דָאַס נֶאֱר גַּעַוְעַן גַּלְאָט אַזְוֵי זַיְהָן, בְּשַׁוְּגָן, אַוְמְנַעַרְן, גַּלְאָט
עַס האַט זַיְהָן אַזְוֵי גַּעַקְיָהָלָט, נֶאֱר פֿזָן זַיְהָן אַזְוֵי גַּעַוְאָלָט — אַזְוֵי

דאָס פְּלָעָנֶט פֵּוֹר דָּעֲרָנָה עַרְנָעָרָן, קָאַסְטָעָן אַ שְׂטִיק גַּעֲוָנָר, חַיִּיל טָאָק
איַן דָּעַם פְּיַהְלָעָן, איַן דָּעַם וּוּלְעָן, אַט דָּרִינָעָן, לְוִיט וַיַּאֲגָעָן, שְׁטָעָקָט
דָּעַר יִצְּרָהָרָע. עַר נִיט עַס אַיִּין דָּעַם מַעֲשָׂעָנָם הָאָרֶץ חַשָּׁק, עַס וְאַל
פְּיַהְלָעָן, עַס וְאַל וּוּלְעָן, וְלֹא תָהָרוּ אַחֲרֵי לְבָבָם — אַיְוְגָעָלָע וְאַל אַךְ
נִישְׁתָּוּלְעָן, הָאַט גַּעֲטִיטָשָׁט דָּעַר רַבִּי.

עַס הָאַט מִיר וּוְהָ גַּעֲטָמָאָן דָּאָס הָאָרֶץ אַיְוְגָעָן קָעַלְפּוֹיל : גַּעֲוָאָלָד,
אַ רְחַמְנָוָת ! עַס הָאַט מִיךְ קָעַרְדָּרְאָסָעָן, גַּעֲבָרָעָנָט. גַּעֲבָרָאָטָעָן : גַּעֲוָאָלָד,
וְאַס וְוִיל מַעַן הָאָבָעָן, נַעֲבָה, קָנוֹן וַיַּן לְעַבְּעָן : אַיִּון דָּעַרְבִּי הָאַט עַס
מִיךְ טָאָקִי גַּעֲפִיקָט, גַּעֲפִיקָט : גַּעֲוָאָלָד אַ עֲבָרָה : אַיִּוף וּוּמְעָן דָּו הָאַסְטָט
רְחַמְנָוָת אַיִּון אַיִּוף וּוּמְעָן דָּו בְּסָטָט אַנְגָּדוּרְדָּלְט, שְׁיַעַנְקָאָיִינָעָר ! ... אַיִּיךְ
הָאָבָמָר אַנְגָּעָטָאָן אַ פְּחָ אַרְיוֹשָׁלָאָגָעָן קוֹנוֹים זַיְעָן דִּי גַּאֲנָצָעָ מַעַשָּׁה
מִיטָּעַם דָּעַם קָעַלְבּוֹיל, אַיִּיךְ בֵּין נִישְׁתָּוּלְעָן כְּחוֹיָבָק פָּאָר אַוְתָּם מְקָרִיב וַיַּן
נִשְׁמָה, פְּרָעָנְלָעָן זַיְהָ אַיְוְגָעָן פְּיַעַר אַיִּון גַּהְגָּם, נַאֲרָע עַס הָאַט אַפְּבָעָר נִשְׁתָּוּ
גַּעַהְאָלְקָעָן, פָּאָרְקָעָהָרָט, וְאַס מַהְדָּר אַוְהָחָב עַס גַּעֲטְרִיבָּעָן, מַהְדָּר אַיִּוֹ
עַס מִיר אַיִּון קָאָפְט אַרְיָין נַעֲקָרָאָלָעָן . עַס הָאַט זַיְהָ מִידָּנְדָאָלָט אַזְוּוֹנָם,
וְאַס אַ שְׁרָעָק : קָנוֹן אַיִּין וַיַּט, דָאָלָט זַוָּה, אַיְוְסְגָּעָשְׁתָּרָעָקָט, אַבְּעָר,
גַּעַשְׁנִוְתָּעָן הָעַלְזָעַלְעָן, אַגְּיַעַן זַיְהָ בְּלוֹט, אַרְיוֹסְגָּעַשְׁתָּרָעָקָט זַוָּגָג,
פָּאָרְגָּלְיָוָתָעָ אַיְגָעָן, אַחֲרָהָלָעָן, אַמְּלָעָן מִיטָּדִי וַיְוָעָן, אַ צָּפָלָעָן,
אַ וְאָרְקָעָן-זַיְהָ, אַ דָּרִינָעָן מִיטָּדִי פָּס . קָנוֹן דָּעַר אַנְדָּרָרָה וַיַּט אַ שְׁוֹחָצָ
מִיטָּעַם אַ פְּרָוָם-פְּנִימִיל, אַ חַלְפָּה אַיִּון דָּעַר הָאָנְדָּרָה אוֹ אַ בְּרָהָ-מָאָלָעָן מִיטָּעַם
דִּי לְפָעָלָה .

אַיִּיךְ בֵּין אַרְוֹמָגָעָנָגָעָן צָוְקָאָלָט, וַיְוִינְדָּ-אוֹן-וּוְהָ אַיִּוֹר גַּעֲוָוָעָן קָנוֹן
בַּיְדָעָ זַיְתָּעָן, הָאָבָמָקְה גַּעֲשָׁעָטָקָוָעָן דָּעַם קָעַלְבּוֹיל אַוְן דָּעַר מַאְמָעָ,
לְהַבְּרִיל, אַיִּון דִּי אַיְגָעָן. וּוֹרָר וּוֹיָס צַוְּאָס דָּאָס וְאַלְטָן גַּעַפְּקָהָרָט, וּוֹעָן
עַס וְאַל זַיְהָ נִשְׁתָּוּלְעָן אַגְּנָטָעָרְדוּקָעָן פְּלָזְלִים אַזְוּוֹנָם, אַיִּוף וְאַס מַעַן
הָאַט זַוָּה פָּלָל נִשְׁתָּוּלְעָן גַּעֲרִיכָט

סְ'אָיָו אַ וְיִנְטָעָר-גָּאָלָט. אַ קְרָאָסְטָט מִיטָּעַם אַ וְיִינְדָּר. אַ קְרָאָסְטָט אַ בְּרָעָ-
גַּעַנְדִּינָר, אַ וְיִינְדָּר אַ שְׁטוּרָעְמִידִינָר, עַס בְּלָאָזָט, פְּיִיקָט, רִיפָ-סְקָרִיפָ,
אַיִּוף אַ חַגְוָהָה קָנוֹן טַיְוָעָנְדָעָר רְחוֹת ; עַס שְׁפָרְנָעָן, טַאנְגָעָן וַיְלָעָן
שְׁנִיָּי, דָרְעָהָעָנְדָרָג וַיַּהְיָה מְשֻׁגָּעָנְעָנְרוֹוִיָּוִי אַיְבָעָר דִי גַּאֲסָעָן . עַס קְנָאָקָעָן,
טְרָאָסְקָעָן דְּעַלְכָעָר, עַס הַיְלָט, וּוֹהָעָט אַיִּין דִי קְוִימָעָן אַוְן עַס זְשָׁוּמָן,
צִימָבָלָעָן שְׁוַיְבָעָן אַיִּין דִי קָעְסָמָעָר . אַיִּוף נָאָס קִין לְעַבְּרִיאָנָג
בַּעַשְׁעַדְעָנָשָׁ, נִשְׁתָּוּלְעָן אַיִּין יְוִידָיְשָׁז בָּהָמָה, אַלְעָן וַיַּאֲיִסְגָּרְיוֹמָט . אַוְן

אלטַּבָּע זענען פערבלבען דא, ליגען בענרכען, אָז אַקְאָונְוֹועָה צָו וְאַז
שיעַפְּ אַיבָּעַר דִּי אַוְיָרְעַן אֵין שְׁנִי.

אנגעער בדומה, עפִים נָאָה, מְשֻׁתִּינְסְּ-גְּנוּאָגָּט, אֶת שְׂטִיקָעַל קְוִוָּן.
בעטַּרְין, האָט אָונְטַּעַרְגַּעַנְעַטְּיִינְט אֵין דָעַם פִּינְסְּטַּעַרְעַן הוּוּ, אֵין גַּעַץ
און שְׁמַץ, וְזֹא עַס בְּלָאָזָט פָּון אַוְיָבָעַן, פָּון אַלְעַזְיָעַטְזָן;
וְזֹא סְאָזָן אַזְטְּקוּמָעָן פָּאָר קָעַלְט. אֵין וְזָאָס תְּהָוָת אֶת בְּהָמָה
מעלה-נְרָחָת, חֲזָרָת, קִיעַט אַיבָּעַר אֶלְעַזְרָיוּהָדָרְיָעָן, שְׂוִין הַאַלְבָּעָרָ
דְּיָעַטְעָע, פְּוִילָע, נְמָאָס-זְמִיאָס גְּנוּאָרְעָעָן וְאַלְעָעָן, אָז נִיעַע שְׁפִּיאָן פָּאָר זְיָה
הָאָט זַיְדָאָט — אֵין בְּיָס אַיבָּעַרְקִיָּעָן קִיְּקָט זַי, לְאָזָט יַי שְׂטִילָעָ
וְיַטְעָע. דִּי וְיַטְעָע צְנוּהָעָן זַיה וְזַיְתָּאָזָם אֵין לְאָזָעָן זַיה קִיהָלָעָן אַוְיהָ
אֵין שְׁטוֹפָן.

אוֹף פָּאָרְגָּעָן נָאָנֵץ קִירְיוָה האָט מִיה אַוְיָגְנָעְוָקָט פָּוּנִים שְׁלָאָפָּ
אֶת בְּיָמָעָר גַּעַשְׁרִי, אֶת יְאָמָעָר, אֶת קָלָאָג, וְזֹא מַעַן בְּעוּוִינְט אֶת מַוְיָּעָן. —

דָּאָס זְיוּנִיט, שְׁרִירָת דִּי מְאָמָע. וְזָאָס אַיְזָה נְעַפְנָרָת דִּי בְּהָמָה;
דָּאָס הַיְּגָעַנְיד אַיְזָה פְּרָאָמָעָרָט, אֵין שְׁטוֹבָה הַעֲרָשָׁת אֶת מְרוּעָיר, אַפְּגִילָּ
דָּעַרְ הַאָחָן שְׁטָעַתָּה אַרְאָבְגָּעָלָאָזָט דָעַם קָאָפָּ, נְשָׁתָּא אַרְזָמָנְעַלְהָרָט דִּי
הַזְּהָנָעָר וְיַיְנָעָ פָּון אָונְטַּעַר דָעַם אַיְבָּעָן הַאַקְּהָרְדִּינָּג, קְוּמִיתָה, וְזֹי תְּמִידָה.
אַיְנָעָ פָּון דִּי הַזְּהָנָעָר מִיט אֶת אַיְזָה פָּאָרְדָּעָט, קְוּאָקָעָט, וּלְטָא אֶת אָרָט,
חוֹל זַיה לְעַנְעָן, אֵין נְשָׁתָּא וּוְעָרָא אַיְבָּעְרְדָּעָקָעָן וְיַי מִיט דָעַר זַיְפָּ וְזַי
גַּעַוְוָהַגְּנָטְלִיָּה. נָאָךְ אַיְנָעָ פְּלָהָתָ אַרְזָוִים פָּון אָונְטַּעַר דָעַר בְּעַט, הַעֲנָדוּם.
פָּעַנְדוּם אַזְוּפָן אֶת בִּינְקָעָל מִיט אֶת פָּעַרְרִיסָעָן קַעְפָּעָלָע, וְעַהְרָ שְׁטָאָלִין אֵין
אַיְן קָלָ : מְוּלָ-טּוֹב מִיר מִיט אֶת אַיְזָה, זַיה שְׂוִין גַּעַלְעָנָט אֵין אֶת נְטָעָר
שְׁעָהָה; אֵין דָעַר שְׁעַנְעָר מְאָן, דָעַר הַאָחָן, זַאל זַיה עַס אַיְפָּ אַיְדָר
חַקְמָש אַרְמוּקָעָן, צְנוּהָן, וְזֹי דָעַר שְׁתִּינְגָּעָר אַזְן, אַרְזָמָנְעַרְנָהָמָן זַי
אָונְטַּעַר דִּי פְּלָנְגָּעָלָה, קְוּצָעָנוּ-טוֹצָעָנוּ פָּאָר אַזְאָט גַּוְעָט בְּשָׁוָהָה. קִינְעָבָּ
אוֹזְנִישָׁת אֵין קָאָפָּ, אֶלְעַ שְׁמַעְעָנָעָן, קְבָּרָאָמָעָט, וְזַיְבָּעָר, שְׁכָנָהָס אַוְיהָ
אַיְנָדְרָטִיט. דִּי מְאָמָע אַזְן מְסָפִיד פָּאָר זַי דִּי בְּהָמָה, דָעַרְצָעָהָלָט
אַיְהָרָעָשָׁבָהָים, אַיְהָרָקָעָן אַזְן פְּוֹטָעָר, וְזָאָס אַיְזָה וְעַנְגָּסְטָעָנָס הַאָבָּעָס
אַיְנָדְרָעָשָׁבָהָים, אַיְהָרָקָעָן נְזָעָהָעָן, נָאָךְ מְעָלוֹת אַזְוּלָּעָ, אַל-דָּאָס גַּוְטָּמָן, פָּון
אַיְן דִּי אַיְגָּעָן נְיָשָׁת נְזָעָהָעָן, נָאָךְ מְעָלוֹת אַזְוּלָּעָ, אַל-דָּאָס גַּוְטָּמָן
וְעַלְקָעָ — אַחֲדוֹש, קְלָעְבָּעָן — אַיְזָה הַאָבָּעָרָקָרָעָר גַּנְזָר נְיָשָׁת גַּעַם.
וְהָאָסָט, אֵין לְאָזָט אַזְסָט מִיט אֶת חַיְגָּעָנְדִּיגָּעָן נְיָגָּוָן, אָז דָאָס אַיְזָה זַי
גַּעַפְנָרָת פָּאָר אַונְגָּרָעָ זַיְנָר.
— הַעֲרָתָ אֶת מְעָשָׁה — זַאנְט זַי, פְּרָנְגָּלְאַצְעָנְדִּינָּג דִּי אַזְעָעָן זַי דָעָר

סטעליעץ — הערט וואס פאָר אַגָּט מֶר האָבען! היינט גאנץ פריה!
 כלחוֹד השור, אַט די טוֹד אַט-אַ, פון דער שטוב אָונַ דָּעַם הַוִּי, עפָּעַן
 אַוְן. געה אַיך ווי אַ בעַל-הַבִּיתַעַטַּע מעַלְקָעַן פריה אַריין. דָּס מעַלְקָעַן
 שעפעָל אַין דער האָנֵר: שטרוּזַ זָום פְּרַעַסְעַן האָט דער בעַקָּאנְטָעַר גַּוִּי
 נַאֲך נִישְׁתַּט נַעֲבָרָאָטַט. פְּאַרְגַּעַסְעַן. אַ פְּרַאָסְט אַ שְׂרַעַק. צִיְּתַע מעַלְקָעַן.
 דָּרָפַע אַיך: מאַיִן-מָצִין-מָצִין! וַיַּרְפַּט וַיַּרְפַּט אַבָּ. געה אַיך שָׁוִין צָו
 גַּאֲהָעַנְתָּם, אַבְּיַסְעַל מִוְתַּעַרְדָּאָסַט, טְרַאַכְטָעַנְדָּרִינְג בְּיוּ מִיר: סְטָעַרוֹאָז. וַיַּלְכַּד
 אַיך מעַלְקָעַן — הַעַ-הַע, אַיז וַיַּפְּעַרְשָׁאַטָּעַן מִוְתַּשְׁנָעַ, אַרְיַינְטָאַגְעַנְדִּינְג
 זַיְק בְּיוּ-נַאֲטַט דָּרָךְ רַי שְׁפָאַרְוָנְעַם, דִּי האָט פְּעַמְפְּרוֹרְעַן וּוְיַסְטְּרַעְמְפְּלַעַם
 אוֹיפַע דָּעַם רַוְּקָעַן, שְׁטַעַל אַיך אַזְוּקַע דָּס מעַלְקָעַן-שְׁעַפְעַל, נַעֲחַת אַ בעַוּם,
 גַּעַתְמַ, שָׁאַר=שָׁאַר דָּעַם שְׁנָעַ, אָונַ זַי, דִּי שְׁפָלַה. זַאֲל זַי עַס חַאְטַש
 דִּירְהָעַן, אַיך נִיב אַ קּוֹק — אַוְיַי אַ דְּנוֹנָעַר האָט מִיךְ נִישְׁתַּט דְּעַשְׁלַאְגַּעַן,
 אַיז אַיז טִיטַּט! סְטִיטַשׁ, וּוְאַסְטִיטַשׁ? פָּאַר וּוּעַן, פָּאַר וּוּאַסְטִיטַשׁ? פָּוֹן דָּעַר
 הַעַלְעָר הַוִּיטַּוּ נִישְׁתַּט זָום פְּאַרְשָׁטְמַעְהָן. פָּאַלְטַט מִיר פְּלַזְלִים אַיְזַי: אַוְיַי,
 אַ וּוְהַתָּאַג אַ גְּרוֹיסְעַר, אַ וּוְהַתָּאַג טִינְעַן שְׁוֹגָאַיִם: אַיְהָר הַעַרְטַט, מִיר
 האָבעַן פְּאַגְעַסְעַן דִּי סְעַדְרַה, מַאֲלַעַן נַעֲכַטְמַן וּוְיַלְעַז יַאֲהָר שְׁזְפּוֹתַה
 זָום-טוֹבַע: מִיְּן יְהָוָם אַיז עַפְּוִים אַ קְּאַטְאַוּוּם. פָּוֹנִים תּוֹסְפּוֹתַיּוֹם-טוֹבִים
 בְּשִׁפְחָה שְׁתָאמַם אַים. אַין דָּעַר מַגְּלַחַה וַיַּנְעַר אוֹיפַע דָּעַם נַס, וּוְאַס אַיהם
 אַיז גַּעַשְׁעַהָעַן, האָט דָּעַר גְּרוֹיסְעַר צְדִיק, עַלְיוֹהַשְׁלָוָם, בְּעַשְׁוֹאַרְעַן זִיְּנַע
 קִינְרָס-קִינְרָס-קִינְרָעָר, וַיַּזְאַלְעַן אַין חַוְּשַׁ אַדְרַ, נַעֲכַטְמַן זִיְּנַע
 מַאֲלַעַן אַ סְעַדְרַה, וַיַּזְאַלְעַן אַין חַוְּשַׁ אַדְרַ, נַעֲכַטְמַן זִיְּנַע
 זַיְק אַיהם טְרַעְפַּעַן אַ אָמוֹנָלִיק, אַטָּן, האָט שְׁאַקְיַי, אַיְהָר הַעַרְטַט,
 דָּס אַומְנָלִיק. דָּרְיוֹבְּגָעַר טְאַקִּי אַיז דִּי בְּהַמָּה, סְאַנְצְּיַלְאַמְּעַם, דִּי כְּפָרָה
 גַּעַוְאָרָעַן, וּוְאַס דָּעַן? נַאֲר פְּלוֹזִים עַרְשַׁת נַאֲכַץ קַעְלַבְעַן זַיְק, פְּנַרְשַׁת
 זָם אַ בְּהַמָּה! — —

אוֹן אַינְדָּרָמִיטַּס הַסְּפָר, פְּלִיחַת אַרְיוֹן פָּוֹנִים אַלְקִירַעַל דָּס קַעַל-
 צִיל, האַז-הַאַז מִוְתַּעַט פְּעַרְרִוְעַן וּוּרְדַעַל, אַ פְּעַרְוֹאַרְפְּרַעַן קַעְפְּלַעַם, מעַ-טַּעַם
 אַיְן אַיְן קוֹל. דָּס האַרְעַז רִיסְטַט בַּיִ אַיטְלִיבָּעַן אַין שְׁטֻבַּה, קוּקְעַנְדִּינְג
 אוֹיפַע דָּרַךְ יְתִוְמָה, נַעֲבַעַן. אַלְעַג פְּאַרְשְׁעַהָעַן דָּעַם טִיטַשׁ פָּוֹן מַעַם, וּוְאַס
 דָּס מַעַם בְּעַדְיוֹתַ, דָּס מַעַקְעַט עַם, בְּעַפְעַק, נַאֲך דָּרַר בְּרוֹסְטַט, עַם חַיְל
 עַסְעַן. דָּס מַעַקְעַט עַם, בְּעַט וַיַּזְאַלְעַן צְוַי דָּרַר מַפְעַט, וַיַּזְאַלְעַן עַסְעַן
 צְיוֹאַגְעַן, אַבְּלַעַקְעַן מִוְתַּדְרַגְעַן, אַיְן דִּי לַיְעַלְעַן זַיְעַרְעַן זַיְק,
 גַּרְיוֹיטַ זָום דָּרְעַן. אַיְנַע פָּנוּ זַיְק, אַ וְאַוְיַלְקַעְגַּרְגַּע, וּוְאַס שִׁיט אַיְן דִּי

עד ווערטער פון די היילגע חלמיים, קונגס רבינט בחאי, פעדחאַט אַטער אָן צולאֹוט זיך אָן אַ ברײַטען שטעהַך.

— דער וואָס לעבעט אייביג, ברוק הָאָ וּבָרְקָ שָׁטוֹ, ווֹאָס אֵיך בֵּין צוּמִיֶּשְׁנִירָעְנִידִין רִי לְפָעַלְקָה אָן צְדָרָעְמָאנְגָּן — הָוִיבָּט זַי אָן אַיְףָ הַחֲיָה-לְלָעָזָן, אַלְמָעַלְטִינְגָּר, ווֹאָס אַיז גַּעַלְפָעָרְט, גַּעַנְרוֹיסְטָ צְוַוְשָׁעָן דַּי חָרְשִׁיטְקְּצָעָן מְלָאָלִים, דַּי דָּא הַיְּסָעָן חִוָּתָה הַקּוֹדֶשׁ, עָר אַיז גַּעַרְכָּט אָן וַיַּן מַעֲפָט אַ גַּעַרְעָטָט, פִּי מַפְנֵי הַרְבָּה, פָּאָר דַּי וַיַּד, זַאֲגָעָן דַּי חַלְמִים, פְּנִירְטָ זְמָאָל אַ בהָמָה. לְאֹזֶן זַי, דַּי בהָמָה, זַיְן אַ קְרָבָּן-עוֹלָה, מַקְפָּרָ זַיְן, רַיְּזַעַן, וַיַּי פָּרָה-אַדְוָתָה, אַיְיךְ אָן פָּלִישָׁרָאֵל, פָּוֹן אַלְעָ אַוְרָרִינְגְּקִיט אַ פָּוֹן אַלְעָ אַוְרָרִידְגִּיקִיט, אַזְוֵי זַי עַס שְׁטָעָהָתָן גַּעַרְבָּעָן: אַזְוֵי דַּי זַי זַעַנְעָן וַיַּי פָּרָטְפִּילְ רְזִיט, וּלְעָזָן זַי וּלְעָזָן וַיַּי אַ שְׂעָעָ. אָזֶן אַבְּ אַזְוֵי, אָזֶן דָּוְרָה אַ פְּיָה, דַּי בהָמָה מִינְשָׁתָן, הָאָט בעשְׁנִיפְרָעִילִיךְ זַיְקָ נַעַטָּן עַנְטָפָלָעָקָעָן אֹזֶן גַּוְרִיסָּוּסָוּנְדָּרָ, וְאֹלְטָל מִיןָ רַאֲכָה, עַזְתָּ טַוְבָּה, גַּעַוְוָן, דָּאָס קְעַלְבִּילָ, דַּי פְּרוֹלָטָ פָּוֹן אַיְיךְ מַטְ�טוּרָ-לִיבָּ, זַאֲלָ בְּלִיְּבָעָן דַּי וְוּרְעַשְׁפָעַנְעַדְגָּוָן עַקְנָדָעָן, אַזְוֵי דַּעַטְמָשְׁוֹנָה-וּוְילְדָעָן מַזְקָתָ, דָּאָס זַי וְאֹלְעָן מַעְתָּר נִישָׁתָּ מַוְּתוֹלוּיְלָעָן, נִישָׁתָּ פְּאַרְשָׁוּעָקָעָן דַּי שְׁבָועָה פָּוֹן פְּאַרְלְצָוָםָ צְדִיקִים. לְאֹזֶן עַס בַּי אַיְיךְ זַיְקָ הַאֲרָעוּוֹן, אָן דָּעָר, ווֹאָס שְׁפִיטָס מְבִיצָּי פְּנִים, קָונָס קְלִין וּוּרְטִילָ בְּיוֹ דַּעַט וַיַּוְוְעַטְיָעָר, וּוּעַט הַעַלְפָעָן עַס צְוַשְׁפִּיזָעָן אַמְּאָל מַוְתָּ שְׁלָאַעַלְטָמָס פְּאַזְקָרְטָאַפְּעָל, אַמְּאָל מַוְתָּ אַבְּיָטָלְקָלִיעָן, דָּאָס אַבְּיָטָל, יָעַנְסָמְסָל. ווֹאָס קָעָן עַס זַיְקָ אַנְיָעהָעָן אַין דַּעַט בָּעַל-הַבְּתִיְשָׁקִיטָ אַ קָּעָלָ, שְׁבָילָ. לְאֹזֶן זַיְקָ אַיְיךְ דַּאֲלָמָעָן אַ יְשִׁיבָה-בָּחוֹר — נַאֲזָה אַ לְעַפְעָל גַּעַקְעַטָּמָס, פְּאַזְקָעָל בְּרָוִיטָ, אַ קְבָּצָן — אַ קְבָּצָן, גַּעַבְעָה. אַיְיךְ פְּאַרְשָׁתָעָתָ, פָּוֹן אַ יְשִׁיבָה-בָּחוֹר, טְמִיטָ, פָּוֹן אַ קְעַלְבִּילָ סִין אַיְיךְ, וְוָאַקְסָט אַזְוֵי אַ בהָמָה, אָזֶן אַ בהָמָה אוֹזֶן, תְּמִידָ אַגְּנָעָלָעָטָן, וְעַרְ שְׁמוּעָטָ בַּיְּזִינְגָּעָן מַשְׁגָּעָנָעָן צִיטָעָן. אָזֶן בְּפֶרֶט גָּזָה בַּיְּזִידָן. אַחַ-חַאַ-חַאַן!

שְׁפִיעָלָט אַזְוֵי אַגְּרוֹיסָעָן דָּאַלְעָיָן אַ בהָמָה.
אלָעָ וַיַּבְעָר בְּאַסְבָּעוּוֹן זַי. דַּי מַאְמָע לְאֹזֶן זַיְקָ אַיְנָרְדָּן. דָּאָס קְעַלְבִּיל בְּלִיְּבָטָ לעַבְעָן — אָזֶן מִירָ פְּאַלְטָ אַרְאָבָ אַ שְׁטַיְין פָּוֹן הַארְצָעָן.
די מַעְשָׁה מִיטָּ דָּעָרָה, אַיְיךְ אַגְּנָעָוּהָנְלִילָעָרָ טְוּוֹט, נַאֲרָ שְׁלָא בְּרָהָה הַטְּבָעָ, הָאָט אַגְּנָעָמָאָלָט אַ רְעָשָׁ אַיְ שְׁטָעָדָטָיל. לִיטָ וְעַנְעָן גַּעַקְעַטָּן אַזְוֵי חִירּוֹשִׁים אַגְּקוֹעָן דָּאָס קְעַלְבִּיל, עַס הָאָט בְּעַקְוּטָעָ אַ עַטָּ אָזֶן גַּעַהְיִסְעָן: "חָסְמָה-יָם-טּוֹב-קְעַלְבִּיל"

א קענען א דרי טען האט זיך געטראגען איבער דעם שטערטעל
א דילען, א וואויען, נאר מזוב צו וערען. דאס האבען געוואויעט הינט,
וואס האבען זיך טשאטעס-וויזו פערקליבען אויכן פעלד, זי-טאן דער
בימה אויך רעכט, זיך געריסען, געביסען און מטפל געהען, זי וועך
הערין, טיט דער נבלעה.

שטטרק געפינקט די ערשותע זי' האט דאס קעלוביל, געבעה.
נאך דער ברוסט. מען האט עם געטהילט אטאל מיט א לעטשקע פֿעַג
קֶאָרְעַנָּעַ קֶלְיָעַן, אַמְּאָלְמִיטְ בְּרוֹאַט אַשְׁטִיקָעַל, מִיטְ אַחֲיוֹעָןְ חַיְּיָה.
צַיְאַנְלַעַנְהַעַןְ האט עַמְּגַדְאַט אַלְכָטְ פְּעַדְעַשְׁתָּעַ, שְׁעַנְעַ, גַּאֲךְ בַּיִם
געבזירען ווערען, אויך האט זי אליין געצעהעלט. עַמְּהַאַט גַּעַנְעַסְעַן אַוְן
דאך צו-וַיְוַיְלָעַן אָוְנְטָעְגָּרְמְרִיךְעַט. עַמְּהַאַט אַלְכָט גַּעַכְמָאַרְעַט מִיטְ דַּעַר
נאַיִן, גַּעַזְבָּט, גַּעַשְׁמָעְקָט, אַוְן וְאַסְמָאַט אַיִדְמָן אַזְמָזְלִילָעַן
אַחֲנַדְתָּה, אַטְיְשָׁתָה, אַזְאָקְ, האט עַמְּגַדְאַט אַזְמָזְלִילָעַן, אַיְאָרְ
טַוְלְקָעַ — אויך סחרה. אַיְנַמְּאָלְהַעַן אַטְמַעְטָעַ זַיְעַדְרָוְאַרְגָּנָעַ
מִיטְ אַטְשָׁאָלְעָנְטָשָׁטָעַ. אַנְסָ וְאַסְמָעַן האט זיך בִּיצְיָמָעַן אַרְוֹתָ
געקוקט, נַרְאַד בְּעַדְאַרְקָט נַיְלָעַר פְּעַרְוּקָעַן דַּעַם טַשְׁאָלָעַן. אַוְן אַיִוְּ
מען אַיִן קָוַן אַיִדְמָן דָּאַס אַלְסְדִּינְג אָוִיגְשָׁטָאַעַן, נַיְשַׁת זַיְנָעַר פְּטָרָ
צַוְוּרָעַן, אַיִן דָּאַס נַאֲרָ גַּעַוְונָן אַיִן דַּעַם זַוְותָ קָוַן דַּעַר מַאֲמָעַן זַיְנָעַר,
אַל זיך דַּאֲרַט מִיהָעַן. אויך אַיְנָעַר האַט עַמְּ אַבְתָּה טַאָן לַיְבָ גַּעַדְאָט
טַוְעַף קָנוּנָם האַרְצָעַן, עַמְּ שְׁטָטְרָק בְּעַדְוִיעָרָט; אַרְחַמְנָוָת, סָאוּי, גַּעַבָּעָה,
עַלְעַנְדָּר, אַיְתָוּם!... האַט מעַן עַמְּאָל בְּעַלְיְרִינְגָּט מִיטְ אַקְלָאָפְּ, מִיטְ
אַזְעַנְגָּן אַיִה מִיר אַרְיוַישְׁטָמָעַלְעַן, זיך אַגְּנַעַתָּהָעַן קַעְלְבָוִילִים קְרִיוּדָעָן,
אוֹן גַּעַחְאָפָט דַּעַרְאָר דָּאַס טַיְנָגָעַן. אַט דָּאַס האַט מִיךְ נַאֲךְ מַעְהָר
צַוְנַעַצְיָגָעַן צָוָם קַעְלְבָוִיל דַּעַרְקָאָר, וְאַס מעַן אַיִן אַקְעַגָּעַן אַוְן בִּידְעָ
גַּעַוְונָן נַרְאָב אַוְמָנָעָרָט, וְאַס מִיר בִּידָע האַבעָן גַּעַלְעַטָּן קָוַן אַנְדָּרָעָן,
יסוּרִים, דַּעַר וּוְהַתָּאָגָן קָוַן קַלְעַפְּ האַט מִיה גַּעַארָט, זיך דָּאַס אַוְמָרָעָט,
מַט וּוּלְבָעָם יַעַנְעַ האַבעָן עַמְּ אַגְּנַעַטָּן.

אוֹן אַפְנִים, בַּיִם קַעְלְבָוִיל בֵּין אוֹיך אַיִה טַאָקִי גַּעַוְונָן אַשְׁטְוּקָעָל
וְשָׁבָב. וְאַרְוּם עַמְּ פְּלַעַנְגָּן זיך לַאֲוֹעַן גַּלְעַטָּן קָוַן מִיר בַּיִם קַעְפָּל,
אַגְּנַעַתָּהָעַן בַּיִם דַּי אַיְוַרְלָעַקְ, קַקְעַנְדָּגְ דַּעַרְבָּי צַוְמָרְ מִיטְ אַפְּאָר
אַוְמָעַטָּיָג אַוְגָעַן, לַעַקְעַנְדָּג מִיךְ פְּרִיְנְדָלִיךְ, גַּלְיָה זיך וְעַס וּוּלְטָ זיך
קַאָר מִיד עַפְס גַּעַלְאָגָט, גַּעַוְאָלָט עַפְס אַזְוִינָג וְאַקְעָן. אוֹיך וּוּרְדָעָר

האָב עס, דאַלט זיך, פֿערשטאנגען, געֶזְהַלְט, ואָס אַידָט אַיְזָדָר
לונג, וואָס לעקט עס מִיך מִיט דער צוֹנָג.
אָט דענסטמַאלַאַ, דעם קעלבל ז' פֿערדראנקען אָז דעם הוּאַיַּה
געוּנְדָס בענעהַמְוִינָג אַקעְגָּעָן אַיְתָם, אָז אַיְן מִיד אַרְיַין אַגְּעָדָןָק, נַאֲדָר
עַפְּסָס זַיַּאַד בְּבוֹק — אַגְּעָדָןָק, אַגְּנַאַךְ, נַיְשָׁטָט נַלְאַט אַגְּעַהְיָהָלָה,
אַטְוְנְקָעְלָם, אַשְׁטוּטָם אַחֲן לְשׁוֹן, נַאֲרַטָּקִיָּהָרִין גַּרְעָדָת, מִיט
ווערטער : אָז אַבְּהַמָּה, בְּלוֹט אָזְנָשׁ וַיַּאַגְּלִישׁ אַגְּמָנָשׁ, האָט אַיַּה, אַיְדָה
הַעֲרֵת ? אַגְּשָׁמָה וַיַּאַגְּרָר ; אָז אַבְּהַמָּה מִיט האָרִין, מִיט אַלְעָרְמָה רַמְּמָה
אַבְּרִים, לִיְבָּאָזְנָשׁ-לְעַבְּעָן וַיַּאַגְּמָנָשׁ, פֿיהַלְט לְיִיד אָזְנָשׁ פֿרְיִיד, יִסְוְרִים
אָזְנָשׁ פֿעַזְעַנְגָּעָן אַיַּה, וַיַּאַגְּרָר ! —

שפֿעַטְעַר האָב אַיַּה מִיט דעם דָּאַיְגָּעָן גַּעַרְדָּאַנְקָס מִיך אַרְוְמָגָעָה
טַרְאַגְּעָן גַּאֲנָצָן אַטְּלָעָן, אַיְתָם גַּעַלְאָוֹת וַחֲקָסָעָן, וַאֲקָסָעָן, זַיַּק אַרְיוֹסְאַגְּעָן
פֿרְיִי, נַיְשָׁט גַּעַרְהַרְט אַגְּוָעָט, בֵּין סִיאַו גַּעַקְוָטָעָן אַזְוַיְתָה, אָז בְּהַמָּוֹת
הַאֲבָעָן אַיַּה אַגְּלָשׁוֹן, זַיְעַר קוֹק אַוְיָף דָּעָר וַעֲלָט, זַיְעַר מִזְיָּה
יוֹשָׁר אָזְנָשׁ דָּרָה-אָרִין, זַיְעַר פֿאַמְּטִילְעַנְלָעַבְּעָן, אַיְגָּעָן קְהַלְשָׁע אַיַּה
טַעַרְעָסָעָן, זַיְעַר מִינִי גַּעַבָּאָט, מַנוֹּהִים, גַּעַרְיִטָּה, אָזְנָשׁ טַאַקִּי
אַיַּה זַיְעַר טִין רַעְלִינוּ — קְוָרְץ, אַלְעָעָטָה אָזְנָשׁוֹנָה וַיַּאַגְּרָר,
נַיְשָׁט צַוְּאָגָעָן אַטְּפִילְוָה לְהַבְּדִיל. סִיאַו דָּאַיַּה צַוְּיִשְׁעָן זַיַּעַלְרָאָה
אוֹמוֹת, נַאֲצִיעָם, מִינִים, הַוִּיסְטָה עַם, אוֹמוֹת גַּרְוִיטָה, שְׁטָאַרְקָע, גַּעַוְאָה-
פֿעַנְטָה מִיט גַּטְעָה פֿלְיַזְיָין. וְאָס רַזְבָּעָן, רַיְסָעָן, גַּעַוְלִיטִיגְעָן פֿיד רַמָּה,
אָזְנָשׁ אַוְמָות קְלִינְיַטְשָׁקָע, שַׁוְּאַלְעָעָה, קְרִיכְעַנְדִּינְגָּע, פֿאַרְוָאַגְּנָעַלְטָה, בֵּין יַעֲנָע
אַיַּה דִי לְאָפָעָם. צַוְּיִשְׁעָן אַיַּה אַוְמָה בְּהַמָּוֹת גַּוְאָה זַעְנָעָן דָּאַגְּרִישְׁיַעְרָעַנְעָה
קְלָאָסָעָן : בְּהַמָּוֹת גַּעַהְזִיבְעָנָה, זַאֲטָמָע, קְפָעָטָה, שֻׁעָנָה, לִידְגְּנַעְהָה, גַּעַנָּה.
לְעַרְעַנְטָה, מִיט אַנְשָׁטָעַלְעָן, אָזְנָשׁ זַיַּעַלְרָאָה, גַּעַלְמָנְגָּעָן, זַיַּעַלְמָנְגָּעָן
אַיַּה-מִיד-בְּהַמָּוֹת, הַוְּגַעְנָרְגָּע, דָּאַרְעָה, אַוְיְגְּנָדְיוּוּרָטָה, שְׁטָעַנְדָּרָג אַיַּה
דָּעָר אַרְבִּיטָה, פֿעַרְגִּינְטָעַטָּה, פֿעַרְקִינְטָעַטָּה, זַיַּעַלְרָאָה
חַיָּות. עַם זַעְנָעָן דָּאַגְּזִוְיִשְׁעָן זַיַּעַלְרָאָה, בִּיּוּעָ אַיַּשְׁטְוּלָעָה,
רוֹהָגָע, גַּעַלְמָעָנָה ; פֿוֹיְלָעָה אַיַּבְּרִוָּת ; פֿאַלְשָׁעָה אַיַּגְּטָרִיעָה ; גַּנְבָּים,
נַאֲשָׁעָרָם, פֿרְעָסָעָרָם אַיַּהְרִילְכָּע, פֿשְׁרִיעָה, נַיְשָׁט קִין טְרֹהָהָנָעָה הַעֲלֹוֹר ;
עַנְאָאַסְטָעָן, נַיְשָׁט פֿאַרְגִּינְעָלָם, קְאַפְּאַפְּלָעָל אַיַּפְּאַלְסְּדִינְגָּה פֿאַרְיַין אַיְגְּעָן
נַטְשָׁל, אַיַּבְּרָעָהְמַהְעַרְצִינָה, בְּעַרְיִיט וַיַּהְיֵה מִקְרִיב וַיַּהְיֵה פֿאַרְיַין יַעֲנָעָם אַיַּה
אַגְּנוּתָה. רַאֲוֹת דָּעְרוֹיָף זַעְנָעָן דָּאַגְּנוֹמָאָ-גַּזְוָמָאָה, גַּאֲנְגִיעָה פֿעָק, סִיאַו
דָּאַגְּוַעְלָעָה, וְאָס אַיְטְלִיכָּעָן פֿאַרְ דָּעָר נַאֲרָה, מַעְן פֿעַרְשָׁפָּאָרָט נַאֲרָה וַיַּחַטֵּט
זַיַּעַבְּעָן. וַיַּעַר, אַגְּשָׁטִינְגָּה. האָט נַיְשָׁט גַּעַוְהָעָן, וְאָס פֿאַרְ אַגְּלָנִים.

אוֹדֶחֶתֶע אָקוֹה אַיּוֹ אָמֵנִין בְּהַמּוֹת אֲטִילּוֹ מַעֲגָנוֹ אַרְיִינְשְׁטָעָקָעַן דִּי
מַאֲרְדָּעָם צַוְּאִידָּר אַיִן צַיְּבָעָר, בְּשַׁעַת וַיְפָרְעָמָט — אָונַן נַאֲרִינִישָׂט, אַ
וְאַל עַם חַאְטָשָׁ אַפְּוּסָמָן. אַדְרָעָ נַעֲמָת אַהֲנָט, אַשְׁטִינְגָּעָר. עַם
מַאֲכָטָ וַיְהִי אַמְּמָלָ אַהֲנָט קְוָמָט אַנְן שְׁטָעָדְטִיל, עַם מַעַג זַיְהָ וַיְהִי אַזְיָם.
לְעַנְדרָעָ, תָּזָן פְּרָס-וּמְדִי, תָּזָן עַק וּוּלְטָ, בִּילְטָ עַר מִוּט אַלְעָ גַּלְיָה, אַיִן
הַנְּטוּשָׁ לְשׁוֹן, אַיִן דָּעה — פָּאַנִּי-פְּרָאַטְצִי מִיט אַלְעָ וַיְהִי-גַּלְיָקָעָן, אַהֲנָט
וְאַלְעָ הַיְנָט, פְּעַרְשְׁתָּעָהָעָן וַיְהִי אַיְינְגָּר דָּעָם אַנְדָּרְעָן וְעוֹהָרָגָט,
אַדְרָבָה, אַיִן עַם דָּעְרוּהָעָן אַדְרָעָ דָּעְרָהָעָט גַּעֲוָאָרָעָן צַוְּיִישָׂעָן בְּהַמּוֹת
אַזְאָ קְלָה, אַזְאָה הַיְנָט, אַשְׁטִינְגָּעָר, וְאַל מַזְעָן בִּילְעָן אַזְוִי פְּיִעלָ לְשׁוֹנוֹת
וְיִפְּיִעלָ עַם וְעַגְעָן דָּא מְדוֹנָהָת. אַזְאָה דָּעָר וְאַס בִּילְטָ הַנְּטוּשָׁ דָּא, אַקְּפָ
וַיְהִי אַשְׁטוּמָעָר דָּאָרָטָ ? יַא, רַאיָּות וְעַגְעָן דָּא גְּנוּגָן, נַאֲרָ דָּעָר מַעֲנִיָּת
אַבְּעָר וְוִילְעָדָעָרָן נִישְׁתָּוּסָעָן. אַיִם אַיִן גַּלְיָקָעָר מַאֲכָעָן וַיִּ
בְּהַמּוֹת, פָּאַר שְׁטָקָעָר פְּלִישָׁ, נִישְׁתָּצְזְלָאָעָן וַיִּ
שָׁלָל, קִין שָׁוָם נַעֲפָיוָהָל. אַינְגָאנְצָעָן וְאַס וַיִּלְעַבְעָן אַיִן נַאֲרָ פָּאַר אַיְהָמָעָן
טוֹנָגָעָן וַיִּ אַיִם, הַיְסָעָן וַיִּ נִצְלִיכָעָ; אַלְאָ נִיטָן, זַעַגְעָן וַיִּ שְׁעָרְלָמָעָן
אַיְבָּעָרְגָּעָ אַזְוִיָּה דָּעָר וּוּלְטָ. נַאֲרָ הַעַט אַזְאָן דִּי פְּרָיְהָעָרְדָּגָעָן דָּרוֹזָה הַזְּבָחָ
מַעֲנָשָׁעָן, וַיִּ עַם וְעַתָּה אַזְוִי, זַיְהָ אַפְּנִים גַּעֲשִׁיָּת אַזְוִי מִיאָסָגָרָבָגָן
אַקְעָגָעָן דִּי בְּהַמּוֹת, דִּי רַצְיחָה צַוְּעָסָעָן וַיִּ, גַּעֲוָוָט אַרְיִינְלָעָגָעָן אַיִן
וּרְאָתָ-שָׁמִים. — עַם הַאֲטָגָעָהָעָן, בְּרָעָגָעָן נַאֲטָאָשָׁאָרָקָבָן, קַיְלָעָן וַיִּ
לְפָבָודָגָן נַאֲטָמָעָן, אַיִם אַשְׁטִיקָעָל, וַיִּנְעָן פְּרִיסְטָעָרָ ? אַשְׁטִיקָעָל, אַזְאָן
אַגְּבָן טָאָקִי דָּסָם אַיְבָּעָרְגָּעָ פָּאַר וַיִּקְלָיָן . —

אַט אַזְוִי הַאָב אַיִקְמָה מִיט דָּעָם גַּעֲדָאָנָק מִיקְ אַרְוָמָעָרְגָּאָנָעָן, שָׁוִין
אַיִן דִּי עַלְטָעָרָעָ יַאֲדָעָן, אַבְּעָר דָּעְנְטָמָאָל, בָּאַלְדָּ טָאָקִי בַּיִּסְגְּבָאָרָעָן וּוּרְעָן,
הַאָב אַיִהָ דָּעָם דָּאָיְגָעָן גַּעֲדָאָנָק, בָּאַלְדָּ טָאָקִי בַּיִּסְגְּבָאָרָעָן
גַּעֲשְׁמִיקָט אַיִן מִיר וַיִּ אַמְּמוֹר, נִשְׁתָּצְלָאָעָן אַיִם אַיְקָאָקָמָעָן, הַזְּיָקָ
אַפְּוּסָמָן. לְאַזְעָן לִיְמָט נִישְׁתָּוּסָעָן, וְאַס פָּאַר אַחֲרוֹלָיָ אַיִהָ בֵּין,
פְּעַרְקָרָאָלָעָן נַאֲרָ צַוְּהָמָת אַוְן טְרָאָקָט אַזְוָוָנָם, וְאַס מַעַן תְּהָאָרָ נִישְׁתָּ
נַאֲטָאָשָׁמִים. אַיִקְמָה אַבְּעָלָ רְחָמִים ! אַיִקְמָה הַאָב גַּעֲהָטָ דָעְרָאָן פְּיִעלָ צָעָר. נַאֲרָ
דָּעָר יִצְרָאָרָהָעָרָ תָּזָן רְחָמִונָה אַיִן אַזְוָוָנָם, אַזְאָן עַם הַאֲטָגָעָהָעָן
צָוָם קַעְלָבִילָ, אַזְאָן מִיר וְעַגְעָן גַּעֲטָרִיעָהָעָן גַּעֲטָרִיעָהָעָן כְּחָבִירִים !

גַּעֲטָרִיעָהָעָן כְּחָבִירִים ! דִּי דָּאָיְגָעָן גַּעֲטָרִיעָהָעָן גַּעֲטָרִיעָהָעָן
אַיִלְדָּר, עַפְסָמָגָר נַאֲרָ נִישְׁתָּפָאָר דָּעָם מַזְחָ. אַמְּתָה ! אַזְוָגָעָן, וַיִּ נַאֲרָ פְּיִעלָלָ
אַנְדָּרָעָ וְאַכְעָן אַיִן דָּעָר וּוּלְטָ, וְעַגְעָן נִשְׁתָּמָאָקִי צַוְּפָעָרְשָׁטָעָן מִיט
דָּעָם מַזְחָ, נַאֲרָ צַוְּפָעָרְשָׁטָעָן בְּעַדְאָרְפָּהָטָעָן וַיִּ טִיט דִּעְמָה גַּעֲזִינְגָּעָן
אַזְאָן.

טענייך צו דערקלערען זיך רעלט גוט יונגעט שטיינער דענ侃ען, יונגעט משיים, נישט צז קאַרְזָעֶצעַן זיך אַין יונגעט לאָגַן — אַין זיין ציַיט, זיין עטלער, אַין זיין אַרט. די ציַיט יאַהֲרָעַן פֿון אִיטְלִיכְסַעַלְטָעַר אַין דעם מענשעטן לעבען אַיז אַבעונְדָּעַר וועלט פֿאָר זיך מיט אַהֲרָעַן גַּינְגַּן, מיט אַהֲרָעַן גַּעַדְאַנְקָעַן, פֿאַרְשָׁטָעַלְגָּונְגַּעַן, הוֹאָס אַיז גוט, וואָס שלעַט, מיט אַהֲרָעַן גַּעַדְאַנְקָעַן, מיט אַהֲרָעַן חַפְּצִוֹת, אלְזָ-מִיט-אַגְּנָנְדָּעַר. ווַילְט יונגעט, אַ שְׂטִיְינְעַר, דָּאָס יונגעט פֿאַרְשָׁטָעַן, מִזְוֵּת אַהֲרָעַן אַין דעם יונגעט זעהָן. אַהֲרָעַן בעדראָרט זיך פֿוַהְלָעַן, הייסט עט, יונְגַּן, עס זאל זיך ציַיך דָּאַכְּטָעַן אַיְונְגָּעַל מיט די בִּינְגָּעַר. דער חַסְרוֹן אַיז אַבְּעַר, וואָס גַּרְזִיסְעַעַר, דער אוֹאַקְסָעַן, ציַם חַמְתָּא קְרוּצָעַן זֶבְּרָזַן, ציַם מהות עפִס אַנדְרָש, בעטראָלְטָעַן די גַּיְינְגַּן פֿון קִינְדָּעַר נְשָׁת לְוִוְּט דער קִינְדָּעַר שָׁעַר וועלט, אַין וועלְכָּעַר זיך אַלְיַין האָבָעַן זיך אַמְּאָל גַּעַפְּגָעַן, נָאָר לְוִוְּט זַיְעַר אַיְצְטָגָעַר וועלט אַין די עַלְמָעַרְעַי אַהֲרָעַן. אַזְוַלְבָּעַן אַבְּעַר, יונְגַּן-אַלְטָעַן, גַּעַלְמָהָךְ, וואָס זועַלְעַן זיך אַרְאָבְּלָאָזָעַן צַוְּמַר, אַין מִין דעַסְטָמָאַלְגָּן וועלטיל אַון טַוְּקָן גוט פֿוַהְלָעַן — פֿאָר זיך וועט דער גַּאנְצָעַר שְׁמוּעַט טַיְינְגָּעַר דָּאָס נָאָר נִישְׁט זַיְן צַוְּיַיך פֿרְעָמָד.

דעַסְטָמָאַל האָב אַיך מִיר אַלְסְדִּינְגַּן נָאָה מִין שְׁטָאָנד זיך פֿאָר. גַּעַשְׁטָעַלט. עס האָט מִיר זיך גַּעַדְאַט, אַו זַוְּ דָּאָס שְׁטָעַדְטְּוִיל מִינְמָ, אַזְוְיַ אַיז די גַּאנְצָע וועלט. אַין פְּנִים, אַין שְׂטִיְינְעַר פֿוַהְזָוָן; מַעַנְשָׁעַן, בהמות — אַלְעַ נְלִיךְ. וואָס מַאְכָּט עס אַוְיָס ? מַעַנְשָׁעַן, יַודְעַן הייסט עס, דָּאוֹגָעַן, זַאָגָעַן תְּהָלִים, לְעַרְגָּעַן מְשֻׁנְיוֹת, אַ בלְעַטְלִיל גַּמְרָאָ, זַיְעַן אַין קְלִיְּטָלָעָה, גַּעַנְעַצְעַן, טַאַלְעַבְּעַדְעַן זיך אַרְוֹם, בעשְׁטַעְקָלְעַנְדוֹרִין זיך מיט שְׁטָעַקָּעַנְמָ, שְׁטָעַקָּעַלְעָה אַלְעָרְלִי. יונְגַּן-לְךָ גַּהְהָעָן אַין חָדָר, קְעַלְבָּלָעָה, בהמות — אַין דער טַשְׁעַרְעַדְעַג. דער רַבִּי מיט דעם קְאַנְטְּשִׁיקָה, דער פְּאַסְטוֹקה מיט דער בִּיטְשָׁה. אַין רַטּוֹאָה צַוְּאָפְּטָשָׁ, צַוְּאָלְעַדְעַן אַין דָּאָס שְׁפִילָעַן זיך מיט חַבְּרִים, אַיְונְגָּעַל, אַ קְעַלְבִּיל — וואָס מַאְכָּט עס אַוְיָס ? אַבְּוִי אַ לעַבְּדִיג בַּעַשְׁעַגְעַנְיִישָׁ. זַאָל מַעַן, אַ שְׂטִיְינְעַר, האָבָעַן די זַוְּיהָ גַּעַפְּגָעַן חַן בַּי אַ לְאַד הַינְטָעַל אַין די אַוְיָגָעַן, ער זַאָל פֿאַלְגָּעַן, בִּילָעַן, אַנְפְּאַלְגָּעַן, אַזְעַן הַיִּסְטָה, אַזְעַן נְרִיְּתָאַיְּהָ נִישְׁט נָאָר דעם מִיטָּאָג, אַטְפִּילְזָה די נְשָׁמָה אַיְהָמָ אַזְוַעְקָנוּבָעַן. חַבְּרַ זַיְן מיט אַ הוֹנְט אַיז אַ גְּרוֹסְמָעַר, גְּרוֹסְמָעַר וּתְמָמָ...
נִישְׁט דָּאָס בֵּין אַיך אַוְיָסָעַן.

סְאַיְוַן נָאָה פָּסָח. אַוְיָס בּוֹן-חוֹמְנִים. מַלְמָדִים נַעַמְתָּעַן זיך קְנַעַלְעַן, אַיטְלִיכְעַר מיט זַוְּיַ מַזְרָ. אַון דער פְּאַסְטוֹקה מיט זַיְעַן מהות.

בעהעלת ערים שלעפין, טראגנון, ווי דער סדר העולם איין, פיצילעה קינדרער, שלא-תקינקע אויף די פלייעצעס אין חדר אריין, און דאס קלבליל אונזוערטס, א געונדרס, נישט קלין צו לויוקען מיט די פיסעלעה אלין, בליבט נאר איבער — א חירוש, קלעפין — און דער חיים! עם געהט ארום בטול. פאר וואם? — סייאו נאך צו-זונגע צו טרייבען עם און דער טשערעדען, זאנט דער פאסטוזה, עם ווועט נישט פערוואטטען די תורה זייןע: מעלה-גרהן, מאכען מיט דער מזיל, נישקאה, שפערטער אביסעל אויך. לעת-עתה, זאנט ער, זאל זוק עם מגדל זיין אונטער א-היימישער השנחה ביז דער רעלטער צייט. אין-ברודה, דאס קלבליל בליבט, נשבעה, און געהט איבער אויף א סק הענד. קיין האניג דער-פון האט עס נישט געלעקט. די מאמעו וויזט איהם א-הי און סידור; דער פערשטאט איזט דאס מזיל מיט שהי-טהו; יונער לערענט דאס דרכן-ארץ — און פון די פיריע, מזבות אין עס, נשבעה, שטונדייג הונגעריג, שטאַרְקַּן קָוָגָּס לַיְבַּ אַרְאָבַּ.

אויף זיין גליק האט זוק בי מײַן מלמד איזנסעלאָוט די תורה פאר מיר. איך הויב אָן דערוויל צו לרענען, הייסט עס, און בית-המדרשה אלין פאר זוק. מען פערלאָזט זוק, הייסט עס, אויף מײַן יוֹשֵׁר, און די השנחה איזטן קלבליל געהט מיט-דער-ציט איבער אינגעאנצען מיר אין די הענד. איך ווער עס דער מדריך זיגער אין א גוטער שעה; עס עפָעַנְט זוק פאר אונז בירע א ניע וועלט — א וועלט א ליכטינע, א שענען, א פֿרִיעַ, וואָס נוּשְׂט אַיךְ, נישט דאס קלבליל, האבען זי פֿיַ אַחֲרָה, לינענדייג פֿערשְׁפָּאַרְט אַין חַדְרָה, אַין שטאלכען, קיינט אַנְגַּעַקְּט.

— לך דורי! — זאג אַיךְ אַנְגַּעַטְמַנְדִּין דאס קלבליל בײַם שטרוקעל, וואָס איזט אַרום דעם האָלָן — קומ מײַן פֿרִינְד, נצא ההשדה,

א-הוֹן איזטן גְּרִינְעַס גְּרָאָן. אַיְ-אַיְ, אַיְ עַס דְּאָרְטַּן גְּטוֹ, מְחוֹהָה! עַס לְעַבְּטַּ, עַס רְוַהְרַט זַיְה אַרְוּם-אַזְנַּבְּרַען. נאָטָס בעשְׁגַּעַנְיַשׁ, וואָס בֵּין אַהֲרָן גְּוּלְדְ-פֿרְעָמְדָע פֶּאָר מִיר, פִּינְגְּלַעַה אַלְעָרְלִי, מִינִי וּשְׁוֹקְלַעַה אַזְוִינְעַן, הַיְשְׁרַעַקְעַן, נְרוּלְעַן אַזְוִינְעַן אַזְוִינְעַן, תְּלִיהֻן, שְׁפִרְזְּגַעַן הַזְּהַקְעַן אַין דער לוֹקְטַּן אַי אַונְטַען צוֹוִישַׁעַן דעם נְרָאָן לְעַבְּדוֹן-פֿרְעָהְלִיקְעַד טִיט אַנוּגְנַעַרְיִי, אַז וּשְׁעַרְיִי, אַצְּוּמְבָּרִי. עַס חַעַרְתַּן זַיְה אַקְגְּזַעַרְטַּן, עַס פְּרִיהַלְעַן זַיְה רִיחּוֹת פָּן בְּשָׁמִים, עַס שִׁימְעַרְטַּן אַי אַזְנַעַן פָּן בְּלַמְעַן פָּלְחַנְיִי, עַס טָהָוָס קָאַלְרִיעַי. עַס אַטְהַעַטְמַן זַיְה עַפְים אַזְוִי גְּרִינְגַּן, אַזְוִי פֿרִי.

עם מיך אינוענין א בריה — האָפַחָאָפַחָאָפַח ! מהז איה א שפֿרונְג, קוליע מיך פאר גרים בעגעניען עטליכע נאָל איבער אוּן ציה מיך אָוּיס אַוְיף פְּרִישׁ-וּוַיְלָע מאָה מיט דעם בז'ה אַרוּיפֿ. די לִיכְטִינְג זָוּן קוקט מיר גליה אַין פְּנִים אַרְיִין, שיינְט, שטְיִיכְלָעַט, ווי גערעדט : אַיאָ, יונגעלאָע, גוט ?

עפִים נאָר נישט ווילענְדִין, ווי פָּון זיך אַלְיִין, עַקְעַנט מיר זיך דאָס פּוֹיְל אָן אַיקּוּם-פּוֹרְקָן-גְּנוּן לְאָוֹת זיך הערען אַוְיף אַוְיְנְעַנְדִּין-קְוּוֹטוֹשְׁנִינְעַן בַּיְ-קוֹלְבָּעַן. דאָס קעלְבִּיל קוקט זיך צוֹ מיר אָום אָוּן מַאלְט : מע ! עם האָט אַווֹי פִּיעַל געהיסען : שאָ, ווּאָס אַיוֹי ... אַיאָה טוֹה מיך אַחָפַח — האָ ! ווּאָס אָזִין, רב יונגעלאָע, באָמת דאָ אַאוֹי דאָס גַּעֲזִין ? שְׂפִּי אָוּיס, אַזְן בְּלִיבְשָׁוּם .

דאָס קעלְבִּיל פְּעַרְטִיעַט זיך אָן דעם עַסְעַן גַּעַשְׁמָאָק מִיט פֿוֹנָה . אַיאָה קָוָק, קָוָק פְּעַרְטְּרָאָכְט אָן עַם קָוָמַט מִיר פָּאָר יַעֲקֹב אַבְּיִינְג, ווי ער פְּטִיעַת דַּי שְׁאָפַח בַּיְ-אַרְמִי, עַם דַּאָלְט זיך מִיר אַיאָה דאָס גַּעַטְעַן בְּעַגְעַנְיִישׁ זַיְנִס מִיט רַחֲלִיעַן בַּיְם בְּרוּגָעַן דְּאָרִט, ווי זיך קַוְשָׁעַן, הַאַלְוָעַן זַיך פָּאָר גָּרְזִים לִיעְבְּשָׁאָכְט . עַם טַהוֹת מִיך אַינְגַּעַנְג פְּלוֹצָלִים עַפִּים אַ פִּיך — אַזְן בְּלִיבְשָׁוּם עַפִּים ווי אַבְּגַעְקָאָכְט .

דאָס אַזְן גַּעַוְעַן אַ פִּיך פָּון יַצְרָ-הַרְעָ. דאָס האָט עַר מִיר גַּעַנְעַבָּעַן אַנְצּוֹהָעַרְעַנִּישׁ אַקְעַגְּעַן אַשְׁקָנְזָס אַמִּידְעַל, זַעַהָר אַשְׁעַנְס, מִיט ווּלְלָעַם אַיאָך פְּלַעַג מִיךְ חַמְדוֹ שְׁפִילָעַן, אַזְן פְּלוֹצָלִים אַנְגַּעַנְהַזְבָּעַן זיך שַׁעַטְעַן, דּוּיטְוּעַרְעַנְדִּיג בַּיְם בְּעַגְעַנְיִישׁ זיך מִיט אַיהֲר, נִישְׁטָרְעַט צַוְ-יַוְסָעַן פָּאָר ווּאָס, הַיְינְטִינְגָעַר פִּיך אַבְּעַר האָט מִיר גַּעַנְעַבָּעַן נָט צוֹ פְּעַרְשְׁתָעַחַן אַלְסְדִּינְג, סַאיְזָי מִיר טַאְקִי נָט אַזְן טֻמְעַ אַרְיִין — אַזְן אַיאָה האָפַח דְּעַרְפָּוֹן גַּרְזִים צַעַר גַּעַוְהָאָט . דָעַר יַצְרָ-טּוֹב האָט מִיר דְּעַרְנָאָה גַּעַנְעַסְעַן : זַוְהַסְטָן דַּו, בְּחוֹר, אַט דאָס האָסְטַ-דוֹ אַיהֲר, פָּון דָעַר נַאֲטוֹרְ-דִּינְגָעַר, ווי הַיִּסְטָמַע עַס ! זַי, די שַׁעַנְעַ נַאֲטוֹרְ, מַשְׁטִיְינְ-גַּעַזְעַט, מִיט אַיהֲר פּוֹין, מִיט אַיהֲר חַן, אַט די מַלְשָׁקָה/טַע נִימַּט עַס אַיְזָין אַמעְנָשָׁעַן מַיְאָסָע גַּעַזְיָהָלָעַן אַזְוֹנָעַ ווי דִּיר אַצְינָר, נַאֲטוֹרְ-שְׁמָרָר, שַׁעַנְקִיְיט — שְׁטִיְינְקִיְיט —

עה ! ... אַזְן בְּיַהְ-מַדְרִשָּׁ אַרְיִין, שַׁיְגָעַץ אַיְינָעַר ! עַם פְּעַרְשְׁתָעַהַט זיך, דאָס קעלְבִּיל, נַעֲבָעַה, האָט פָּון אַיהם זיך אַיאָה נִישְׁטָגַעַנְאָרט . סְטִיטִישׁ, סְטִיטִישׁ, אַיְודִישׁ יונגעַל אַזְן אַ קעלְבִּילַן אַ שַׁיְגָעַץ בִּיסְטַ-דוֹ דָעַן, שַׁיְגָעַץ אַיְינָעַר ? זַי — דָעַר יַצְרָ-הַרְעָ אַבְּעָר אַזְן, נִישְׁקָשָׁה, קְלִינְגָעַר פְּנוּים יַצְרָ-טּוֹב, אַיאָה קְיֻלָּל שְׁטָאַרְקָעַר פָּון אַיזָּם . קְוּים אַזְן יונגעַל אַרְדִּוּם פְּנוּים אַונְטָעַר .

אוֹבָעֵן, שְׁטַעַלְתָּ אֲפִיסָעַלְעָ אֵין גָּאַטָּ שָׁעֵן קְרִי וּוּלְטַעַלְעָ, אֲקִיכָּלְעָ
גַּעַטָּאָן דַּר וַיְהִי אָזְן סִיאָזָן אַיִּם אַרְיִין אֵין טָעַם, הַעַ-הָעַן וּמַעַט אַיִּם
שָׁוֹן שְׁוֹועַר זַיְן וַיְהִי אָוּמְקָעָהָרָעַן צְרוּיקָן; וּוּטָעַם עַס פָּוּן אֲמִינְדָּסָטָ שְׁטוּפָעַלְעָ
וַיְהִי רַוקָּעָן, רַוקָּעָן וּוּיְטָעָר, אֵין דְּרָגָנָה — וּוּטָעַם עַס גַּעַן וַיְהִי
אֲפָוּטָעָר, נָאָר פָּוּן וַיְהִי אַלְיִין.

אַיְדָה בֵּין גַּעַגְגָּנָעָן, וְאַהֲדִין? עַס פָּעַרְשָׁטָעַת וַיְהִי אָהִין, אֵין דָעַם
קְרִיְעָן פְּעָלָד, אַיְדָה מִיטָּדָעַם קְעַלְבִּילָטָקָיָן.

אַנְגָּעוּהָוִיבָעָן לְבַחְחִילָה הַאָבָעָן מִיר דַי פִּיטְעַרְזָוָגָן מִיטָּדָעַם גַּרְיָנָעַם
בָּאָרָגָן, נִישְׁתָּחַת וַיְוִית פָּגָנִים שְׁטַעַדְטָילָן, דְּרָעָנָאָךְ הַאָבָעָן מִיר וַיְהִי פְּעַרְקָלְבָעָן
הַעַט וּוּיְטָ, אַיְסָוּלְעָנְדָרִין אֲוּנוֹנְדָעָרָשָׁעָן אַרְטָן, נָאָר אֲנַעַמְהָלָל. לָאָז
וַיְהִי אַיְיךְ דְּאַכְטָעָן אֲוֹלָלָד. בּוּיְמָעָרָ-כָּאָסָגָעָס גַּעַוְוִיקָסִינָעָ צִיהָעָן וַיְהִי וַיְהִי
אֲסְטוֹרָנָקָעָ גַּלְיָהָק, הַזְּיָה אֵין הַיְמָעָל אַרְיִין, אַונְגָּעָן גַּלְאָטָ-גַּאָקָעָט אֵין
אַיְוִף דַי קְעַפְתָּ גַּרְיָנָעָ הַיְמָלָעָן-קָאָפָעָלָשָׁעָן אַיִּם, צְוִישָׁעָן וּוּלְבָעָעָם
בְּרַעְבָּעָן וַיְהִי דָּוָרָה שְׁטָרָאָהָלָעָן לַיְקָטְגָּעָ פָּוּן דָּעָר וָזָן אַוְן בְּעַלְעָנָעָן דָּאָם
דָּרִיְעָן סְצָבָעָנָעָנָעָ גַּרְאָז וַיְהִי בַּיְדָה מִיטָּהָלָעָ פָּאָסָעָן גַּנְגָּלָדָעָן.
פָּאָרָ דָעַם וּוּגָלָד שְׁטָהָעָהָעָן קְלִיְיָהָעָן-גַּעַרְכָּטָעָן וּוּלְלָדָעָה, פָּוּן נִידָּרָגָן,
יוֹגָן-קְרִיְשָׁעָן וְאַקְטִינָעָן בּוּיְמָלָעָן פָּלָ-הַמִּינִים, צְ-וּאָרְקָעָן דָּאָ, דָּרָטָן, אַיְוִף
אַהֲבָהָעָן, קְרִיְעָן מִיטָּהָלָעָה אֵין שְׁמַעְקָעָנְדָיָגָן קְרִיְטָעָלְצָעָר בָּעָ-
וְאַסְמָעָנָעָם פְּלָאָז. פָּאָרָעָנָט-צְ-צִיהָעָן וַיְהִי פָּוּן אַיִּם, פָּגָנִים פְּלָאָז,
אַזְוּעָק פְּעַלְדָעָרָה הַבָּוֹאָה הַעַט לְאָגָן, נִישְׁתָּחַת צְ-צָאָרָעָהָמָהָעָן מִיטָּן אַוְיָן,
אַוְיָן אַיִּם בַּיְדָה וַיְוִית לְאָזָט וַיְהִי גַּאנְצָעָ גַּעַנְעָנָרָה אלְעָן נִידָּרָגָן-
נוּרָעָנִיגָּרָ אַרְאָבָן אֲ-טָאָל, וְאוּ עָשָׂ שְׁפָרְוָדָעָלָט, רִיוּעָלָט אַרְיִין-קְלָאָר
וְאַסְבָּרִילָלָ לְעַבְעָדָיָגָן-שְׁפָרְלָעָנְדָיָגָן וַיְהִי אַ-קִּינָּדָ, צְוִישָׁעָן צְ-עַרְגָּנִיזָ
צְוִישָׁעָן גַּעַרְצָוִיָּגָטָעָן וְעוּרָבָעָם דָּרָטָן, דָּאָם אֲ-וּוִיְ-גַּעַבְעָנְדָיָגָן
וַיְהִי וּוּדָעָר, לְזַיְקָעָנְדָיָגָן-שְׁפָרְנָגָנְנָדָיָגָן בָּאָרָגָן-אַרְאָבָן פָּוּלָ-בּוּלָ-בּוּלָ! חֹזָן מִיר אֵין
שְׁטִינְדָּלָהָה, הַאֲלָטָעָנְדָיָגָן אֵין אַיִּין מַאֲלָעָן בּוּלָ-בּוּלָ-בּוּלָ! חֹזָן מִיר אֵין
דָעַם קְעַלְבִּילָן נִשְׁתָּחַת אַ-דָּרָטָן קִינְיָרָן. נָאָר וְאָסָמָאָלָלָ טְרָאָגָטָן דָעַר גַּוְטָעָר
וְאַהֲרָן עַפְיָים אֲ-פּוּנָעָלָ, שְׁטַעַלְטָ, שְׁטַעַלְטָ וַיְהִי אַיְוִף אֲ-צְוַיְגָנָלָ, וְאַרְקָטָ אַיְוִף
מִיר בְּגַנְבָּה אֵין אַוְיָגָעָל, וְאַונְדָעָרָעָנְדָיָגָן וַיְהִי, וּוּרָ וְאָלָעָם וַיְהִי אַ-
מִין נֶפֶשָׁ, תְּהָוָת בְּאַלְדָלָ טָאָקָן אֲ-בּוֹקָ מִיטָּןָ קְעַפְעָלָ, אֲ-טְרִיאָסָעָלָ מִיטָּן
וְוּדָעָלָ, אֲ-מַאֲקָ מִיטָּן דַי קְלִינְגָלָעָה אֵין — וַיְיִגְעַונְדָן! אַזְוּעָק, אַזְוּעָק...
אַ-דָּרָר אַיְוִף יְעַנְדָר וַיְוִית מַאֲלָעָן אַ-קָּעָגָעָן לְאָזָט וַיְהִי אַ-רְאָבָן אֲ-בּוּשָׁעָלָ.
מַהֲוָת וַיְהִי אֲ-שְׁטַעַל אַיְוִף דַי לְאָגָןָעָן, רַוְיְטָעָ פִּים, אַיְסָמְטָרָעָקָעָנְדָיָגָן אֵין
דָעַר הוֹיָה דָעַם לְאָגָנָעָן וּלְבָעָר-וּוִיְסָעָן הַאָלָן מִיטָּן דָעַם רַוְיְטָעָ פִּיכָּקָן

שכעהט איז אווילע קיין רייחר זיך נישט צו טאן. פלאזלים קליפס
קלאָפַ, קלאָפַ-קלאָפַ מיט דעם שנאָבעל און — מאָרשׁ, מאָרשׁ איבער
דעם זומפַ, צ'יטענוויזוּ פערטראנט זיך אַ ווֹידער-קָול ערניז אין דעם
וואָלֶד, אַ גָּעָלָפָעָרְיָהּ פָּונְזָהָרְלָעָךְ אַזְּיָפַ דעם ווֹעֵן דָּאָרָט
אַזְּקַח לִגְנָה, מַהְוִילָה, שְׂמַלְעָנְדָרִינְגּ פָּאָרְנְרוּם פָּעָרְגָּעָנְגָּעָן,
קָוָק אַזְּקַפְּזָן קָעָלְבִּיל אַזְּן מְרָאָכְט : אַזְּ וְאַזְּלָא אַזְּ אַזְּנוּ בִּידָע ! בִּידָע האָפָעָן
מִיר אַיְינָעָר דעם אַנְדָּרָעָן צַו פָּעָרְדָּאָקָעָן דָּעָרְמִיט, וְאַסְמָרָד וּנְעָנָן דָּא .
וּוֹעֵן נִשְׁתָּא אַזְּקָה וְאַלְסָטְדָּו אַזְּנָד גַּעֲהָנוּט אַזְּן שְׂטָלָבָעָן, אַזְּן ווּעַן נִשְׁתָּא
דוֹ וְאַלְטָא אַזְּקָה אַזְּנָד גַּעֲהָנוּט אַזְּן בֵּית-מְדָרָשׁ .

אַט אַזְּיָפַ פָּלָעָן אַזְּקָה פָּעָרְבִּרְיָנְגּ אַטְשָׁיק מָאָגַן, שְׂעָפָעְנְדִּינְגּ נְחַת
פָּזָן נְאָטָס וְעוּלְטִיל אַזְּן פָּגָנָם קָעְלְבִּיל, וְאַסְמָהָט זְגָנְעָלְאָזָט
צַו מִרְ, גַּעֲוָאָרָעָן מִיטָּמִר, וְיַיְעָן וְאַגְּנָט, פָּאָנִי-בָּרָאָצִי . מַעַן האָט
גַּעֲמָעָט אַנְקָוָעָן אַזְּיָפָשִׂים, מִיטָּמִר וְאַסְמָרָד פָּאָר אַקָּעְבָּרְעָן התָּלְהָבָות
עַס האָט זיך גַּעֲלָאָות לְזִוְּפָעָן, אַונְטָרְהָוִיבָעְנְדִּינְגּ דַּעַם הַיְנָטָעָן, מַחְיָה,
אַזְּיָפַ זְיָקָה פְּלָזְלִים, וְיַיְעָם מְאָלָט זְיָקָה אַמְּמָל בַּיְ אַזְּנוּ יְדִישָׁעָן קִינְדָּעָן.
עַפְּסָים נָאָר פָּזָן דָּעָר הַעַלְעָר הַזִּיט . טָאָקִי נָאָר עַפְּסָים וְיַיְ אַקִּינְדָּר צַו דָּעָר
מַאְמָעָ פָּלָעָנט עַס אַמְּמָל אַיְסְטָרְעָקָעָן דַּעַם הַאָלָי, אַנְבָּיְגָעְנְדִּינְגּ צַו מִרְ
דַּעַם קָאָפַ, וְיַיְ גַּעֲזָאנְגּ : נָא, קָרָאָץ מִיקָּה !

אַזְּ פָּעָרְלְיוֹף פָּגָנָם זְוָמָעָר וְעַנְעָן מִרְ בִּידָע וְיַי אַיְבָעְגָּבִיטָעָן
גַּעֲוָאָרָעָן . דָּאָס קָעְלְבִּיל הָאָט אַזְּיָפַ זְיָקָה גַּעֲנוּמָעָן לִיבָּ, סַאיְוָן אַרְהָם
אַזְּיָסְטָרְאָקָעָן דַּי הַאָרָא אַזְּן בְּעַקְוּמָעָן אַזְּ נִיעָן גַּלְאָצְעָנְדִּינְגּ הַזִּיט . אַזְּקָה
בֵּין אַזְּיָקָה גַּעֲקוּמָעָן צַו דַּי קָרְעַטְטָעָן, בְּעַקְוּמָעָן נָאָר עַפְּסָים אַזְּ נִיעָן הַזִּיט
אַזְּן וְעַהְרָא אַזְּטָרְעָקָעָן אַפְּשָׁטוּט . דָּאָס לְעַרְעָן הָאָט בַּיְ מִרְ דָּעַנְטָמָאָל
אַזְּאָט טָעָם גַּעֲהָאָט וְיַי בַּיְם זְאָט קָעְלְבִּיל קְוּמָעְנְדִּינְגּ פָּגָנִים קָעְלְדָּר
הָאָט אַט טָעָם גַּעֲהָאָט שְׁטָרְזִי, קָאָרְטָאָקְעָל-שְׁאָלְעָלְטָמָס — עַט, גַּאֲרָנִישָׁט,
קִי-שְׁפִּי ! ...

— מִילָּא וְעַנְעָן דַּעַם קָעְלְבִּיל אַזְּ שְׂזִין נִישְׁטָא וְאַס צַו-רִיעָדָן,
מַעַן האָלָט שְׂזִין דָּעָרְטִיט אַזְּיָפַ אַשְׁטִינְגָּר — עַס וּוּט אַס=יְרָצָה=הַשְּׁם,
אָפִי גַּעֲזָונְד, זַיְן אַבְּהָמָה . דַּי שָׁאָלה אַבְּעָר אַזְּ אַזְּנָד : בְּחִזְרָ ! וְאוֹזְרָ
הָאָלָט מַעַן מִיטָּדִיר ? אַט קָוָק דַּיְהָ חָאָטָשָׁ אַזְּן . דָּאָס אַיְסְוָעָהָן דִּינְס .
נָאָר נִשְׁתָּא דָּאָס אַיְדָעְלְקִיטִי, דָּאָס יוֹרִישָׁ פָּנִים וְאַס פָּרִיהָעָר . אַפְּנִים,
פָּעָסָים אַגְּזָנְטָמָס-גַּעֲזָאנְטָמָס, אַרְזִיטָמָס, עַפְּסָים אַגְּנָגְנָצְעָן מְנוּשָׁם גַּרְאָבָּ, גַּעֲוָנָד עַשְׁוָה !
אַט עַסְמָעָ אַבְּוּסָעָל, עַפְּסָים נָאָר גַּעֲרָעָסָעָן, בְּעַהְיָת אַל שְׂזִין וּוּשָׁרָעָן ! אַט

דאם האסט-דו דיר, פחריל, קון דיבגע טעלדר, דיבגע וועלדר. וואס דען, גוטס קען דערפֿון אַרְיוֹסְקוּמָן?...
אווי האבען ויה געווענדערט צו מיר מיט אַ מסֵר מִינָע הַיְמִישָׁע,
מייך געָרְעַנְט אָוֹן גַעֲנְטְקָרְט פָאָר מִיר, וַיְיַצְאֵקְיָהָאַלְיָהָן:
— אַיְין מִטְמָעֵל פָאָר דִיר, בָהָמָה אַיְנָעָר, עַס זָאָל אַוְיסָדָר
ווערַען אַ לִיְיט, אוֹן נָאָר דִי יִשְׁבָה. קַיְין אַנְדָרְעַר תַּלְיִת אַיְן גַּאֲרַנְשָׁט
גַעְמָאָלָט.

עם האט מיר הארציג בעאנק געטאן שידען ויה מיט דעם קעלוביל,
מיט גאנטס וועלטעלע, דאם שענע, וואס האט מיר אַרְיַינְגְעַנְעַבָּעָן
אַ נִיעַ נְשָׁמָה; נָאָר וּוּרְר וּוּלְל עַס נִישְׁט וּוּרַעַן אַ לִיְיט, קַומָעָן אַ
אַ תַּלְלִית? אַך, רַבּוֹנוֹ-שְׁלָוּלָם, האָפָא אַיְךְ בַּי מִיר גַעְמָאָלָט, עַס זָאָל
מעגליַה וַיַּן אַרְיַיבָּרְצָוּפָקָלָעָן אַהֲנוֹצָי, אַיְן דִעְרַיְשָׁבָה, אַט דָאָם אַלְמָס.
דיַינְג, דָאָם קַעְלְבִּיל אַהֲן אַיְיךְ טַאָקֵי!

דאָם לעבען מײַינָס אַיְן דִעְרַיְשָׁבָה, אַדְרָר בעסער צו אַגְעָן דָאָם
וואָלְגַעַרְן ויה מײַינָס דָאָרט, אַיְן אַ וַיְיַלְדְ-קָרְעַמְד אַרְטָם, פָאָסָט נִישְׁט
אהָהָר צַז דִעְרַ מְעָשָׁה. דִעְרַ עַיקָּר אַיְן דָאָךְ דָאָךְ מִיר מִיט דֻּעָם
קַעְלְבִּיל, אַיְךְ שְׁלַעַף מִיךְ נָאָר וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָם נָאָה, נִשְׁמָעַהָר גַלְאָט,
אוֹ סִיאָוּ שְׁוִין גַעְמָעָן צָרוּעָד, מוֹ אַיְךְ חַאְטָשׁ וְאַגְעָן עַטְלִיכָע וּוּדְטָעָב.
אָ, אַמְתָה, דִי יִשְׁבָה טַאָקֵי ווּרְקָט: בְּמַשְׁחָקָן אַ קוֹרְצָעָר צִיטָּי
הָאָט וַיְיַאֲגַבְיָהָמִיט אַ נְפָשָׁ מִיט אַ אוֹיְגָנְעַוְיִקְטָפָנִיםָל, מִיט
הָעָיוֹת אַיְן פָאָסְטָעַמְקָלָעָה, וואס האָבָעָן גַעְמָאָלָט נִעהָאָט דֻּעָם זִיבְעַטְעָן חָן.
וְאַלְטָ אַיְךְ וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָמִיט גַעְמָאָלָט אַיְיךְ זִיבְעַטְעָן
דָאָרט, אַיְן גַאנְץ זַיְכָעָר, אוֹ זַיְיַוְאַלְט אַוְיסָמִיר גַעְמָאָלָט אַ לִיְיט, טַאָקֵי
וְאַסְמָ לִיְיט הַיִסְטָט, לְכָל-הַחֲחוֹת נִישְׁט עַרְגָּעָר קַוָּן יְעַנְעָ אַלְעָ אַנוֹזָעָר
שְׁעָנָעָ לִיְיט, וואס זַעְנָעָ אַיְהָר אַרְבָּיִיט, אַיְהָר מְלָאָכָה. נָאָר
אַמְנָמָ חַטָּאָתִי! מִיךְ גַעְשְׁטָעַרְטָ דָרְגָּנָעָן הָאָט וְעוֹהָר פִיעָל דִעְרַיְצָרְהָרָעָ.
ער אַיְן דִעְרַ גַעְשְׁטָאָלָט קוֹנִים קַעְלְבִּיל אַהֲן קַוָּן דִעְרַיְתָהָזָר — וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָמִיט
נַאֲסָוָר דִי שְׁעָנָעָ, עַר הָאָט עַס מִיד פָעַדְרָעַת דֻּעָם קָאָפָ, נִישְׁט
לְאוֹעַנְדִּין מִיךְ ווערַעַן אַ בְּלִי-שְׁלָמָה. אַנְקָעַנְדִּין פָאָר מִיר דִי קְלִיְונִים,
דיַיְשָׁבָה-בְּחָוֹרִים הָאָט וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָמִיט גַעְמָאָלָט — קַעְלְבִּיל. קַלְעַנְט אַיְנָעָ,
וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָר אַיְזָר אַיְזָר, זַהְקָרְצָעָן — אַט אַוְויְהָאָט וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָמִיט
דאָם קַעְלְבִּיל. קַלְעַנְט אַיְנָעָר אַיְזָר אַיְזָר, זַהְקָרְצָעָן — אַט אַוְויְהָאָט וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָמִיט
אַמְלָ צָעָהָן אַיְבָרְקִיָּעָן — אַט אַוְויְהָאָט גַעְקִיָּעָט, גַעְמָעַלְה-גַרְהָט
דאָם קַעְלְבִּיל. הָאָט אַיְנָעָם, וַיְיַאֲגַבְיָהָאַיְהָמִיט, גַעְעַהָלָט אַ טָאָגָן" אַאָ

גיישט אַז וְאַז צָקִיעַן, עַר הָאָט גַּעֲהֹנְגָּעֶרט, גַּעֲלַעֲצַט, גַּעֲפַעַךְ, נַאֲךְ אַשְׁטִיקָעֵל בְּרוּוִיט — אַט אַזְוֵי הָאָט דִּי עַרְשְׁטָע צִיְּט גַּעֲהֹנְגָּעֶרט, גַּעַנְעַט לְעַכְצָט נַאֲךְ דָּעַר בְּרוּסֶט דָּאַס קַעֲלְבִּיל. הַבְּלִיל, אַיְתְּלִיכְעַת תְּנִיעָה זַיְעָרָע הָאָט דְּרֻמְאָנְטַ קַעֲלְבִּיל. אַזְוֵן וְאַלְגְּרָעָנְדִּין זַיְקָ אַזְנַ דָּעַר יִשְׁבָּה, נַלְיָה אַנְדְּרָעָ דָּאַרְט, אַמְּאַל אַיְיָפְּ אַחֲרְטָעָר בְּאַנְקָ, אַמְּאַל אַיְיָפְּ דָּעַר עַרְ, אַט אַקְוָלָק צָקָאָפָעָנָם, עַמ שְׁטִינְקָט, מַחְולָה, וְאַנְצָעָן, תְּלִי בִּיסְעָן — אַט דָּעַנְסְּטָמָאַל גַּרְאָד, הָעָרָט אַ מַעַשָּׂה. פְּלָעַנְט זַיְקָ מִיר עַפְעַנְעַן אַיְן דִּי גַּעֲדָאָנְקָעָן וְאַונְדָּעָר-שְׁעַנְעַ פְּאַנְאָרָאָמָעָם. בּוּיְמָעָר, תְּבָאוֹת, בְּלִימָעָן, בְּעַרְגְּלָעָה, טָאַלְעָן, אַ נְיַלְדָעַנְעַן אַזְוֵן אַ רִיְנָעָר בְּלִוְיָר הַמְּעַל, אַיְן קָאָפְּ שְׁפִילְטַ מִיר אַ צִיְּוָג, אַיְן דִּי אַיְוָעָרָעָן וְוּשְׁעָטָ מִיר אַ שְׁוּקָיל, אַיְן גַּאֲזָוְ פְּאַרְגְּנָהָעָן מִיר דִּיחָות — דָאַקְטַ זַיְקָ בְּשָׁמִים... צָקָאָפָעָנָם, דָאַקְטַ זַיְקָ מִיר, פָּזָן מַאֲזָה אַ קְיַשְׁעָלָעָן אַזְוֵן עַמְּ קַרְיבָּעָן אַיְיָפְּ מִיר, דָאַקְטַ זַיְקָ מִשָּׁה-רְבִינְיָם פְּעַרְדָּעָלָעָה. עַמ צִיְּהָת מִיקָ, צִיְּהָת בַּיְ נְשָׁמָה ? אַהֲזָן,

אַהֲזָן... נָז, אַ יִצְרָה-הָרָע ! —

אַזְוֵן אַמְּאַל פְּלָעַנְט עַמ מִיקָ טָאַן אַ מְרָאָג-אַיְיָפְּ, עַמ פְּלָעַנְט דְּרֻעוּוּקָעָן זַיְקָ אַיְן מִיר הַיְּסָע גַּעֲהֹלָעָן, עַמ הָאָט גַּעֲקָאָלָט, גַּעֲוִוִינְט.

אַיְן מִיר דָּאַס הָאָרֶץ אַיְיָפְּ מִיר, אַיְיָפְּ מִינְעָן חֲבִרִים, יְוִדְיָוָעָ קִינְדָעָר.

אַזְוֵקָ בְּרִידְעָר, אַזְוֵן דָּעַר פְּרֻעְמָדָר פְּעַרְוּאָגְנָלְטָעָ בְּרִידְעָר, אַזְוֵקָ-אַזְוֵקָ-אַזְוֵן חָוָה צָו אַונְזָעָרָע "טָעָן", צָו אַונְזָעָרָע יְאַהְרָעָן : גַּעֲזָג אַגְּנָלְעָרָעָנְט זַיְקָ אַזְוֵקָ בְּרִידְעָר, אַזְוֵן דָּעַר פְּרִידְעָר, אַזְוֵקָ-אַזְוֵקָ-אַזְוֵן פְּנִים, זַיְקָ לְאַזְוֵן בִּיסְעָן פָּזָן פְּלִי, פָּזָן וְאַנְצָעָן. אַזְוֵן דָּעַר-עַד יְעַנְעַן מִיר, אַזְוֵן דָּעַר-עַד אַזְוֵן זַרְעַר לְעַנְעַן...

נַאֲרָ מִינְעָן חֲבִרִים אַרְזָם מִיר דָּמָזָן וְיַיְדָעָרְגָּטָע. שְׁלָאָפְּעָן !

אַיְקָ אַיְנָעָר בֵּין וְאַחַ, בֵּין, טְרָאַקְט וְעַגְעַן זַיְקָ עַפְים אַ שְׁרָעָם אַיְ בָּאַלְדָעָן האָפָע אַיְקָ חָרְתָה, וְיַיְן שְׁטִילְעָדְחִית.

בְּרִידְעָלָעָה, וְיַיְתָ מִיר מַוחָל, וְאַזְוֵקָ אַיְקָ בֵּין פָּזָן אַיְיָעָר בְּבוֹד

מִיט אַ בְּיוּן גַּעֲדָאָנָק, מִיט אַ שְׁלַעַטָמָט וְאַרְטַ אַמְּאַל. אַגְּאָטָם רְחַמְנוֹת,

גַּעֲפַעַךְ, אַיְיָפְּ אַיְהָ — שְׁלָאָפְּט, שְׁלָאָפְּט גַּעֲוְנְדָעְרִית ! ...

מַאֲמָעָ לְעָב ! — שְׁרִיבָע אַיְקָ אַיְן אַשְׁעַנְעַם זַוְמָעָ-טָאַג אַ הַיִּם

צְוִישָׁעָן אַנְדְּרָעָ זַאֲקָעָן — גַּעֲכְטָעָן אַיְזָי בַּי אַנוֹ גַּעֲוְיָעָן אַסְוּם אַיְיָפְּ

בִּיצָה ! אַיְקָ בְּעַנְעָהָר, נִישְׁקָה, לְעַרְעַעַן, הַאלָט שְׂוִין, בְּרוֹקָ-הַשָּׁם, אַיְיָפְּ

אַ שְׁטִינְגָּעָר... נַאֲרָ וְאַזְוֵן ? שְׁטָאַרְקַ אַ הַיִּם בְּיַיְנָק אַיְקָ, נַאֲךְ דִּיְרָ,

מַאֲמָעָ, נַאֲךְ אַיְתְּלִיכְעַן נַאֲכָיָן קַעֲלְבִּיל הַאָב אַיְקָ מִיקָ גַּעֲשָׁעָט וְאַגְעָן .

אוֹי, לֹאָ מִיק אַיְיָפְּ אַפְּאַר טָעָן קוֹטָעָן אַ הַיִּם ! עַמ וּמַעַט קַיְן הַזְּצָאוֹת

נישט קאסטען. איך וועל געהן צוקום. נישקsha, זואם אויז ? אלע בחוריות
בי אונג געהן צוקום. און נאך זואם פאר א מין געהן — בארכוים.
טיט דעם שטעקען אין דער האנэр און דעם פעקעל אויף די פלייעזען.
אקעגען א' ח'י נראשען פערטאנג איך טאקי במומנים, נאך פון פורטס,
פאר ליענען די מנילה דער קעגען דארט, וואו איך עס שבת, און פאר
אכטראגען קוינט בעלה-הבית משלוח-מנות צו זיין מוחותן, לאו מיך, מא'
טעןוי, או, איך בעט דיך !

און נישט וארטענדייג אויף תושבה לאו איך מיך שפערטער מיט
עטלייכע מעג, אזי ווי איך שטעה און געה, און וועג ארין, עס פער.
שטעהט זיך, צוקום. אויב סייז נאר געמאטל אויף דער וועלט גליק,
און געוווען דענסטטאל א גליקליגער מענטש אויף איהר, איז דער
איינער געוווען איך . עס פאָהרען דאָה סוחרים אין בזידען, פריצים איז
קאָרעדעטס, אַבער זואם פאר א טעט האָט דאָס פאָהרען ווּיעָרֶם אַקעגען
דעם צוקום-געהן פון א ישיב-בחור ווי איך, זואם רײַסט זיך פון
шибעל, אַדעַשטייקעניש, אויף דער פְּרִישָׁר לְזֹקֶט, פון אַפְּנוּסְטָעֵרֶר
מרה-שוחרה דאָרט אויף דער פְּרִיָּעֶר לְיכָתְּגָעֶר וּוּלְטָ ; זואם ווּרט
עפִים ווי פון טוּיט לעבעדיג ? אַרְיוֹסְגָּעָנָגָעָן בֵּין אַיך גאנצָן פְּרִיהָ,
געגאנגען מיט ווּטְעֻנוּגְעָלָה צוֹיוּשָׁן ווּיז אַין קָאָרֶן דעם גאנצָען טאגָן,
אונטערשרפֿרִוּנְגָּעָנְדִּיג פָּאָר פְּרִיָּר, אויך אַונְטָעַרְזָעַצְעָנְדִּג זיך אַטָּאל,
און געקּוּמָען אַהיַם בֵּין אַיך מְנַחָּה-צִיִּת, וויי בהמות קומּוּן צוּרִקְעָן
קוּנִים פְּעָלָד .

מיין קעלבּויל זעה איך, איז הע-הע, און עין-הרע, אַ קָּאָלֶבּ,
עפִים אַ גאנצָע יְהִקָּהָה ? צוּוִי בְּיַקְלָעָה קָאָוָאָלִירָעָן פְּיַהְרָעָן וַיַּאֲבַד אַחֲיָם
אָוָשׁ בֵּין צוֹם פְּלִיאַת קוּנִים נָאָרְטָעָן הַיְנָטָעָר דָּעַר שְׂטוּבָה, שְׂדָלָנָעָן וַיַּהַ,
אונטערעלעַקָּעָן זיך צו איהר, אַרְיוֹסְגָּעָנְדִּיג דָּרִינָעָן גְּרוֹיסָעָ ברִיהָ/שְׁקִיטָה,
און היַנְגָּעָן זיך פְּשָׁוֹט אויף איהר. איך בעט מְזֻולָּה דִּי פְּיַעַנְעָן חַתְּנִים,
פְּעַרְטִירִיבּ זיך מִיט אַ שְׁטַעַקָּעָן אַן נִיבָּמִיך אַ שְׁטַעַל דָּעַר בָּלה מִינְעָר
גְּלִיָּה איהר אַקעגען פְּנִים .

— שלום-עליכם, קעלבּויל — מאָה זיך און וויל עס אַ גְּלַעַט טָאָן.
עס בּוּנְטָאָן דעם קָאָט, נִישְׁטָט אַנְצְׁקוּקָעָן מִיךְ, אַוְיסְטָעַלְעָנִים
טִיר אַ פָּאָר קְלִיְּגָעָ שְׁפִּיצָנָעָה הַעֲרָנָה, ווי גְּעַרְעַדְתָּ : אַהֲן הַעֲדָה ! זואם
פְּאָר אַ מְחוּתָן-טִיט מִיר, מִיךְ צוֹ גְּלַעַטְעָן, בִּיסְטָה-דוּ, פְּעַטְעָר ?
עס פְּעַרְדִּיסְטָ מִיךְ טָאָקִי אַפְּסָעָלָ, נָאָר, נִישְׁקָשָׁה, מְרָאָטָ אַיך
טִיר, מען בעַרְאָרָף זיך פְּרִיוּזָעָן נאָך אַטָּאל .

— מאין-מאין-מאין ! זאג איך, האלטענידונג דער יטחאה פאר דער צאו, אביסעל פונדרויזיטענס, א היוקען נראז—נא, הייסט עס, א מותנה קון מיר ? זי שמעקט, סמארעת מיט דער נאו, אנקוקענדינג מיה פער-פערוואנדערט, גליהך ווי געואנט : עפיז קענטליך ? דאכט זיה דער, און פארט נישט דער .

— הא, נישט דערקענט ? אי-אי ! שמייכעל איה אביסעל מיט טרעומזה, מיט נאל, הייסט עס .

און קווקענדינג א ווילע איזו איזיק קלבלול, ווי שען. געווונד, בעלייבט, ווי לעבעדינג-טרייש עס זעהט אוים ; פערנלייכענדינג איהם אקעגען דאס דארע-קווארע ליב מיינס, דאס בליעיך איזנגעוויקט פניםיל מיט דער גאנצער ישיבה-בחור-שער געשטאלט מיינער, משטיינס-געואנט, חאפט זיך מיר נישטווילענדינג איזוים א זיין טיעף פונס הארצען . דאס איז געווען א זיין איזוף מיינע פאר דער צייט אבעגעשניטענע יאהרען ; דאס איז געווען א ביטערע עראנע : רבונז-של-עלום, איז דען טאקי דאס דין ווילען, איז מען ואל א מענשען נאך קינרויזן פערשפארען ווי א גאנט אין שטייג, נישט אונזוקען דין ועלט, אנטשאפען איהם א מוח ווי מיר, איזו מאכש איזס איהם אועלען, א שטייגער, ווי איך ? —

דאס קלבלול, דערקענדינג מיה, א פנים, איז רעם קול, וווערט מיט מיר היימישער, שטראקט פריינדליך אוים צו מיר דעם האלו צום קראצען, ווי דער שטיגער זיינער איזו געווען פריהער. עס שטעהט איזו עפיז ווי געריהרט, קווקט מיט האלב פערמאקטע איזיגען, אונטער-מרוקענדינג צו מיר שטול פון דער ברוסט : האט-הט ! פ'איו דרניען געלעגען איזוים, וואס נאך נישט פאר דעם מענשען לשן . איך האב עס אבער גוט געליהלהט. עס האט איזיגענדיקט א געבעט : קראץ מיה, קראץ מיה, דען דיינער א קראץ איז מיר בעסער ווי דאס נרין-גראו . איזה האט עס איזיגענדיקט א קראצען : וואו ביסט-דו דאס פלציגלים אהינגעקומען ? וואו האסט-דו בי אהער זיך געפיט ערט און צוישען אעלֶע בהמות דארט ? איז צויגליך טאקי א בעדויען : האט-הט, וואס פאר א פנים, נבעעה, דו האסט !

די מאמע מיינע האט פון מיין פנים דוקא נאך אונגעקוואלען, אדרבה, זעהר שען. עס האט איהדר בעשינגערליך בעוווען, איז איך גענעהר לעניען, האב א פנים פון א גוט קינד, גאנץ יודישליך, א בליעים, אידיעם און עס ווועט, אם-ירצה-השם, שטאריך טוינע

זו אַ שִׁירְוֹה. אָנוּ וָוי עַם הָאָט אַוִּיסְגּוּעוּהָעָן, הָאָבָעָן וְזָהָרְדְּגְּנִיטְּ צָחָם
מִיר אַ-פָּאָרְ מְחוֹתָנִים, וְזָהָבָעָן וְזָהָעָפִים אַלְזָ גַּעֲשְׁוֹקָעָט מִיטְ דָּעָרְ
רְאָטָעָ, וְוִינְקָעְנְדוּגְ אַוִּיפְ מִיר מִותְ אַשְׁיְגָעְנְדוּגְ מִינְעָלָעְ אָנוּ אַ קְנִיטְשְׁעָלָעָ,
וְזָי בְּיִם קְיֻופְעָן אַ שְׁטִיקָעָלְ סְחוֹרָה. דָּעָר קְרָעְמָעָר אַלְזָ: פִּישְׁנְ אָנוּ
דֵּי קְוִינְ — בָּעָ!

פָּאָרְ מִיר אַוִּיזְ דָּאָסְ גַּעְוָעָן, עַם ְקָעְרְשְׁטָעָהָט וְזָהָ, אַ סְוָרְ. עַפְים
אַ קְעַלְבִּילְ אַוִּיזְ דָּעָן אַ בָּחָרְילְ, צָוְ וִיסְעָן ְקָוְן אַזְוַלְבָּעָן וְזָהָרְ ? — עַטְ
וְזָלְטָ גַּעְוָעָן בָּאָמָת נָאָר אַ פָּלָא, אָזְ אַיְהָ מִיטְ דָּעָם ְקָעְלְבִּילְ בִּירְעָ
וְעַלְעָן מִיר אָזְ אַיְין צִיְתָ וְזָהָקְרָעְקָנְסְעָן ! נָאָר, אַ פְּנִים, מִרְ אַוִּישְׁטָ
בְּעַשְׁעָרְתָ גַּעְוָעָן אָזְ ְקָגְנִים נָאָצְעָן עַסְקָהָאָט וְזָהָאַזְגְּנָעְלָאָט אַ טְיִיךְ.
דָּעָר יְצָרְ-הָרָעְ אַבְּעָרְ שְׁלָאָפְטָ נִישְׁטָ, אַוִּיזְ וְזָהָקְרָהָעָרְ צְוַעַנְשְׁטָאָנְעָן
צָוְ מִיר, נִשְׁטָ אַנְדְּרָעָשְׁ, אַיְהָ וְאַלְמָהְ מְטוֹרָה וְזָיְן צָוְ אַיְהָרְ — אַיְהָרְ
קְעְרְשְׁטָעָהָט, אַוִּיפְ דָּעָם ְקָרְעִין ְפָעָלְדְ רָאָרְטָ צָוְ אַיְהָרְ, צָוְ דָּעָרְ נְאָטָוְרְ
הִיְשְׁטָ עַם, אַגְּנָטָעְרְ אַ אַוִּיסְרָעְרְ, צְוִילְעָבְ ְגַּעְוָנְדְ ְמָאָקְיְ, ְקָוְן דִּין
טוֹבָה אָזְן דִּין הָגָהְ וְזָעְגָּעָן, נְאָרְעָלָעָ. גַּעְפּוּעָלָטְ בִּיְ מִרְ דָּאָסְ, גַּוְטְ
עַרְ מִרְ אַ טָּאָפְ, פָּלוֹמְרִישְׁטָ גַּלְאָטְ אַזְוִי וְזָהָ, הִינְטָעְן-אָרָם, מְפֹחָה מִין
חַלְמָהְ, מִין גַּעְלְעָרְעָנְטָקִיטְ, מִין בְּעַשְׁעַטְנִינְגְ אָזְן דָּעָם תְּכִלָּתְ מִינְעָטְ
קָוְן דִּי אַלְעָן וְזָהָרְעָן, אָזְן בִּיְ אַיְטְלִיכְעָן ְטָאָפְ ְקָרְקִימָטְ עַרְ וְזָהָמָיְ
אַ שְׁמַעְעַנְדָרְיִינְגְ גַּעְלְעַטְמִירְ, עַפְים וְזָהָקְ בִּין אַפְּרָא-אָרָם, אַ וִילְדָעְ
בְּרִיאָהְ, נִשְׁטָ ְקָוְן דָּעָם עַולְםְ, מְשִׁטְיְינְסְ-גַּעְוָאָנְטְ. קְרוֹץְ, עַסְ קְוּמָטְ דְּעָרְצְוּןְ,
אַזְוִי וְזָיְטְ, אָזְ עַרְ צְוַתְרָעְצָעָלְטְ מִרְ דִּיְ יְשִׁיבָהְ, דָאָסְ, יְעָנָם, הַאָקְ אָזְ
פָּאָקְ — אַזְוִי אָזְן אַזְוִי : דָו בִּיסְטְ אַ... בְּהָמָה ! מִינְטָמְ-דָו אַקְשָׁרְ ? חַלְילָהְ.
אַ בְּהָמָה אַזְוִי וְזָהָקְ אַ בְּהָמָהְ, וְזָהָטְהָאָטְ וְזָהָעָטְשָׁאָטְעָן, לְעַבְטָנְהָאָזְהָ וְזָיְנָעְ
נְעַבְאָטְ, אָהָן שְׁפִיצְלָהְ, אָהָן דְּרָעְהָרְלָהְ. אַ מְעַנְשָׁ, אַ נָּאָרְ אַבְּעָרְ וְזָהָטְ
וְזָהָקְ אָזְמָיְסְ וְזָהָקְעָן אַזְוַלְבָּעָן, בְּרִי צָוְ זָיְן נִשְׁטָ אַזְוִי וְזָהָטְהָאָטְ
בְּעַשְׁאָטְעָן. דָאָסְ לְעַבְעָן וְזָיְנָסְ ְקִיחָרָטְ וְזָהָקְ אָזְהָקְ וְזָהָקְעָנְזָיְעָטְ.
סְעָן, ְקָוְן אַיְהָם גַּעַמְ אַלְטָעְ, אַנְגָּעָמְ אַלְטָעְ וְזָהָרְעָנְשָׁעָן.

— אַ נְאָרְיְשָׁעָרְ מְעַנְשָׁ, אַטְ וְזָאָסְ דָו בִּיסְטְ, תְּלַשְׁטָמִינְעָרְ !
נָאָרְ, עַטְ, דְּבָרִים בְּטָלִים ! דֵי נְוִיטְ בְּרָעְכְטְ אַזְיְזָןְ, אַ אַזְיְעָרְנָעְטְ
יְצָרְ-הָרָעְ אַזְוִיְ אַפְּיִלוֹ. בְּלִיְבָעָן בִּיְ דָעְ אַרְיְמָעְרְ מְאָמָעְ, אַ וִיסְטָעְ
אַלְמָנָהְ מִיטְ יְתָוִיםְ, אַזְוָעָן דִּין אַגְּנָזְעָלָקְ. אַיְהָ גַּעְוָעָן וְזָהָ
בְּיִינְעָ אַלְעָ לְיִעְבְּסָטְעָ, זָאָן אַזְיְגָעְוָנְדְ דִי שְׁעָנָעְ ְקָעְלְדָעְרְ, דִי גְּרִינְ
אַעְלְדָעְרְ, וּוֹאָ אַפְּקָהָבְ גַּעְשְׁפָאְצִירְ, אָנוּ לְאָזְטָקְ אַחְעָקְ צְוָטָמְ וִיחְטָעְ
אָהָיָן, אָנוּ דָעְ יְשִׁיבָהְ.

א ביטעד יאהר, נישט פאר יודישע קינדרער געדאכט, האב אויך געהאט דאס מאל אין דער ישיבה, פיעל ערנער נאך ווי פריהער. אiahר און טען — עם האט מיר געפעהלט טאג צום עסן, און אויך האפ געליטען חונגער. צרת רבים, זאנגען די חלטום, חזי נחמה. אויף יודיש היסט עם: די צרה פון פל-ישראל אויז איז האלבע טרייסט פאר רב-ישראל. נו, הייסט עם, א פנים, א גליק פאר מיר, וואס פיעיל אנדריען פון די אַרְעָמָע בְּחוֹרִים האבען אויך געדאכט, געהונגערט — און עם פאר מיר געווען חאָטש אַהֲלָבָע טרייסט. געפֿטרַט, הייסט עם, אַהֲלָבָע צרה, מס דער אנדריער העלקט איז שווין עט, נישט אויז קיין סכנות. אויז, דאָקט זיך, האט עם בעדראָרט זיין, אי על פי די חלטום אויז עלי דורך התבָּע. וואס-ושע לאָוט זיך אויז? בזידען! אַדְרָבָה, לא-די וואס מיר אויז שטאָרָק שעהר געווען אַיבְּרָעָטָרָגָען די האלבע צרה מיינע, אלץ געטראָטלט: געוואָלֵד, רבּוֹנוֹ-שְׁלָוּלִים, עסן! האט מיך נאך געקיינקט די ביטערע געווען קון מיינע עלענדער חברוים. אויך בין זיך מודה, עם האט מיך דענסטמאָל זעהר גערדראָסען אויף דער ישיבה און אויף דעם נאַגְּזָעָן משאָ-זומְטָן דאָרט. צו-וּאָס? נאָר דאס איז געווען איי אַנְהָרָבָּי, שפעטער אַבְּער, אויז בין מיט די צירות האט מיר געוועהנט געוואָרָעָן, האט מיר די אַלְילָה שווין נישט אויז אויסגע-מאָט. עם האט מיך איז קנאָט וואס געארט צעריסענע שיק, הוילז פיאטעם, אַקְאָפְּאָטָע אַשְׁמָאָטָע מיט אַיסְגְּרוּבָּעָן מיר פון אַוְולְקָע קלִינְגִּינְקִיטָעָן קעהרט, אַינְאַיְינָעָם מיט די חברוים פְּלָעָנָע מיר פון אַוְולְקָע קלִינְגִּינְקִיטָעָן אַמְּאָל נאָר חֹזֶק מאַלְעָן. אַבְּאָגָעָן דער זיך גַּלְּיְהָוּרְטָלָע. ערשות שפע-טער אויז מיר קלָאָר געוואָרָעָן, וואס שטוקט אויזנס אַין דער ישיבה און די גרויסע מעלה אַיהָרָע. אַט וואס: די קְבִּינְצִים אַיהָרָע, וואס זי לאָזֶט אַרוֹיס, זענען פְּרָעָהְלִיכָּע קְבִּינְצִים; אַיהָרָע מְלָמְדִים, מְקֻבְּלִים, בְּטָלִינִים זענען מוחל דַי עַולְמָהָה, הַעֲרָעָן זי אַין דער פִּיאָטָע. אַין פֶּאָר יוֹדִישׁ קינדרער אַין גְּלוֹת אַין דאָך בעשְׁנָפְּרָלִיךְ טאָקוֹן אַנְרוֹים גליק!...

מוֹלְ-טוֹב דֵּיר, זוהגענִיז — שרייבט מיר די מאָטָע נאָך אַלאָגְּנָע צוֹאַט שְׂטִילְשָׁחוֹאָגְּנָע — מוֹלְ-טוֹב אויך מיר מיט טין בהמה! ... פְּעָרָה שטעהסט דאָך מסתמא, וואס מען מיינט בהמה? עם האט זיך געקלעט דִּין קָעָלְבָּיָל, אַין געוואָרָעָן, אויף קָעָו אַין אויך פּוֹטָעָר, אַ בהמה! סְאָחָז שווין ניטער ערנער. אַין שטוב אַין דָאַטְלִיכְוָס, אַ בְּוּסָל צום פְּרָקָוִי פָּעָן אַין פֶּאָר זיך אויך אַפְּוּסָל. זיך דערלעפֶן אויך שווין אויך פָּעָן דֵּיר אַין-גִּילְעָן נחת, הַלּוֹאִי אַטְמָן, רבּוֹנוֹ-שְׁלָוּלִים! זעדָר אַגְּטָאָגָה גַּהְמָה. נאָר

וואַס דעַן אַיךְ האָב קָן אַיהֲרַ צְרוֹת. זַי לְאֹות וַיֵּחַ נִישַׁט מְעַלְקָעַן, חַאְרָפֶט זַיִה, שְׂרִיַּט, בִּינְקֶט, גַּעַתְּשַׁטְּ פְּשַׁוְּת אֹוִס נַאֲפִין קַעְלְבִּיל. הַאַסְטַּטְּ דַּזְּ גַּעַתְּהָרֶט, אַ בְּהָמָה זַאֲלַ נִישַׁט קַעְנָעַן פְּעַרְעָנְסָעַן דַּסְסַ קַעְלְבִּיל! עַפְּסַ אַטְּקַי נַאֲר וַיַּאֲמַמַּע אַקְינְדֶר, להַבְּרִיל. מַשְׁגַּע אַיּוֹ זַי טַאֲקַי נַיִזְקַעְלְבִּילְוַיְוַי גַּעַוְעַן, גַּעַטְוִינְטַהְאַסְטַּטְּ-דַּזְּ אַיְנָעַר טַאֲקַוְזַי אַיהֲרַ. גַּטְ אַוְסַ-גַּעַלְעָרָעַטְהַאַסְטַּטְ-דַּזְּ זַי. הַאַסְטַּט גַּעַמְגַּט וַעֲנִינְעַר לְעַרְנָעַן זַי אַזְנָעַן בְּעַסְעַר אַלְיַין. לְעַרְנָעַן, זַוְהַגְּנוֹז, לְעַרְנָעַן, וַעֲטַ אֹוִס דַּרְיַ, אַסְ-יִרְצַחְתַּהְ. הַשְּׁם, וַעַרְנָעַן אַ לְיַיטַה. אַזְעַן רַיְפַט זַיִה, אַיְזַי דַּא אַזְוַעְטַטְעַל, רַיְכַטְמַע זַיִה אַוְסַ. יַי, מַעַן קָעַן אַנְדְּרָעַש נַיְזַ אַגְּנָעַן. אַקְעַלְבְּעַלְעַע אַיְזַ דַּאְסַ גַּעַוְעַן וַעֲדַר אַגְּנְרָאַטְעַנְמַ, טַאֲקַי נַאֲר אַנְטַיְקַ, דַּעַר קַצְבַּהְאַט מִיר דַּעַרְפָּאַר גַּעַגְבַּעַן אַגְּנְטַעְמַ, אַיִזְקַי דַּאְסַ לְזַוְנְג-אוֹזְן-לְעַבְעָרְיַל. תָּנוֹסִים גַּעַלְרַ שִׁיק אַיִזְקַי דַּיְר דַּאְזַיְהַ-חַיְה-חַיְנָרְעַן אַיִזְקַי אַפְּאַר נַיְלָדָעַן אַזְנַי דַּעַם קַעְלְבִּילַס אַשְׁטִיקַעַל גַּעַבְרָאַטְעַן לְעַבְעָרְיַל. נַא, וַוִּים, הַאַב אַיִזְקַי הַנְּאָהָה חַאְטָשַׁע פְּאַר דִּין טַהַא אַמְּלַט דִּין דִּין קַעְלְבִּיל וְאַיהֲר בִּידְעַ זַיִט דַּאְקַה וַיַּיְתַּעַר שְׂרִיבַ אַיִזְקַי דִּיר, אַז ...".

נַאֲר גַּעַנְגַּב! וְאַס וַוִּיטַעַר זַי שְׂרִיבַתְהַאַב אַיִזְקַי שַׁוִּין נִישַׁט גַּעַלְיַיְהַ. עַנְטַ, עַם וַעֲרַט מִיר פִּינְסְטַעַר אַיִן דִּי אַיְגָעַן, פָּאַרְדְּרָעַת זַיִה מִיר דַעַר קַאְפַּ, קָעַ, נִישַׁט גַּטְ, אַזְיַי אַזְעַן קָעַן הַאַט גַּעַמוֹת אַבְגַּסְעַן מִיקְ מִוְטַ אַגְּנְצַעַן אַיְמָעַר וַאֲסַעַר. מִינְעַן חַבְרִים שְׁטַעַהָעַן זַי מִיר זַוְ, פְּרָעָגָעַן: וְאַס אַיִזְקָרַטְדַּי מַעַשְׁהַ? אַיִזְקַי עַמִּיצְעַר קָן דִּי הַיְמִישַׁע חַס-וּשְׁלָמַד קְרָאַנְקַ, אַרְעַד, דִּי שָׁעַה זַאֲלַ נִישַׁט זַיִן, אַפְּשַׁר נַאֲר גַּעַשְׁתַּאְרַבְעַן? אַזְנַי אַיִזְקַי שַׁוְיִינְגַּן, הַאַלְטָעַנְדִּינַג זַיִה בִּים הַאַרְצַעַן. גַּעַה דַעְרַעַצְהַל, נַאֲר אַוְרַפְּ לִיְתִּישַׁע גַּעַלְעַכְטַעַר, יַעַנְעַט אַמְעַשְׁה מִיט אַקְעַלְבִּיל! אַז דַּאְסַ אַיִזְקַי גַּישַׁט גַּטְ פְּאַר רַחְמָנוֹת אַוְרַפְּ אַ בְּהָמָה, שִׁיט וַעֲלַקְעַר מִיר אַזְבַּעַ-שְׁעַהָרַט גַּעַוְעַן, זַוְטַעַרְשַׁעַן מַאֲלַ אַיִן אַגְּנוּעַר בִּירְעַנְסַ יַגְגָעַ יַאֲהָרַעַן, אַגְּנוֹזְקַעַן גַּטְאַטְסַ וַעֲלַט מִיט אַיְהָרַעַפְּלַעַדְרַע דִּי שְׁעַנְעַ אַזְנְבַּרְעַנְגַּעַן דַּאֲרַטְדַּט בִּידְעַ אַשְׁטִיקַ צִיְטַ, דִּי טַיְיַעַרְטַע אַזְעַבְעַן; אַז דַּאְסַ טַרְיפְּטַסְיוֹ דַּאְסַ בַּלְוַטְ פְּאַר רַחְנָנוֹת אַוְרַפְּ אַ בְּהָמָה, אַמְּמַעְ, אַעֲרַשְׁטַלְינְגַּן, וְאַס בִּינְקֶט נַאֲהַ אַיהֲרַ קִינְדַּר, נַאֲהַ אַיהֲרַ גַּעַקְוִילַעַט קִינְדַּר, גַּעַבְעַה! ...

אַיְודִישַׁ קִינְדַּר אַבְעַהְוִיטַ, וְאַס אַגְּנְצַעַן אַיִזְקַי עַם אַרְוחַנְיוֹתַ, עַמְּאַרְפַּעַן זַיִה אַיהֲרַמִּידַי אַרְעַרְלַעַהַ, אַיהֲרַמִּידַי גַּעַנְגַּב אַבְּיַעַפְּסַ אַ בְּלַאוֹן, עַפְּסַ אַרְיהַרְ, אַז עַר זַאֲלַ זַיִה צַוְשַׁאְקַלְעַן אַזְעַם זַאֲלַ זַיִה אַיהֲרַ

צישפליין די פאנטזיוו גאר א שרעך, א פשיטה-שיין ווי איה א נמרא. זונגעל, א ארעם יшибה-בחורייל אהן טענ", אהן ליב, אהן געונד, נאר וואס דאס קעפעלע אין אייהם; וואס שטענדיג האלט עם אין אין פליהע-ניש, אין אין טראטטעניש, צאפלעניש. געונג איבערגענג איז פאר מיר געוען דער מאמעס עטליכ וווערטדע, או איה אאל ווערען צוקאַט, צורייצט; או די פאנטזיוו זאל ארביטען מעשן, מיך נישט לאזען דזהען די נעלט. קוים וואס זיך געלענט — אהא, ברוז-הבא! הויבט זיך אין די שפייעל. עם טרעת איזום אויף דער סצעגען דאס אלטעה קלביבל, שיין אמאע, מיט דעם קינד — א קלבעעלע א בריליאנט. עם משעפעט זיך דאס קלבעעלע, זוינט די ברוסט, אונטעד-שלאגענדיג צו-ווילען די צייטער, דרעהענרג דערבי מיט דעם גאנצען בענעהמען איזהו-ר, גליקיה. סייאו איהר דאס צידערקענען אין דעם גאנצען בענעהמען איזהו-ר, זוי זי בוייגט איזים דעם קאָפ צום קינד, לעקט עס, לעקט, שטיל אונטער, מריקענדיג פאר גרויס ליעבשאָט. איך קוּק פערנאנט איזוף דער מאמע, זי איז איזוף מיר, און ביידע פארשטעהען מיר זיך, וואס איזוינס אין דעם קוקען אונזערס ליאנט. עם פינקעלט, שימערת איזום-איזום, א לעבליכע זערטער צגיסט זיך אין די אלע גליידער און איזטן הארצען פיחלט זיך עפים איזו גרונגען, איזו גוט... באָלד טאקי מהות זיך עפים א דרעה. עם טונקעלט אין די איזגען, איזים געשטאלטען, איזים קאָלירען, איזים אלסדיינגע... גאנישט! ...

קוהל. אינזינינג אין מיר איז עפים א מדרידה — איז, עסען! עם דאלט זיך מלֵה, א טעפעל סטען-געגען, קעו און אַריפטעלע ברויט מיט פוטער. עם דאלט זיך איז געבראָטען. פלייש א שטיקעל, איזגען-פרענעלט מיט שמאלץ און ציבעלען, מוחה. איה חלש, האלט עם גישט איזים, איז, געבראָטען! איך ואָרְפּ מיך. קעהר מיך איז איזוף דער אנדר ער זויט, קלינגע-קלען ווי מיט א גלעקבעלע אין די איזערען — הע-הע, ווידער די שפייעל! א סצעגע א טרייערדיגע. עם ריסט זיך דאס יונגע קלבעעלע, ריסט זיך דעם קצב פון די הענד איזום, עם לוייפט מיט א ביטער געשריי אין דער קצב נאָך איהם. פיחלענידיג זיין מלאָך-המות און שטארק וועלענידיג לעבען, לוייפט עם איזסער זיך, געבעה, פאר שרעך. בעהאלט זיך עמיצען דארט צוישען די פאלען, קיזט, מעקעט, ווי עם בעט רחמים: ראָטיעוועט! יענער אַבער מהות עם אַשטוף, מאָלענידיג: געה! דערזיף ביסט-דו דקה געבורען געוווארען. — איזם-ברחמנות! לאזט זיך פערנעהמען אַפְּערודימפֿען קול

זו פון אונטער דעם פאָרַהָאנְגַן — פֿאָר אֹז ענטפֿער בין אוּך פֿוּמִים אַוְבֶּעֶרְשְׁטָעָן מֵיט אַלְאָגְנָעָר שׂוּעָרְעָר קְרִינְק בעשטראָקט גַּעוֹזָרְעָן וּרְחוּמָיו על כל מעשי, נאָט בְּרוֹךְ-הָאָתָּה הָעַט רְחַמּוֹת אֹיְף צָלָע וַיְנַעַּז בעשעַפְעַנְישַׁ". דָּאָס קְוָל אַיְזָאָק אַקְוָל, עַם רְוָקָט, רְוָקָט — אָזָן קִינְגָּרָד אַבְּעָרְטָמָאָט זַיְהָ דָּעָרְוִיס נִשְׁתָּט. דָּעָרְטָצְבָּאָט דָּאָס שְׂוָאָךְ קָעַלְבָּעָלָע. בִּינְדָּט עַם אַזְּרָפְּהָאָלָע פִּיעָר, עַם צָאָפְּעָלָט, שְׁרִירָה מַעַ-מַעַ — מַאֲמָעָה הַיְסָט עַם, נַאֲרָאָמְוִיסְטָה! דִּי מַאֲמָעָה אַיְזָאָק פְּעָלָד, הערט נִשְׁתָּט דָּאָס בִּוּטָעָר גַּעַשְׁרִי פָּוּן אַיהֲרָר לִיעְבָּר קִינְדָּר. הערט נִשְׁתָּט דָּאָס גַּעַוְעַנְעַנְעָן זַיְהָ מִיט אַיהֲרָר פָּאָרְין תְּזִוְּתָה! דָּעָרְטָצְבָּאָט מַעַ-מַעַ אַוְאָרְפָּה אַיְזָר עַדְרָ, קְוָעַטָּשָׁט עַם גַּט צָו מִיט דָּעָרְטָקְיָה, שְׁטְרָעָקְטָה אַיהֲרָם אַזְּוָס דָּאָס הַעֲלוּעָלָע, וְאָס שְׁזָחְטָהָיל — פְּלִיקְ-פְּלִיקָה, בְּרוֹךְ אַתָּה ... אָזָן חִיק!

רוֹיְטְ-בְּלוּי, אַפְּרֶדְבָּלְעָנְדוּרְזְעַנְישַׁ, אַוְסְמִישְׁעַנְישַׁ אַרוֹם-אַזְּ-אַרוֹם. אַיְזָ טָאָפְּ מִיךְ, וּוַיְשָׁ מִיךְ — דָּאָלָט זַיְהָ בְּלוּט. שְׁפִּיצְלָעָה בְּלוּט —

עמַ בעשלאָנט מִיךְ אַשְׁוּסִים ! ..

און זונט דענסטמָאָל ווערט מַיְן קְעַרְפָּעָר אַצְוּשְׁטָעָרְטָע, צְוּבָּרָאָ-פָּלִי. אלסְדוֹנְגָן אַיְהָם טְהָרָת זַיְהָ נִשְׁתָּט וּוַיְ גַּעַהְעָרִין, צְוּיְשָׁעָן וּוַיְרְקָלְלְקָיִיט אַזְּנָמָוֹת נִשְׁתָּאָקְיָן אַוְנְטָעָרְשִׁידָה סְאיּוֹ אַדְרָעָהָנְישַׁ, אַפְּלָאָנְטָעַנְישַׁ, קְוָדְרָר=וּירָר. מַיְן דָּעָה אַיְזָנְרִינְשָׁט, אַזְּוָס בְּעַלְ-הַבִּית, הַקְּרָא אַוְעָלָט! עַפְּסָ דָּאָלָט זַיְהָ, אַיְזָרְדָּעָר נָאוֹ אַלְוָגְ-אַזְּ-לְעָבָרָל. קְנוֹנָם גַּעַקְוִילְעַטָּעָן קָעַלְבִּילָדָס גַּעַבְּרָאָטָעָנָעָ לְעַבְּרָעָלִיל. עַס פָּאָטָשָׁטָמָתָמִיךְ, שְׁטָעָלָטָמִיךְ וּוַיְ מִיט שְׁפִּילְקָעָם. עַפְּסָ בְּרָעָנְט, בְּרִיחָתָמִיךְ אַיְן קָעָם שְׁעַנְיָע — אַזְּנָעָס שְׁפִּרְנְגָּעָן פָּוּן דָּאָרְטָמָזָוִיָּה וּוַיְסָעָגְלָדָעָן. עַס קוּקָעָן אַרְזָוִים, דָּאָלָט זַיְהָ, פָּוּן זַיְהָ אַפְּאָרְ רְזָוְעָה, מִיט בְּלָטָטָפְּעַנְעָן אַזְּגָעָן — אַזְּיָ, אַזְּגָעָן דָּעָרְמָאָטָמָעָס, מַיְן קָעַלְבִּילָם אַזְּגָעָן אַזְּטְלִיכָּעָר בְּלִיקְ אַיהֲרָר אַיְזָמָר אַפְּיָיל אַיְזָהָרָצָעָן. עַס רְזָוְשָׁתָקְלִינְגָטָמָר אַיְזָדִי אַזְּעָרָעָן, אַזְּיָט אַטְרְיוּעָרְדִּינְגָּקְוָל, אַטְרְיוּעָרְמָוָס

— תְּלַשְׁיַט! אַט בְּסָטְ-דוּ, אַט אַיְזָדִיָּן קָעַלְבִּיל. צְוַיְיָ בעשעַפְעַנְישַׁ אַרְזָוִים אַזְּיָפְּסָמָס וּוַיְלָט צָו לְעַבְּעָן. דָּאָס קָעַלְבִּיל וְאַקְסָט וּוַיְ גַּעַהְעָרִין, ווערט אַבְּהָמָה, לעבעט אַצְוָנָד אַפְּאָר זַיְהָ אַיְזָרְדָּעָר דִּין הַיְמִישָׁעָן שְׁלָמָם. קָרָגָן פָּאָר אַיְהָם אַיהֲרָר מִילָּקָה — מַעַן מַעַלְקָתָזָי, צִיהָת זַיְהָ, האָט פָּוּן אַיְזָר אַנְזָעָן, נְעהָמָט נָאָה בַּיְ אַיהֲרָר צָו אַשְׁטָקָקְנוּס לְעַבְּעָן, טָעָן

ספר הבאתות

פערקייט צו דער שחויטה איהר קוינר. דו הערסטט ? היינט זאג נאר דם
וואזוי וואקסט דו ? — דו לעבסט ? צו אַה-אָונ-וואֹועַה צו אַזָּעַ לעבען —
אין נוֹיט, אין שמאָה, אין בעטלען ! קיך אין דיין געשטאלט, משטײַנְס-
געזאנט, און די געשטאלט פֿון יונען, דיין גִּילִיכְעַן, פֿערְפּֿינְטְּמְעַרְט וַיַּת
אייהר געווֹאָרָעַן ! — דו נוֹצְסְטָט ? הא, מיט וְאַס ? דאס בעבען
דיינט — צְוֹוְאַס ? אַינְגְּאַנְגְּעַן טוֹיג עַס אַוְיַּף וְאַס ? צְאַפְּעַם, קִיְּן
וואָל, קִיְּן מִילְּקָה פֿון צְיִיךְ ! לעבסט נישט פֿאָר זַיַּה, עצטט-דו וְיַךְ נַאֲךְ
און אוֹיֶף יונעַם לעבען. די צְוַיְּה נִילְעָן, תְּלַשְׁוִת, פֿוֹ-וְאַנְעַן ?
דאס איּוֹ קָוִינָם גַּעַל פֿאָר דיין בחתח'ם בידנע קעלפּֿיל ! —
דו וְעוֹהַסְטָט ? ...

דאס פֿאָר פֿערזְאַטְּעַנְעַן אַוְיַּגְּעַן קוּקְעַן אוֹיֶף מִיר מִיט פֿערְדְּרָאָם, עַס
שטעלט מִיךְ בֵּוּ אַין דער וְיבְּעַטְּעַר רִיפְּ. עַס וְאַרְקְעַן זַיַּה אַין מִיר אַלְעַ
מיינע גַּלְדְּעַר. עַס זִידְט, קָאַלְט, רַוִּישְׁת אַורְס מִיר, עַפְּוִים אַגְּנְצְעַ
איַבְּרַקְעַהְרַעְנִישׁ. אַוְיַּס אַיְּה ? וְוַעַן אַיְּה ? וְוַאַיְּה ? — עַס
מעקעַט, מוקעַט. עַס שְׁפִּירְנְגַּט אַגְּנְשְׁוֹנְדְּרָעַן קָעַלְבְּלִיל, בִּיט
מוֹלְנָר אַסְּטִימָן פֿעַלְלִיל וְיַיְּ וְוְאַנְסְּעַם. עַס שְׁוֹעַבְעַן אַפְּאָר רַוְּטַע,
פֿערְוּוֹיְנְטָע אַוְיַּגְּעַן, עַס דְּרַעְעַן וְיַךְ אַרְוּם, מִינִי בְּעַשְׁפְּעַנְיְשָׁעַן, בחורוֹת-
בטלנוֹם, מִינִי גַּעַלְטְּעַן, פֿאָרְוּהְעַנְיְשָׁעַן. עַס פֿיְהַעַן גַּעַוְעַר, חָרוֹתְלַעַן
העלְזָעַר, עַס חָרְאַפְּעַט, קִיְּלַט, הוֹסְטָט אַשְׁרַעַק !

אי דער קָאָפְּ, עַס שְׁפָאַלְט זַיַּה מִר דָּרְ קָאָפְּ !

אין דעם טָאג, וְאַס מעַן האָט מִיךְ בְּעַדְאַרְקְט אַפְּטְוּרְעַן
אין בְּקוּר-חוֹלִים, איּוֹ אַגְּנְעַקְוּטָן פֿוֹן דָּרְ עַיְּם אַסְּטִיר אַן
אַ קלְאָג :

ועה, זְהַנְעַנוּ, זְהַנְעַנוּ, זְהַנְעַנוּ ! נַאֲר אוֹיֶף דָּרְ עַיְּם יִשְׂכְּבָה אַלְיַיְן, אוֹיֶף
דעם לְעַרְנָעַן דִּינְעַם דָּאָרְט הַאָסְטָט-דוֹ אַצְוָנָר צְרוֹטְקָעַן, וְיִתְעַר נִישְׁט אַוְיַּף
קִינְעַם, וְוִיסְט אַיְּזָר מְאַמְּנָעַן, זַיַּה אַיְּסְנְגָּעָלָאָוָת, סָאנְצְעַלְאָטָעָם, די אַלְעַ
פְּרָנְסָוֹת. דאס אַיְּנְצִינָע אַנְהַאָלְטְּעַנְיִישׁ אַזְּהַ פֿערְזְּוּנְדְּרִינְט —
געַפְּגַּרְט די בָּהָה !

ד א ס ק ע ל ב ע ל

א.

וינטער אמאָל, גאנץ פריה, איז איז בין געלגונן איינגעַשׂ
זודעט אונטער דער קאָלדרע, פערשלַָאָפֶעֶן, נאָך ניט בעעה האָמְצָנוּזִיג
אָופְַשְׁטָעָהָן, געהן אין חֵדֶר, דערמייל אַין, ווי מע וועקט מיך,
טָאָרָעַט מִיך אַין אַיִּין גַּעֲשָׂרִי:

— גיכער שטעה אויף, גיכער, גיכער!

אַיך טוה מִיך ניט טויט, ניט לַעֲבֹדָג אַכָּפֶ אַוִיף אָון
דְּרוֹזָעָה פָּאָר מִיר מִין שְׁוֹעַסְטָרָא, אַמִּידָעָ פָּוָן אַיְאָחָר צוּעָלָן.
דָּאָס פְּנִימְיָ שִׁינְעַט אַיְהָר, דִּי אַוְיְגַעַלְעַץ פִּינְקְלָעַן פְּבָעָס מִיט
אַ גְּלָאנְצָן גַּאֲרָשָׂוֹנה, דָאָס מִילְכָּל הַצָּלָב אָפֶעֶן, אויף דִּי לִי.
פְּצָלָעָן עַפְּסָס אַ פָּאָרְגְּלִיוּזָעָרט מִין שְׁמִיכְעָלָפּ, זַי ווַיְלָ עַפְּסָס
זָאָגָעָן אָון קָאָן ניט, אָזְוִי פֻּרְנָעָט אַיְהָר דָּפֶר אָטָעָם, נַאֲרָ ווָאָס
וַיְשַׁטְּרַעַת אָוִיס, ווַצְּרַעַנְדִּיבָּן זַיְן, דָאָס העַנְטָלָ, טִיטְעַנְדִּיבָּן אויף
עַפְּאָמָּה דָּאָרָט אַין דָּעָר מִיט שְׁטוּבָ:

— אָ-אָ!

אַיך גִּיב אַ קָּוָק — אוֵי, גּוֹוָאָט, אַ קְּלָבָעָלָן;
אָן אָזְוִי ווי אַיך בֵּין, באָרוֹוִיס, נַאֲקָעָט, אַין אַיִּין העַמְדָעָל,
הַאֲלַמְּנָדִיג אַיִּין הַכָּנְד אַוְיְפִּין קָאָפּ, קִין צִיְּטָ נִיט הַגְּבָעָנְדִּיבָּן

אויסווען און אנטהן דאס יארמולקעלע, מהו איך א שפונג אראב פונט געלגען געשווינד צו איהם. די פריד מיט מיר איז געוווען איזו גוריים, גלייך ווי די וווצט איזו מײַנע, גלייך ווי אַזְדִּינָג איז איהר פיהלת מײַן שמחה. עפֿעס לַיְיכֶת די זונ גאָר אַנדערש, עפֿעס איז דער פריהמאָרגען מלידער, פרינטליךער ווי תמייד, עפֿעס פיהلت זיך אומעדום אין דער לופט יומ-טוב/דיגעס, פול און פול מיט קעלבעל.

אַזְדִּינָג שמייכעלט, זאנט :

גות יומ-טוב, מז טוב דיר מיטן קעלבעל ! .. איך ועַזְמֵיךְ אוֹיפֶּךְ די קנייעלען, אַ בִּיסְעָל פּוֹנְדְּעָרוֹזְיִיטָעָנֶס און בערטאָקט מיר דאס קעלבעל. אַ שיינָס, אַ רְוִיטָם מַרְאָה גַּעֲלָכָן, אויפָּן שטערען אַ ווַיְסָעֶר פְּלָעָק, ווי אַ זילבערנָע קָאַקָּרְדָּע, גאָר אַ גָּאַטְס ווְאַונְדָּעָר !

וואָס ווַיְטָעָר, ווַיְטָעָר גַּיב אַיךְ מַיךְ אַרְוקְ אַונְטָעָר, בעקען גענדייג זיך מיט אַים גענטער, וואָס ווַיְטָעָר, ווַיְטָעָר גַּיב אַיךְ עַס אַ גַּלְעָט, דָאַ אַ טָּאָפֶּן, דָאַרְטָמִיט אַ פִּינְגָּעָר, אַרְיִינְקוּקָנְדִּינְג אַים בשעת מעשה איזו אַיְוגָעָן, ביַז אַיךְ ווּער דערמְטָשׁוֹין אַ נָּאָחָהעָנְטָר שמעלְקָעָן אַזְמָאַת אַיךְ אַרְאָבָּאָאַגְּבָּעָן, שְׁלוֹם עַלְיכֶם, אַזְמָאַת ווְאַנְצָעָר הַאנְדָּאָן, מִיט אַלְעָפֶּנְגָּעָר.

טאָקָעָמִיט דער גַּאנְצָעָר הַאנְדָּאָן, נַאֲךְ נִיט גַּעֲוָאָסְטָדָעָם טִיטִיש פּוֹנָם, שְׁלוֹם עַלְיכֶם, מִיט וואָס מַעַן עַסְטָעָס, ווּאָרוּם עַס האָט זיך עפֿעס גַּעַפְּהָלָט ווי באַלְדִּיגָט, אַזְמָאַת צְנוּנִיפְּנָעָמְנָדִיג זיך מיט אַלְעָפֶּנְגָּעָר, גַּעֲרָפְּטָעָן, גַּעֲרָפְּטָעָן אַוְיְשָׁטָעָהָן. פְּרִיהָעָר האָט עַס אַגְּגָעָהיבָּעָן הַינְטָעָן אָרוּם, פְּאַמְּעַלְיכָעָן, פְּאַמְּעַלְיכָעָן, זיך גַּעַשְׁטָלָט אוֹיפֶּךְ די הַינְטָרְשָׁטָע פִּסְלָעָן, בְּלִיְּבָעָנְדִּיג אַגְּגָעָהפְּגָרָט אוֹיפֶּךְ די קְנִי פָּוֹן די פְּעַדְעָרְשָׁטָע, וואָס נַאֲךְ פְּעַרְלָעָנָט אַונְטָעָר זיך. שְׁפָטָעָר אַבְּיסָעָל האָט זיך עַס שְׁווֹין גַּעַשְׁטָלָט אוֹיפֶּךְ אַלְעָפֶּנְגָּעָר, וואָס האָבָעָן זיך גַּעַשְׁאַקְעָלָט ווי פִּסְלָעָן פָּוֹן אַ צְעַשְׁאַטְעָנוּם ? טִיש. אַזְוִי אַיז עַס שְׁאַקְלָעָנְדִּיג זיך אַומְגָעָלְוָמְפְּרָעָט, אַיְשָׁטָעַלְעָנְדִּיג אַ פָּאָר קָאַקָּרְדָּע אַזְיָּגָעָן, אַ הִיפְשָׁע ווַיְיָלָע גַּעַשְׁטָאָגָעָן - אַזְמָאַת פְּגָזִים פְּגָרִיט עַס דָּעָם ווִידָּעָל, אַזְמָאַט, גַּאלְאָט אַיבָּעָר דָּעָר שְׁטוּב. עַס ווּרט אַ רְעָש, אַ גַּעַפְּלָדָעָר. עַס פְּאָלָט אָום די מִילְבָּגָע

בזוק מיט'ן צ'בראכען פיט', עס דערשרעקען זיך די הינער, פליין
משוגען ערויין איבער טיש און בענק, צ'ברעכען אַ גַּלְעִיל
קערען אַיבֵּר עפֿעַס אַ שִׁיטַעַן. די מֶצְמָע בֵּי דָּעַר קִימְפַּעַטָּרִין, בֵּי
דָּעַר בְּהֵמָּה הִימְסָט עַם, דָּאָרט אַין הוֹיז, דָּערהערט דָּעַם טַארָאָט,
דָּעַם הַאֲרָמִידָּעַר, לְוִיפְּט אַין אַיְן אַטְּעַם אַרְיַין אַין שְׁטוּב שְׁטָאָרָק
אוֹיפְּגַּעַנְגַּט אַון לְאַזְּט אָוִיס אַיהֲרַ צָאָרָן צַו מִין קָאָפַ
אוִי, אַ טָּאגַ האָבַּאַ עַס גַּעַחַתַּעַט דַּעַמְּאָלַט, אַ טָּאגַ פָּוּן פָּעַטַּש
אַון קָלָעַפַּ אַיִּן דָּערְהַיִּים, אַיִּן חַדְּרַ, גַּעַלְיִיּוֹת גַּעַנוֹגַ!

אוֹועַקְגַּעַנְגַּעַן פָּוּן דָּעַיְהִים אַיִּן חַדְּרַ בֵּין אַיִּךְ מִיט אַ קָּאָפַ
פּוֹל מִיט קָעַלְבָּעַל. וּעַמְּעַן אַיִּךְ האָבַּא בָּגָעַגְעַנְט אַיִּפְּפַן וּוְעַגַּה, האָבַּא אַיִּךְ
אַגְּנוּזְאָגַט די בְּשָׂוְרָה: אַנוֹנוּרַ קָוָה הָאָט גַּעַחַתַּעַט אַ קָּעַלְבָּעַל! פָּאָר
אַיִּטְלָעַכְעַן פָּוּן מִינְעַע בָּקָאנְטַע יְנוּגָלָעַן האָבַּא אַיִּךְ אַבְּגָעַלְוִיבַּט אַיִּן
טָאָגַ אַרְיַין דָּאָט קָעַלְבָּעַל, אַונְטָעַרְשָׁמִיכְלָעַנְדִּיגַּ דָּערְבָּי פָּאָר גְּרוּסַ
הַנְּאָהָה, וּוּי אַ בָּעַל-שְׁמָחָה. גַּעַמְּינַט דָּעַרְמִיט — הַעַ-הָעַ! לְאַזְּעַן זַיִּי
מִיר מְקָנָא זַיִּן! וּוּמְעַן מִיר הָאָט גַּעַטְוִיגַּט, האָבַּא אַיִּךְ צָוְגַּעַזְגַּט
זַוְּיִזְעַן אַיִּם דָּאָט קָעַלְבָּעַל, אַינְאַיְינְעַם מִיט מִיר זַיִּר דָּעַרְמִיט אַ בִּיטְעַל
אַנְשְׁפִּילְעַן. בֵּי אַיְינְעַם אַפְּילַוְוַה האָבַּא אַיִּךְ גַּעַנוֹמָעַן פָּאָרָאָוִס אַ פָּאָר
יְוִוִּישַׁע מַעַשְׂעַנְעַ קָנָעַט מִיט אַזְּלָעַרְס אַון אַ יְעִרְכַּעַן-בִּיטְעַל
שְׁוּרְעַנְדִּיגַּ אַיִּהְמַן. וּוּי אַיִּךְ בֵּין אַ יְוּדָה! אַוְ דָּעַרְ פִּיבְּזַד פָּאָרָעַן
דִּיטְעַנְדִּיגַּ צָוְמַעְרְשַׁטְעַן אַיִּפְּפַן קָעַלְבָּעַל גַּעַהְעַר אַיִִּהְמַן.
עַס פָּעַרְשְׁטַעַת זַיִּר, אַוְ פָּאָרְ גְּרוּסַ שְׁמָהָה אַון אַזְּיִי פִּיעַל
גַּעַשְׁפַּטְעַן האָבַּא אַיִּךְ פָּעַרְשְׁפַּטְעַגְּטַ קְוּמָעַן אַיִּין חַדְּרַ אַון גַּעַכְּגַּט
אַ מִיאָסָעַן פְּסָקַ.

נָאָר פָּעַטַּש זַיִּנְעַן פָּעַטַּש, אַון קָעַלְבָּעַל, אַיִּוּ קָעַלְבָּעַל, די
גַּמְּרָא לִיְגַּט פָּאָרְ מִיר אַפְּעַן, אַון עַס קוּקָט אַרְוִיסַּט פָּוּן דָּאָרט, עַס
דָּרְעַהְתַּ זַיִּר מִיר פָּאָרְ דִּי אַוְיְגַּעַן — קָעַלְבָּעַל. עַס קְרִיכְטַ, קְרִיכְטַ מִיר
אַון קָאָפַּ אַ מְאַרְדָּעַטְשָׁקָעַ, אַ שְׁעוֹנָהַ, אַ גַּעַטְאָקָטַ, אַוְיעַלְעַד קָלִיִּיַּ
גִּיטְשָׁקָעַ, אַוְפְּגַּעַנְשְׁטַעַלְטַעַ, אַ קָּעַפְּלַעַ, אַ הַלְּעַלְעַלְעַ. דָּעַרְ רַבִּי
קָנָעַט, מְרִיקָעַט מִיט אַ גַּמְּרָא-גַּיְגָן, אַון מִיר אַיִּן דִּי אַוְיְרָעַן מַעְקָעַט
די קָוָה נַאֲכִין קָעַלְבָּעַל. דָּעַרְ רַבִּי תְּהָוֹת זַיִּר אַ הוֹיבַּ פּוֹנִים בְּעַנְקָעַל-
דָּאָטַ קָעַלְבָּעַל אַ הוֹיבַּ אַוְיִףַּ דִּי פִּיטְשָׁקַ, דָּעַרְ רַבִּי שְׁטָרָעַט אַוְיִסְטַ
איַּ הַאֲנָדָ — דָּעַם קָעַלְבָּעַל פָּאָרְרִיסַּט זַיִּר דָּאָטַ עַקְעַל : הַאֲ-הַאֲ-

האָז – און עס פְּלִיהַת אַ פָּטָש ! דער רבי איז ביינט, פרעומט ווֹז
איך האָלֶט. איך האָלֶט מיך ביַי דער באָק.

קּוּמְעַנְדִּיג אֲהַיִם, אַיְזַי עַרְשַׁטַּע זַאַךְ מִינְעַ גַּעוּעַן –
קּוּלְבָּעַל. שְׂטִיבַּעַל, אוֹיפַּדְיַי שְׂפִיעַ פִּינְגְּעַר האָט אַיך בְּשִׁתְקָה מֵיכַן צַוְּ –
עַגְּבוּעַט צָוֵם קּוּלְבָּעַל. דַּי מַגְמַעַן האָט עַס פֻּרְשְׁטוּפַט אַיְזַן אַוְיַן –
קּוּלְעַעַל פַּאֲר אַ גּוֹט אַוְיַגַּע, מַעַן זַאַל עַס קִין עַיְן-הַרְעַ נִיט גַּעֲבָעַן –
אַנְגְּעוּחוּבְּעַן האָט זַיְקַבְּיַי, ווֹי דער שְׂטִיגְיַעַר אַיְזַקְיַעַר אַ –
קוּקַט, אַן עַסְעַן פַּאֲר לְיַעַפְשַׁצְפַּט מִיט דַּי אַוְיַגַּעַן. אַיְזַקְיַעַר אַוְיַילַע אַרְוֹם –
שְׂוִין אַ גַּלְעַט, אַ טָּפַע, דַּעֲרַנְאַךְ אַ הַצְּלוּעַן, אַן אַרְוַמְּנַעַםְעַן, גַּאַר
נִפְשַׁ אַחַת. אַן לְסַפְקַ שְׂוִין גַּרְאַבְּלַעַן, מַחְילַה, אַ קּוּוּעַטַּש, אַן מַיְזַ –
קּוּלְבָּעַל טַהוֹת אַ שְׂפָרְנַג אַהַיַּן-אַהַר אַיבְּעַר דַּעַר שְׂטוּבַע, ווּעְרַט עַס –
אַן אַיְבְּעַר קּוּרְעַנְישַׁ, סְדוּם-וּמוֹרָה, אַן עַס רַעֲנַעַט אַוְיַקְיַעַר פַּעַךְ –
אַן שְׂוּעַבְּעַל, פַּיְעַדְיַעַגְעַל פַּעַטְשַׁ הַיִּסְטַּעַט עַס, גַּאַר אַ שְׂרַעַק !

דַּי לְיַעַבְעַ צָוֵם קּוּלְבָּעַל אַיְזַבְּיַי מִיר גַּוּוֹאַקְסַעַן מִיט יַעַדְעַן –
שְׂאַג אַן צְוַגְּלִיְיךְ מִיט אַיהְר דַּי יְסוּרִים, הַאַרְצָזוּיְתָאָגְן מִינְגַּעַר, ווֹאַס זַיְ –
הַאָט מִיר אַנְגְּעַמְאַכְתַּבְעַט. מַיְזַן קִינְדְּרַעַישַׁ הַעַרְצַעַל אַיְזַפְּאַפְעַן מִיט
בְּלַוְתַּ, הַאָט נִישַׁט גַּעֲקָאנְטַר וּהְיַיק אַן פַּאֲרַדְרָאַס הַאַרְכַּעַן דַּעַם –
שְׁמוּס אַיְבְּעַר דַּעַם קּוּלְבָּעַל, ווֹי מַע ווֹיל עַס, נַעֲבָעַן, קוּלְיַעַן, ווֹי
מַע דִּינְגַּט זַיְקַבְּיַעַל מִיט דַּעַם קְצַבְעַ –
גּוֹט, הַיְמִישַׁ, פַּעַקְטַּ דַּעַר מַגְמַעַן הַגְּנַד אַזְוִי לְיַעַבְלַעַן-פְּרִינְגְּלַעַן,
אַן דַּא שְׂאַצְטַ מַעַן אַב דַּעַם ווּעְרַט פָּונְ זַיְן לְעַקְעַר, פָּונְ זַיְן
צִינְגְּעַל ! סְאַיְזַ עַפְעַס טַקְעַ אַ גּוֹאַלְעַל, אַ רְצִיחַה !

עַס האָט מִיר ווּהָ גַּעֲטָהָן דַּאַס הַאַרְץ אַוְיַפְּן קּוּלְבָּעַל : גּוֹאַלְעַל –
אַרְדְּחַמְנוֹת ! עַס האָט מִיךְ פַּעַרְדְּרַאַסְעַן, גַּעֲבָעַנְטַן, גַּעֲבָרְאַטְעַן : גּוֹאַלְעַל –
ווֹאַס זַיְן מַעַן הַאַבְעַן, נַעֲבָעַן, פָּונְ זַיְן לְעַבְעַן !

אַיך בְּין אַרְוַמְּגַעַן-גַּעַגְעַן צַעְקָאַכְתַּ, ווֹינְד-אַוְן-וּוַיְיַ אַיְזַבְּיַי
גַּעֲוָעַן פָּונְ בִּידְעַז וַיְיַעַט : הַאָב מִיךְ גַּעַשְׁעַטְמַט קוּקָעַן דַּעַם קּוּלְבָּעַל –
אַן דַּעַר מַגְמַעַן, לְהַבְדִּיל, אַיְזַי אַוְיַגַּעַן . . .

וּוּרְ וּוּיְסַט צַוְאַס דַּאַס ווּאַלְטַ גַּעַפְּרַהְטַ, ווּעַן עַס זַאַל זַיְקַ –
וַיִּטְגְּעוּן אַגְּטַעַרְוַשְׁעַן פְּלַזְצִים צְוַיְנַס, אַוְיַקְיַעַר ווֹאַס מַע הַאָט זַיְקַ –
פַּלְלַגְיַעַן גַּרְיִיכְתַּ.

ב

ס'איו א ווינטער-געכט. א פראַסט מיט א ווינד. א פראָסט א ברענדיגע, א ווינד א שטודע מדיגע. עס בלְאָזֶט, פִּיכְט, דִּיפְּסְקְּרִיפְּט, ווי אויף אַתְּהוֹנָה פֿוֹן טויזענדער רוחות; עס שפְּרִינְט גען, טאנצען זילען שנען, דְּרֻעָה ענדיג זיך משוגע ערווין אייבער די גאָסען. עס קנאָקען, טראָקען דעכער, עס היילט, וויעט אין די קוּמָעָנס אָן עס זשומען, צימבלען שויבען אין די פֿעְנְכְּטָעָר.

אויף דער גאָס קיַין לְעַבְּדָג בְּשֻׁעְפְּנִישָׁ, נִיט אַיִן יְדִישָׁ בְּהָמָה, אַלְעָ ווי אויסגעָרט. אָן ווּלְכָע זַיְינָען פֿער בלְיְיבָעָן דָאָ, לִיגָען בערגראָבעָן, אָן אַךְ-אוֹן-וּוַיִּ צוֹ זַיִּ, טִיעָף אַיְבָעָר די אוּרְעָעָן אַיִן שנִי.

אונזער בהמה, עפָעָס נָאָ, מְשִׁינְינָס גּוֹזָגָט, אַ שְׂטִיקָעָל קִימְפְּעַטָּאָרִין, האָט אָונְטְּרָגְעַנְכְּטִיגְט אָן דָעַם פֿינְסְטְּרָעָן הוּוִין, אַיִן נָעֵן אַנְשָׁמוֹן, וואָו עס בלְאָזֶט פֿוֹן אוּבְּעָן, פֿוֹן אָונְטְּעָן, אַלְעָ זַיְיטָעָן, וואָו ס'איו אָומְצָקָומָעָן פֿאָר קָעלָט. אָן ווּאָס טָהוֹת אַ בהמה? אַ בהמה מעַל-גּוֹרָהָט, חֹרֶם, קִיטָט אַיְבָעָר אַלְעָ פֿרְהָעָר-דיַגָּע, שָׁוֵין הַאֲלָב פֿאָרְדִּיְעָטָע, פֿוּלְעָ נְמָאָס-וּמָאָס גּוּוֹאָרְעָנָע זַאְכָעָן, אָז נִיעָשְׁפִּיאָז פֿאָר זיך האָט זָה דָאָך מְכוֹת — אָן בִּים אַיְבָרְקִיעָן קִיכְּט זַי, לְאָזֶט זַי שְׂטִילָע זַיְפְּצָעָן. דִי זַיְפְּצָעָן צַעְגִּיעָן זיך ווּוִיט אָרוֹם אָן לְאָזֶעָן זיך פֿיהָלָעָן אוּיך אַיִן שְׁטוּב.

אויף מְאָרְגָּעָן גָּזָוָן פְּרִיה האָט מִיך אַיְבָגְעָוָעָט פֿוֹנְסְטָמְפָּעָן, אַ בִּיטָעָר גַּעַשְ׀רִיָּה, אַ יְאָמָרָה, אַ קְלָאָג, ווי מַע בְּעוּוִינָט אַ טְוִיטָעָן, דָאָס ווּוִוְיָט, שְׁרִיְיט די מַאְמָע.

וּוּאָס אַיִוּ?

געַפְּגָרְתָּס די בְּהָמָה!

דאָס הויז-געזינד אַיִו פֿאָרָאוּמְצָרֶט, אַיִן שְׁטוֹב הָעֲרֵשֶׂת אַ
פְּרוּכָר, אַפְּלִינוּ דָעַר הָאָן שְׁטוֹבָת אַרְאָבָגָלְאָזָט דָעַם קָאָפּ, נִישְׁטָ
אַרְוִיסְגַּעֲפִירֶט דִי הַיְנָעָר זִינְגַּע פָּוּן אַונְטָעָר דָעַם אַוּוּעָן, הַאַפְּעָרָ-
דִּיגּ, וּוּי תָמִיד. אַיִינְגַּע פָּוּן דִי הַיְנָעָר מִיט אָן אַיִי פְּגָדְפָּט,
קוֹוָאָקָעָט, זָוְכָט אָן אַרְטָה, וּוּילְ זִיךְ לְעָגָעָן, אָוּן נִישְׁטָאָוּן וּוּרְ זָאָל
אַיבְּעָרְדָעְקָעָן זִי מִיט דָעַר זִיפּ וּוּי גַּעֲזָוָהָנְלִיךְ. נָאָךְ אַיִינְגַּע פְּשִׁיטָ
אַרְוִיסָּט, פָּוּן אַונְטָעָר דָעַר בָּעַט, הַעֲנְדוּמָ-פְּעַנְדוּמָ אַיִחְ אַ בְּעַנְקָעָלָ
מִיט אַ פֿאָרְרִיסָּעָן קְעַפְּלָעָל, זַעַהָר שְׁטָאָצָּין אַיִן קוֹל: מָוָלָ-
טוּב מִיר מִיט אָן אַיִי, זִיךְ שְׁוִין גַּעֲלָעָט אַיִן אַ גּוּטָעָר שְׁעהָ!
אָן דָעַר שְׁפָנוּרָה מָאָן, דָעַר הָאָן, זָאָל זִיךְ צָס אַיִחְ מִיר קָאָטָשָׁ
אַרְומְקוּקָעָן, צְוָגָהָעָן וּוּי דָעַר שְׁטִיגְגָּעָר אַיִן. קִיְינְגַּע אַיִן נִיט אַיִן
קָאָפּ, אַלְעָשָׁ שְׁטוֹחָהָעָן פֿאָרָאוּמְצָרֶט, וּוּיְבָעָר, שְׁכָנוֹת אַוְיכְּ: אַיִן
דָעַרְמִיט. דִי מָאָמָע אַיִן מִסְפִּיד פָּאָר זִיִּי דִי בָּהָמָה, דָעַרְצָהָלָט
אַיהָרָעָ שְׁבָחִים, אַיר קָאָן פּוּטָעָר, נָאָךְ מְעֻלוֹת צְוָלְכָעָפּ,
אַלְדָאָס גּוֹטָס, פָּוּן וּוּלְכָעָ אַדְקָהָאָבָה פְּרִיהָעָר גָּאָרְנוּטָהָגָעָן. אַלְדָאָס
— הָעָרָט אַ מעָשָׁה — זָאנְגָט זִי מִיט אַ וּוּינְגְּנְדִּיגְּוּן נִיגְּנוֹן —
הַיְנָמָט גָּאנְצָה אַט דִי טִיר אַט-אָ, פָּוּן דָעַר שְׁטוֹב אָנָן דָעַם
חוּוִין, צְפָנָן אַיִק. גַּעַה אַיִק וּוּי אַ בְּעַלְ-הַבִּיתְיָטָעָמְלָקָעָן פְּרִיהָ אַרְיִין.
דאָס מְעַלְקָשְׁעַפְּלָעָל אַיִן דָעַר הָאָנְדָה, שְׁטוֹרִי צָום פְּרָעָסָעָן הָאָט
דָעַר בְּעַקְאָנְטָעָר גּוֹי נָאָךְ נִישְׁטָ גַּעֲרָאָכָט — פְּרָגְגָעָן. אַ
פְּרָאָסָט — אַ שְׁרָקָק, צִיְיט מְצָלָקָעָן. רָוח אַיִק: מָאַיִן-מָאַיִן!
זִי רֹופֵט זִיךְ נִישְׁטָ אַבָּ. גַּעַה אַיִק שְׁוִין צּוֹ נָאָהָעָט, אַיִק גִּיבָּ אַ
קוֹק — אַוי, אַ דָוְנָעָר הָאָט מִיקְ נִיט דָעַרְשָׁלָאָגָעָן, וּי אַיִן טּוֹיטָוָי
גָּאָר פְּלֹאָצִים, עֲרָשָׁת נָאָכְן קְעַלְבָעָן זִיךְ, פְּגָרְתָּעָס אַ בָּהָמָה!...
אַיִן אַיִן דָעַרְמִיט הַסְּפָד, נְלִיט אַרְיִין פָּוּנִים אַלְקָעָרְצָלָדָאָס
קְעַלְבָעָל, הָאָז-הָאָז מִיט אַ פֿאָרְרִיסָּעָן וּוּיְדִיצָּל, אַ פֿאָרְוּאָרְפָּעָן קְעַפְּלָעָל,
מִעַ-מִעַ אַיִן אַיִן קוֹל, דָאָס הָאָרֶן רִיסְטָ בֵּי אַינְגְּלִיכְעָן אַיִן
שְׁטוֹבָה, קְוּקָעְדָּיָג אַיִחְ דָעַר יְהָוָה, נְצִיבָק. אַלְעָשָׁ פְּרָעָשָׁתָהָעָן דָעַם
טִיטִישָׁ פָּוּן "מָעָ", וּוֹאָס דָאָס "מָעָ" בָּאָטִיטִיט. דָאָס מְעַקְעָט,
עַט, נְעַפְעָט, נָאָךְ דָעַר בְּרוּסָט, עַס וּוּלְ עַסְעָן. דָאָס מְעַקְעָט עַס,
בעַט זִיךְ צּוֹ דָעַר מָאָמָעָן, זִי זָאָל עַס אַוְיסְצָוָאָגָעָן, אַבְּלָעָקָעָן מִיט
דָעַר צָוָגָן. וּוּיְבָעָר, שְׁכָנוֹת, וּוּשְׁעָן דִי נְגָעָ, דִי אַיִינְגַּע, מָאַכְעָן

פִּיסְקָעַלְעַךְ, אָוֹן דֵי לִיפְנַלְעַךְ זַיִינְרַעְ וַיְהִין, גְּרִיטַ צָוֶם
דִּידָעַן, אַיְנוּ פָּונְ זַיִן, אַ וְאוֹילְקַעְנַעַנְדִּיגַע, וְאָסָ שִׁיטַ אַיִן דֵי
דִּידָ וּמְרַטְעַרְ פָּונְ דֵי הַיְלִיגַע חַכְמִים, פָּעַרְכָּאַפְטַ זַיִן פְּרִיעַרְ
אָוֹן צַוְלָאַזְטַ זַיִן אַיִן אַ בְּרִיטַעַן שְׁמוּפָס :

— דָעַר, וְאָס לְעַבֶּט אַיִיבַגַּ, וְאָס אַיִךְ בֵּין נִיט וּוּרְטַ
זַיִן נָאַמְעַן צַו דָעַרְמָאַנְצַן, — הַוִּיבֶט זַי אַנְ אַיִף תְּחִינָה-לְשָׁוָן,
צְבוֹנִיפְשָׁנִירַעַנְדִּיגַע דֵי לִיפְנַלְעַךְ אָוֹן קַנִּיטַשְׁעַנְדִּיגַע אַ פְּרוּם פְּנִימְלַיְן —
דָעַר אַלְמַעְכְּטִיגַעַר, עֲרַ אַיִן גַּעֲרַכְתַּ אָוֹן זַיִן מְשֻׁפְט אַיִן גַּעַ.
דְּמַכְטַן ! לְאַזְן זַי, דֵי בָּהָמָה, זַיִן אַ קְרַבְן-צָוָלה, מְכַפֵּר זַיִן,
דִּינִיגַעַן, אַיִיךְ אָוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל פָּונְ אַלְעַ אַוְרִינִיגְקִיַּת אָוֹן פָּונְ
אַלְעַ אַוְרִינִיגְקִיַּת. מִיְּנַץ עַזְחָ-טוּבָה וְאַלְעַ אַגְּוּזָן — דָאָס
קָעַלְבָעַלְ, דֵי פְּרוֹכֶט פָּונְ אַיִיהָר מְוֹתָעָר-לְיִיָּבָ, זַאַל בְּלִיְבָעַן לְעַבְעַן,
זַאַל עַס בֵּי אַיִיךְ זַיִן הַאַדְעָוָעָן, אָוֹן דָעַר, וְאָס שְׁפִינְזַט פָּוּנִים
קְלִיַּין וּוּנְעַמְעַל בֵּין דַעַט וּוּנְעַלְתִּיהָר, וּוּטַט הַעַלְפָעַן עַס צַו שְׁפִינְזַעַן
אַמְאָל מִיט שְׁאַלְעַבְצַן פָּונְ קָאַרְטָאַפְעַלְ, אַמְאָל מִיט אַ בִּיסְעַל קָלִיְעַן,
דָאָס אַ בִּיסְעַל, יְפַנֵּץ אַ בִּיסְעַל. וְאָס קָאָן עַס זַיִן אַנְזָעַהָן אַיִן
בְּעַל-הַבְּתִישְׁקִיַּת אַ קָּעַלְבָעַל ? אַיִיהָר פָּעַרְשְׁטָעַהָט, פָּונְ אַ קָּעַלְבָעַל
וּוּאַקְסַט אָוִיס אַ בָּהָמָה, אָוֹן אַ בָּהָמָה אַיִן גּוֹט, תָּמִיד אַנְגָּעָ-
לְעַגְט, וּוּרְ שְׁמוּעַס בֵּי הַיְנִיטִיגַע צִיטַעַן אָוֹן גְּפָרַט נַאֲךְ בֵּי
יְוָדָעַן. אַךְ-אַךְ !

אַלְעַ וּוּיְיִבְעַר בָּאַטְעוּן צַו. דֵי מַאֲמַע לְאַזְטַ זַיִן אַיִנְ-
דִּידָעַן.

דָאָס קָעַלְבָעַל בְּלִיְבָט לְעַבְעַן — אָוֹן מִיר פָּגָלַט אַרְאָב אַ
שְׁטִיַּין פָּוּנִים הַאַרְצָעַן.
דֵי מַעַשָּׂה מִיט דָעַר בָּהָמָה, אַיִיהָר אַוְמַגְעָוּזְהַנְּלִיכָּר טְוִיט
הָאָט אַנְגָּעַמְאַכְט אַ רְאַשְׁׁ אַנְ שְׁטַעַדְטָעַל. לִיִּיט זַיְגַּעַן גַּעֲקָוּמָעַן אַיִף
חַיּוּשִׁים אַנְקְוּעַן דָאָס קָעַלְבָעַל.

שטיַּרְקַן גַּבְּעָנְקַט דִּי עַרְשְׁטָעַ צִיִּיט הָאָט דָּאַס קַעְלְבָעַל, נֶעָזֶן, נֶאָר דְּצַר בְּרוֹסֶט. מְ'הָאָט עַס גַּעַשְׁתִּילְט אַמְּאָל מִיט אַלְעַז-מַעַשְׁקָע פּוֹן קַאֲרָעָנָע קַלְיִיּוֹן, אַמְּאָל מִיט בְּרוֹיט אַ שְׂטִיקָעַל, — מִיט אַ הוַיְפָעַן הִי. צִינְרוֹעַלְעַךְ הָאָט עַס גַּעַהָאָט אַכְטַ פַּעַדְעָרְשָׁטָע, שְׁעהַגָּע, וּוַיְסָע, נֶאָר בַּיְמַס גַּעַבְּרִירָעַן וּוּרְעָן. אַיְךְ הָאָב זַיִן אַלְיִין גַּעַצְעָהָלֶט. עַס הָאָט גַּעַגְּסָעָן אָוֹן דָּאַז צַי וּוּלְיִעָּן אָוֹנְטְּעָרְגָּמְרִיכָּעַט עַס הָאָט אַלְזַן גַּעַסְמָאָרְעַט מִיט דָעַר נָאָג, גַּעַזְמָעַט, אָוֹן וּוֹאָס נֶאָר אִים אִיז צָוֵם חַוְיל גַּעַקְמָעָן, אַ הַגְּנָטוֹךְ, אַ טִּיש-טוֹךְ, אַ זַּאַק, הָאָט עַס גַּעַקְיִיט. אַ הַיְטָעַל, אַ יַּאֲרָמוֹלְקָע — אַיְיךְ סְחָוָה. אַיְינְמָאָל הָאָט עַס שִׁירְעַר זַיִן נִישְׁתַּדְעַרְוָאָרְגָּעָן מִיט אַ טְשָׁאָלְעָנָט-שְׁמָאָטָע. אַ נָּס, וּוֹאָס מְ'הָאָט זַיִן בְּעַצְיִיטָעָן אַרְמָגְנָעָקָוָט, נִיאָר בְּעַדְאָרְפָּט גַּיְכָעָר פְּעַרְוּקָעָן דָעַט טְשָׁאָלְעָנָט. אָוֹן אַיְוב מְ'אִיז פּוֹן אִיהָם דָּאַס אַלְצָדִינָג אַוְיְסְגַּשְׁתָּאָגָעָן, נִיט זַיְנָעָר פְּטוֹר צַוְּזָאָר, אַיְזָאַס נֶאָר גַּעַוּעַן אִינְגָּס זַכְוָת פּוֹן דָעַר מַגְמָעָן זַיְנָעָר, זַאַל זַיִן דָאַרְט מִיהָעָן.

אַיְךְ אַיְנָעָר הָאָב עַס אַמְּתָטָקָע לַיְעַב גַּעַהָאָט טִיעַפְּ פּוֹנְמָט, הָאַרְצָעָן, עַס שְׁטָאַרְקַן בְּעַדוּיְעָרְט ; אַ רְחַמְנוֹת, סְאִינוֹ גַּעַבְּעָר, עַלְעַנְדָן, אַ יְתּוֹם !... הָאָט מַעַן עַס אַמְּאָל בְּעַלְיִידִינְגַּט מִיט אַ קַלְיָאָפְּ, מִיט אַ זַעַם, פְּלַעַג אַיְיךְ מִיךְ אַרְוִיסְטַהְעַלְעָן, זַיִן אַגְּנָעָמָעָן קַעְלְבָעַלְסָט קְרִיוּוֹרָע אָוֹן גַּעַכְאָפְּט דָעַרְפָּאָר דָאַס מִיְּנִינָג, אַט דָאַס הָאָט מִיךְ נֶאָר מַעְר צַוְּגָעָצִיְגָעָן צָוֵם קַעְלְבָעַל, דָעַרְפָּאָר וּוֹאָס מַע אִיז עַנְטָא. האַבָּעָן גַּעַלְעָטָעָן פּוֹן אַנְדָעָרָע, שְׁטָאַרְקָעָרָע פּוֹן אַונְגָן, גַּאֲר אָוֹמָזָסְטָא.

אוֹן, אַפְּנִים, בַּיְמַס קַעְלְבָעַל בֵּין אַיְיךְ אַוְיִיךְ טָקָעָפְּ גַּעַוּעַן אַ שְׂטִיקָעַל חַשּׁוֹב. וּוֹאָרִים עַס פְּלַעַגְטַן זַיִן לְאֹזְעַן גַּלְעָטָעָן פּוֹן מִיר בַּיְמַס

קעפעל, אונגעומען ביי די אויערלעך, קווקענדיג דערביי צו מיט
מייט לא פאר אומגעטיגע אויגען, לעזענדיג מיך פרינד-עך, גלייך
ווײַעַס וואָלֶט זיך פֿאָר מִיר עַפְעַט גַּעַלְאָגַט, גַּעַוְאָלֶט עַפְעַט
אַזְוִינָס זַאֲגָצָן, אַיְחָן, ווַיְדָעָר, הַאֲבָעָס, דַּאֲכָט זַיְחָן, פַּעַרְשַׁטְּגָנָעָן,
געפיהַלְתָּט, וואָס אִים אוֹיפֵּט דְּפֵר לְוָנָג, וואָס לְעַקְטָעָס מֵיךְ מִיט
דְּעַרְ צְוָנָג. עַס חָאָט מֵיךְ גַּעַזְוִיגָּעָן צָוָם קַעַלְבָּעָל, אָוָן מִיר זַעַנָּעָן גַּעַזְ
וואָרָן גַּעַטְרִיעִיעָן חַבְרִים.

๗

ס'אייז נאָך פָּסָח. אוּסְטָן בִּין-הַזָּמָנִים. יונְגָלָעַךְ גַּעַהָעָן אֵין
חוּדר, קַעַלְבָּעָל, בהמות אֵין דְּפֵר טַשְׁעַרְעַדָּע. דְּעַרְ רַבִּי מִיט
דְּעַט קַגְּנוֹתְשִׁיק, דְּעַרְ פַּאֲסְטוֹן מִיט דְּעַרְ בִּיטְשׁ. מַלְמָדִים נַעַמָּעָן
זַיְחָן קַגְּלָעָן. אִיטְלִיכְעָרָמִיט זַיְחָן חָדָר, אָוָן דְּעַרְ פַּאֲסְטוֹן מִיט
זַיְנָעָן בהמות. באַהֲצַלְפָּעָר שַׁלְעַפְעָן, טַרְאָגָעָן, ווי דְּעַרְ סְדַר-הַזָּוּלָם
אַיְחָן, פִּיצְלָעָן קוֹנְדָאָט, שַׁלְאָפְנָקָעָט אַיְחָן דִּי פְּלִיְיכָעָט אֵין חָדָר
אָרְיִין, אָוָן דָּאָס קַעַלְבָּעָל אָנוֹצָאָס, אַגְּנוֹנָדָס, נִישְׁתְּ קְלִיָּן צַוְּ
לוֹיְפָעָן מִיט דִּי פִּיסְלָעָךְ אַלְיִין, בְּלִיְיבָּט גַּאֲרָאִיבָּפָּר אֵין דְּעַרְ
הַיִּם! עַס גִּיטְאָרָוָס בְּטַל. פְּגָרוֹאָס? — ס'אייז נאָך צַו יְוָנָג
צַו טַרְיְּבָעָן צַס אֵין טַשְׁעַרְעַדָּע, זַאֲגָט דְּעַרְ פַּאֲסְטוֹן, עַס ווּעַט
גִּיטְ פַּאֲרָזָמָעָן דִּי תּוֹרָה זַיְנָעָן: מַעַלְ-גַּרְחָיָן, מַאֲכָעָן מִיט דְּעַט
מוֹילָן, נִישְׁקָשָׁה, שְׁפַעְטָעָר אַבְּסָעָל אַיְחָן. לְעַת-עַתָּה, זַאֲגָט עַר,
זַאֲלַזְיָךְ עַס מַגְדָּל זַיְחָן אָונְטָעָר אַהֲיָמִישָׁצָר הַשְׁנָחָה בֵּין דְּעַרְ
דְּעַכְטָעָר צִיְּיט.

אֵין ברירה, דָּאָס קַעַלְבָּעָל בְּלִיְיבָּט, נִעְבָּעָךְ, אָוָן גִּיטְ אַיְבָּפָּר
אַיְחָן אַסְטָעָן אַסְטָעָן. קִיְּין האַגְּנִיגְ דְּעַרְפָּוָן הָאָט עַס נִישְׁתְּ גַּעַלְעַקְטָן.
קִיְּיַיְמָעָן ווַיְיַזְטָ אִים אַהֲיָ אַיְסָדוֹר; דְּעַרְ פַּאֲרָשְׁטָאָפָּט אִים

דאס מויל מיט שיחי-פיה; יענער לערענט דאס דורך-ארץ –
און טון די פולע טובות איז ער, נעה, שטעה, הונגעיג,
שטארק פונם לייב אראב.

אויף זיין גליק האט זיך בי מײַן מלמד אויסגעלאָזוט די
תורה פאָר מיר, איך הויב אָן דברוייל צו לערבען, הייסט ער,
אין בית המדרש אָלֵין פאָר זיך. מע פֿאָרְלָאָזּוֹת זיך, הייסט ער,
אויף מײַן יושר, און די השגחה אויפֿן קעלבעל געהת מיט דער
צייט איבער אינגןצען צו מיר אין די הענד. איך ווערט ער
דער מזריך זיענס אין אָ גוטער שעה!

עס בענט זיך פאָר אונז בײַיד אָ נײַץ וועלט – אָ
וועלט אָ לִיכְטִינְג, אָ שָׁעָהָנָּא, אָ פְּרִיָּה, וואָס ניט איך. נישט
דאָס קעלבעל, האָפָּן זי בו אָחָר, לְיֻגְּנְדִּיב פֿאָרְשְׁפָּאָרְט אַין חָדָר,
אין שטאָלְכָּפָּן, קִינְמָּאָל נִשְׁתָּאָגְּנָעָקוּקָוּט.

– זַכָּה דָּוָרִי! – זָאָג אַיך, אַנְגַּעַמְנָדִיג דָּאָס קָעַלְבָּעָל
בַּיִּס שְׁטוּרִיקָּל, וואָס אַיז אָרוּם דַּעַם הָאָלָּו – קָומָ, מִין פְּרִינְד,
נִצָּא הַשְּׁרָה, אַהֲן אויפֿן גְּרִינְעָם גְּרָאָן.

אַיִּצְאִ, אַיז ער דָּאָרְט גּוֹט, מַחְיָה! ער לְעַפְתָּ, פָּס רִיחָרֶת
זיך אָרוּם אָון אָרוּם. גָּאנְטִיס בעשענענִישָׁן, וואָס בֵּין אַהֲרָן גָּאָר
וּוְיָדָ-פְּרָעָמְדָע פָּאָר מִיר. פּוֹיְגָעְלָצָךְ אַלְעָרְלִי, מִינִי וּשְׂקָעְלִיךְ
אָזְוִינְג, הַיְשָׁעָרִיגָּצָן, גְּרִילְעָן אָזְוִינְג אָזְוִינְג, פְּלִיהָעָן, שְׁפִירְנָעָן
הָוִיָּן אִין דַּעַר לְוֹפְטָ, זַי אָנוֹתָעָן צְוִישָׁעָן דַּעַם גָּרָאָן לְעַבְעָדִין-
פְּרָעָהָלִיךְ, מִיט אָגְזָוְנָעָרִי, אָשְׁוֹשָׁעָרִי, אָצִימְבָּלָעָרִי. ער
הָעָרָת זיך אָקָאנְצָעָרט, ער פְּיָהָלָעָן זיך רִיחָות פָּוָן בְּשָׁמִים, ער
שִׁימְעָרָת אִין די אוֹיגָעָן פָּוָן בְּלָוְמָעָן פְּלִיְּהָמִינִי קָאָלִירָן,

ער אָטְעָמָט זיך עַפְעַס אָזוֹי גְּרִינְג, אָזוֹי פְּרִי. עַפְעַס טָהוֹת
ער מִיך אַינְזָוְיָינְג אָ ברִי – הַאָפָּ-הַאָפָּ-הַאָפָּ! טָהוֹ אַיך אָ שְׁפָרְנוֹג
קָוְלִיעַ מִיך פָּאָר גְּרוּיס פְּעָרְגָּעָנִיגָּעָן צְטָלְעָכָע מָאָל אִיבָּעָר אָון צַי
מִיר אָוִיס אוֹיפֿט פְּרִישָׁ-וּוִיכְלָעָן מָאָל מִיט דַּעַם בֵּין אָרוֹנִיף. די
לִיכְטִיגָּע זָוָן קָוְקָט מִיר גְּלִיכְיךְ אִין פְּנִים אָרְיָן, שִׁינְגָּט, שְׁמִיכְעָלָט,
וּוִי גַּעֲרָעְדָּט: אָ-אָ יְנָגְעָלְעָ, גּוֹט?

עַפְעַס גְּאָרְנִישָׁט וּוְיָלְעָנְדִּיג, וּוֹי פָּוָן זיך אָלְיָין, עַפְעַס מִיר
זיך דָּאָס מְוִילָּה, אָון אָ קִומָּ-פּוֹרָקָן-גְּגִינוֹן לְאָזָט זיך הָעָרָעָן אוֹיפֿ-

א ווינענדיג-קוויטשיגען בי-קולד'בצע. דאס קעלבעל קווק זיך צו
מיר אום און מאכט: «מעז! עס האט אוזי ווי געהיסען: שא,
וואס איז?

דאס קעלבעל פערטיפט זיך אין דעם עסען געשםאך, מיט
פונת. אין קוּק, קוּק פערטראקט, און צס קומט מיר פאר יעקב
אַבִּינוֹנוּ, ווי צר פיטערט די שאָפּ בֵּין אַרְמִי, עס דאָכּט זיך
מיר אוּיך דאס גוטע בעגעגעניש זינס מיט רחלען ביט ברוּ
נים דאָרט, ווי זיַּי קושען, האַלְזָעָן זיך פֿאָר גְּרוּיטְסְּפֿאָט.
גְּרִינְעָם בָּאָרגּ, נִישְׁתַּוּ וַיְיִתְּ פְּוּנִים שְׁטַפְּטָעָלָעָ, דְּעָרָאָןְ האַבְּעָן מִיר
זיך פֿאָרְקְּלִיבְּעָן הַעַט-וּוַיְיַט, אוּיסְזּוּכְעַנְדִּיגָּ אַ וְאַוְנְדָּעָרָ-שִׁיןָ אָרט.

נֶאָר אַ גַּעֲמָעָל.

ואָל זיך אַיְיךְ דְּאָכְטָעָן אַ וְאָלָד. בוּמְצַרְ-סָאָסְנָעָט גַּעוּוּיקָ
סִיגָּעָ צִיהָעָן זיך, ווי אַ סְטוּרְנָקָץ גַּליַּיךְ, הוּאֵין הַיְמָעָל גַּרְיָיןָ,
אוֹנְטָעָן גַּלְאָטָ-בַּגְּקָעָט, אָן אַוְיָףְ די קֻפּ גְּרִינְעָטְרָאָלָעָן-קָפְּפָעָ
לִיּוֹשָׁעָן אַ יִמְ, צְוִוְישָׁעָן וּוּלְכָבָעָ עַס בְּרַעְכָּעָן זיך דָּרוּךְ שְׁטַרְגְּלָעָן
לִיכְתִּיגָּעָ פָּוּן דָּעָרָ זוּן, אָן בַּאַלְעָגָעָן דָּאס רִינְגָטְ טָפְּמָעְטָעָן
גְּרָאָזְ זַיְיַי בֵּי די פִּיס מִיט הַעַלְעָטְ פְּאָסָעָן גִּינְגָאָלְדָעָןְ. פֿאָר דַעַם
וְאָלָד שְׁטַעַחְעָן קְלִיְינְעָט, גַּעֲדִיכְטָעָ וּוּלְדָעְלָעָן. פָּוּן נִידְעָרְגַּעָט,
יְוָנָגָ-פְּרִישָׁעָ, זָאָפְּטִינְגָּטְ בּוּיְמָעָלָעָטְ פְּלַ-הַמִּגְּנִים, צְוּוֹאָרְפָּעָן דָּאָרטְ,
אוּיָףְ אַ הַיְבָשָׁעָן, פְּרִיְעָן מִיט גַּרְזָוָעָלָעָן אָן שְׁמַעְקְגָּנְדִּיגָּטְ קָרִיִּיְ
טְעַכְּצָעָר בְּעַוּאָקְסָעָנָעָם פְּלָאָצְ, פְּאָרְעָנְטָ-אוּן צִיהָעָן זיך פָּוּן אַיִתְ
פְּוּנִים פְּלָאָצְ אַזְוּקָ, פְּעַלְדָּעָרְ-תָּבוֹהָ הַעַט-לְאָגָגָ, נִיטְ צְוּ פְּעַרְ
נְעַמְעָן מִטְּזִין אַוְיָגָ, אָן אַיִתְםָ נִידְעָרְגַּעָטְ-נִידְעָרְגַּעָטְ צִיהָעָן זיך דִּי גַּזְגָּעָ
גַּעֲגָנָה אַלְזָן נִידְעָרְגַּעָטְ-נִידְעָרְגַּעָטְ אַרְאָבְ אַיִן אַ טְאָהָהָ, וְאָזָוּ עַס
שְׁפָרְוָדְעָלָטְ, רִיוְלָעָטְ אַ רִיןְ קְלָאָרְ וּוּסָעָרְ לְעַבְעָדִיגָּ-שְׁפִילְלָאָדִיגָּ, וּוּי
אַ קִינְדָּ, דָּאָס בְּעַהְעַלְתָּעָנְדִיגָּ זיך צְרָגִיעָן צְוִוְישָׁעָן גַּעֲדִיכְטָ פֿאָרָ
אַוְיִיגְטָעָ וּוּרְבָּעָטְ דָּאָרטְ, דָּאָס אַ וּוּיָוּ גַּעֲבָעָנְדִיגָּ זיך וּוּידְצָרָ
לְוִוְעָנְדִיגָּ-שְׁפָרְיִינְגָּעָנְדִיגָּ בָּאָרגּ-אָרָאָבְ פָּוּן שְׁטִינְגְּלָעָטְ אַוְיָףְ שְׁטִינְגָּ
לְעָךְ, האַלְטָעָנְדִיגָּ אַיִן אַיִן מַאֲכָעָן: בּוֹלְ-בּוֹלְ-בּוֹלְ!

חוֹזְ מִיר אָן דַעַם קְעַלְבָּלְ — נִשְׁתָּאָ דָאָרטְ קִינְגָּרָ. נֶאָר
וְאָס אַמְּאָלְ טְרָאָגְטְ דָעָרְ גַּוְתָּעָרְ יָאָהָרְ אַן עַפְעָסְ אַ פְּוִיגְעָלְ, שְׁטָעָלָטְ

עם זיך אויף אַ צוֹוִינְגָעַ, וואָרָפֶט אוּוּפֶט מִיר בְּגַנְבָּה אָן אַיְינְפֶל,
זְאוֹנְדְּעָרְעָנְדִיגַ זִיךְ, וועַר זָאָל עַם זִיךְ דָעַר מֵין נְפָשָׁה. טוֹט בְּגַלְד
טָאָקָעַ אַ בּוֹקַ מִיטָּן קְעָפָלַ, אַ טְּרִיסְגָּלַ מִיטָּן וּוּיְדָלָעַ, אַ מָאָר
מִיטַּ דַי פְּלִיגְגָלָעַ אָונַ - זִיךְ גְּזֹונְדַן צְוֹעַקַן אַוּוֹקַ.
אַדְעָרַ אַוִיפַן יְעַנְעַר זִיטַט טָאָל אַקְעָגָעַן לְאָזָט זִיךְ אַמְאָל אַרְאָבַ
אַ בּוֹשָׁעַ, טוֹט זִיךְ אַ שְׂטָעַל אַוִיפַן דַי לְאָגָנוּעַ, רְוִיטָעַ פִּיכַ
אוּיסְטְּרָעְקָעְנְדִיגַ אַיְן דָעַר הַוִיכַ דָעַם לְאָגָעַן זְוִיבָעַר-וּוּיְסָעַן הַאָלוֹ
מִיטַּ דָעַם רְוִיטָעַן פִּיסַק, שְׁטִיטַת אַזְוִי אַ וּוּילָעַ, קִיְינַן רִיר זִיךְ
נִיטַּ צָוַתְהָן. פְּלָזִים קְלִיפַ-קְלִיפַ, קְלִיפַ-קְלִיפַ מִיטַּ דָעַם שְׁנָאָבָעַל
אָונַ - מַאְרָשַׁ, מַאְרָשַׁ אַיְבָעַר דָעַם זּוּמַפַן.
צְיִיטָעְנוּוִיַּוְן פְּאַטְּרָצָגַט זִיךְ אַ וּוּידְרָקָלַ צְוֹגָעַץ אַיְינְסַ וּוּאָלַדַּ
אַ גְּעַלְאַפְּרָרַיַּן פָּוֹן פּוּרְעָלָעַן אַוִיפַן וּוּבָגַדְרָטַת.
אַיְךְ לְיַגְמִיר צְלָעָגַט, שְׁמָאָכְעָנְדִיגַ פָּאָרַ גְּרוּסַ פְּעַרְגָּעָנְגָעַן.
קוֹק אַוִיפַן קְעַלְבָעַל אָונַ טְרָאָכַט:
- אָזַן זְאוֹיַל אַיְן אָנוֹן בִּירְדָעַן! בִּידָעַ האָבָעַן מִיר אַיְינְעַר
דָעַם צְנוֹדָרָן צָוַתְהָן דָעַרְגָּנְקָעַן דְּרָמְמִיטַ, וּוּסַסַּ מִיר זְעַנְעַן דָא. וּוּנְ
נִיטַּ אַיְן, וּוּאָלְסָטוֹ אַצְיַינְדַן גְּהַיְנָעַט אַיְן שְׁתָאָלְכָעַן. אָונַ וּוּנְ
נִיטַּ דָו, וּוּאָלְטַ אַיְךְ אַצְיַינְדַן גְּהַיְנָעַט אַיְן בִּיתְ-מְדָרַשַּׁ.
אַט אַזְוִי פְּלָעַג אַיְךְ אַצְיַינְדַן שְׁטִיקַ טָאגַ, שְׁעַפְעָנְדִיגַ
גְּחַתְּ פָוַן גָּאָטַסַּ וּפְעַלְפָעַל אָונַ פּוֹנִים קְעַלְבָעַל, וּוּסַסַּ האָט זִיךְ זְעַנְעַן דָא. פָּגַנְיַיַּ
צְוֹגְלָאָזָטַ צָוַתְהָן, גְּעוֹוָאָרָעַן מִיטַ מִיר, וּוּ מְעַן זָאנְטַ, פָּגַנְיַיַּ
בְּרָאָטָצַי. מְעַן האָט גְּעַמְעַט אַנְקוּעַן אַוִיפַן חִידְוָשִׁים מִיטַ וּוּסַסַּ
פָּאָרַ אַ שְׁמָחָה עַס האָט זִיךְ גְּעַשְׁפִּילַט מִיטַ מִיר, מִיטַ וּוּסַסַּ
פָּאָרַ אַ קְעַלְבָעָנָעַ הַתְּלָהָות עַס האָט זִיךְ גְּעַלְאָזָט לְיִיפְצַן, אָונַ
טְּעַרְהָוִיבָעָנְדִיגַ דָעַם הַינְטָעַן, אַזְוִי זִיךְ פְּלָזִים, עַפְעַס גָּאָר פָוַן
דָעַרְ הַעַלְעָרַ הוּוִיטַ. טָאָקָעַ נָאָר שְׁפָעַס, וּוּ אַ קִינְדַן צָוַתְהָן
מַאָמָעַ, פְּלָזָגַט עַס אַמְאָל אַוּיסְטְּרָעְקָעַן דָעַם הַאָלוֹן, אַנְבוּיְגָעָנְדִיגַ
צָוַתְהָן דָעַם קָאָפַן, וּוּיְ גְּעַזְאָגַט: נָאָ, קְרָאָן מִיכַ!

אַיְן פְּעַרְלְוִינְפַן פּוֹנִים זְמוּרַ זְיִינְעַן מִיר בִּירְדָעַ וּוּיְ אַיְבָפַרַ
גְּעַבְּיְתָעַן גְּעוֹוָאָרָעַן. דָאָס קְעַלְבָעַל האָט אַוִיפַן זִיךְ גְּעַנְמָעַן לְיִיבַן
סְאָיַן אַיְם אַוּיסְגָּעְקָרָאָכָעַן דַי הַאָרַ אָונַ בָּאָקְוּמָעַן אַגְּיַע גְּלָאָנְצָעַן
דִּינְגַע הַוִיכַ. אַיְךְ בִּין אַיְיךְ גְּעַקְוּמָעַן צָוַתְהָן, בָּאָקְוּמָעַן

וואָר עפֿס אַ נײַע הוּאָן זִיעֶר אַ שְׂטָאַרְקָעָן אַפְּעַטִּיט. דָּאַס
לְעַרְנָעָן האָט בֵּי מִיר דְּעַנְסְּטָמָאַל אָזָּא טָעַם גַּהְאָט, וּוֹי בַּיִּים
אַזְּאָטָן קָעַלְבָּעַט, קָוְמָעַנְדִּיגָּפָונְגָּפָעַלְדָּה, האָט אַ טָּעַם גַּהְאָט שְׁטוּרִי,
קָאַרטָּאַפְּעַלְדָּשָׂאַלְעַכָּאַ).

ה

— מִיאָ, וּוְעַגְעָן יְדֻעַּמְקָעַלְבָּעַל אַיְן שְׁוִין נִיטָּאָן וּוֹאָס צָו
דִּידָּעָן. מַעַן הַאַלְטָט שְׁוִין דְּעַרְמִיט אַוִּיפָּאָ שְׂטִיגְגָּר — עַס וּוּעַט
אָמָּס יְרַחָה הַשָּׁם, אָבִי גַּעֲזָנְדָּ, זִינְאָטָה בַּהְמָה. דִּי שָׁאלָה אַבְּעָר
אַיְן אַצְּינְדָּ: בְּחוֹרָ! וּוֹאָה הַאַלְטָט מַעַן מִיטָּדָה. וּוֹאָס פָּאָר אַגְּנוּטָה,
בְּחוֹרְ'יָה, קָאָן אַרְוִיסְקָוְמָעָן פָּוּן דִּינְגָּעָט פָּעַלְדָּעָר, דִּינְגָּעָט וּוּפְלָדָעָר?
אָזְּוִי האַבְּעָן זִיךְּ גַּעֲזַעְנְדָט צָו מִיר מִיטָּאָן מַסְרָר מִינְיָעָ
הַיִּמְישָׁעָ, מִיר גַּעֲפַרְעָגָט אַוְן גַּעֲנַטְפָּעָרָט פָּאָר מִיר, זִיךְּ טַאַקָּעָ
אַלְיָין:

— אַיְין מִיטָּעָל פָּאָר דָּהָר. עַס זָאָל אוִיס דִּיוֹ וּוּצְרָעָן אַ
לְיִיט, אַיְן נָאָר דִּי יִשְׁיבָה, קִיְּן אַנְדָּעָר תְּכִלָּתָה אַיְן גַּאֲרָנִיט
גַּעֲמָאַלְטָה.

עַס האָט מִיר הַאַרְצִיגָּבָּגָּן גַּעֲטָאָן שִׁיְּדָעָן זִיךְּ מִיטָּעָם
קָעַלְבָּעַל, מִיטָּגָּטָם וּוּלְטָעַלְעַ, דָּאַס שְׁעהָנָעָ, וּוֹאָס האָט מִיטָּ
אַרְיִינְגְּגָעְבָּעָן אַ נִּיעַשְׁנָהָ; נָאָר וּוּעָר וּוּלְיָ עַס נִיטָּוּוּרָעָן
אַ לִיְּטָ, קָוְמָצָן צָו אַ תְּכִלָּתָה? אַךְ, רְבָנוּ שְׁלָוָלָם, האָבָ אַיְן
בְּיִ מִיר גַּעֲטָרָכָט, עַס זָאָל מַעְגָּלָךְ זִיךְּ אַרְיִבְּעַרְצְּוּפְּעַלְעַן
אַהֲנָצָ�, אַיְן דָּעָר יִשְׁיבָה, אַט דָּאַס אַלְצִידָּגָ, דָּאַס קָעַלְבָּעַל אַהֲנָ
אוּרִיךְ טַאַקָּעָ!

אוּן וּוּאַלְגָּעַרְעַנְדִּיגָּזָּאַיְן אַיְן דָּעָר יִשְׁיבָה, אַמְּאָלָ אַוִּיפָּאָ
הַאַרְטָעָר בָּגָּנָק, אַמְּאָלָ אַוִּיפָּאָ דָּעָר עַרְדָּ, אַ קְלָאָק צְוָקָאָפְּעָנָס,
פְּלַזְגָּעָן זִיךְּ מִיר עַפְּגָּעָן אַיְן דִּי גַּעֲדָאָנָעָן וּוּאַגְּדָאָר-שְׁעהָנָעָ

פָּגָן אַרְגָּמָעַס. בְּוַיְמָעַר, תְּבוֹאֹות, בְּלוֹמָעַן, בְּעַרְגְּלָעַן, טָלָעַן, גְּלִילְדָּנָעַן זֹן אָן אַ רְיִינְעַר בְּלִיְעַר הַימָּעַל. אַיְן קָאָפֶ שְׁפִיעַלְתָּ מִיר אַ טְשִׁוְשִׁיק, אַיְן דֵּי אַוְיְעַרְעַן יְשֻׁוּשָׁעַט מִיר אַ וְשֻׁקְעַעַן. אַיְן נָאָז פָּגָרְגָּהָעָן מִיר רִיחָוֹת — דָּאָכָּט זִיךְ בְּשָׁמִים... זָקָאָפָעַנְס, דָּאָכָּט זִיךְ מִיר, פָּוּן מָאָן אַ קִּישְׁעַעַג, אַיְן עַס קְרִיבְעַן אוַיְךְ מִיר, דָּאָכָּט זִיךְ מִיר, מָשָׁה רְבִינוֹס פְּרַדְצְלָעַן. עַס צִיהָת מִיךְ, צִיהָת בַּיִּ דְעַרְעַן... נִשְׁמָה אַלְין אַהֲן, אַהֲן...

— «מִגְּמָעַ-לְּעָבָן» — שְׁרִיבָּ אַיְךְ אַיְן אַיְין שְׁעַנְפָּם זְמָעַרְעַן. טָאָגָן אַ הַיִּם — אַיְךְ בְּאָגָעַר, נִשְׁקָּשָׁתָּ, לְעַרְנָעַן, הַאלְּלָטָּ שְׁוֹיָן, בְּרוֹךְ הַשָּׁם, אוַיְךְ אַ שְׁטִיגְעַרְעַן... נָאָר וּוָאָס דָעַן? שְׁטָרְקָן אַ הַיִּם בְּעַנְקָן אַיְיךְ, נָאָךְ דִּיר, מָצָעַמָּן, נָאָךְ אַיְטְלִיכְעַן (נָאָכְעַן קַעְלְבָעַל הַאָבָּא אַיְיךְ מִיךְ גַּעַשְׁמָט זָאָגָעַן). אֹוי, לְאָזְזָז אַיְיךְ אַפָּאָר טָעַג קְוִיָּ מַעַן אַ הַיִּם! עַס וּוּעַט קִיְּן הַוּצָאָות נִיטָּ קָאָסְטָעַן. אַיְךְ וּוּעַל גַּהַן צּוּפָּס. נִשְׁקָּשָׁתָּ, וּוּסְסָא אַיְיךְ אַלְעַ בְּחָוּרִים בַּיִּ אַוְנוֹ גַּעַהָעַן צּוּפָּס. אַיְן נָאָךְ וּוָאָס פָּאָר אַיְיךְ מִין גַּעַהָן — בְּאָרוֹוִיס. מִיט דָעַט שְׁטָפְקָעַן אַיְן דָעַר הַגָּנְדָּן אַיְן דָעַט פְּנַקְעָל אַיְיךְ דִּי פְּלִיאִיצָעַס. אַקְעָגָעַן אַחַיִּי גַּרְאָשָׁעַן פָּגָרְמָאָג אַיְיךְ טָקָעָ בְּמָזְוָמָנִים, נָאָז פָּוּן פּוֹרִים, פָּאָר לַיְיָעָנָעַן דִּי מְגַיְּהָ דָעַר קַעְכָּעַן דָּאָרָט, וּוּ אַיְיךְ עַס שְׁבָת, אַיְן פָּאָר אַפְּטָרָאָגָן פּוֹנָמִים בְּעַלְ-הַבִּית מְשָׁלוֹחָ-מְנוֹת צָו זַיְן מְחוֹתָן. לְאָזְזָז מִיךְ, מַאֲמָנוֹנִי, אֹוי, אַיְךְ בְּעַט דִּיךְ!

אַיְן נִשְׁתָּ וּוּאָרְטָעַנְדָּג אַיְיךְ תְּשֻׁוָּה, לְאָזְזָז מִיךְ שְׁפָעַן. טָעַר מִיט עַלְלָכָעַ טָעַג, אַזְוִי וּוּי אַיְיךְ שְׁטָעה אַיְן גַּעַהָן, אַיְן וּוּגָג אַרְיָין, עַס פָּאָרְשָׁטָעָת זִיךְ, צּוּפָּס.

אוַיְבָּ סְאָיוֹן נָאָר גַּעַמְפָּל אַיְיךְ דָעַר וּוּצְלָט גַּלְיִיק, אַיְן גַּעַוְעָן דָעַנְסְטָמָאָל אַ גְּלִיקְלִיכְעָרָן מַעְנָשׁ אַיְיךְ אַיְרָה, אַיְזָוְד אַיְינְעַר גַּעַוְעָן אַיְיךְ. עַס פָּאָרָעָן דָאָךְ סְוּהָרִים אַיְן בּוֹיְדָעָן, פְּרִיצִים אַיְן קָאָרְעַטְסָס, אַבְּצָעָר וּוָאָס פָּאָר אַ טָּעַם הַאָטָס דָאָס פָּאָהָרָעָן, זַיִּי, עַרְסָ אַנְטְּקָעָגָעָן דָעַט צּוּפָּס-גַּיְינָן פָּוּן אַ יְשִׁיבָה-בָּחוֹר, וּוּי אַיְיךְ, וּוָאָס רְיִיסָט זִיךְ אַרְוִיָּס פָּוּן שִׁמְעָלָן, אַ דָּעַרְשְׁטִיקָעָנִישׁ אַיְיךְ דָעַר פְּרִישָׁעָר לְוֹפֶט, אַיְיךְ דָעַר פְּרִיאָיָר לִיכְטִיגְעָר וּוּלְעָט, וּוָאָס וּוּרָט עַפְעָס וּוּי פָּוּן טְוִיט לְעַבְעַדְגָּן?

אַרְוִיְּסְגַּעַגְגָּנָגָעָן בֵּין אַיְיךְ גַּאנְצִיְּרָה, גַּעַגְגָּנָגָעָן מִיט זַיִּינָג.

וועגעלאך צוישען וויזיך און קאָרען דעם גאנצען טאג, אונטער-
שפּֿרְיְּגַעֲנְדִּיג פֶּאָר פְּרִיד, אוֵיך אָנוֹטְעַרְזַעְצְּמַנְדִּיג זַיְך גַּמְאָהָה, אָוָן
גַּמְאָהָן אַ הַיְם בֵּין אַיְך מְנַחָּה-צִיִּיט, וּזְעַן בְּהַמּוֹת קִומְעַן צַו-
רִיך פּוֹנִים פְּעַלְד.

מיין קעלבעל זעה אַיְך אַיְן, הַפְּ-הַפְּ-הַע, אַן עַין הַרְעַ, אַ
קָּאָלָב.

אַיְך גַּיב מַיְך אַ שְׁטוּלְגַּלְיִיך אִים אַנְטְּקַעְגַּען פּוֹנִים.
— שְׁלוֹם צְלִיכֶם, קעלבעל, — מַאֲך אַיְך אָוָן וּוֹלְפֶס אַ
גְּלַעַט טָהָהָן.

עס בוינט אַן דעם קָאָפֶ, נִיט אַנְצְּקוּקָעַן מַיְך, אוֹיס-
שְׁטַעַלְעַנְדִּיג מִיר אַ פֶּאָר קְלִינְגַּשְׁפִּיצְגַּעְנָהָר, וּוֹי גַּעַרְעַט:
אַן הענד! וּוֹאָס פֶּאָר אַ מְחוֹתָן מִיט מִיר, מַיְך צַו גַּעַטְעַן, בִּיסְט-

טו פְּעַטְעַר.

עס פְּאַרְדְּרִיסְטַּמְּדַּקְּעַן אַ בִּיסְטַּעְ, נִאָר נִישְׁקָשְׁתָּה, טְרָאָכְטַּמְּדַּקְּעַן
אַיְך מִיר, מע בעדָאָרְך זַיְך פְּרוֹאוֹן נָאָן-אַמְּאָהָה.

— מַאיְן-מַאיְן-מַאיְן! זָאָג אַך, האַלְטַעַנְדִּיג דַּאֲס קעלבעל
פֶּאָר דָּעַר נָאָג, אַ בִּיסְטַּעְ פּוֹנְדַּעְרוֹוִיטָעָן, אַ הוֹפְּעַן גְּרָאָז—נָאָג,
היַיסְטַּעְם, אַ מְתֻהָּה פּוֹנְמִיר!

עס שְׁמַעְתָּה, סְמָאָרְעַט מִיט דָּעַר נָאָג, אַנְקְוּקָעַנְדִּיג מַיְך
פְּאַרְוּוֹנְדָּעָרט, גְּלִיְיך וּוֹי גְּזַוְּגָנְט: עַפְעַס קַעַנְטְּלִיך! דַּאֲכַט זַיְך
דָּעַר אָוָן פְּאָרְט נִיט דָּעַר.

— אַ, נִיט דָּעַרְקָעָט? אַיְ-אַיְ! — שְׁמִיכְעַל אַיְך אַ בִּיסְטַּעְ
מִיט תְּרָעָומָות, מִיט גַּאֲלָה, הַיַּיסְטַּעְ.

אוֹן קוּקָעַנְדִּיג אַ וַיְיִלְאַע אַזְוֵי אַיְפְּמַן קעלבעל, וּוֹי שְׁעָהָן, גַּע-
זָוָן, בָּאַלְיִיבָּט, וּוֹי לְעַבְעַדְג, פְּרִישַׁע עַס זְעַהַת אוֹיסָס; פְּעַרְגְּלִיִּי-
כָּעַנְדִּיג אִים אַקְעַגְעַן דַּאֲס דָּאָרְץ, קוּוֹאָרַע לִיְיַבְמִינָס, דַּאֲס בְּלִיְיך-
אוֹיְפְּגַעְוּוֹיִיגַט בְּנוּמִילְאָס דָּעַר גַּאֲגַעְצָר יִשְׁיבָה-בְּחוֹרִישָׁעָר גַּע-
שְׁטַעַלְתַּמְּיִינְעָר, כָּאָפְט זַיְך מִיר נִיט וַיְיִלְעַנְדִּיג אַרְוִיס אַ זִּיפְזִ
טִיעַף פּוֹנִים הַאֲרַצָּעָן.

דַּאֲס קעלבעל, דָּעַרְקָעַנְדִּיג מַיְך, אָפְנִים, אַיְן דַּעַם קוֹוָן,
וּוֹעֲרַט מִיט מִיר הַיְמִישָׁעָר, שְׁטַעַלְתַּמְּיִינְעָר פְּרִינְדִּיך אִים צַו מִיר
לְעַם הַאַלְדוֹן אַזְמַרְקָעָן, וּוֹי דָּעַר שְׁטִיגְעַר זַיְינְעָר אַיְן גַּעַוְעָ

פריער. עס שטעהט איז עפעס ווי גערירט, קוקט מיט האַלְבַּעַט ערמאָכטע אויגען, אונטערמרוקענדיג צו מיר שטיל פון דער ברוטט: האַמְ-מְ! ס'אייז דערינען געלעגן איזוינס, וואָס גאָר נוּט פָּאָר דעם מענשענען לשון. איך האָב עס אַפְּעָר גוּט גַּעַנְתַּה, פִּיהְלַט, עס האָט אוּסְגַּדְרִיקַט אַ פֶּרֶאנְעַז: ווֹאוּ בִּיסְטוּ פְּלוֹצִים אֲהִינְגַּעַקְומַעַן? אָוּן צָגוּלִיךְ טַאַקְעַז אַ באָדוּעָרָעָן: האַמְ-מְ, וואָס פָּאָר אַ פְּנִים, נְעַבְעַן, דוּ האָסְט!

ו

בליבען ביי דער אַרְימַעַר מאַמע, אַ ווּוֹסְטַפְּ אַלְמַנְהַ מִיט יְהוּמִים, אֵיז גַּעַוְעַן רַיִן אָונְמַגְּלִין.
— אֵיך גַּעַזְעַנְעַן מִיךְ מִינְגַּע אַלְעַז לַיעֲבָסְטַאַז, זָאג אַ זַּיִי גַּעַזְעַנְד דֵּי שַׁעַנְגַּע פָּלְדַּעַר, דֵּי גַּרְיַנְגַּע וּוּלְדַּעַר, ווֹ אֵיך האָב גַּעַשְׁפָּאַצְּרַט, אֵיך לְאֹזְן מִיךְ אַוּזָּק צּוּפָּס וּוּיְטַעַר אַהֲיַן, אֵין דער ישיבה.
אַ בִּיטָּע יָאָהָר, נִיט פָּאָר יְוִידְישַׁע קִינְדַּעַר גַּעַדְאַכְּט, תָּאָב אֵיך גַּעַהְאַט דָּאָס מַאְלָא אֵין דער ישיבה, פִּיעַל צְרָגְעַר נָאָז וּוֹי פִּיהְעַר. אַ יָּאָהָר אָהָן "טַפְּגַּז", — עס האָט מִיר גַּעַפְּהַלְט טָעַג צּוּם פִּיעַל אַנְדַּעַר פָּוּן דֵּי אַרְימַע בְּחָוּרִים האָבָעָן אַוִּיך גַּעַדְאַרְט, גַּפְּהַנוּגְּעַרט — אֵיז עס. פָּאָר מִיר גַּעַוְעַן כַּאֲמַש אַ האַלְבַּעַט טְרִיסְטַּט.

נָאָך אַ לְאַנְגָּעַר צִיְּט שְׂטִילְשְׂוִוִּיגְעַן שְׂרִיבַּט מִיר דֵי מַגְּ.
מַעַּז:

“מוֹלְ-טוֹב דֵּיר, זָנוּנָיו, מוֹלְ-טוֹב אֵין מִיר מִיט מִין
בָּהָמָה! עס האָט זַיִך גַּעַקְעַלְבַּט דֵיִן קַעְבָּעַל, אֵיז גַּפְּוּאַרְעַן אֵיז
קְפֻז אָוִיפְּ פּוֹטְעַר אַ בָּהָמָה! אֵין שְׂטוֹב אֵיז דָא מִילְכִּיגַּס,

אַבְּיִסְעֵל צוֹם פָּרָקוֹיְפָעֵן אָוֹן פָּאָר זֶיךְ אַוִיכְ אַבְּיִסְעֵל. וּוְ דַעֲרַלְעַב
אַיךְ שְׁוִין אַוִיכְ פָּוֹן דִּיר אַנְּזַי גִּיכְעָן נְחַת, הַלוֹאִי אַמְּנָן, וּבְנוֹ שָׁלָוּ
עוֹלָם! וּזְהָעָר אַגּוֹטָע בְּהַמָּה. נְאָר וּוֹאָס דָּעָן? אַיךְ הַאָבָּה פָּוֹן
אַיהֲרָ צְרוֹת. זֶיךְ לְאָזָט זֶיךְ נִיטָּ מַעַלְקָעָן, וּזְאָרְפָּט זֶיךְ שְׁרִיְטָ
בְּעַנְקָט, גִּינְטָ פְּשָׂוֹט אָוִיס נַאֲכִין קַעְלְבָעֵל. הַאָסְטוֹ גַּעַהְעָרט, אַ
בְּהַמָּה זֶאָל נִישְׁתָּ קָאָגְעָן פָּעָרְגָּעָסְעָן דָּאָס קַעְלְבָעֵל! עַפְעַס טַאָקָעָ
נְאָר וּוְ אַמְּאָמָע אַקְיַנְד לְהַבְּרִיל. מְשֻׁגָּע אַיְזְ זַי טַאָקָעָ נְאָר
קַעְלְבָעֵלְוַיְיָן גַּעַוּעָן, גַּעַטְוִינְטָ הַאָסְטוֹ דָו אַיְינְעָרָ טַאָקָעָ צָוָאָר.
גַּוְטָ אַוִּיסְגַּעַלְעַרְנָט הַאָסְטוֹ זֶיךְ. הַאָסְטוֹ גַּעַמְעַגְטָ וּוּנְיַנְגָּר לְעַרְנָעָן
זֶי אָוֹן לְעַרְנָעָן בְּעַסְעָר אַלְיִינְ. לְעַרְן, זְוַגְּנָנוּן, לְעַרְן, וּוּסָט אָוִיסָ
דִּיר, אָם יַרְצָחָה הַשָּׁמָן, וּוּצְרָעָן אַלְיִימָ. אַקְעַלְבָעֵל אַיְזְ דָאָס
גַּעַוּעָן זְעָהָר אַגְּרָטָעָנָס, טַאָקָעָ גַּאֲרָ אַן אַנְטִיקָ. דָּרָר קַעְבָּ
הַאָסְטוֹ מִיר דַעְרְפָּאָר גַּעַגְבָּעָן אַגְּטָעָנָס מַקָּח, פָּוֹנָס גַּעַלְדָּ שִׁיק אַיךְ
דִּיר אַפְּאָר גַּיְלָדָעָן. נָא, וּוּסָט, הַאָבָּה אַוִיכְ הַנָּהָה פָּאָר דִּין מֵי
אַמְּאָהָל מִיט זִיְין קַעְלְבָעֵל! אַיר בִּידְעָ זַעַנְט דָאָק וּוְ אַנְדָעָרָ
צְוָוָיָּוּ. וּוּיְטָעָר שְׁרִיְבָּ אַיךְ דִּיר, אַזְוּ...

נְאָר גַּעַנְגָּוּ! וּוֹאָס וּוּיְטָעָר זֶיךְ שְׁרִיְבָּתְהַאָב אַיךְ שְׁוִין
נִיט גַּעַלְיִינְוּטָם. עָס וּוּרְטָמָר שִׁינְסְטָעָר אַיְן דִּי אַוִּינְגָּן, פָּאָרָ
דְּרַעְתָּ זֶיךְ מִיר דַעְרָ קָאָפָּ, פָּעָ, נִישְׁתָּ גַּוְטָּ, אַזְוּ, אַזְ מֵעַד הַאָסְ
גַּמוֹנָתָ אַפְּגִיְסָעָן מִיךְ מִיט אַגְּנָצְעָן פְּמַעְרָ וּוּסְעָרָ.

מִיְּנָעָ חֲבָרִים שְׁתַעַתָּהּ צָוָ מִיר צָו, פְּרַעְעָן:
— וּוֹאָס אַיְזְ אַפְּאָרָט דִּי מַעְשָׁה? אַיְזְ עַמְּיַצְעָר פָּוֹן דִּי הַיִּ
מִישָׁא, חַס-וּשְׁלוּם, קְרָאנְק, אַדְעָרָ, דִּי שְׁעָה זֶאָל נִשְׁתָּ זִין,
אָפְשָׁר גַּאֲרָ גַּעַשְׁטָאָרְבָּעָן?

אוֹן אַיךְ שְׁוִיְיגָ, הַאַלְטָעָנְדִיָּג זֶיךְ בַּיִם הַאַרְצָצָן. גַּעַה דַעְרָ.
צָעַהָלָ, נְאָר אַוִיכְ לְיִיטִישָׁ גַּעַלְעַטְעָרָ, יַעַנְצָמָ אַמְעַשָּׁה מִיט אַ
קַעְלְבָעֵל! אַזְ דָאָס אַיְזְ מִיר נִיט גַּוְטָּ פָּאָר רַחְמָנוֹתָ אַוִיכְ אַ
בְּהַמָּה, מִיט וּוּלְכָעָרָ מִיר אַיְזְ בְּעַשְׁעַתָּ גַּעַוּעָן, צוֹם עַרְשָׁטָעָן
מִאָהָל אַיְן אַוְנוּעָרָع בְּיִידָעָנָס יְוָגָע יְאָחָרָעָן, אַגְּזָוקָעָן גַּאֲטָס וּוּלְטָ
מִיט אַיהֲרָע פְּצָלְדָעָר דִּי שְׁעָהָנָגָ, אוֹן צָו פְּעַרְבָּרְעַנְגָּעָן דָאָרָט בַּיִם
דָעָ אַשְׁטִיקָ צִיְיט, דִי טִיעַרְסָטָאָז אַיְזְ לְעַבְעָן; אַזְ דָאָס טְרִיפָט
מִיר דָאָס בְּלָוָט פָּאָר רַחְמָנוֹתָ אַוִיכְ אַבְּהַמָּה, אַמְּאָמָע, אַזְ

ערשלינג, וואס בענטקט נאך איר קינד, נאך איר גזקיליגעט
קינד, געבעץ!...

גענוג, איבפרגנוןג איז פאר מיר געווין דער מאמעס
עליכע ווערטער, או אך זאל וווערען צוקאכט, צורייצט, או
די פאנטזוייע זאל ארבײַטען מעשים, מיר נישט לאזען רהען די
נעכט.

קיים וואס זיך געלענט – ג.הא, ברוך הבא! הויבט זיך
און די שפיך. עס טראט א羅יס אויף דער סצענע דאס אלטער
קעלבעל, שוין א מאמע, מיט דעם קינד – א קעלבעלע א
בריליאנט. עס טשעפעט זיך דאס קעלבעלע, זויגט די ברוסט,
אונטערשלאנגעידיג צו וויל דעם איטער, דרעה הענדיג דערביי
מיט דעם ווירצעלע, די מאמע איז נאך איבערנגיילן, זי בויגט
אויס דעם קאמפ צום קינד, לעקטט כס. לעקטט, שטייל אונטער-
MRIKEUNDEIG פאר גרויס לייעבשאפט... עס פינקלט, שימערט א羅ום
און ארום, א לייעבליכע וווארקמייט צויגט זיך אין די אלע
בליעדר. און אויפין הארצען פיהלהט זיך עפעס איזו גריניג, איזו
גות... באלד טאקס טהות זיך עפעס ווי א דראטה. עס טונקעלט
אין די אויגען, אויס געתטלטען איזים שאָירען, אויס לאָזידיגן-
גאָרנישט!...

אך ווארכט מיר, איז קאד מיך אום אויף דער אנדער
זיט, קלינג-קלינג, ווי מיט א גלאַעט זיך איז די אויאַרען-גע-הע,
וoidער די שפיך!

א סצענע א טרייעריקע. עס ריסט זיך דאס יונגע קעל-
בעלע, ריסט זיך דעם קצב פון די הענד א羅יס, עס לוייפט
מיט א בייטער געשרי, און דער קצב נאך איהם. פיהלהענידיג זיין
מלאָן-המות און שטאָרק וועלענידיג ליעבען, לוייפט עס אויסער זיך,
געבען, פאר שרעק, בעהאלט זיך עמיצען דאָרט צוישען די
באַלעט, קייכט, מעקעט, ווי עס בעט רחמים: ראטצוועט! דער
קצב כאָפט דאס שוואָר קעלבעלע, בגיןט עס אויף אלע פיר. עס
צאַפעלט, שרייט: מאָפ-מע – מאמע הייסט עס – נאך אומזיסטן
די מאמע איז אויפין פעלד, הערט נישט דאס ביטער גשרוי

שון איהר לייעב קינד, הערטט נישט דעם קינדט גזיזגענטן זיך
מייט איהר פאָרַן טויט...
רויט-בלוי, אַ פֿאָרְבּוֹלְעַנְדּוּנִישׁ, אויסמישעניש אָרוּם אָנוּ
אָרוּם. אַיְךְ טאָפּ מֵין, ווַיְשׁ מֵיךְ – דֶּאָכְטַ זִיךְ בְּלוּטַ, שְׂפִירְצַפְּ-
לְעַךְ בְּלוּטַ...

עס באָשְׁלָאנְטַ מֵיךְ אַ שְׂוֹוִיסַ!...
און מיין קערפֿער ווּערט אַ צוֹשְׁטָעַרטַע, אַ צִיבְרָאָכְעַנְגַט
פֶּלְיַ... צוֹוִישָׁעַן ווִירְקַלְיְיכְקִיטַ אָנוּ חַלְמוֹתַ נִיטָאַ קִין אָונְטַעַרַ-
שִׁידַ. סְאיַן אַ דְרֻעהַנִּישׁ, אַ פֿלְאָגְנְטְעַרְנוּשׁ...
עס ווּאָרְפַּעַן זִיךְ אַיְן מֵיר אַלְעַטְמִינְעַ גַּלְידַעַרַ. עַס זִידַטַ-
אָקְכַטַ, רְוִישַט אָרוּם מֵיר, עַפְעַס אַ גַּונְצַע אַיְבְּרַקְעַרְעַנִּישׁ.
אַיְ דָעַרְ קָאָפַ, עַס שְׁפָאָלַט זִיךְ מֵיר דָעַרְ קָאָפַ!

צום צענטען יארצ'יט פון מענדעלע מוכר - ספרים (שלום יעקב אבראמוויטש)

צום צענטען יארצ'יט האט דער פאלראג "מענדעלע" ארטיסונגעגן אלע עריך טט
מענדעלע מושס אין א גייר, באכראבעטער אין קאנטראילרטער אויסגעפע. פאר יען בעזער
קעט אן אריינפער אין אויר א געהעריקע אפֿהאָגְרֶזְבָּגְ-כָּאַרְאָקְטָעִירִיטִיךְ פון די ווערך.
ויסט אַרְיָנְפָּרְ אַזְמָנְגִּיךְ בענדער, האט דער פאלראג ארטיסונגעגן צומ יאָסְ-
צומט גִּיְעָ צֹוְויִי בְּעֵבֶד עֲרָךְ: באנד XXI "מעשיות וועגן מענדעלען"
און באנד XXII "דער מענדעלען-טורעם".

- באנד 15 די גשרפֿט. ספֿר הבהמות
ספר הניגלוּים. דאס קעללעַ
 - באנד 16 שבת און יומָ-טּוּב. חג האסִטְ-
דער חילְוֹת. שבת. וואָסְ הַיְסְטְ-
חנוכה. אויף אַסְפּוֹת. אַשְׁטָאָטְ-
אין מורה-וואָנט. די אַגְּטָדָעְ-
קונְגָּ פָּוּן וּאָלְןְ.
 - באנד 17 עַלְטָעַן אַזְנְדָעַר
 - באנד 18 שלמה ר' חיימָס (1 בוּך)
 - באנד 19 שלמה ר' חיימָס (2 בוּך)
 - באנד 20 זכרונות וועגן מענדעלען
- ז' ע צו"ה בענד ער

- באנד 21 מעשיות וועגן מענדעלעַ
מעשיות. כרונוגט, פֿיזְיאָן אַזְנְ-
קורייזָן דְּעַזְיָיכְטָן פָּן שְׂלָומָעַלְבִּיכְטָן,
צְטָרָאן, אָן - סְקִי, רָאוּנוֹגְץִקְן,
קְלוּזְוָנָעָר, שְׁנָיאָר, פִּיכְמָנָן אַזְ-
- באנד 22 מענדעלעַ-טורעם
אַטְּלִיקְלָעַן-פְּרָץ, בערדישטעסְקִין,
גִּינְזְבָּרְג, דְּזְבָּגָן, דִּינְגָּזָן, בעַ-
קְיוּוִיָּשְׁ, סְפָּעַלְקָאָר, וּוּיְנָרְ, גַּאֲ-
רְעַיְקִין, פְּרִידְזָקִין, נִיגְעָר, גַּאֲ-
אוּיְלָעָדָר, דָּבְרוֹוִוָּן, מִיְּוִוִּיְ-
רוֹסָן. אַ.

די ווערך פון מענדעלעַ מוכר-ספרים זענען די גראונט-שטְיַינָר פון דער יַדְישָׁרְ-
פִּיטְרָאָטוּר. דאס אַזְנְ אַיר גְּנוּהִיבָּן, אַיר עַשְׂתָּרָאָר אוּסְטְּרִיךְ פָּן קְרָאָטָן, פָּן פָּאָרָט, פָּן
שְׁפָרָאָגְלָעָכְעָר אַזְן קִינְסְטָלְעָרְישָׁעָר פָּאָרְוִוִּירְקָלְעָכְגָּבָן.

מענדעלעַ אַזְן בֵּין היינְט דער גְּרָעָסְטָעָר קִינְסְטָלְעָר פָּוּן יַדְישָׁן וּאָרָטָן.
זַיְן וְועָרָק אַזְן צָוָם לְעָרְגָּעָן, צָוָם שְׁטוֹדִין אַזְן צָוָם גַּעֲנִין צָוָגְלִיךְ.
מענדעלעַס וְועָרָק דָּאָרְפָּן זַיְקָ גַּפְּיִנְגָּעָן אַזְן יַעֲדָן יַדְישָׁן הוּוּ!